

Tartalomjegyzék

2012. évi I. törvény	A munka törvénykönyvéről	257
2012. évi II. törvény	A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről	317
1/2012. (I. 6.) KE határozat	Rektori megbízásról	379
2/2012. (I. 6.) KE határozat	Rektori megbízásról	379
3/2012. (I. 6.) KE határozat	Katonai bírói felmentésről	380
4/2012. (I. 6.) KE határozat	Bírói felmentésről	380
5/2012. (I. 6.) KE határozat	Bírói felmentésről	380
6/2012. (I. 6.) KE határozat	Bírák kinevezéséről	381
7/2012. (I. 6.) KE határozat	Bírák felmentéséről és bírák kinevezéséről	381
8/2012. (I. 6.) KE határozat	Tűzoltó dandártábornoki kinevezésről	382
9/2012. (I. 6.) KE határozat	Tűzoltó dandártábornoki kinevezésről	383
10/2012. (I. 6.) KE határozat	Magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövet kinevezéséhez való hozzájárulásról	383
11/2012. (I. 6.) KE határozat	Szolgálati nyugállományba helyezésről	384
12/2012. (I. 6.) KE határozat	Szolgálati nyugállományba helyezésről	384
13/2012. (I. 6.) KE határozat	Szolgálati nyugállományba helyezésről	385
14/2012. (I. 6.) KE határozat	Szolgálati nyugállományba helyezésről	385

Tartalomjegyzék

15/2012. (I. 6.) KE határozat	Szolgálati nyugállományba helyezésről	386
16/2012. (I. 6.) KE határozat	Szolgálati viszony megszűnéséről	386
17/2012. (I. 6.) KE határozat	Szolgálati nyugállományba helyezésről	387

II. Törvények

2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről*

ELSŐ RÉSZ ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

I. FEJEZET BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

1. A törvény célja

1. § E törvény a tisztességes foglalkoztatás alapvető szabályait állapítja meg a vállalkozás és a munkavállalás szabadságának elve szerint, tekintettel a munkáltató és a munkavállaló gazdasági, valamint szociális érdekeire.

2. A törvény hatálya

2. § (1) E törvény hatálya
- a munkáltatóra,
  - a munkavállalóra,
  - a munkáltatói érdek-képviselési szervezetre,
  - az üzemi tanácsra, valamint
  - a szakszervezetre
- terjed ki.
- (2) E törvény
- XVI. fejezetét a kölcsönvevőre,
  - XVII. fejezetét az iskolaszövetkezet által nyújtott szolgáltatás jogosultjára alkalmazni kell.
3. § (1) E törvény rendelkezéseit a nemzetközi magánjog szabályaira tekintettel kell alkalmazni.
- (2) E törvényt – eltérő rendelkezés hiányában – akkor kell alkalmazni, ha a munkavállaló a munkát rendszerint Magyarországon végzi.
- (3) E törvény XIX. és XX. fejezetét alkalmazni kell, ha a munkáltató székhelye vagy önálló telephelye Magyarország területén van.
4. § A tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nem munkaviszony keretében történő foglalkoztatására e törvénynek a fiatal munkavállalóra vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

3. Értelmezési alapelvek

5. § (1) E törvény rendelkezéseit Magyarország és az Európai Unió jogrendjével összhangban kell értelmezni.
- (2) A jogról lemondó vagy abból engedő nyilatkozatot nem lehet kiterjesztően értelmezni.

---

* A törvényt az Országgyűlés a 2011. december 13-i ülésnapján fogadta el.

4. Általános magatartási követelmények

- 6. §**
- (1) A munkaszerződés teljesítése során – kivéve, ha törvény eltérő követelményt ír elő – úgy kell eljárni, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.
  - (2) A jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a jóhiszeműség és a tisztesség elvének megfelelően kell eljárni, továbbá kölcsönösen együtt kell működni és nem lehet olyan magatartást tanúsítani, amely a másik fél jogát, jogos érdekét sérti.
  - (3) A munkáltató a munkavállaló érdekeit a méltányos mérlegelés alapján köteles figyelembe venni, a teljesítés módjának egyoldalú meghatározása a munkavállalónak aránytalan sérelmet nem okozhat.
  - (4) Az e törvény hatálya alá tartozók kötelesek egymást minden olyan tényről, adatról, körülményről vagy ezek változásáról tájékoztatni, amely a munkaviszony létesítése, valamint az e törvényben meghatározott jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése szempontjából lényeges.
- 7. §**
- Tilos a rendeltetésellenes joggyakorlás. E törvény alkalmazásában rendeltetésellenes a jog gyakorlása különösen akkor, ha az mások jogos érdekeinek csorbítására, érdekérvényesítési lehetőségeinek korlátozására, zaklatására, véleménynyilvánításának elfojtására irányul vagy ehhez vezet.
- 8. §**
- (1) A munkavállaló a munkaviszony fennállása alatt – kivéve, ha erre jogszabály feljogosítja – nem tanúsíthat olyan magatartást, amellyel munkáltatója jogos gazdasági érdekeit veszélyeztetné.
  - (2) A munkavállaló munkaidején kívül sem tanúsíthat olyan magatartást, amely – különösen a munkavállaló munkakörének jellege, a munkáltató szervezetében elfoglalt helye alapján – közvetlenül és ténylegesen alkalmas munkáltatója jó hírnevének, jogos gazdasági érdekének vagy a munkaviszony céljának veszélyeztetésére. A munkavállaló magatartása a 9. § (2) bekezdésében foglaltak szerint korlátozható. A korlátozásról a munkavállalót írásban előzetesen tájékoztatni kell.
  - (3) A munkavállaló véleménynyilvánításhoz való jogát a munkáltató jó hírnevét, jogos gazdasági és szervezeti érdekeit súlyosan sértő vagy veszélyeztető módon nem gyakorolhatja.
  - (4) A munkavállaló köteles a munkája során tudomására jutott üzleti titkot megőrizni. Ezen túlmenően sem közölhet illetéktelen személlyel olyan adatot, amely munkaköre betöltésével összefüggésben jutott tudomására, és amelynek közlése a munkáltatóra vagy más személyre hátrányos következménnyel járhat. A titoktartás nem terjed ki a közérdekű adatok nyilvánosságára és a közérdekből nyilvános adatra vonatkozó, törvényben meghatározott adatszolgáltatási és tájékoztatási kötelezettségre.

5. A személyhez fűződő jogok védelme

- 9. §**
- (1) Az e törvény hatálya alá tartozók személyhez fűződő jogait tiszteletben kell tartani.
  - (2) A munkavállaló személyhez fűződő joga akkor korlátozható, ha a korlátozás a munkaviszony rendeltetésével közvetlenül összefüggő okból feltétlenül szükséges és a cél elérésével arányos. A személyhez fűződő jog korlátozásának módjáról, feltételeiről és várható tartamáról a munkavállalót előzetesen tájékoztatni kell.
  - (3) A munkavállaló a személyhez fűződő jogáról általános jelleggel előre nem mondhat le. A munkavállaló személyhez fűződő jogáról rendelkező jognyilatkozatot érvényesen csak írásban tehet.
- 10. §**
- (1) A munkavállalótól csak olyan nyilatkozat megtétele vagy adat közlése kérhető, amely személyhez fűződő jogát nem sérti, és a munkaviszony létesítése, teljesítése vagy megszűnése szempontjából lényeges. A munkavállalóval szemben csak olyan alkalmassági vizsgálat alkalmazható, amelyet munkaviszonyra vonatkozó szabály ír elő, vagy amely munkaviszonyra vonatkozó szabályban meghatározott jog gyakorlása, kötelezettség teljesítése érdekében szükséges.
  - (2) A munkáltató köteles a munkavállalót tájékoztatni személyes adatainak kezeléséről. A munkáltató a munkavállalóra vonatkozó tény, adatot, véleményt harmadik személlyel csak törvényben meghatározott esetben vagy a munkavállaló hozzájárulásával közölhet.
  - (3) A munkaviszonyból származó kötelezettségek teljesítése céljából a munkáltató a munkavállaló személyes adatait – az adatszolgáltatás céljának megjelölésével, törvényben meghatározottak szerint – adatfeldolgozó számára átadhatja. Erről a munkavállalót előzetesen tájékoztatni kell.
  - (4) A munkavállalóra vonatkozó adatok statisztikai célra felhasználhatók és statisztikai célú felhasználásra – hozzájárulása nélkül, személyazonosításra alkalmatlan módon – átadhatók.

- 11. §** (1) A munkáltató a munkavállalót csak a munkaviszonnyal összefüggő magatartása körében ellenőrizheti. A munkáltató ellenőrzése és az annak során alkalmazott eszközök, módszerek nem járhatnak az emberi méltóság megsértésével. A munkavállaló magánélete nem ellenőrizhető.
- (2) A munkáltató előzetesen tájékoztatja a munkavállalót azoknak a technikai eszközöknek az alkalmazásáról, amelyek a munkavállaló ellenőrzésére szolgálnak.

6. Az egyenlő bánásmód követelménye

- 12. §** (1) A munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. E követelmény megsértésének orvoslása nem járhat más munkavállaló jogának megsértésével vagy csorbításával.
- (2) Munkabérnek minősül az (1) bekezdés alkalmazásában minden, a munkaviszony alapján közvetlenül vagy közvetve nyújtott pénzbeli és természetbeni juttatás.
- (3) A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

7. A munkaviszonyra vonatkozó szabály

- 13. §** E törvény alkalmazásában munkaviszonyra vonatkozó szabály a jogszabály, a kollektív szerződés és az üzemi megállapodás, valamint az egyeztető bizottságnak a 293. §-ban foglaltak szerint kötelező határozata.

II. FEJEZET

A JOGNYILATKOZATOK

8. A megállapodás

- 14. §** Az e törvényben szabályozott megállapodás a felek kölcsönös és egybehangzó jognyilatkozatával jön létre.

9. Az egyoldalú jognyilatkozat, nyilatkozat

- 15. §** (1) Egyoldalú jognyilatkozatból csak munkaviszonyra vonatkozó szabályban meghatározott esetben származhatnak jogok vagy kötelezettségek.
- (2) A munkaviszonyra vonatkozó szabályban vagy a felek megállapodásában biztosított elállási jog gyakorlása a megállapodást a megkötésének időpontjára visszamenőleges hatállyal megszünteti. Elállás esetén a felek egymással elszámolnak.
- (3) Az egyoldalú jognyilatkozatra a megállapodásra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.
- (4) Az egyoldalú jognyilatkozat a címzettel való közléssel válik hatályossá és – e törvény eltérő rendelkezésének hiányában – csak a címzett hozzájárulásával módosítható, vagy vonható vissza.
- (5) A megállapodás teljesítése során tett, jognyilatkozatnak nem minősülő nyilatkozat, továbbá a munka irányításával összefüggő munkáltatói jognyilatkozat tekintetében a 20–26. §-ban foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

10. A kötelezettségvállalás

- 16. §** (1) Egyoldalú kötelezettségvállalás (a továbbiakban: kötelezettségvállalás) alapján a jogosult elfogadására tekintet nélkül követelhető a vállalt kötelezettség teljesítése. A munkavállaló érvényesen csak munkaviszonyra vonatkozó szabály kifejezett rendelkezése alapján tehet kötelezettségvállalást tartalmazó jognyilatkozatot.
- (2) A kötelezettségvállalás a jogosult terhére módosítható vagy azonnali hatállyal felmondható, ha a jognyilatkozatot tevő körülményeiben a közlést követően olyan lényeges változás következett be, amely a kötelezettség teljesítését lehetetlenné tenné vagy aránytalan sérelemmel járna.

- (3) A kötelezettségvállalásra egyebekben az egyoldalú jognyilatkozatra vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni, azzal az eltéréssel, hogy a kötelezett nem hivatkozhat jognyilatkozata hatálytalanságára, hogy a jogosulttal való közlés nem, vagy nem szabályszerűen történt.

11. A munkáltatói szabályzat

17. § (1) A munkáltató a 15–16. §-ban meghatározott jognyilatkozatait általa egyoldalúan megállapított belső szabályzatban vagy egyoldalúan kialakított gyakorlat érvényesítésével (a továbbiakban együtt: munkáltatói szabályzat) is megteheti.
(2) A munkáltatói szabályzatot közöltnek kell tekinteni, ha azt a helyben szokásos és általában ismert módon közzé teszik.

12. A tájékoztatás

18. § (1) A jognyilatkozatra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni, ha munkaviszonyra vonatkozó szabály valamely fél számára tájékoztatási kötelezettséget ír elő. A tájékoztatást – munkaviszonyra vonatkozó szabály eltérő rendelkezése hiányában – olyan időben és módon kell megtenni, hogy az lehetővé tegye a jog gyakorlását és a kötelezettség teljesítését.
(2) A tájékoztatást közöltnek kell tekinteni, ha azt a helyben szokásos és általában ismert módon közzéteszik.

13. A feltétel

19. § (1) A felek a megállapodás létrejöttét, módosítását vagy megszűnését jövőbeli, bizonytalan eseménytől (feltétel) is függővé tehetik. Nem köthető ki olyan feltétel, amelynek alapján a munkaviszony a munkavállaló hátrányára módosulna, vagy a munkaviszony megszűnését eredményezné.
(2) Az ellentmondó, lehetetlen vagy értelmezhetetlen feltétel érvénytelen. A megállapodást ilyen esetben úgy kell elbírálni, mintha a felek az adott feltételt nem kötötték volna ki.
(3) A felek, amíg a feltétel bekövetkezése függőben van, kötelesek tartózkodni minden olyan magatartástól, amely a másik fél feltételhez kötött jogát csorbítaná. A feltétel bekövetkezésére vagy meghíúsulására nem hivatkozhat a fél, ha azt vétkesen maga okozta.

III. FEJEZET

A JOGNYILATKOZATOK MEGTÉTELÉNEK MÓDJA

14. A képviselő

20. § (1) A munkáltató képviselőjében jognyilatkozat tételére a munkáltatói jogkör gyakorlója jogosult.
(2) A munkáltatói joggyakorlás rendjét – a jogszabályok keretei között – a munkáltató határozza meg.
(3) Ha a munkáltatói jogkört nem az arra jogosított személy (szerv, testület) gyakorolta, eljárása érvénytelen, kivéve, ha a jogkör gyakorlója a jognyilatkozatot jóváhagyta. Jóváhagyás hiányában is érvényes a jognyilatkozat, ha a munkavállaló a körülményekből alappal következtethetett az eljáró jogosultságára.
(4) A munkáltató akkor hivatkozhat arra, hogy képviselője jogkörét túllépve járt el, ha a munkavállaló a körülményekből nem következtethetett alappal az eljáró jogosultságára.
21. § (1) A munkavállaló a jognyilatkozatát személyesen teheti meg. Jognyilatkozatot meghatalmazott képviselője útján is tehet, az erre irányuló meghatalmazást írásba kell foglalni. Ilyen meghatalmazás hiányában is eljárhat a munkavállaló képviselőjében hozzátartozója, amennyiben a jognyilatkozat megtételében a munkavállaló akadályozva van. Vita esetén az akadályoztatás tényét igazolnia kell.
(2) A munkáltatónak a munkavállaló személyesen tett jognyilatkozatát kell figyelembe vennie, ha a munkavállaló és az (1) bekezdésben említett képviselő jognyilatkozata eltérnek.
(3) A munkavállaló, kivéve, ha a képviselő tartalma egyértelműen korlátozott, nem hivatkozhat arra, hogy képviselője jogkörét túllépve járt el.
(4) A törvényes képviselő hozzájárulása szükséges a korlátozottan cselekvőképes személy olyan jognyilatkozatához, amely a munkaszerződés megkötésére, módosítására, megszüntetésére vagy kötelezettségvállalásra irányul.
(5) A cselekvőképtelen személy nevében törvényes képviselője tesz jognyilatkozatot.

15. Az alaki kötöttség

- 22. §** (1) A jognyilatkozatot – ha munkaviszonyra vonatkozó szabály vagy a felek megállapodása eltérően nem rendelkezik – alaki kötöttség nélkül lehet megtenni. A munkavállaló kérésére a munkáltatónak a jognyilatkozatát akkor is írásba kell foglalnia, ha az egyébként nem kötelező.
- (2) Írásbelinek kell tekinteni a jognyilatkozatot, ha annak közlése a jognyilatkozatban foglalt információ változatlan visszaidézésére, a nyilatkozattevő személyének és a jognyilatkozat megtétele időpontjának azonosítására alkalmas elektronikus dokumentumban (a továbbiakban: elektronikus dokumentum) kerül sor.
- (3) A megállapodást, ha írásba kellett foglalni, módosítani vagy megszüntetni csak írásban lehet.
- (4) Az alaki kötöttség megsértésével tett jognyilatkozat – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – érvénytelen. Az érvénytelenség jogkövetkezménye nem alkalmazható, ha a jognyilatkozat a felek egyező akaratából teljesebben ment.
- (5) A munkáltató az egyoldalú jognyilatkozatát az e törvényben meghatározott esetben köteles írásban indokolni és az igény érvényesítésének módjáról, és ha az elévülési időnél rövidebb, annak határidejéről a munkavállalót ki kell oktatni. A határidőről való kioktatás elmulasztása esetén hat hónap elteltével az igény nem érvényesíthető.
- (6) A jognyilatkozat írásba foglalásához közokirat vagy teljes bizonyító erejű magánokirat szükséges, ha a fél (képviselő) nem tud vagy nem képes írni vagy olvasni.
- 23. §** (1) A munkáltató köteles a megállapodás írásba foglalásáról gondoskodni és ennek egy példányát a munkavállalónak átadni.
- (2) A megállapodásban meg kell jelölni a felek nevét, továbbá a megállapodás teljesítése szempontjából lényeges adatait.

16. A jognyilatkozat közlése

- 24. §** (1) Az írásbeli jognyilatkozat akkor tekinthető közöltnek, ha azt a címzettnek vagy az átvételre jogosult más személynek átadják, vagy az elektronikus dokumentum részükre hozzáférhetővé válik. A közlés akkor is hatályos, ha a címzett vagy az átvételre jogosult más személy az átvételt megtagadja vagy szándékosan megakadályozza.
- (2) Az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően a postai szolgáltatásokról szóló jogszabály szerint tértivevény küldőszolgálatással feladott küldeményként kézbesített jognyilatkozatot,
- a) ha a címzett vagy az átvételre jogosult más személy a küldemény átvételét megtagadta vagy a címzett által bejelentett elérhetőségi címen a kézbesítés a címzett ismeretlensége vagy elköltözése miatt meghiúsult, a kézbesítés megkísérlésének napján,
- b) egyéb esetekben az eredménytelen kézbesítési kísérlet, valamint az értesítés elhelyezésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni.
- (3) Az olyan jognyilatkozattal kapcsolatban, amely tekintetében e törvény alapján bírósági eljárásnak van helye, a (2) bekezdésben szabályozott kézbesítési vélelem megdöntése iránt az eljárás kezdeményezésével egyidejűleg, a kézbesítési vélelem beálltáról való tudomásszerzéstől számított tizenöt napon, de legkésőbb a vélelem beálltától számított hat hónapon belül terjeszthető elő kérelem a bíróságnál. A kézbesítési vélelem megdöntésére egyebekben a polgári perrendtartásról szóló törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. A vélelem megdöntése esetén a bírósági eljárás kezdeményezésére előírt határidőt megtartottnak kell tekinteni.
- (4) Vita esetén a jognyilatkozatot tevő felet terheli annak bizonyítása, hogy a közlés szabályszerűen megtörtént.

17. A határidő és az időtartam számítása

- 25. §** (1) A határidő számítására a (2)–(6) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni, ha munkaviszonyra vonatkozó szabály vagy a felek megállapodása valamely jognyilatkozat megtételére vagy egyéb magatartás tanúsítására határidőt ír elő.
- (2) Napon, ha munkaviszonyra vonatkozó szabály eltérően nem rendelkezik, naptári napot kell érteni.
- (3) A határidő számítása a határidő megkezdésére okot adó intézkedést (eseményt) követő napon kezdődik.
- (4) A hetekben megállapított határidő azon a napon jár le, amely elnevezésénél fogva a kezdő napnak megfelel. Hónapokban vagy években megállapított határidő lejártának napja az a nap, amely számánál fogva a kezdő napnak megfelel, ha ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, a hónap utolsó napja.
- (5) A határidő az utolsó napjának végén jár le. A határidő az általános munkarend szerinti következő munkanap végén jár le, ha az utolsó nap az általános munkarend szerint heti pihenő- vagy munkaszüneti nap.

- (6) A határidőt – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – akkor kell megtartottnak tekinteni, ha a lejárat napjának végéig a jognyilatkozatot közlik vagy ezen időpontig az egyéb magatartás tanúsítása megtörténik.
- (7) A határidő elmulasztása akkor menthető ki, ha a határidőt megállapító munkaviszonyra vonatkozó szabály ezt kifejezetten megengedi.
- (8) A jognyilatkozatot, egyéb magatartást késedelem nélkül, szükség esetén az egyébként nem a kötelezett által viselendő költségek megelőlegezésével kell megtenni vagy tanúsítani, ha munkaviszonyra vonatkozó szabály a jognyilatkozat megtételére vagy az egyéb magatartás tanúsítására haladéktalanul kötelezi a felet.

26. § A munkaviszonyra vonatkozó szabályban vagy a felek megállapodásában meghatározott, határidőnek nem minősülő időtartam számítására a 25. § (4)–(8) bekezdése nem alkalmazható, az ilyen időtartam számításánál a naptár az irányadó.

IV. FEJEZET **AZ ÉRVÉNYTELENSÉG**

18. A semmisség

- 27. §**
- (1) Semmis az a megállapodás, amely munkaviszonyra vonatkozó szabályba ütközik, vagy amely munkaviszonyra vonatkozó szabály megkerülésével jött létre.
  - (2) A színlelt megállapodás semmis, ha pedig más megállapodást leplez, azt a leplezett megállapodás alapján kell megítélni.
  - (3) A semmis megállapodás érvénytelen, kivéve, ha ahhoz a rendelkezést megállapító munkaviszonyra vonatkozó szabály más jogkövetkezményt fűz. A semmisségre az érdekelt határidő nélkül hivatkozhat, a megállapodás semmisségét a bíróság hivatalból észleli.

19. A megtámadhatóság

- 28. §**
- (1) A megállapodás megtámadható, ha a fél annak megkötésekor lényeges tényben vagy körülményben tévedett, feltéve, hogy tévedését a másik fél okozta vagy azt felismerhette, vagy, ha mindkét fél ugyanabban a téves feltevésben volt. Jogi kérdésben való tévedés címén a megállapodást akkor lehet megtámadni, ha a tévedés lényeges volt és a munkakörében eljáró jogi szakértő a feleknek együttesen adott a jogszabályok tartalmára nézve nyilvánvalóan téves tájékoztatást.
  - (2) Megtámadható a megállapodás akkor is, ha annak megtételére a felet jogellenes fenyegetéssel vagy kényszerítéssel vették rá.
  - (3) A megállapodást az támadhatja meg, akit a jognyilatkozat megtételére jogellenes fenyegetéssel, kényszerítéssel vettek rá, vagy az, aki tévedésben, téves feltevésben volt.
  - (4) A megtámadás határideje harminc nap, amely a tévedés felismerésétől vagy jogellenes fenyegetés, kényszerítés esetén a kényszerhelyzet megszűnésétől kezdődik. A megtámadási határidőre az elévülés szabályai megfelelően irányadók azzal, hogy hat hónap elteltével a megtámadás joga nem gyakorolható.
  - (5) A megtámadásra irányuló jognyilatkozatot a (4) bekezdésben meghatározott határidőn belül írásban kell a másik féllel közölni.
  - (6) A sikeresen megtámadott megállapodás érvénytelen.

20. Az érvénytelenség jogkövetkezménye

- 29. §**
- (1) Az érvénytelen megállapodás alapján létrejött jogviszonyból származó jogokat és kötelezettségeket úgy kell tekinteni, mintha azok érvényes megállapodás alapján állnának fenn. Az érvénytelen megállapodás alapján létrejött jogviszonyt – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – a munkáltató köteles haladéktalanul, azonnali hatállyal megszüntetni, feltéve, hogy az érvénytelenség okát a felek nem hárítják el.
  - (2) A munkáltató köteles a munkavállalónak annyi időre járó távolléti díjat megfizetni, amennyi a munkáltató felmondása esetén járna, továbbá megfelelően alkalmazni kell a végkielégítés szabályait is, ha a munkaszerződés a munkáltató oldalán felmerült okból érvénytelen és azt az (1) bekezdés alapján meg kell szüntetni.

- (3) Ha a megállapodás valamely része érvénytelen, helyette a munkaviszonyra vonatkozó szabályt kell alkalmazni, kivéve, ha a felek az érvénytelen rész nélkül nem állapodtak volna meg.
- (4) Az egyoldalú jognyilatkozat érvénytelensége esetén e jognyilatkozatból jogok és kötelezettségek nem származnak.
- (5) A munkaviszony megszüntetésére irányuló jognyilatkozat érvénytelensége esetén – a munkáltató saját jognyilatkozatának sikeres megtámadását kivéve – a 82–84. §-ban foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

30. § A megállapodás érvénytelenségéből származó kár megtérítésére a kártérítési felelősség szabályait kell megfelelően alkalmazni.

21. A polgári jogi szabályok alkalmazása

31. § A jognyilatkozatokra egyebekben a Polgári Törvénykönyv XVII–XXII. fejezetének rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni, azzal, hogy a megállapodás bírósági úton nem módosítható.

MÁSODIK RÉSZ A MUNKAVISZONY

V. FEJEZET A MUNKAVISZONY ALANYAI

32. § A munkaviszony alanyai a munkáltató és a munkavállaló.

33. § Munkáltató az a jogképes személy, aki munkaszerződés alapján munkavállalót foglalkoztat.

- 34. §**
- (1) Munkavállaló az a természetes személy, aki munkaszerződés alapján munkát végez.
  - (2) Munkavállaló az lehet, aki a tizenhatodik életévét betöltötte. Ettől eltérően munkavállaló lehet – az iskolai szünet alatt – az a tizenötödik életévét betöltött tanuló, aki nappali rendszerű képzés keretében tanulmányokat folytat.
  - (3) A gyámhatóság engedélye alapján a jogszabályban meghatározott kulturális, művészeti, sport-, hirdetési tevékenység keretében a tizenhatodik életévét be nem töltött személy is foglalkoztatható.

22. Eltérő megállapodás

35. § A 32–34. §-ban foglaltaktól eltérni nem lehet.

VI. FEJEZET A MUNKÁLTATÓ SZEMÉLYÉBEN BEKÖVETKEZŐ VÁLTOZÁS

- 36. §**
- (1) A gazdasági egység (anyagi vagy nem anyagi erőforrások szervezett csoportja) jogügyleten alapuló átvételének időpontjában fennálló munkaviszonyból származó jogok és kötelezettségek az átadóról az átvevő munkáltatóra szállnak át.
  - (2) Felszámolási eljárásban
    - a) az (1) bekezdésben,
    - b) a 37–40. §-ban,
    - c) a 66. § (3) bekezdésében,
    - d) a 228. § (4) bekezdésében,
    - e) a 229. § (4) bekezdésében, valamint
    - f) a 282. §-banfoglaltak nem alkalmazhatók.

- 37. §** Az átadó munkáltató az átszállást megelőzően köteles tájékoztatni az átvevő munkáltatót az átszállással érintett munkaviszonyokból, valamint a versenytilalmi megállapodásokból és a tanulmányi szerződésekből származó jogokról és kötelezettségekről. A tájékoztatás elmaradása az átvevő munkáltatóval szemben e jogviszonyokból származó igények érvényesítését nem érinti.
- 38. §** (1) Az átvevő munkáltató az átszállást követő tizenöt napon belül a munkáltató azonosító adatainak közlésével köteles írásban tájékoztatni a munkavállalót a munkáltató személyében bekövetkezett változásról, valamint a 46. § (1) bekezdésében meghatározott munkafeltételek változásáról.
- (2) Amennyiben az átadó munkáltatónál – a 236. § (1) bekezdésében meghatározott munkavállalói létszám hiányában – üzemi tanács nem működik és üzemi megbízott megválasztására sem került sor, az átadó vagy – a munkáltatók megállapodása alapján – az átvevő munkáltató legkésőbb az átszállást megelőzően tizenöt nappal köteles az érintett munkavállalókat írásban tájékoztatni
- az átszállás időpontjáról vagy tervezett időpontjáról,
  - az átszállás okáról,
  - a munkavállalót érintő jogi, gazdasági és szociális következményekről, valamint
  - a munkavállalót érintő tervezett intézkedésről.
- 39. §** Az átadó és az átvevő munkáltató egyetemlegesen felel az átszállást megelőzően esedékessé vált munkavállalói követelésért, ha a munkavállaló az igényét az átszállást követő egy éven belül érvényesíti.
- 40. §** (1) A 70. §-ban és a 77. §-ban foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni, ha a munkavállaló a munkaviszonyát felmondással arra hivatkozva szünteti meg, hogy a munkáltató személyében bekövetkezett változás miatt a rá irányadó munkafeltételek lényeges és hátrányos megváltozása következtében a munkaviszony fenntartása számára aránytalan sérelemmel járna vagy lehetetlenné válna.
- (2) A munkavállaló az (1) bekezdés szerinti felmondást – a 67. § (2) bekezdésében foglalt szabályok alkalmazásával – köteles megindokolni.
- (3) A munkavállaló az (1) bekezdés szerinti felmondás jogát a munkáltató személyében bekövetkezett változás időpontját követő harminc napon belül gyakorolhatja.

23. Eltérő megállapodás

- 41. §** A 36–40. §-ban foglaltaktól a kollektív szerződés a munkavállaló javára térhet el.

VII. FEJEZET

A MUNKAVISZONY LÉTESÍTÉSE

24. A munkaszerződés

- 42. §** (1) A munkaviszony munkaszerződéssel jön létre.
- (2) A munkaszerződés alapján
- a munkavállaló köteles a munkáltató irányítása szerint munkát végezni,
  - a munkáltató köteles a munkavállalót foglalkoztatni és munkabért fizetni.
- 43. §** (1) A munkaszerződés – jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – a Második Részben foglaltaktól, valamint munkaviszonyra vonatkozó szabálytól a munkavállaló javára eltérhet.
- (2) Az eltérést az egymással összefüggő rendelkezések összehasonlításával kell elbírálni.
- 44. §** A munkaszerződést írásba kell foglalni. Az írásba foglalás elmulasztása miatt a munkaszerződés érvénytelenségére csak a munkavállaló – a munkába lépést követő harminc napon belül – hivatkozhat.

25. A munkaszerződés tartalma

- 45. §**
- (1) A munkaszerződésben a feleknek meg kell állapodniuk a munkavállaló alaphelyében és munkakörében.
  - (2) A munkaviszony tartamát a munkaszerződésben kell meghatározni. Ennek hiányában a munkaviszony határozatlan időre jön létre.
  - (3) A munkavállaló munkahelyét a munkaszerződésben kell meghatározni. Ennek hiányában munkahelynek azt a helyet kell tekinteni, ahol munkáját szokás szerint végzi.
  - (4) A munkaviszony – eltérő megállapodás hiányában – általános teljes napi munkaidőben történő foglalkoztatásra jön létre.
  - (5) A felek a munkaszerződésben a munkaviszony kezdetétől számított legfeljebb három hónapig terjedő próbaidőt köthetnek ki. Ennél rövidebb próbaidő kikötése esetén a felek a próbaidőt – legfeljebb egy alkalommal – meghosszabbíthatják. A próbaidő tartama a meghosszabbítása esetén sem haladhatja meg a három hónapot.

26. A munkáltató írásbeli tájékoztatási kötelezettsége

- 46. §**
- (1) A munkáltató legkésőbb a munkaviszony kezdetétől számított tizenöt napon belül írásban tájékoztatja a munkavállalót
    - a) a napi munkaidőről,
    - b) az alaphelyen túli munkabérről és egyéb juttatásokról,
    - c) a munkabérről való elszámolás módjáról, a munkabérfizetés gyakoriságáról, a kifizetés napjáról,
    - d) a munkakörbe tartozó feladatokról,
    - e) a rendes szabadság mértékéről, számítási módjáról és kiadásának, valamint
    - f) a munkáltatóra és a munkavállalóra irányadó felmondási idő megállapításának szabályairól, továbbá
    - g) arról, hogy a munkáltató kollektív szerződés hatálya alá tartozik-e, valamint
    - h) a munkáltatói jogkör gyakorlójáról.
  - (2) Az (1) bekezdés a)–c), és e)–f) pontjában előírt tájékoztatás munkaviszonyra vonatkozó szabály rendelkezésére történő hivatkozással is megadható.
  - (3) Ha a munkaviszony tizenöt nap eltelte előtt megszűnik, a munkáltató az (1) bekezdésben foglalt kötelezettségét a 80. § (2) bekezdésében meghatározott időpontban köteles teljesíteni.
  - (4) A munkáltató megnevezésének, lényeges adatainak, továbbá az (1) bekezdésben meghatározottak változásáról a munkavállalót a változást követő tizenöt napon belül írásban tájékoztatni kell.
  - (5) Nem terheli a munkáltatót a tájékoztatási kötelezettség – az (1) bekezdés h) pontját kivéve –, ha a munkaszerződés alapján
    - a) a munkaviszony tartama az egy hónapot, vagy
    - b) a munkaidő a heti nyolc órát nem haladja meg.
- 47. §**
- A tizenöt napot meghaladó külföldön történő munkavégzés esetén – a 46. §-ban foglaltakon túlmenően – a munkavállalót – legkésőbb a külföldre való kiutazást megelőző hét nappal – írásban tájékoztatni kell
- a) a külföldi munkavégzés helyéről, tartamáról,
  - b) a pénzbeli és a természetbeni juttatásokról,
  - c) a díjazás és egyéb juttatás pénzneméről, továbbá
  - d) a hazatérésre irányadó szabályokról.

27. A munkaviszony kezdete

- 48. §**
- A munkaviszony kezdetének napját a munkaszerződésben kell meghatározni. Ennek hiányában a munkaviszony kezdete a munkaszerződés megkötését követő nap.
- 49. §**
- (1) A felek a munkaszerződés megkötése és a munkaviszony kezdetének napja közötti időszakban nem tanúsíthatnak olyan magatartást, amely a munkaviszony létrejöttét megghiúsítaná.
  - (2) Az (1) bekezdésben meghatározott tartam alatt a munkaszerződéstől bármelyik fél elállhat, ha a munkaszerződés megkötését követően körülményeiben olyan lényeges változás következett be, amely a munkaviszony teljesítését lehetetlenné tenné vagy aránytalan sérelemmel járna.

28. Eltérő megállapodás

- 50. §**
- (1) A felek megállapodása
    - a) a 42–44. §-ban, valamint
    - b) a 45. § (1) bekezdésében foglaltaktól nem térhet el.
  - (2) Kollektív szerződés
    - a) a 42–44. §-ban, valamint
    - b) a 45. § (1)–(4) bekezdésében foglaltaktól nem térhet el.
  - (3) Kollektív szerződés a 46–47. §-ban foglaltaktól csak a munkavállaló javára térhet el.
  - (4) Kollektív szerződés legfeljebb hathavi próbaidőt állapíthat meg.

VIII. FEJEZET

A MUNKASZERZŐDÉS TELJESÍTÉSE

29. Alapvető kötelezettségek

- 51. §**
- (1) A munkáltató köteles a munkavállalót a munkaszerződés és a munkaviszonyra vonatkozó szabályok szerint foglalkoztatni, továbbá – a felek eltérő megállapodása hiányában – a munkavégzéshez szükséges feltételeket biztosítani.
  - (2) A munkáltató köteles a munkavállalónak azt a költségét megtéríteni, amely a munkaviszony teljesítésével indokoltan merült fel.
  - (3) A munkavállalót csak olyan munkára lehet alkalmazni, amely testi alkatára vagy fejlettségére tekintettel rá hátrányos következményekkel nem járhat.
  - (4) A munkáltató biztosítja az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeit. A munkába lépést megelőzően és a munkaviszony fennállása alatt rendszeres időközönként köteles ingyenesen biztosítani a munkavállaló munkaköri alkalmassági vizsgálatát.
  - (5) A fogyatékkal élő személy foglalkoztatása során gondoskodni kell az ésszerű alkalmazkodás feltételeinek biztosításáról.
  - (6) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg a munkavállaló munkaviszonnyal összefüggő költségeinek megtérítésére vonatkozó szabályokat.
- 52. §**
- (1) A munkavállaló köteles
    - a) a munkáltató által előírt helyen és időben munkára képes állapotban megjelenni,
    - b) munkaideje alatt – munkavégzés céljából, munkára képes állapotban – a munkáltató rendelkezésére állni,
    - c) munkáját személyesen, az általában elvárható szakértelemmel és gondossággal, a munkájára vonatkozó szabályok, előírások, utasítások és szokások szerint végezni,
    - d) a munkakörének ellátásához szükséges bizalomnak megfelelő magatartást tanúsítani,
    - e) munkatársaival együttműködni.
  - (2) A munkavállaló a munkáltató előzetes hozzájárulása nélkül harmadik személytől díjazást a munkaviszonyban végzett tevékenységére tekintettel nem fogadhat el, vagy nem köthet ki.
  - (3) A munkavállalót munkaszerződés vagy munkaviszonyra vonatkozó szabály alapján megillető munkabért csökkenteni nem lehet arra tekintettel, hogy a munkavállaló a munkáltató előzetes hozzájárulásával a (2) bekezdésben meghatározott díjazásban részesült.
  - (4) A (2) bekezdésben meghatározott díjazásnak minősül minden olyan vagyoni értékű szolgáltatás, amelyet harmadik személy a munkáltatót megillető szolgáltatáson felül a munkavállalónak nyújt.

30. A munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás

- 53. §**
- (1) A munkáltató jogosult a munkavállalót átmenetileg a munkaszerződéstől eltérő munkakörben, munkahelyen vagy más munkáltatónál foglalkoztatni.

- (2) Az (1) bekezdés szerinti foglalkoztatás tartama naptári évenként összesen a negyvennégy beosztás szerinti munkanapot vagy háromszázötvenkét órát nem haladhatja meg. A munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás várható tartamáról a munkavállalót tájékoztatni kell.
- (3) A munkavállaló hozzájárulása nélkül nem kötelezhető más helységben végzendő munkára
  - a) a várandóssága megállapításától gyermeke hároméves koráig,
  - b) gyermeke tizenhat éves koráig, ha gyermekét egyedül neveli, valamint
  - c) hozzátartozójának tartós, személyes gondozása esetén, továbbá, ha
  - d) a rehabilitációs szakértői szerv legalább ötven százalékos mértékű egészségkárosodását megállapította.
- (4) A (3) bekezdés c) pontjának alkalmazása tekintetében a 131. § (2) bekezdése megfelelően irányadó.
- (5) A munkavállaló az (1) bekezdés szerinti foglalkoztatás esetén az ellátott munkakörre előírt, de legalább a munkaszerződése szerinti alaphétre jogosult.

31. Az utasítás teljesítésének megtagadása

- 54. §**
- (1) A munkavállaló köteles megtagadni az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása más személy egészségét vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné.
  - (2) A munkavállaló megtagadhatja az utasítás teljesítését, ha annak végrehajtása munkaviszonyra vonatkozó szabályba ütközik, vagy a munkavállaló életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné.
  - (3) A munkavállaló az utasítás megtagadása esetén is köteles rendelkezésre állni.
  - (4) A munkavállaló a munkáltató utasításától akkor térhet el, ha ezt a munkáltató károsodástól való megóvása feltétlenül megköveteli és a munkáltató értesítésére nincs mód. Az utasítástól való eltérésről a munkáltatót haladéktalanul tájékoztatni kell.

32. Mentésülés a munkavégzési kötelezettség alól

- 55. §**
- (1) A munkavállaló mentesül rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségének teljesítése alól
    - a) keresőképtelensége,
    - b) a jogszabály szerinti, az emberi reprodukciós eljárással összefüggő, egészségügyi intézményben történő kezelés, valamint
    - c) a kötelező orvosi vizsgálata tartamára, továbbá
    - d) a véradáshoz szükséges, legalább négy óra időtartamra,
    - e) a szoptató anya a szoptatás első hat hónapjában naponta kétszer egy, ikergyermekek esetén kétszer két órára, a kilencedik hónap végéig naponta egy, ikergyermekek esetén naponta két órára,
    - f) hozzátartozója halálakor két munkanapra,
    - g) általános iskolai tanulmányok folytatása, továbbá a felek megállapodása szerinti képzés, továbbképzés esetén, a képzésben való részvételhez szükséges időre,
    - h) önkéntes vagy létesítményi tűzoltói szolgálat ellátása tartamára,
    - i) bíróság vagy hatóság felhívására, vagy az eljárásban való személyes részvételhez szükséges időtartamra,
    - j) a különös méltánylást érdemlő személyi, családi vagy elháríthatatlan ok miatt indokolt távollét tartamára, továbbá
    - k) munkaviszonyra vonatkozó szabályban meghatározott tartamra.
  - (2) A munkáltató, ha a munkavállaló által elkövetett kötelezettségzegés körülményeinek kivizsgálása miatt indokolt, a vizsgálat lefolytatásához szükséges, de legfeljebb harminc napos időtartamra mentesítheti a munkavállalót rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségének teljesítése alól.

33. Jogkövetkezmények a munkavállaló vétkes kötelezettségzegésért

- 56. §**
- (1) A munkaviszonyból származó kötelezettség vétkes megszegése esetére kollektív szerződés vagy – ha a munkáltató vagy a munkavállaló nem áll kollektív szerződés hatálya alatt – munkaszerződés a kötelezettségzegés súlyával arányos hátrányos jogkövetkezményeket állapíthat meg.
  - (2) Hátrányos jogkövetkezményként csak olyan, a munkaviszonnyal összefüggő, annak feltételeit határozott időre módosító hátrány állapítható meg, amely a munkavállaló személyhez fűződő jogát és emberi méltóságát nem sérti. A vagyoni hátrányt megállapító jogkövetkezmény összességében nem haladhatja meg a munkavállaló – a jogkövetkezmény megállapításakor irányadó – egyhavi alaphétre összegét.

- (3) A hátrányos jogkövetkezmény alkalmazása során a 78. § (2) bekezdését megfelelően alkalmazni kell.
- (4) Hátrányos jogkövetkezmény nem állapítható meg olyan kötelezettségszegés miatt, amelyet a munkáltató a munkaviszony megszüntetésének indokaként is megjelöl.
- (5) A hátrányos jogkövetkezménnyel járó intézkedést írásba kell foglalni és indokolni kell.

34. Eltérő megállapodás

- 57. §** (1) A felek megállapodása vagy kollektív szerződés
- a) az 52. § (3) bekezdésében,
  - b) az 53. § (3)–(4) bekezdésében,
  - c) az 54. § (1) bekezdésében,
  - d) az 56. § (2)–(5) bekezdésében
- foglaltaktól nem térhet el.
- (2) Kollektív szerződés az 55. § (1) bekezdésében foglaltaktól csak a munkavállaló javára térhet el.

IX. FEJEZET

A MUNKASZERZŐDÉS MÓDOSÍTÁSA

- 58. §** A felek a munkaszerződést közös megegyezéssel módosíthatják. A munkaszerződés módosítására a megkötésére vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.
- 59. §** A munkáltató a 127–133. §-ban meghatározott távollét megszűnését követően ajánlatot tesz a munkavállaló számára a munkabér módosítására. Ennek során a munkavállalóval azonos munkakörű munkavállalók részére a munkáltatónál időközben megvalósított átlagos éves béremelés mértékét kell alapul venni. Ilyen munkavállalók hiányában a munkáltatónál ténylegesen megvalósult átlagos éves béremelés mértéke az irányadó.
- 60. §** (1) A munkavállaló számára egészségi állapotának megfelelő munkakört kell felajánlani, ha várandóssága megállapításától gyermeke egyéves koráig – munkaköri alkalmasságára vonatkozó orvosi vélemény alapján – a munkakörében nem foglalkoztatható. A munkavégzés alól fel kell menteni, ha az egészségi állapotának megfelelő foglalkoztatása nem lehetséges.
- (2) A munkavállaló a felajánlott munkakörnek megfelelő alapbérre jogosult, amely a munkaszerződés szerinti alapbérénel kevesebb nem lehet. A felmentés idejére alapbére illeti meg, kivéve, ha a felajánlott munkakört alapos ok nélkül nem fogadja el.
- 61. §** (1) A munkáltató a munkakörök megjelölésével tájékoztatja a munkavállalókat
- a) a teljes vagy részmunkaidős,
  - b) a távmunkavégzésre irányuló, valamint
  - c) a határozatlan idejű munkaviszony keretében történő foglalkoztatás lehetőségéről.
- (2) A munkavállaló munkaszerződés módosítására irányuló ajánlatára a munkáltató tizenöt napon belül írásban nyilatkozik.
- (3) A munkáltató a munkavállaló ajánlatára a gyermek hároméves koráig köteles a munkaszerződést a napi munkaidő felének megfelelő tartamú részmunkaidőre módosítani.

35. Eltérő megállapodás

- 62. §** (1) A felek megállapodása vagy kollektív szerződés az 58. §-ban foglaltaktól nem térhet el.
- (2) Kollektív szerződés az 59–61. §-ban foglaltaktól csak a munkavállaló javára térhet el.

X. FEJEZET**A MUNKAVISZONY MEGSZŰNÉSE ÉS MEGSZÜNTETÉSE****36. A munkaviszony megszűnése**

- 63. §** (1) A munkaviszony megszűnik
- a munkavállaló halálával,
  - a munkáltató jogutód nélküli megszűnésével,
  - a határozott idő lejártával,
  - a (3) bekezdésben meghatározott esetben,
  - törvényben meghatározott más esetben.
- (2) A munkavállalót a munkáltató felmondása esetén meghatározott munkavégzés alóli felmentés idejére járó távolléti díjnak megfelelő összeg illeti meg, ha a munkaviszony az (1) bekezdés b) vagy d) pont alapján szűnik meg, kivéve, ha a felmentés tartamára a munkavállaló munkabérre nem lenne jogosult, vagy jogszabály másképp rendelkezik.
- (3) Megszűnik a munkaviszony, ha a 36. § (1) bekezdése szerint jogügylet vagy jogszabály rendelkezése alapján a gazdasági egységet átvevő munkáltató nem e törvény hatálya alá tartozik.
- (4) A (3) bekezdés szerinti esetben az átadó legkésőbb a munkaviszony megszűnését megelőzően tizenöt nappal köteles az érintett munkavállalót írásban tájékoztatni a megszűnés időpontjáról vagy tervezett időpontjáról és a megszűnés indokáról.

37. A munkaviszony megszüntetése

- 64. §** (1) A munkaviszony megszüntethető
- közös megegyezéssel,
  - felmondással,
  - azonnali hatályú felmondással.
- (2) A megszüntetés okának az indokolásból világosan ki kell tűnnie. A megszüntető jognyilatkozat indokának valóságát és okszerűségét a nyilatkozattevő bizonyítja.

38. A felmondás

- 65. §** (1) A munkaviszonyt mind a munkavállaló, mind a munkáltató felmondással megszüntetheti.
- (2) A felek megállapodása esetén – legfeljebb a munkaviszony kezdetétől számított egy évig – a munkaviszony felmondással nem szüntethető meg.
- (3) A munkáltató felmondással nem szüntetheti meg a munkaviszonyt
- a várandósság,
  - a szülési szabadság,
  - a gyermek gondozása céljából igénybe vett fizetés nélküli szabadság (128. §, 130. §),
  - a tényleges önkéntes tartalékos katonai szolgálatteljesítés, valamint
  - a nő jogszabály szerinti, az emberi reprodukciós eljárással összefüggő kezelésének, de legfeljebb ennek megkezdésétől számított hat hónap tartama alatt.
- (4) A (3) bekezdés szerinti védelem alkalmazása szempontjából a felmondás közlésének, csoportos létszámcsökkentés esetén a 75. § (1) bekezdés szerinti tájékoztatás közlésének időpontja az irányadó.
- (5) A (3) bekezdés a) és e) pontban meghatározott körülményre a munkavállaló csak akkor hivatkozhat, ha erről a munkáltatót a felmondás közlését megelőzően tájékoztatta.
- (6) A (3) bekezdés c) pontban meghatározott védelem az anyát illeti meg, ha a fizetés nélküli szabadságot mindkét szülő igénybe veszi.
- 66. §** (1) A munkáltató felmondását köteles megindokolni.
- (2) A felmondás indoka a munkavállaló munkaviszonnyal kapcsolatos magatartásával, képességével vagy a munkáltató működésével összefüggő ok lehet.
- (3) Kizárólag a munkáltató személyében bekövetkező változás nem szolgálhat a munkáltató felmondásának indokául.

- (4) A munkáltató a nyugdíjasnak nem minősülő munkavállaló határozatlan tartamú munkaviszonyát a munkavállalóra irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt éven belül a munkavállaló munkaviszonnyal kapcsolatos magatartásával indokolt felmondással a 78. § (1) bekezdésében meghatározott okból szüntetheti meg.
- (5) A (4) bekezdésben meghatározott munkavállaló munkaviszonya a munkavállaló képességével vagy a munkáltató működésével összefüggő okból akkor szüntethető meg, ha a munkáltatónál a 45. § (3) bekezdése szerinti munkahelyen nincs a munkavállaló által betöltött munkakörhöz szükséges képességnek, végzettségnek, gyakorlatnak megfelelő betöltetlen másik munkakör vagy a munkavállaló az e munkakörben való foglalkoztatásra irányuló ajánlatot elutasítja.
- (6) Az anya vagy a gyermekét egyedül nevelő apa munkaviszonyának felmondással történő megszüntetése esetén a gyermek hároméves koráig a (4)–(5) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni, ha a munkavállaló szülési vagy a gyermek gondozása céljából fizetés nélküli szabadságot (128. §) nem vesz igénybe.
- (7) A munkáltató a rehabilitációs ellátásban vagy rehabilitációs járadékban részesülő munkavállaló munkaviszonyát a munkavállaló egészségi okkal összefüggő képességével indokolt felmondással akkor szüntetheti meg, ha a munkavállaló eredeti munkakörében nem foglalkoztatható tovább és a munkavállaló számára állapotának egészségi szempontból megfelelő munkakört nem tud felajánlani, vagy a munkavállaló a felajánlott munkakört alapos ok nélkül nem fogadja el.
- (8) A munkáltató a határozott idejű munkaviszonyt felmondással megszüntetheti
  - a) a felszámolási- vagy csődeljárás tartama alatt vagy
  - b) a munkavállaló képességére alapított okból vagy
  - c) ha a munkaviszony fenntartása elháríthatatlan külső ok következtében lehetetlenné válik.
- (9) A munkáltató a határozatlan tartamú munkaviszony felmondással történő megszüntetését nem köteles indokolni, ha a munkavállaló nyugdíjasnak minősül.

- 67. §**
- (1) A munkavállaló határozatlan idejű munkaviszonyának felmondását nem köteles indokolni.
  - (2) A határozott idejű munkaviszonyának felmondását a munkavállaló köteles megindokolni. A felmondás indoka csak olyan ok lehet, amely számára a munkaviszony fenntartását lehetetlenné tenné vagy körülményeire tekintettel aránytalan sérelemmel járna.

39. A felmondási idő

- 68. §**
- (1) A felmondási idő legkorábban a felmondás közlését követő napon kezdődik.
  - (2) A munkáltató felmondása esetén a felmondási idő legkorábban az alábbiakban meghatározott tartam lejártát követő napon kezdődik:
    - a) a betegség miatti keresőképtelenség, legfeljebb azonban a betegszabadság lejártát követő egy év,
    - b) a beteg gyermek ápolása címén fennálló keresőképtelenség,
    - c) a hozzátartozó otthoni gondozása céljából kapott fizetés nélküli szabadság.
  - (3) A (2) bekezdésben foglaltakat csoportos létszámcsökkentés esetén abban az esetben kell alkalmazni, ha a (2) bekezdésben meghatározott körülmények a 75. § (1) bekezdés szerinti tájékoztatás közlésének időpontjában fennálltak.
- 69. §**
- (1) A felmondási idő harminc nap.
  - (2) A munkáltató felmondása esetén a felmondási idő a munkáltatónál munkaviszonyban töltött
    - a) három év után öt nappal,
    - b) öt év után tizenöt nappal,
    - c) nyolc év után húsz nappal,
    - d) tíz év után huszonöt nappal,
    - e) tizenöt év után harminc nappal,
    - f) tizennyolc év után negyven nappal,
    - g) húsz év után hatvan nappalmeghosszabbodik.
  - (3) A felek az (1)–(2) bekezdésben foglaltaknál hosszabb, legfeljebb hathavi felmondási időben is megállapodhatnak.
  - (4) A felmondási idő számítása szempontjából a 77. § (2) bekezdésében meghatározott tartamot nem kell figyelembe venni.

- (5) A felmondási idő a határozott idejű munkaviszony felmondással történő megszüntetése esetén legfeljebb a határozott idő lejártáig tart.

- 70. §**
- (1) A munkáltató felmondása esetén köteles a munkavállalót – legalább a felmondási idő felére – a munkavégzés alól felmenteni. A töredéknapot egész napként kell figyelembe venni.
  - (2) A munkavégzés alól a munkavállalót a kívánságának megfelelően – legfeljebb két részletben – kell felmenteni.
  - (3) A munkavégzés alóli felmentés tartamára a munkavállalót távolléti díj illeti meg, kivéve, ha munkabérré egyébként nem lenne jogosult.
  - (4) A kifizetett munkabért visszakövetelni nem lehet, ha a munkavállalót a munkavégzés alól végleg felmentették és a munkabér fizetését kizáró körülmény a munkavégzés alóli felmentés után következett be.

40. A csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó szabályok

- 71. §**
- (1) Csoportos létszámcsökkentésnek minősül, ha a munkáltató a döntést megelőző félévre számított átlagos statisztikai létszám szerint
    - a) húsznál több és száznál kevesebb munkavállaló foglalkoztatása esetén legalább tíz munkavállaló,
    - b) száz vagy annál több, de háromszáznál kevesebb munkavállaló foglalkoztatása esetén legalább a munkavállalók tíz százaléka,
    - c) háromszáz vagy annál több munkavállaló foglalkoztatása esetén legalább harminc munkavállaló munkaviszonyát kívánja – figyelemmel a (3) bekezdésben foglaltakra – harmincnapos időszakon belül a működésével összefüggő ok miatt megszüntetni.
  - (2) Ha a munkáltató fél évnél rövidebb ideje alakult, az (1) bekezdésben meghatározott munkavállalók átlagos statisztikai létszámát az adott időszakra vonatkozóan kell megállapítani.
  - (3) Ha a munkáltatónak több telephelye van, az (1) bekezdésben foglalt feltételek fennállását telephelyenként kell megállapítani azzal, hogy az azonos megyében (fővárosban) található telephelyek esetében a munkavállalók létszámát össze kell számítani. A munkavállalót azon a telephelyen kell számításba venni, amelyen a csoportos létszámcsökkentésről szóló döntés meghozatalakor irányadó beosztása szerint végez munkát.
  - (4) A csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó szabályokat a tengerjáró hajók legénységére nem kell alkalmazni.
- 72. §**
- (1) A munkáltató, ha csoportos létszámcsökkentés végrehajtását tervezi, az üzemi tanáccsal tárgyalni köteles.
  - (2) A tárgyalás megkezdését megelőzően legalább hét nappal a munkáltató köteles az üzemi tanácsot írásban tájékoztatni
    - a) a tervezett csoportos létszámcsökkentés okáról,
    - b) foglalkoztatási csoportok szerinti megosztásban a tervezett létszámcsökkentéssel érintett, vagy
    - c) a 71. § (1) bekezdésében meghatározott időszakban foglalkoztatott munkavállalók létszámáról,
    - d) a létszámcsökkentés végrehajtásának tervezett tartamáról, időbeni ütemezéséről,
    - e) a kiválasztás szempontjairól, valamint
    - f) a munkaviszony megszüntetésével kapcsolatos – a munkaviszonyra vonatkozó szabályban meghatározottól eltérő – juttatás feltételéről és mértékéről.
  - (3) A munkáltató tárgyalási kötelezettsége a megállapodás megkötéséig, ennek hiányában legalább a tárgyalás megkezdését követő tizenöt napig áll fenn.
  - (4) A tárgyalásnak – a megállapodás érdekében – ki kell terjednie a csoportos létszámcsökkentés
    - a) elkerülésének lehetséges módjára, eszközére,
    - b) elveire,
    - c) következményeinek enyhítését célzó eszközökre, valamint
    - d) az érintett munkavállalók számának csökkentésére.
  - (5) A tárgyalás során kötött megállapodást írásba kell foglalni és meg kell küldeni az állami foglalkoztatási szervnek.

- 73. §**
- (1) A csoportos létszámcsökkentés végrehajtásáról szóló döntésben meg kell határozni
    - a) foglalkoztatási csoportok szerinti megosztásban az intézkedéssel érintett munkavállalók létszámát, valamint
    - b) a csoportos létszámcsökkentés végrehajtásának kezdő és befejező időpontját vagy végrehajtásának időbeni ütemezését.

- (2) A csoportos létszámcsökkentés időbeni ütemezését harmincnapos időszakok alapján kell meghatározni. Ebből a szempontból a munkáltató döntésében meghatározott ütemezést kell irányadónak tekinteni.
- (3) A munkavállalók létszámát együttesen kell figyelembe venni, ha a munkáltató az utolsó munkaviszony megszüntetésére irányuló jognyilatkozat közlésétől vagy megállapodás kötésétől számított harminc napon belül újabb, a munkaviszony megszüntetésére irányuló jognyilatkozatot közöl vagy megállapodást köt.
- (4) A (3) bekezdés alkalmazásában munkaviszony megszüntetésére irányuló
  - a) jognyilatkozatnak a munkáltató működésével összefüggő okra alapított felmondást,
  - b) megállapodásnak a munkáltató által kezdeményezett közös megegyezést kell tekinteni.
- (5) A munkáltató működésével összefüggő okra alapított megszüntetésnek kell tekinteni a 79. § (1) bekezdés b) pont szerinti munkáltatói intézkedést, valamint – ellenkező bizonyításig – a felmondást, ha e törvény alapján nem kell indokolni.

- 74. §**
- (1) A munkáltató a csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó szándékáról, valamint a 72. § (2) bekezdésében meghatározott adatról és körülményről írásban értesíti az állami foglalkoztatási szervet és ennek másolatát az üzemi tanácsnak át kell adni.
  - (2) A munkáltató a csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó döntéséről az állami foglalkoztatási szervet a felmondás vagy a 79. § (1) bekezdés b) pont szerinti jognyilatkozat közlését legalább harminc nappal megelőzően írásban tájékoztatja. Ennek során közli a létszámcsökkentéssel érintett munkavállaló
    - a) azonosító adatait,
    - b) munkakörét, valamint
    - c) szakképzettségét.

- 75. §**
- (1) A munkáltató a csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó döntéséről az érintett munkavállalót a felmondás vagy a 79. § (1) bekezdés b) pont szerinti azonnali hatályú felmondás közlését megelőzően legalább harminc nappal írásban tájékoztatja. A felmondás és az azonnali hatályú felmondás a tájékoztatást követő harminc nap elteltét követően közölhető.
  - (2) Az (1) bekezdés szerinti tájékoztatást meg kell küldeni az üzemi tanácsnak és az állami foglalkoztatási szervnek is.
  - (3) Az (1) bekezdésben foglaltak megszegésével közölt felmondás jogellenes.

- 76. §**
- (1) A 72. § (5) bekezdése szerinti megállapodás megállapíthatja azokat a szempontokat, amelyekre figyelemmel a munkáltató a munkaviszony megszüntetéssel érintett munkavállalók körét meghatározza.
  - (2) A munkavállaló nem hivatkozhat a megállapodás megsértésére, ha az (1) bekezdésben foglalt munkáltatói kötelezettség teljesítéséhez szükséges tájékoztatást nem adta meg.

41. Végkielégítés

- 77. §**
- (1) A munkavállalót végkielégítés illeti meg, ha munkaviszonya
    - a) a munkáltató felmondása,
    - b) a munkáltató jogutód nélküli megszűnése, vagy
    - c) a 63. § (1) bekezdés d) pontja alapján szűnik meg.
  - (2) A végkielégítésre való jogosultság feltétele, hogy a munkaviszony a felmondás közlésének vagy a munkáltató jogutód nélküli megszűnésének időpontjában a (3) bekezdésben meghatározott tartamban fennálljon. A végkielégítésre való jogosultság szempontjából nem kell figyelembe venni azt az egybefüggően legalább harminc napot meghaladó tartamot, amelyre a munkavállalót munkabér nem illette meg, kivéve
    - a) a szülési szabadság és a gyermek ápolása, gondozása céljából igénybe vett fizetés nélküli szabadság (128. §),
    - b) a tényleges önkéntes tartalékos katonai szolgálatteljesítés céljából igénybe vett fizetés nélküli szabadság (132. §) három hónapot meg nem haladó tartamát.
  - (3) A végkielégítés mértéke
    - a) legalább három év esetén egyhavi,
    - b) legalább öt év esetén kéthavi,

- c) legalább tíz év esetén háromhavi,
  - d) legalább tizenöt év esetén négyhavi,
  - e) legalább húsz év esetén öthavi,
  - f) legalább huszonöt év esetén hathavi távolléti díj összege.
- (4) A végkielégítésnek a (3) bekezdés
- a) a)–b) pontban meghatározott mértéke egyhavi,
  - b) c)–d) pontban meghatározott mértéke kéthavi,
  - c) e)–f) pontban meghatározott mértéke háromhavi
- távolléti díj összegével emelkedik, ha a munkaviszony az (1) bekezdésben meghatározott módon és a munkavállalóra irányadó öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőző öt éven belül szűnik meg.
- (5) Nem jár végkielégítés a munkavállalónak, ha
- a) a felmondás közlésének vagy a munkáltató jogutód nélküli megszűnésének időpontjában nyugdíjasnak minősül, vagy
  - b) a felmondás indoka a munkavállaló munkaviszonnyal kapcsolatos magatartása vagy a nem egészségi okkal összefüggő képessége.

42. Azonnali hatályú felmondás

- 78. §** (1) A munkáltató vagy a munkavállaló a munkaviszonyt azonnali hatályú felmondással megszüntetheti, ha a másik fél
- a) a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegi, vagy
  - b) egyébként olyan magatartást tanúsít, amely a munkaviszony fenntartását lehetetlenné teszi.
- (2) Az azonnali hatályú felmondás jogát az ennek alapjául szolgáló okról való tudomásszerzéstől számított tizenöt napon, legfeljebb azonban az ok bekövetkeztétől számított egy éven belül, bűncselekmény elkövetése esetén a büntetethetőség elévüléséig lehet gyakorolni. A tudomásszerzés időpontjának, ha az azonnali hatályú felmondás jogát testület jogosult gyakorolni, azt kell tekinteni, amikor az azonnali hatályú felmondás okáról a testületet – mint a munkáltatói jogkört gyakorló szervet – tájékoztatják.
- (3) A munkavállaló azonnali hatályú felmondása esetén a munkáltató köteles a 70. § (3) bekezdésében és a 77. §-ban foglaltakat megfelelően alkalmazni.
- 79. §** (1) Azonnali hatályú felmondással – indokolás nélkül – megszüntetheti
- a) a fél a munkaviszonyt a próbaidő alatt,
  - b) a munkáltató a határozott idejű munkaviszonyt.
- (2) Az (1) bekezdés b) pont szerinti megszüntetés esetén a munkavállaló jogosult tizenkét havi, vagy ha a határozott időből hátralévő idő egy évnél rövidebb, a hátralévő időre járó távolléti díjára.

43. Eljárás a munkaviszony megszüntetése (megszűnése) esetén

- 80. §** (1) A munkavállaló munkaviszonya megszüntetésekor (megszűnésekor) munkakörét az előírt rendben köteles átadni és a munkáltatóval elszámolni. A munkakörátadás és az elszámolás feltételeit a munkáltató köteles biztosítani.
- (2) A munkaviszony felmondással történő megszüntetésekor legkésőbb az utolsó munkában töltött naptól, egyébként legkésőbb a munkaviszony megszűnésétől számított harmadik munkanapon a munkavállaló részére ki kell fizetni a munkabérét, egyéb járandóságait, valamint ki kell adni a munkaviszonyra vonatkozó szabályban és egyéb jogszabályokban előírt igazolásokat.
- 81. §** (1) A munkáltató a munkavállaló kérelmére, ha a munkaviszony legalább egy évig fennállt, a munkaviszony megszüntetésekor (megszűnésekor) vagy legfeljebb az ezt követő egy éven belül a munkavállaló munkájáról írásban értékelést ad.
- (2) Az értékelés valótlan ténymegállapításainak megsemmisítését vagy módosítását a munkavállaló bíróságtól kérheti.

44. A munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezménye

- 82. §** (1) A munkáltató köteles megtéríteni a munkaviszony jogellenes megszüntetésével összefüggésben okozott kárt.
(2) A munkaviszony körében elmaradt jövedelem címén igényelt kártérítés nem haladhatja meg a munkavállaló tizenkéthavi távolléti díjának összegét.
(3) A munkavállaló az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően jogosult a végkielégítés összegére, ha munkaviszonya
a) jogellenesen nem felmondással szűnt meg, vagy
b) munkaviszonya megszűnésekor a 77. § (5) bekezdés b) pontja alapján nem részesült végkielégítésben.
(4) A munkavállaló az (1)–(2) bekezdésben foglaltak helyett követelheti a munkáltatói felmondás esetén irányadó felmondási időre járó távolléti díjnak megfelelő összeget.
- 83. §** A munkavállaló kérelmére – a 82. § (1) bekezdésében meghatározott jogkövetkezményen túlmenően – a bíróság a munkaviszonyt helyreállítja, ha
a) a munkaviszony megszüntetése az egyenlő bánásmód követelményébe,
b) a 65. § (3) bekezdésébe,
c) a 273. § (1) bekezdésébe ütközött,
d) a munkavállaló a munkaviszony megszüntetésekor munkavállalói képviselő volt,
e) a munkavállaló a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetését vagy erre irányuló saját jognyilatkozatát sikerrel támadta meg.
- 84. §** (1) A munkavállaló, ha munkaviszonyát jogellenesen szüntette meg, köteles a munkavállalói felmondás esetén irányadó felmondási időre járó távolléti díjnak megfelelő összeget megfizetni.
(2) A munkavállaló, ha a határozott tartamú munkaviszonyát szünteti meg jogellenesen, a határozott időből még hátralévő időre járó, de legfeljebb háromhavi távolléti díjnak megfelelő összeget köteles megfizetni.
(3) A munkáltató követelheti az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott mértéket meghaladó kárának megtérítését is. Ezek együttesen nem haladhatják meg a munkavállaló tizenkét havi távolléti díjának összegét.
(4) A jogellenes munkaviszony-megszüntetés szabályait kell megfelelően alkalmazni, ha a munkavállaló munkakörét nem az előírt rendben adja át.

45. Eltérő megállapodás

- 85. §** (1) A felek megállapodása vagy kollektív szerződés
a) a 63. § (1) bekezdésében,
b) a 64–67. §-ban,
c) a 82. § (1) bekezdésében
foglaltaktól nem térhet el.
(2) Kollektív szerződés
a) a 63. § (2)–(3) bekezdésében,
b) a 68. §-ban,
c) a 71–76. §-ban,
d) a 81. §-ban,
e) a 83. §-ban
foglaltaktól csak a munkavállaló javára térhet el.
(3) A kollektív szerződés a 69. § (1) bekezdésében foglaltnál hosszabb felmondási időt is megállapíthat.

XI. FEJEZET

A MUNKA- ÉS PIHENŐIDŐ

46. Fogalmak

- 86. §** (1) Munkaidő: a munkavégzésre előírt idő kezdetétől annak befejezéséig tartó idő, valamint a munkavégzéshez kapcsolódó előkészítő és befejező tevékenység tartama.

- (2) Előkészítő vagy befejező tevékenység: minden olyan feladat ellátása, amelyet a munkavállaló munkaköréhez kapcsolódóan, szokás szerint és rendszeresen, külön utasítás nélkül köteles elvégezni.
- (3) Nem munkaidő
- a készenléti jellegű munkakört kivéve – a munkaközi szünet, továbbá
  - a munkavállaló lakó- vagy tartózkodási helyéről a tényleges munkavégzés helyére, valamint a munkavégzés helyéről a lakó- vagy tartózkodási helyére történő utazás tartama.

- 87. §** (1) Munkanap: a naptári nap vagy a munkáltató által meghatározott megszakítás nélküli huszonnégy óra, ha a munkáltató működése miatt a beosztás szerinti napi munkaidő kezdete és befejezése nem azonos naptári napra esik.
- (2) Az (1) bekezdésben foglaltak megfelelően irányadók a heti pihenő- vagy a munkaszüneti nap meghatározása tekintetében is, azzal, hogy a hét és huszonnégy óra közötti tartamot heti pihenő- vagy a munkaszüneti napnak kell tekinteni.
- (3) Hét: a naptári hét vagy a munkáltató által meghatározott megszakítás nélküli százhatvannyolc óra, ha a munkáltató működése miatt a beosztás szerinti napi munkaidő kezdete és befejezése nem azonos naptári napra esik.

- 88. §** (1) Napi munkaidő: a felek vagy munkaviszonyra vonatkozó szabály által meghatározott
- teljes napi munkaidő vagy
  - részmunkaidő.
- (2) Beosztás szerinti napi munkaidő: a munkanapra elrendelt rendes munkaidő.
- (3) Beosztás szerinti heti munkaidő: a hétre elrendelt rendes munkaidő.

- 89. §** Éjszakai munka: a huszonnégy és hat óra közötti időszakban teljesített munkavégzés.

90. § A munkáltató tevékenysége

- megszakítás nélküli, ha naptári naponként hat órát meg nem haladó tartamban vagy naptári évenként kizárólag a technológiai előírásban meghatározott okból, az ott előírt időszakban szünetel és
  - társadalmi közszükségletet kielégítő szolgáltatás biztosítására irányul, vagy
  - a termelési technológiából fakadó objektív körülmények miatt gazdaságosan vagy rendeltetésszerűen másként nem folytatható,
- több műszakos, ha tartama hetente eléri a nyolcvan órát,
- idényjellegű, ha a munkaszervezéstől függetlenül az év valamely időszakához vagy időpontjához kötődik.

91. § Készenléti jellegű a munkakör, ha

- a munkavállaló a feladatainak jellege miatt – hosszabb időszak alapulvételével – a rendes munkaidő legalább egyharmadában munkavégzés nélkül áll a munkáltató rendelkezésére, vagy
- a munkavégzés – különösen a munkakör sajátosságára, a munkavégzés feltételeire tekintettel – a munkavállaló számára az általánoshoz képest lényegesen alacsonyabb igénybevétellel jár.

47. A napi munkaidő

- 92. §** (1) A teljes napi munkaidő napi nyolc óra (általános teljes napi munkaidő).
- (2) A teljes napi munkaidő – a felek megállapodása alapján – legfeljebb napi tizenkét órára emelhető, ha a munkavállaló
- készenléti jellegű munkakört lát el,
  - a munkáltató vagy a tulajdonos hozzátartozója (hosszabb teljes napi munkaidő).
- (3) Tulajdonosnak – a (2) bekezdés alkalmazása során – a gazdasági társaság tagját kell tekinteni, ha a társaságra vonatkozó döntések meghozatala során a szavazatok több mint huszonöt százalékával rendelkezik.
- (4) Munkaviszonyra vonatkozó szabály vagy a felek megállapodása az általános teljes napi munkaidőnél rövidebb teljes napi munkaidőt is megállapíthat.
- (5) A felek az adott munkakörre irányadó teljes napi munkaidőnél rövidebb napi munkaidőben is megállapodhatnak (rész munkaidő).

48. A munkaidőkeret

- 93. §**
- (1) A munkáltató a munkavállaló által teljesítendő munkaidőt munkaidő-keretben is meghatározhatja.
  - (2) A munkaidő-keretben teljesítendő munkaidőt a munkaidőkeret tartama, a napi munkaidő és az általános munkarend alapul vételével kell megállapítani. Ennek során az általános munkarend szerinti munkanapra eső munkaszüneti napot figyelmen kívül kell hagyni.
  - (3) A munkaidő (2) bekezdés szerinti meghatározásakor a távollét tartamát figyelmen kívül kell hagyni vagy az adott munkanapra irányadó beosztás szerinti napi munkaidő mértékével kell számításba venni. Munkaidő-beosztás hiányában a távollét tartamát a napi munkaidő mértékével kell figyelmen kívül hagyni vagy számításba venni.
  - (4) A munkaidőkeret kezdő és befejező időpontját írásban meg kell határozni és közzé kell tenni.
- 94. §**
- (1) A munkaidőkeret tartama legfeljebb négy hónap vagy tizenhat hét.
  - (2) A munkaidőkeret tartama legfeljebb hat hónap vagy huszonhat hét
    - a) a megszakítás nélküli,
    - b) a több műszakos, valamint
    - c) az időjellegű tevékenység keretében,
    - d) a készenléti jellegű, továbbá
    - e) a 135. § (4) bekezdésében meghatározott munkakörben foglalkoztatott munkavállaló esetében.
  - (3) A munkaidőkeret tartama kollektív szerződés rendelkezése szerint legfeljebb tizenkét hónap vagy ötvenkét hét, ha ezt technikai vagy munkaszervezési okok indokolják.
  - (4) A kollektív szerződés felmondása vagy megszűnése a már elrendelt munkaidőkeret alapján történő foglalkoztatást nem érinti.

49. Eljárás a munkaviszony munkaidőkeret lejárta előtti megszűnése esetén

- 95. §**
- (1) A munkaviszony megszűnésekor a munkavállaló munkabérét az általános munkarend, a napi munkaidő és a teljesített munkaidő alapul vételével el kell számolni.
  - (2) A rendkívüli munkaidőre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni, ha a munkaviszony a munkaidőkeret lejárta előtt
    - a) a munkáltató jogutód nélküli megszűnésével,
    - b) a határozott idő lejártával,
    - c) a munkáltató 79. § (1) bekezdése szerinti azonnali hatályú felmondásával,
    - d) a munkáltató működésével összefüggő okkal indokolt felmondásával,
    - e) a munkavállaló – a 79. § (1) bekezdés a) pontot kivéve – azonnali hatályú felmondásávalszűnik meg és a munkavállaló az általános munkarend, valamint a napi munkaidő alapul vételével meghatározott munkaidőnél többet dolgozott.
  - (3) Az állásidőre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni, ha a munkaviszony a munkaidőkeret lejárta előtt
    - a) a munkáltató jogutód nélküli megszűnésével,
    - b) a határozott idő lejártával,
    - c) a munkáltató 79. § (1) bekezdése szerinti azonnali hatályú felmondásával,
    - d) a munkáltató működésével összefüggő okkal indokolt felmondásával,
    - e) a munkavállaló – a 79. § (1) bekezdés a) pontot kivéve – azonnali hatályú felmondásávalszűnik meg és a munkavállaló az általános munkarend, valamint a napi munkaidő alapul vételével meghatározott munkaidőnél kevesebbet dolgozott.
  - (4) Az előlegnyújtásból eredő követelésre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni, ha a munkaviszony a munkaidőkeret lejárta előtt
    - a) a munkavállaló felmondásával,
    - b) a munkavállaló 79. § (1) bekezdés a) pont szerinti azonnali hatályú felmondásával,
    - c) a munkáltató 78. § (1) bekezdése szerinti azonnali hatályú felmondásával,
    - d) a munkáltatónak a munkavállaló munkaviszonnyal kapcsolatos magatartásával,
    - e) a nem egészségi okkal összefüggő képességével indokolt felmondásávalszűnik meg és a munkavállaló a beosztás szerinti munkaidőre járó munkabérnél magasabb összegű munkabérben részesült.

50. A munkaidő-beosztás szabályai

- 96. §** (1) A munkaidő-beosztás szabályait (munkarend) a munkáltató állapítja meg.
(2) Kötetlen a munkarend, ha a munkáltató a napi munkaidő legalább fele beosztásának jogát – a munkakör sajátos jellegére tekintettel – a munkavállaló számára írásban átengedi.
(3) Kötetlen munkarend esetén
a) a 93–112. §-ban, valamint
b) a 134. (1) bekezdés a)–b) pontban foglaltakat – e bekezdés kivételével – nem kell alkalmazni.
(4) A munkavállalóra az 53. § szerinti foglalkoztatás esetén a munkavégzés helye szerinti munkarend az irányadó.
- 97. §** (1) A munkáltató a munkaidőt az egészséges és biztonságos munkavégzés követelményére, valamint a munka jellegére figyelemmel osztja be.
(2) A munkaidőt heti öt napra, hétfőtől péntekig kell beosztani (általános munkarend).
(3) Munkaidőkeret, vagy elszámolási időszak alkalmazása esetén – a 101–102. §-ban foglaltakra tekintettel – a munkaidő a hét minden napjára vagy az egyes munkanapokra egyenlőtlenül is beosztható (egyenlőtlen munkaidő-beosztás).
(4) A munkaidő-beosztást legalább hét nappal korábban, legalább egy hétre írásban kell közölni. Ennek hiányában az utolsó munkaidő-beosztás az irányadó.
(5) A munkáltató az adott napra vonatkozó munkaidő-beosztást, ha gazdálkodásában vagy működésében előre nem látható körülmény merül fel, legalább négy nappal korábban módosíthatja.
- 98. §** (1) A munkaidő munkaidőkeret hiányában úgy is beosztható, hogy a munkavállaló a napi munkaidő és az általános munkarend alapulvételével megállapított heti munkaidőt a munkáltató által meghatározott hosszabb, az érintett héttel kezdődő időtartam (elszámolási időszak) alatt teljesítse.
(2) Az elszámolási időszak tartamát a 94. §-ban foglalt szabályok megfelelő alkalmazásával kell megállapítani.
(3) Az elszámolási időszak tekintetében a 93. § (3)–(4) bekezdése és a 95. § megfelelően irányadó.
- 99. §** (1) A munkavállaló beosztás szerinti napi munkaideje – a részmunkaidőt kivéve – négy óránál rövidebb nem lehet.
(2) A munkavállaló beosztás szerinti
a) napi munkaideje legfeljebb tizenkét, készenléti jellegű munkakörben legfeljebb huszonnégy óra,
b) heti munkaideje legfeljebb negyvennyolc, készenléti jellegű munkakörben – a felek megállapodása alapján – legfeljebb hetvenkét óra lehet.
(3) A munkavállaló beosztás szerinti napi vagy heti munkaideje a (2) bekezdésben meghatározott tartamot legfeljebb egy órával meghaladhatja, ha a téli időszámítás kezdete a munkaidő-beosztás szerinti munkaidőre esik.
(4) A munkavállaló beosztás szerinti
a) napi munkaidejébe a 107. § a) pontban meghatározott,
b) heti munkaidejébe a 107. § a) és d) pontban meghatározott rendkívüli munkaidő tartamát be kell számítani.
(5) A munkavállaló beosztás szerinti napi munkaidejébe az ügyelet teljes tartamát be kell számítani, ha a munkavégzés tartama nem mérhető.
(6) Egyenlőtlen munkaidő-beosztás alkalmazása esetén a (2) bekezdés b) pontban foglalt rendelkezést azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a beosztás szerinti heti munkaidő tartamát átlagban kell figyelembe venni.
(7) A 102. § (5) bekezdése szerint meghatározott munkarendet alkalmazó munkáltatónál – munkaidőkeret hiányában – a szombaton történő munkavégzéssel érintett naptári héten a (2) bekezdés b) pont nem irányadó.
- 100. §** A munkáltató – a felek megállapodása alapján – a napi munkaidőt legfeljebb két részletben is beoszthatja (osztott napi munkaidő). A beosztás szerinti napi munkaidők között legalább két óra pihenőidőt kell biztosítani.

51. A munkaidő vasárnapra vagy munkaszüneti napra történő beosztása

- 101. §** (1) Vasárnapra rendes munkaidő
a) a rendeltetése folytán e napon is működő munkáltatónál vagy munkakörben,

- b) az idényjellegű,
  - c) a megszakítás nélküli, valamint
  - d) a több műszakos tevékenység keretében,
  - e) a készenléti jellegű munkakörben,
  - f) a kizárólag szombaton és vasárnap részmunkaidőben,
  - g) társadalmi közszükségletet kielégítő, vagy külföldre történő szolgáltatás nyújtásához – a szolgáltatás jellegéből eredően – e napon szükséges munkavégzés esetén,
  - h) külföldön történő munkavégzés során foglalkoztatott munkavállaló számára osztható be.
- (2) Az (1) bekezdés a) pont tekintetében a 102. § (3) bekezdése megfelelően irányadó.
- (3) Ha a készenléti jellegű munkakörben foglalkoztatott munkavállaló részére vasárnapra rendes munkaidőt osztottak be, számára a közvetlenül megelőző szombatra rendes munkaidő nem osztható be.

- 102. §** (1) Munkaszüneti nap: január 1., március 15., húsvéthétfő, május 1., pünkösdhétfő, augusztus 20., október 23., november 1. és december 25–26.
- (2) Munkaszüneti napra rendes munkaidő a 101. § (1) bekezdés a)–c), g)–h) pontban meghatározott esetben osztható be.
- (3) A munkáltató vagy a munkakör akkor minősül a munkaszüneti napon is rendeltetése folytán működőnek, ha
- a) a tevékenység igénybevételére a munkaszüneti naphoz közvetlenül kapcsolódó, helyben kialakult vagy általánosan elfogadott társadalmi szokásból eredő igény alapján, vagy
  - b) baleset, elemi csapás, súlyos kár, továbbá az egészséget vagy a környezetet fenyegető veszély megelőzése vagy elhárítása, továbbá a vagyoni védelem érdekében kerül sor.
- (4) A munkaszüneti napra vonatkozó beosztási szabályokat kell megfelelően alkalmazni, ha a munkaszüneti nap vasárnapra esik, továbbá a húsvét- és a pünkösdvasárnap tekintetében.
- (5) Felhatalmazást kap a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter, hogy – legkésőbb a tárgyévét megelőző év október 31-ig – az általános munkarendben foglalkoztatott munkavállalók munkaidő-beosztásának a munkaszüneti napok miatti változtatását évenként rendeletben szabályozza. Ennek során vasárnap nem nyilvánítható munkanappá és a változtatásnak azonos naptári hónapra kell esnie.

52. A munkaközi szünet

- 103. §** (1) A munkavállaló részére, ha a beosztás szerinti napi munkaidő vagy a 107. § a) pont szerinti rendkívüli munkaidő tartama
- a) a hat órát meghaladja, húsz perc,
  - b) a kilenc órát meghaladja, további huszonöt perc munkaközi szünetet kell biztosítani.
- (2) A beosztás szerinti napi munkaidőbe a 107. § a) pont szerinti rendkívüli munkaidő tartamát be kell számítani.
- (3) A felek megállapodása vagy kollektív szerződés a munkavállalók számára legfeljebb hatvan perc munkaközi szünetet biztosíthat.
- (4) A munkaközi szünetet a munkavégzés megszakításával kell kiadni.
- (5) A munkaközi szünetet legalább három, legfeljebb hat óra munkavégzést követően kell kiadni.
- (6) A munkaközi szünetet a munkáltató jogosult több részletben is kiadni. Ebben az esetben az (5) bekezdésben foglaltaktól eltérhet, de az (5) bekezdés szerinti tartamban kiadott részletnek legalább húsz perc tartamúnak kell lennie.

53. A napi pihenőidő

- 104. §** (1) A munkavállaló részére a napi munkájának befejezése és a következő napi munkakezdés között legalább tizenegy óra egybefüggő pihenőidőt (napi pihenőidő) kell biztosítani.
- (2) Legalább nyolc óra napi pihenőidőt kell biztosítani
- a) az osztott munkaidőben,
  - b) a megszakítás nélküli,
  - c) a több műszakos,
  - d) az idényjellegű tevékenység keretében,

- e) a készenléti jellegű munkakörben foglalkoztatott munkavállaló esetében.
- (3) A napi pihenőidő, ha az a nyári időszámítás kezdetének időpontjára esik, legalább hét óra.
- (4) A munkavállalót a készenlétet követően, ha munkát nem végzett, nem illeti meg pihenőidő.

54. A heti pihenőnap

- 105. §**
- (1) A munkavállalót hetenként két pihenőnap illeti meg (heti pihenőnap).
  - (2) Egyenlőtlen munkaidő-beosztás esetén a heti pihenőnapok egyenlőtlenül is beoszthatók.
  - (3) A (2) bekezdésben foglaltak alkalmazásakor – a megszakítás nélküli, a több műszakos vagy az idényjellegű tevékenység keretében foglalkoztatott munkavállalót kivéve – a munkavállaló számára hat munkanapot követően egy heti pihenőnapot be kell osztani.
  - (4) A munkavállaló számára – a 101. § (1) bekezdés f) pont kivételével – havonta legalább egy heti pihenőnapot vasárnapra kell beosztani.

55. A heti pihenőidő

- 106. §**
- (1) A munkavállalót – a heti pihenőnapok helyett – hetenként legalább negyvennyolc órát kitevő, megszakítás nélküli heti pihenőidő illeti meg.
  - (2) A munkavállaló számára a heti pihenőidőt – a 101. § (1) bekezdés f) pont kivételével – havonta legalább egy alkalommal vasárnapra kell beosztani.
  - (3) Egyenlőtlen munkaidő-beosztás esetén – az (1) bekezdésben meghatározott heti pihenőidő helyett és a (2) bekezdésben foglaltak megfelelő alkalmazásával – a munkavállalónak hetenként legalább negyven órát kitevő és egy naptári napot magába foglaló megszakítás nélküli heti pihenőidő is biztosítható. A munkavállalónak a munkaidőkeret vagy az elszámolási időszak átlagában legalább heti negyvennyolc óra heti pihenőidőt kell biztosítani.

56. A rendkívüli munkaidő

- 107. §**
- Rendkívüli munkaidő
- a) a munkaidő-beosztástól eltérő,
  - b) a munkaidőkereten felüli,
  - c) az elszámolási időszak alkalmazása esetén az ennek alapjául szolgáló heti munkaidőt meghaladó munkaidő, továbbá
  - d) az ügyelet tartama.
- 108. §**
- (1) A rendkívüli munkaidőt a munkavállaló kérése esetén írásban kell elrendelni.
  - (2) Nem korlátozott a rendkívüli munkaidő elrendelése baleset, elemi csapás, súlyos kár, az egészséget vagy a környezetet fenyegető közvetlen és súlyos veszély megelőzése, elhárítása érdekében.
  - (3) Munkaszüneti napon rendkívüli munkaidő
    - a) a rendes munkaidőben e napon is foglalkoztatható munkavállaló számára, vagy
    - b) a (2) bekezdésben meghatározott esetben rendelhető el.
- 109. §**
- (1) Teljes napi munkaidő esetén naptári évenként kétszázötven óra rendkívüli munkaidő rendelhető el.
  - (2) Az (1) bekezdésben foglaltakat arányosan kell alkalmazni, ha
    - a) a munkaviszony évközben kezdődött,
    - b) határozott időre vagy
    - c) részmunkaidőre jött létre.

57. Ügyelet és készenlét

- 110. §** (1) A munkavállaló a beosztás szerinti napi munkaidején kívül rendelkezésre állásra kötelezhető.
- (2) Négy órát meghaladó tartamú rendelkezésre állás
- a társadalmi közszükségletet kielégítő szolgáltatás folyamatos biztosítása,
  - baleset, elemi csapás, súlyos kár, az egészséget vagy a környezetet fenyegető veszély megelőzése, elhárítása, továbbá
  - c) a technológia biztonságos, rendeltetésszerű alkalmazásának fenntartása érdekében rendelhető el.
- (3) A munkavállaló a rendelkezésre állás tartama alatt köteles munkára képes állapotát megőrizni és a munkáltató utasítása szerint munkát végezni.
- (4) A munkáltató a munkavállaló számára meghatározhatja a rendelkezésre állás helyét (ügyelet), egyébként a tartózkodási helyét a munkavállaló határozza meg oly módon, hogy a munkáltató utasítása esetén haladéktalanul rendelkezésre álljon (készenlét).
- (5) A rendelkezésre állás elrendelésére a 108. § (1) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.
- (6) A rendelkezésre állás tartamát legalább egy héttel korábban, egy hónapra előre közölni kell. Ettől a munkáltató – a 97. § (5) bekezdésében foglaltak szerint – eltérhet.
- 111. §** Az ügyelet tartama nem haladhatja meg a huszonnégy órát, amelybe az ügyelet megkezdésének napjára beosztott rendes vagy elrendelt rendkívüli munkaidő tartamát be kell számítani.
- 112. §** (1) A készenlét havi tartama a százhatvannyolc órát nem haladhatja meg, amelyet munkaidőkeret alkalmazása esetén átlagban kell figyelembe venni.
- (2) A munkavállaló számára készenlét a heti pihenőnap (heti pihenőidő) tartamára havonta legfeljebb négy alkalommal rendelhető el.

58. Az egyes munkavállalói csoportokra vonatkozó különös rendelkezések

- 113. §** (1) A munka- és pihenőidőre vonatkozó szabályokat a (2)–(4) bekezdésben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni
- a munkavállaló várandóssága megállapításától a gyermek hároméves koráig,
  - b) a gyermekét egyedül nevelő munkavállaló esetén gyermeke hároméves koráig,
  - c) a munkaviszonyra vonatkozó szabályban meghatározott egészségkárosító kockázat fennállásakor.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott esetben
- egyenlőtlen munkaidő-beosztás csak a munkavállaló hozzájárulása esetén alkalmazható,
  - a heti pihenőnapok egyenlőtlenül nem oszthatók be,
  - rendkívüli munkaidő vagy készenlét nem rendelhető el.
- (3) Az (1) bekezdés a)–b) pontban meghatározott munkavállaló számára éjszakai munka nem rendelhető el.
- (4) Az (1) bekezdés c) pontban meghatározott esetben a munkavállaló beosztás szerinti napi munkaideje éjszakai munkavégzés során a nyolc órát nem haladhatja meg.
- (5) A gyermekét egyedül nevelő munkavállaló számára – gyermeke hároméves korától négyéves koráig – rendkívüli munkaidő vagy készenlét – a 108. § (2) bekezdésében foglaltakat kivéve – csak hozzájárulásával rendelhető el.
- 114. §** (1) A fiatal munkavállaló számára éjszakai munka, valamint rendkívüli munkaidő nem rendelhető el.
- (2) A fiatal munkavállaló napi munkaideje legfeljebb nyolc óra lehet és a több munkaviszony keretében történő munkavégzés munkaidejét össze kell számítani.
- (3) A fiatal munkavállaló számára
- legfeljebb egy heti munkaidőkeretet lehet elrendelni,
  - négy és fél órát meghaladó beosztás szerinti napi munkaidő esetén, legalább harminc perc, hat órát meghaladó beosztás szerinti napi munkaidő esetén, legalább negyvenöt perc munkaközi szünetet,
  - legalább tizenkét óra tartamú napi pihenőidőt kell biztosítani.
- (4) A fiatal munkavállaló esetében a 105. § (2) bekezdésében és a 106. § (3) bekezdésében foglaltak nem alkalmazhatók.

59. A szabadság

- 115. §** (1) A munkavállalónak a munkában töltött idő alapján minden naptári évben szabadság jár, amely alap- és pótszabadságból áll.
- (2) Munkában töltött időnek minősül az (1) bekezdés alkalmazásában
- a munkaidő-beosztás alapján történő munkavégzési kötelezettség alóli mentesülés,
  - a szabadság,
  - a szülési szabadság,
  - a gyermek gondozása céljából igénybe vett fizetés nélküli szabadság (128. §) első hat hónapjának,
  - a naptári évenként harminc napot meg nem haladó keresőképtelenség,
  - a tényleges önkéntes tartalékos katonai szolgálatteljesítés három hónapot meg nem haladó,
  - a munkavégzés alóli mentesülésnek az 55. § (1) bekezdés b)–k) pontban meghatározott tartama.
- 116. §** Az alapszabadság mértéke húsz munkanap.
- 117. §** (1) A munkavállalónak
- huszonötödik életévétől egy,
  - huszonnyolcadik életévétől kettő,
  - harmincegyedik életévétől három,
  - harmincharmadik életévétől négy,
  - harmincötödik életévétől öt,
  - harminchetedik életévétől hat,
  - harminckilencedik életévétől hét,
  - negyvenegyedik életévétől nyolc,
  - negyvenharmadik életévétől kilenc,
  - negyvenötödik életévétől tíz
- munkanap pótszabadság jár.
- (2) A hosszabb tartamú pótszabadság a munkavállalónak abban az évben jár először, amelyben az (1) bekezdésben meghatározott életkort betölti.
- 118. §** (1) A munkavállalónak a tizenhat évesnél fiatalabb
- egy gyermeke után kettő,
  - két gyermeke után négy,
  - kettőnél több gyermeke után összesen hét
- munkanap pótszabadság jár.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti pótszabadság fogyatékos gyermekenként két munkanappal nő, ha a munkavállaló gyermeke fogyatékos.
- (3) A pótszabadságra való jogosultság szempontjából a gyermeket először a születésének évében, utoljára pedig abban az évben kell figyelembe venni, amelyben a tizenhatodik életévét betölti.
- (4) Az apának gyermeke születése esetén, legkésőbb a születést követő második hónap végéig, öt, ikergyermekek születése esetén hét munkanap pótszabadság jár, amelyet kérésének megfelelő időpontban kell kiadni. A szabadság akkor is jár, ha a gyermek halva születik vagy meghal.
- 119. §** (1) A fiatal munkavállalónak évenként öt munkanap pótszabadság jár, utoljára abban az évben, amelyben a tizennyolcadik életévét betölti.
- (2) A föld alatt állandó jelleggel vagy az ionizáló sugárzásnak kitett munkahelyen naponta legalább három órát dolgozó munkavállalónak évenként öt munkanap pótszabadság jár.
- 120. §** A munkavállalónak, ha a rehabilitációs szakértői szerv legalább ötven százalékos mértékű egészségkárosodását megállapította, évenként öt munkanap pótszabadság jár.
- 121. §** (1) A munkavállaló részére, ha munkaviszonya év közben kezdődött vagy szűnt meg, a szabadság arányos része jár.
- (2) A fél napot elérő töredéknap egész munkanapnak számít.

60. A szabadság kiadása

- 122. §** (1) A szabadságot – a munkavállaló előzetes meghallgatása után – a munkáltató adja ki.
(2) A munkáltató évente hét munkanap szabadságot – a munkaviszony első három hónapját kivéve – legfeljebb két részletben a munkavállaló kérésének megfelelő időpontban köteles kiadni. A munkavállalónak erre vonatkozó igényét legalább tizenöt nappal a szabadság kezdete előtt be kell jelentenie.
(3) A szabadságot – eltérő megállapodás hiányában – úgy kell kiadni, hogy tartama legalább összefüggő tizennégy napot elérjen.
(4) A szabadság kiadásának időpontját a munkavállalóval legkésőbb a szabadság kezdete előtt tizenöt nappal közölni kell.
(5) A szabadságot – a 125. §-ban foglaltakat kivéve – megváltani nem lehet.
- 123. §** (1) A szabadságot esedékességének évében kell kiadni.
(2) A szabadságot, ha a munkaviszony október elsején vagy azt követően kezdődött, a munkáltató az esedékességet követő év március 31-ig adhatja ki.
(3) A szabadságot, ha a munkavállaló oldalán felmerült ok miatt nem lehetett az (1) bekezdésben meghatározottak szerint kiadni, az ok megszűnésétől számított hatvan napon belül ki kell adni.
(4) Az esedékesség évében kell kiadottnak tekinteni a szabadságot, ha igénybevétele az esedékesség évében megkezdődik és a szabadság következő évben kiadott része nem haladja meg az öt munkanapot.
(5) A munkáltató kivételesen fontos gazdasági érdek vagy a működését közvetlenül és súlyosan érintő ok esetén
a) a szabadság kiadásának közölt időpontját módosíthatja,
b) a munkavállaló már megkezdett szabadságát megszakíthatja,
c) kollektív szerződés rendelkezése esetén a szabadság egynegyedét legkésőbb az esedékességet követő év március 31-ig adhatja ki.
(6) A munkáltató – a felek megállapodása alapján – a 116–117. §-ban foglaltak szerinti szabadság egyharmadát az esedékesség évét követő év végéig adja ki.
(7) A munkavállalónak a kiadás időpontjának módosításával vagy a megszakítással összefüggésben felmerült kárát és költségeit a munkáltató köteles megtéríteni. Az (5) bekezdés b) pontban foglalt esetben a szabadság alatti tartózkodási helyről a munkahelyre és a visszautazással, valamint a munkával töltött idő a szabadságba nem számít be.
- 124. §** (1) A szabadságot a munkaidő-beosztás szerinti munkanapokra kell kiadni.
(2) A napi munkaidő mértékétől eltérő munkaidő-beosztás esetén, a munkavállaló a szabadság kiadása során a beosztással azonos tartamra mentesül munkavégzési kötelezettsége alól és a kiadott szabadságot ezzel egyező óraszámban kell elszámolni és nyilvántartani.
(3) Munkaidő-beosztás hiányában a szabadságot az általános munkarend és a napi munkaidő figyelembevételével kell kiadni.
- 125. §** A munkaviszony megszűnésekor, ha a munkáltató az arányos szabadságot nem adta ki, azt meg kell váltani.

61. Betegszabadság

- 126. §** (1) A munkáltató a munkavállaló számára a betegség miatti keresőképtelenség tartamára naptári évenként tizenöt munkanap betegszabadságot ad ki.
(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően nem jár betegszabadság a társadalombiztosítási szabályok szerinti üzemi baleset és foglalkozási betegség miatti keresőképtelenség, valamint a várandósság miatti keresőképtelenség tartamára.
(3) Évközben kezdődő munkaviszony esetén a munkavállaló a betegszabadság arányos részére jogosult.
(4) A betegszabadság kiadásánál a 124. §-ban foglalt rendelkezést kell azzal az eltéréssel alkalmazni, ha a munkavállaló a munkaszüneti nap miatt mentesülne a munkavégzési kötelezettsége alól, ezt a napot munkanapként kell figyelembe venni.
(5) A betegszabadság tekintetében a 121. § (2) bekezdése megfelelően irányadó.

62. Szülési szabadság, fizetés nélküli szabadság

- 127. §** (1) Az anya egybefüggő huszonnégy hét szülési szabadságra jogosult.
(2) A szülési szabadság annak a nőnek is jár, aki a gyermeket örökbefogadási szándékkal nevelésbe vette.
(3) A szülési szabadságot – eltérő megállapodás hiányában – úgy kell kiadni, hogy legfeljebb négy hét a szülés várható időpontja elé essen.
(4) A szülési szabadság igénybe nem vett részét, ha a gyermeket a koraszülöttek ápolására fenntartott intézetben gondozzák, a szülést követő egy év elteltéig a gyermeknek az intézetből történt elbocsátása után is igénybe lehet venni.
(5) A szülési szabadság tartamát a kifejezetten munkavégzéshez kapcsolódó jogosultságot kivéve, munkában töltött időnek kell tekinteni.
- 128. §** A munkavállaló gyermeke harmadik életéve betöltéséig – a gyermek gondozása céljából – fizetés nélküli szabadságra jogosult, amelyet a munkavállaló kérésének megfelelő időpontban kell kiadni.
- 129. §** (1) A 127–128. §-ban meghatározott szabadság megszűnik
a) a gyermek halva születése esetén,
b) ha a gyermek meghal, a halált követő tizenötödik napon,
c) ha a gyermeket – a külön jogszabályban foglaltak szerint – ideiglenes hatállyal elhelyezték, átmeneti vagy tartós nevelésbe vették, továbbá harminc napot meghaladóan bentlakásos szociális intézményben helyezték el, a gyermek elhelyezését követő napon.
(2) Az (1) bekezdésben megjelölt esetben a szabadság tartama – a szülést követően – hat hétnél rövidebb nem lehet.
- 130. §** A munkavállalónak gyermeke személyes gondozása érdekében – a 128. §-ban foglaltakon túl – fizetés nélküli szabadság jár a gyermek tizedik életéve betöltéséig a gyermekgondozási segély folyósításának tartama alatt.
- 131. §** (1) A munkavállalónak hozzátartozója tartós – előreláthatólag harminc napot meghaladó – személyes ápolása céljából, az ápolás idejére, de legfeljebb két évre fizetés nélküli szabadság jár.
(2) A tartós ápolást és annak indokoltságát az ápolásra szoruló személy kezelőorvosa igazolja.
- 132. §** A munkavállalónak fizetés nélküli szabadság jár a tényleges önkéntes tartalékos katonai szolgálatteljesítés tartamára.
- 133. §** (1) A munkavállaló a fizetés nélküli szabadság igénybevételét legalább tizenöt nappal korábban írásban köteles bejelenteni.
(2) A fizetés nélküli szabadság a munkavállaló által megjelölt időpontban, de legkorábban a szabadság megszüntetésére irányuló jognyilatkozat közlésétől számított harmincadik napon szűnik meg.
(3) Az (1)–(2) bekezdés határidőre vonatkozó rendelkezéseit nem kell alkalmazni a 132. § szerinti fizetés nélküli szabadságra.

63. A munka- és pihenőidő nyilvántartása

- 134. §** (1) A munkáltató köteles nyilvántartani
a) a rendes és a rendkívüli munkaidő,
b) a készenlét,
c) a szabadság tartamát.
(2) A nyilvántartásból naprakészen megállapíthatónak kell lennie a teljesített rendes és rendkívüli munkaidő, valamint a készenlét kezdő és befejező időpontjának is.
(3) Az (1) bekezdés a) pont szerinti nyilvántartás – a (2) bekezdésben foglaltaktól eltérően – az írásban közölt munkaidő-beosztás hónap végén történő igazolásával és a változás naprakész feltüntetésével is vezethető.

64. Eltérő megállapodás

- 135. §** (1) A felek megállapodása vagy kollektív szerződés
- a 122. § (5) bekezdésében,
  - a 127. § (1)–(2) bekezdésében,
  - a 134. §-ban foglaltaktól nem térhet el.
- (2) Kollektív szerződés
- a 86–93. §-ban,
  - a 95. §-ban,
  - a 97. § (1) bekezdésében,
  - a 99. §-ban,
  - a 101–102. §-ban,
  - a 104–108. §-ban,
  - a 109. § (2) bekezdésében,
  - a 111. §-ban,
  - 113–116. §-ban,
  - a 118–121. §-ban,
  - a 124–126. §-ban,
  - a 127. § (5) bekezdésében,
  - a 128–133. §-ban foglaltaktól csak a munkavállaló javára térhet el.
- (3) A kollektív szerződés legfeljebb évi háromszáz óra rendkívüli munkaidő elrendelését írhatja elő.
- (4) Kollektív szerződés
- a polgári repülésben hajózó, légiutas-kísérő, repülőgépes műszaki, továbbá a légi utasok és járművek földi kiszolgálását végző, valamint a légi navigációs szolgáltatások biztosításában közreműködő vagy azt közvetlenül támogató,
  - a belföldi és nemzetközi közúti személyszállítás és árufuvarozás körében forgalmi utazó,
  - a közúti közlekedésben a menetrend szerinti helyi, valamint az ötven kilométert meg nem haladó útszakaszon végzett helyközi menetrend szerinti személyszállítást végző és a zavartalan közlekedést biztosító,
  - a vasúti személyszállítás, valamint a vasúti árufuvarozás körében utazó vagy a zavartalan közlekedést biztosító munkakörben,
  - a kikötőben foglalkoztatott munkavállaló tekintetében a 99. § (2) bekezdésében, a 101–109. §-ban foglaltaktól eltérhet.
- (5) Kollektív szerződés az egészségügyi tevékenységet folytató munkáltatónál a 99. § (2) és (4)–(5) bekezdésében foglaltaktól eltérhet azzal, hogy a nem készenléti munkakörben foglalkoztatott munkavállaló heti munkaideje legfeljebb hatvan, ügyelet esetén legfeljebb hetvenkét óra lehet.

XII. FEJEZET

A MUNKA DÍJAZÁSA

65. Az alapbér

- 136. §** (1) Alapbérként legalább a kötelező legkisebb munkabért kell meghatározni.
- (2) Az alapbért időbérben kell megállapítani.
- (3) Havi alapbér esetén az egy órára járó alapbér meghatározása során a havi alapbér összegét osztani kell
- általános teljes napi munkaidő esetén százhetvennégy órával,
  - általánostól eltérő teljes napi vagy részmunkaidő esetén a százhetvennégy óra időarányos részével.
- 137. §** (1) A munkáltató a munkabért teljesítménybérként vagy idő- és teljesítménybér összekapcsolásával is megállapíthatja.
- (2) Teljesítménybér az a munkabér, amely a munkavállalót a kizárólag számára előre meghatározott teljesítménykövetelmény alapján illeti meg.

- (3) A munkabért kizárólag teljesítménybér formájában meghatározni csak a munkaszerződésbe foglalt megállapodás esetén lehet. Ez megfelelően irányadó az idő- és teljesítménybér összekapcsolásával megállapított díjazás esetén is, ha az időbér nem éri el az alapbér összegét.

- 138. §** (1) Teljesítménybér alkalmazása esetén a munkáltató teljesítménykövetelményt állapít meg, amelyet olyan előzetes – objektív mérésen és számításon alapuló – eljárás alapján köteles meghatározni, amely kiterjed a követelmény rendes munkaidőben történő száz százalékos teljesíthetőségének vizsgálatára.
- (2) A teljesítménykövetelmény megállapítása vagy az azonos teljesítménykövetelmény hatálya alá tartozó munkavállalói csoportok meghatározása során tekintettel kell lenni a munkáltató működési körébe tartozó feltételekre, így különösen a munkavégzésre, a munkaszervezésre és a technológiára.
- (3) A teljesítménykövetelmény megállapításával kapcsolatos vita esetén a munkáltatónak kell bizonyítania, hogy eljárása nem sértette a (1)–(2) bekezdésben foglaltakat.
- (4) A teljesítménykövetelményt és a teljesítménybér-tényezőt alkalmazásuk előtt írásban közölni kell a munkavállalóval.
- (5) A teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalóra irányadó teljesítménybér-tényezőt úgy kell megállapítani, hogy a teljesítménykövetelmény százszázalékos teljesítése és a teljes munkaidő ledolgozása esetén a munkavállalónak járó munkabér legalább a kötelező legkisebb munkabér mértékét elérje.
- (6) A kizárólag teljesítménybérrel díjazott munkavállaló esetén legalább az alapbér felét elérő garantált bér megállapítása is kötelező.

66. A bérpótlék

- 139. §** (1) A bérpótlék a munkavállalót a rendes munkaidőre járó munkabéréen felül illeti meg.
- (2) A bérpótlék számításí alapja – eltérő megállapodás hiányában – a munkavállaló alapbére.
- 140. §** (1) Vasárnap rendes munkaidőben történő munkavégzésre kötelezett, a 101. § (1) bekezdés d)–e) pontban meghatározott munkavállalót ötven százalék bérpótlék illeti meg.
- (2) Munkaszüneti napon rendes munkaidőben történő munkavégzésre kötelezett munkavállalót száz százalék bérpótlék illeti meg.
- (3) A (2) bekezdés szerinti bérpótlék jár a húsvét- vagy a pünkösdvasárnap, vagy a vasárnapra eső munkaszüneti napon történő munkavégzés esetén.
- 141. §** A több műszakos tevékenység keretében foglalkoztatott munkavállalónak, ha a beosztás szerinti napi munkaideje kezdetének időpontja rendszeresen változik, a tizennyolc és hat óra közötti időtartam alatt történő munkavégzés esetén harminc százalék bérpótlék (műszakpótlék) jár.
- 142. §** A munkavállalónak – a műszakpótléokra jogosult munkavállalót kivéve – éjszakai munkavégzés esetén, ha ennek tartama az egy órát meghaladja, tizenöt százalék bérpótlék jár.
- 143. §** (1) A munkavállalónak – munkaviszonyra vonatkozó szabály vagy a felek megállapodása alapján – ötven százalék bérpótlék vagy szabadidő jár
- a) a munkaidő-beosztás szerinti napi munkaidőt meghaladóan elrendelt rendkívüli munkaidőben,
- b) a munkaidőkereten vagy
- c) az elszámolási időszakon felül végzett munka esetén.
- (2) A szabadidő nem lehet kevesebb az elrendelt rendkívüli munkaidő vagy a végzett munka tartamánál és erre az alapbér arányos része jár.
- (3) A munkaidő-beosztás szerinti heti pihenőnapra (heti pihenőidőre) elrendelt rendkívüli munkaidőben történő munkavégzés esetén száz százalék bérpótlék jár. A bérpótlék mértéke ötven százalék, ha a munkáltató másik heti pihenőnapot (heti pihenőidőt) biztosít.
- (4) Munkaszüneti napra elrendelt rendkívüli munkaidőben történő munkavégzés esetén a munkavállalót a (3) bekezdés szerinti bérpótlék illeti meg.
- (5) A szabadidőt vagy a (3) bekezdés szerinti heti pihenőnapot (heti pihenőidőt) legkésőbb az elrendelt rendkívüli munkaidőben történő munkavégzést követő hónapban, egyenlőtlen munkaidő-beosztás alkalmazása esetén

legkésőbb a munkaidőkeret vagy az elszámolási időszak végéig kell kiadni. Ettől eltérően munkaidőkereten felül végzett munka esetén a szabadidőt legkésőbb a következő munkaidőkeret végéig kell kiadni.

- (6) A felek megállapodása alapján a szabadidőt legkésőbb a tárgyévet követő év december harmincegyedik napjáig kell kiadni.

- 144. §** (1) Készenlét esetén húsz-, ügyelet esetén negyven százalék bérpótlék jár.
(2) Munkavégzés esetén bérpótlék a 139–143. § szerint jár.
(3) Ügyelet esetén, ha a munkavégzés tartama nem mérhető, – az (1)–(2) bekezdésben foglaltaktól eltérően – ötven százalék bérpótlék jár.

- 145. §** (1) A felek a 140–142. §-ban meghatározott bérpótléket is magában foglaló alpbért állapíthatnak meg.
(2) A felek a munkaszerződésben
a) bérpótlék helyett,
b) készenlét vagy ügyelet esetén a munkavégzés díjazását és a bérpótléket magában foglaló havi átalányt állapíthatnak meg.

67. Díjazás munkavégzés hiányában

- 146. §** (1) A munkavállalót, ha a munkáltató foglalkoztatási kötelezettségének a beosztás szerinti munkaidőben nem tesz eleget (állásidő) – az elháríthatatlan külső okot kivéve – alpbér illeti meg.
(2) A munkavállalót, ha a munkáltató hozzájárulása alapján mentesül a munkavégzés alól, a kiesett munkaidőre megállapodásuk szerint illeti meg díjazás.
(3) A munkavállalót távolléti díj illeti meg
a) a szabadság tartamára,
b) az 55. § (1) bekezdés c)–g) pontban és 55. § (2) bekezdésben meghatározott esetben,
c) az 55. § (1) bekezdés i) pontban meghatározott esetben, ha tanúként hallgatják meg,
d) óra- vagy teljesítménybérezés esetén a napi munkaidőre, ha az általános munkarend szerinti munkanapra eső munkaszüneti nap miatt csökken a teljesítendő munkaidő,
e) ha munkaviszonyra vonatkozó szabály, munkavégzés nélkül munkabér fizetését annak mértéke meghatározása nélkül írja elő.
(4) A betegszabadság tartamára a távolléti díj hetven százaléka jár.
- 147. §** (1) A munkavállalót a 146. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott díjazáson felül bérpótlék is megilleti, ha a munkavégzés alóli mentesülés tartamára irányadó munkaidő-beosztása alapján bérpótlékre lett volna jogosult.
(2) A munkavállalót – az (1) bekezdés szerinti esetben – betegszabadság esetén arányos bérpótlék illeti meg.

68. A távolléti díj számítása

- 148. §** (1) A távolléti díjat az esedékessége időpontjában érvényes alpbér, valamint az utolsó hat naptári hónapra (irányadó időszak) kifizetett teljesítménybér és bérpótlék figyelembevételével kell megállapítani.
(2) A távolléti díj kiszámításakor figyelmen kívül kell hagyni azt a munkabért, amelyre a munkavállaló a távollét tartamára munkavégzés hiányában is jogosult.
(3) A napi- vagy a havi távolléti díj meghatározásakor – a 149. §-ban foglaltakat kivéve – az egy órára járó távolléti díjat a napi munkaidővel vagy a 136. § (3) bekezdésében foglaltak szerint kell megszorozni.
(4) A távolléti díj megállapításakor a 149–151. §-ban foglaltak szerint kiszámított összegeket együttesen kell figyelembe venni.
- 149. §** (1) Havi bér esetén
a) az egy órára járó távolléti díj meghatározásakor a 136. § (3) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni,
b) a napi távolléti díj az egy órára járó távolléti díj és a napi munkaidő szorzata,
c) a havi távolléti díj megegyezik az alpbérrel.
(2) Órabér esetén
a) az egy órára járó távolléti díj megegyezik az órabérrel,

- b) a napi távolléti díj az órabér és a napi munkaidő szorzata,
- c) a havi távolléti díj meghatározásakor az órabért a 136. § (3) bekezdésében foglaltak szerint kell szorozni.

- 150. §** (1) A távolléti díj meghatározásakor a 137. § (3) bekezdésében foglaltak szerint kifizetett teljesítménybért kell számításba venni.
- (2) A teljesítménybért – a kifizetés időpontjától függetlenül – az irányadó időszakra jutó arányos részben kell figyelembe venni.
- (3) A kizárólag teljesítménybérrel díjazott munkavállaló esetében a távolléti díj számításánál az alpbért figyelmen kívül kell hagyni.
- (4) A teljesítménybért az egy órára járó távolléti díj kiszámításakor úgy kell figyelembe venni, hogy az irányadó időszaki rendes munkaidőre járó teljesítménybér összegét osztani kell az irányadó időszakban rendes munkaidőben teljesített és teljesítménybérrel díjazott órák számával (osztószám).
- 151. §** (1) A távolléti díj megállapításakor, ha a munkavállaló munkaideje a munkavégzés alóli mentesülés tartamára nem volt beosztva, a 141–142. §-ban és a 144. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti bérpótlékot – a (2)–(3) bekezdésben foglaltak szerint – figyelembe kell venni.
- (2) A műszakpótlékot és az éjszakai bérpótlékot a távolléti díj kiszámításánál akkor kell figyelembe venni, ha a munkavállaló az irányadó időszakban legalább a beosztás szerinti munkaideje harminc százalékának megfelelő tartamban műszak- vagy éjszakai bérpótlékra jogosító időszakban végzett munkát.
- (3) Az ügyelet és a készenlét tartamára kifizetett bérpótlékot a távolléti díj kiszámításánál akkor kell figyelembe venni, ha a munkáltató a munkavállaló számára az irányadó időszakban átlagosan legalább havi kilencvenhat óra tartamú ügyeletet vagy készenlétet rendelt el.
- (4) A bérpótlékot az egy órára járó távolléti díj kiszámításakor úgy kell figyelembe venni, hogy az irányadó időszakra kifizetett bérpótlék összegét osztani kell az irányadó időszakban, rendes munkaidőben teljesített órák számával (osztószám).
- (5) Ha a munkáltató a munkavállaló számára az (1) bekezdésben meghatározott bérpótlékok helyett a 145. § szerint átalányt állapított meg, a kifizetett havi átalány összegét osztani kell az irányadó időszakban rendes munkaidőben teljesített órák számával (osztószám).
- 152. §** (1) A távolléti díj kiszámításakor, ha az irányadó időszakban munkabér-kifizetés nem történt, az alpbért kell figyelembe venni.
- (2) Hat hónapnál rövidebb munkaviszony esetén, a távolléti díj számításakor irányadó időszakként a naptári hónapokat vagy hónapot kell figyelembe venni. Teljes naptári hónap hiányában az alpbért vagy a havi átalányt kell figyelembe venni.

69. A kötelező legkisebb munkabér, a garantált bérminimum

- 153. §** (1) A kötelező legkisebb munkabér és a garantált bérminimum (a továbbiakban együtt: kötelező legkisebb munkabér) összegét és hatályát – a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsban folytatott konzultációt követően – a Kormány állapítja meg.
- (2) A Kormány a munkavállalók egyes csoportjaira eltérő összegű kötelező legkisebb munkabért állapíthat meg.
- (3) A kötelező legkisebb munkabér összegének és hatályának megállapításánál figyelembe kell venni különösen a munkakör ellátásához szükséges követelményeket, a nemzeti munkaerőpiac jellemzőit, a nemzetgazdaság helyzetét, az egyes nemzetgazdasági ágazatok és az egyes földrajzi területek munkaerő-piaci sajátosságait.
- (4) A kötelező legkisebb munkabér összegét naptári évenként felül kell vizsgálni.
- (5) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a bruttó 300 000 forint alatti munkabérek nettó értékének megőrzéséhez szükséges munkabéremelés elvárt mértékét, a béren kívüli juttatás ennek keretében figyelembe vehető mértékét, valamint a munkabéremelés elvárt mértékével kapcsolatos részletes szabályokat – a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsban folytatott konzultációt követően – rendeletben határozza meg.

70. A munkabér védelme

- 154. §** (1) A munkabért – külföldön történő munkavégzés vagy jogszabály eltérő rendelkezése hiányában – forintban kell megállapítani és kifizetni.
(2) A munkabért utalvány vagy fizetőeszköz helyettesítésére szolgáló más formában kifizetni nem lehet.
- 155. §** (1) A munkavállaló részére járó munkabért – eltérő megállapodás hiányában – utólag, legalább havonta egy alkalommal kell elszámolni.
(2) A kifizetett munkabér elszámolásáról a tárgyhónapot követő hónap tizedik napjáig írásbeli tájékoztatást kell adni.
(3) A (2) bekezdés szerinti tájékoztatásnak olyannak kell lennie, hogy a munkavállaló az elszámolás helyességét, a levonások jogcímét és összegét ellenőrizni tudja.
(4) A munkavállalót a tárgyhónapot követő huszadik napig tájékoztatni kell, ha a munkabér tárgyhónapra vonatkozó elszámolását követően bekövetkező ok az elszámolás módosítását teszi szükségessé. A tájékoztatással egyidejűleg ki kell fizetni a munkabér-különbözetet, ha a munkavállaló a módosított elszámolás alapján a részére járó munkabérnél alacsonyabb összegű munkabérben részesült. A munkáltató, ha a módosított elszámolás alapján a munkavállaló részére az őt megillető munkabérnél magasabb összegű munkabért fizetett ki, a többletet az előlegnyújtásból eredő követelésre vonatkozó szabályok szerint vonhatja le.
- 156. §** (1) Egyenlőtlen munkaidő-beosztás és órabéres díjazás alkalmazása esetén a munkáltató – eltérő megállapodás hiányában – a munkavállaló munkabérére a 136. § (3) bekezdésében foglaltak megfelelő alkalmazásával számolja el és fizeti ki.
(2) A munkaidőkeret lejártakor a munkavállaló munkabérére az általános munkarend és a napi munkaidő, valamint a teljesített munkaidő alapulvételével el kell számolni.
(3) A munkaidőkeret lejártát követő húsz napon belül, ha a munkavállaló a (2) bekezdés szerint elszámolt munkabérnél alacsonyabb összegű munkabérben részesült, a különbözetet ki kell fizetni.
(4) Az előlegnyújtásból eredő követelésre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni, ha a munkavállaló a (2) bekezdésben foglaltak szerint elszámolt munkabérnél magasabb összegű munkabérben részesült.
- 157. §** (1) A munkabért a tárgyhónapot követő hónap tizedik napjáig ki kell fizetni.
(2) A kizárólag teljesítménybérrel díjazott munkavállaló esetében, ha a részére járó munkabér vagy annak része alapjául szolgáló eredmény csak egy hónapnál hosszabb idő múlva állapítható meg, a munkabért ennek megfelelő időpontban kell kifizetni. Az alapszám felének megfelelő összegű előleget – legalább havonta – fizetni kell.
- 158. §** (1) A munkabért készpénzben vagy a munkavállaló által meghatározott bankszámlára utalással kell kifizetni.
(2) A munkabér bankszámlára utalással történő kifizetése esetén, a munkáltatónak úgy kell eljárni, hogy a munkavállaló munkabérével a bérfizetési napon rendelkezhesse.
(3) A munkabér kifizetése a munkavállaló részére költséget nem okozhat.
(4) A munkabért a munkavállalónak vagy meghatalmazottjának kell kifizetni, kivéve, ha ebben a munkavállalót bírósági vagy hatósági határozat korlátozza.
- 159. §** (1) A munkabér készpénzben történő kifizetése esetén – eltérő megállapodás hiányában – a (2)–(6) bekezdésben meghatározott eltéréssel kell eljárni.
(2) A munkabért, ha a bérfizetési nap heti pihenőnapra (heti pihenőidőre) vagy munkaszüneti napra esik, legkésőbb az ezt megelőző munkanapon kell kifizetni.
(3) A munkabért a bérfizetés előtti utolsó munkahelyen töltött munkanapon kell kifizetni, vagy a munkáltató költségére a tartózkodási helyére kell megküldeni, ha a munkavállaló a bérfizetési napon jogos okból nem tartózkodik a munkahelyén.
(4) A szabadság megkezdése előtti munkanapon ki kell fizetni
a) a szabadság idejére eső bérfizetési napon esedékes, valamint
b) az igénybe vett rendes szabadság idejére járó munkabért.
(5) A munkáltató a munkabért köteles a munkavállaló által megadott címre elküldeni, ha a munkaviszony a bérfizetési nap előtt megszűnt. Az elküldés költsége a munkáltatót terheli.

- (6) A munkabért a munkavállaló munkahelyén vagy a munkáltató telephelyén munkaidőben kell kifizetni. Szórakozóhelyen munkabér csak az ott dolgozóknak fizethető ki.
- 160. §** A késedelem idejére a késedelembe esés időpontjától kezdve a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot kell fizetni.
- 161. §** (1) A munkabérből való levonásnak jogszabály vagy – a levonásmentes munkabérrészig – végrehajtható határozat alapján van helye.
(2) A munkáltató követelését a munkabérből levonhatja
a) a munkavállaló hozzájárulása alapján a levonásmentes munkabérrészig, vagy
b) ha az előlegnyújtásból ered.
(3) Tilos az olyan bérlevonás, amely a munkáltató, annak képviselője vagy közvetítő személy javára szolgál annak ellenértékéért, hogy a munkavállaló munkaviszonyt létesítsen, vagy azt megtartsa.
- 162. §** A munkabérrel szemben beszámításnak nincs helye.
- 163. §** (1) A munkavállaló munkabérére vonatkozó igényéről egyoldalú jognyilatkozattal nem mondhat le.
(2) A levonásmentes munkabérrész nem engedményezhető.
- 164. §** A jogalap nélkül kifizetett munkabér hatvan napon túl akkor követelhető vissza, ha a munkavállalónak a kifizetés aaptalanságát fel kellett ismernie, vagy azt maga idézte elő.

71. Eltérő megállapodás

- 165. §** (1) A felek megállapodása vagy kollektív szerződés
a) a 136. §-ban,
b) a 137. § (3) bekezdésében,
c) a 138. § (1)–(5) bekezdésében,
d) a 139. § (1) bekezdésében,
e) a 154. §-ban,
f) a 159. § (5)–(6) bekezdésében,
g) a 161–163. §-ban
foglaltaktól nem térhet el.
(2) Kollektív szerződés
a) a 138. § (6) bekezdésében,
b) a 160. §-ban,
c) a 164. §-ban
foglaltaktól csak a munkavállaló javára térhet el.

XIII. FEJEZET

A MUNKÁLTATÓ KÁRTÉRÍTÉSI FELELŐSSÉGE

72. Felelősség az okozott kárért

- 166. §** (1) A munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt.
(2) Mentessül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy
a) a kárt az ellenőrzési körén kívül eső olyan körülmény okozta, amellyel nem kellett számolnia és nem volt elvárható, hogy a károkozó körülmény bekövetkezését elkerülje vagy a kárt elhárítsa, vagy
b) a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.
(3) A munkavállaló 53. §-ban foglaltak szerinti más munkáltatónál történő foglalkoztatása esetén a munkáltatók egyetemlegesen felelnek.

- 167. §** (1) A munkáltató a munkavállaló teljes kárát köteles megtéríteni. Nem kell megtéríteni azt a kárt, amellyel kapcsolatban bizonyítja, hogy bekövetkezése a károkozás idején nem volt előre látható.
- (2) Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása okozott, vagy amely abból származott, hogy a munkavállaló kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget.
- (3) A bíróság a munkáltatót rendkívüli méltánylást érdemlő körülmények alapján a kártérítés alól részben mentesítheti. Ennek során különösen a felek vagyoni helyzetét, a jogsértés súlyát, a kártérítés teljesítésének következményeit értékeli.

- 168. §** (1) A munkáltatót a 166–167. §-ban foglaltak szerint terheli a felelősség a munkavállaló munkahelyre bevitt tárgyaiban, dolgaiban bekövetkezett károkért.
- (2) A munkáltató előírhatja a munkahelyre bevitt dolgok megőrzőben való elhelyezését vagy a bevitel bejelentését. A munkába járáshoz vagy a munkavégzéshez nem szükséges dolgok csak a munkáltató engedélyével vihetők be. E szabályok megsértése esetén a munkáltató a bekövetkezett kárért csak szándékos károkozása esetén felel.

73. A kártérítés mértéke és módja

- 169. §** (1) A munkaviszony körében az elmaradt jövedelem megállapításánál az elmaradt munkabért és annak a rendszeres juttatásnak a pénzbeli értékét kell figyelembe venni, amelyre a munkavállaló a munkaviszony alapján a munkabéren felül jogosult, feltéve, ha azt a károkozás bekövetkezését megelőzően rendszeresen igénybe vette.
- (2) A munkaviszonyon kívül elmaradt jövedelemként a sérelem folytán elmaradt egyéb rendszeres, jogszerűen megszerzett jövedelmet kell megtéríteni.
- (3) Meg kell téríteni azt a kárt is, amelyet a munkavállaló a sérelemből eredő jelentős fogyatékosága ellenére, rendkívüli munkateljesítménnyel hárít el.
- (4) Nem kell megtéríteni azon juttatások értékét, amelyek rendeltetésük szerint csak munkavégzés esetén járnak, továbbá a költségtérítés címén kapott összeget.

- 170. §** (1) A természetbeni juttatások értékét, valamint a dologi kár összegét a kártérítés megállapításakor érvényes fogyasztói ár alapján kell meghatározni.
- (2) A dologi kár összegét az avulás figyelembevételével kell kiszámítani. Kárként a javítási költséget kell figyelembe venni, ha a dologban okozott kár az értékcsökkenés nélkül kijavítható.

- 171. §** (1) A munkáltató köteles megtéríteni a munkavállaló hozzátartozójának a károkozással összefüggésben felmerült kárát is.
- (2) Az eltartott hozzátartozó, ha a károkozással összefüggésben a munkavállaló meghal, az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően olyan összegű tartást pótló kártérítést is igényelhet, amely szükségletének – a tényleges vagy az elvárhatóan elérhető munkabérét, jövedelmét is figyelembe véve – a sérelem előtti színvonalon való kielégítését biztosítja.

- 172. §** A kártérítés összegének kiszámításánál le kell vonni
- a társadalombiztosítás vagy az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár által nyújtott ellátást,
  - amit a munkavállaló megkeresett, vagy az adott helyzetben elvárhatóan megkereshetett volna,
  - amihez a munkavállaló (hozzátartozója) a megrongálódott dolog hasznosításával hozzájutott,
  - amihez a jogosult a károkozás folytán megtakarított kiadások eredményeként jutott hozzá.

- 173. §** (1) Kártérítésként járadékot is meg lehet állapítani. Rendszerint járadékot kell megállapítani, ha a kártérítés a munkavállaló vagy vele szemben tartásra jogosult hozzátartozója tartását vagy tartásának kiegészítését szolgálja.
- (2) A munkáltató olyan összegű általános kártérítés megfizetésére köteles, amely a károsult teljes anyagi kárpótlására alkalmas, ha a kár vagy egy részének mértéke pontosan nem számítható ki. Általános kártérítés járadékként is megállapítható.

- 174. §** (1) A károsult, a munkáltató vagy felelősségbiztosítás alapján nyújtott kártérítés esetén a biztosító, ha a kártérítés megállapítása után a körülményekben lényeges változás következik be, a megállapított kártérítés módosítását kérheti.
- (2) A fiatal munkavállaló részére megállapított kártérítés összegét a tizennyolcadik életévének betöltésekor vagy a szakképzettség elnyerése érdekében végzett tanulmányai befejezését követő egy év elteltekor felül kell vizsgálni és

az azt követő időre a részére járó kártérítést a munkaképességében vagy a képzettségében bekövetkezett változásnak megfelelően kell megállapítani.

- (3) A kártérítés módosításának alapjául szolgáló munkabérváltozás mértékének meghatározásánál a munkáltatónak a károsultat a sérelem bekövetkezésekor foglalkoztató szervezeti egységénél, a károsulttal azonos munkakört betöltő munkavállalók ténylegesen megvalósult átlagos, éves munkabérváltozás mértéke az irányadó. Azonos munkakört betöltő munkavállalók hiányában a módosítás alapjaként a szervezeti egységnél megvalósult átlagos éves munkabérváltozást kell figyelembe venni.
- (4) A (3) bekezdés szerinti szervezeti egység megszűnése esetén a kártérítés módosításánál a munkáltatónál a károsulttal azonos munkakört betöltő munkavállalók, ilyen munkavállalók hiányában pedig a munkáltatónál ténylegesen megvalósult átlagos éves munkabérváltozás mértéke az irányadó.

- 175. §**
- (1) Az elévülés szempontjából önállóan kell tekinteni
    - a) az elmaradt jövedelem és a táppénz,
    - b) az elmaradt jövedelem és a sérelem folytán csökkent kereset,
    - c) az elmaradt jövedelem és a rokkantsági nyugdíj, baleseti rokkantsági nyugdíj, rokkantsági ellátás vagy rehabilitációs ellátás különbözetének megtérítése iránti igényt.
  - (2) Az elévülési időt, ha a sérelemmel összefüggésben több és egymástól eltérő időpontban esedékes újabb elkülönülő kárigény származik, egymástól függetlenül, az egyes igények esedékessé válásától kezdődően, külön-külön kell számítani.
  - (3) Az elévülési idő az (1) bekezdésben foglalt megkülönböztetéssel
    - a) a táppénz első fizetésének napjától,
    - b) attól az időponttól, amikor a sérelem folytán bekövetkezett munkaképesség-csökkenés, egészségkárosodás első alkalommal vezetett jövedelemkiesésben megmutatkozó károsodásra,
    - c) a rokkantsági nyugdíj, baleseti rokkantsági nyugdíj, rokkantsági ellátás vagy rehabilitációs ellátás folyósításának időpontjától kezdődik.
- 176. §**
- (1) A munkáltató és a biztosító a szükséghez képest a munkavállalótól vagy hozzátartozójától a munkavégzésből származó jövedelméről, jövedelmi viszonyairól évente igazolást kérhet.
  - (2) A munkáltató a károsultat tizenöt napon belül értesíti, ha a kártérítés módosítására alapul szolgáló munkabérváltozás történt.

74. A polgári jogi szabályok alkalmazása

- 177. §** A kár megtérítésére egyebekben a Ptk. XXXI. fejezetének szabályait kell alkalmazni.

75. Eltérő megállapodás

- 178. §** Kollektív szerződés e fejezet rendelkezéseitől csak a munkavállaló javára térhet el.

XIV. FEJEZET

A MUNKAVÁLLALÓ KÁRTÉRÍTÉSI FELELŐSSÉGE

76. Felelősség a vétkesen okozott kárért

- 179. §**
- (1) A munkavállaló a munkaviszonyból származó kötelezettségének megszegésével okozott kárt köteles megtéríteni, ha nem úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.
  - (2) Az (1) bekezdésben foglalt feltételek fennállását, a kárt, valamint az okozati összefüggést a munkáltatónak kell bizonyítania.
  - (3) A kártérítés mértéke nem haladhatja meg a munkavállaló négyhavi távolléti díjának összegét. Szándékos vagy súlyosan gondatlan károkozás esetén a teljes kárt kell megtéríteni.

- (4) Nem kell megtéríteni azt a kárt, amelynek bekövetkezése a károkozás idején nem volt előrelátható, vagy amelyet a munkáltató vétkes magatartása okozott, vagy amely abból származott, hogy a munkáltató kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget.
- (5) A kár megtérítésére a 177. §-ban foglalt rendelkezést kell alkalmazni.

77. A megőrzési felelősség

- 180. §**
- (1) A munkavállaló köteles megtéríteni a kárt a megőrzésre átadott, visszaszolgáltatási vagy elszámolási kötelezettséggel átvett olyan dologban bekövetkezett hiány esetén, amelyeket állandóan őrizetben tart, kizárólagosan használ vagy kezel.
  - (2) Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a hiányt részéről elháríthatatlan ok idézte elő.
  - (3) A munkavállaló az (1) bekezdés szerinti kárt akkor köteles megtéríteni, ha a dolgot jegyzék vagy elismervény alapján, aláírásával igazoltan vette át. A dolog több munkavállaló részére, megőrzés céljából történő átadásánál a jegyzéket vagy elismervényt valamennyi átvevő munkavállalónak alá kell írnia. A munkavállaló meghatalmazhatja az átvevőt, hogy a dolgot helyette és nevében átvegye.
  - (4) A pénztárost, a pénzkézelőt vagy értékkézelőt a (3) bekezdésben foglaltak szerinti jegyzék vagy elismervény nélkül is terheli a felelősség az általa kezelt pénz, értékpapír és egyéb értéktárgy tekintetében.
  - (5) A munkáltató bizonyítja az (1) és a (3) bekezdésben meghatározott feltételek meglétét és a kárt.
  - (6) Ha a megőrzésre átadott dologban megrongálódása folytán keletkezett kár, a munkavállaló mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható.

78. Több munkavállaló együttes felelőssége

- 181. §**
- (1) A kárt a munkavállalók vétkességük arányában, ha ez nem állapítható meg, közrehatásuk arányában viselik.
  - (2) A kárt a munkavállalók egyenlő arányban viselik, ha a vétkesség vagy a közrehatás arányát nem lehet megállapítani.
  - (3) A több munkavállalónak megőrzésre átadott dologban bekövetkezett hiányért a munkavállalók munkabéruk arányában felelnek.
  - (4) Egyetemleges kötelezésnek van helye, ha a kárt többen szándékosan okozták.

79. Felelősség a leltárhiányért

- 182. §**
- (1) A leltárhiányért a munkavállaló vétkességére tekintet nélkül felel.
  - (2) A leltárhiányért való felelősség feltétele
    - a) a leltáridőszakra vonatkozó leltárfelelősségi megállapodás megkötése,
    - b) a leltári készlet szabályszerű átadása és átvétele,
    - c) a leltárhiánynak a leltározási rend szerint lebonyolított, a teljes leltári készletet érintő leltárfelvétel alapján történő megállapítása, továbbá
    - d) legalább a leltáridőszak felében az adott munkahelyen történő munkavégzés.
  - (3) Ha a leltári készletet a leltárhiányért nem felelős munkavállaló is kezeli, a felelősség további feltétele, hogy a leltárhiányért felelős munkavállaló az adott munkakörben vagy munkahelyen történő foglalkoztatáshoz írásban hozzájáruljon.
- 183. §**
- (1) A leltárhiány az értékesítésre, forgalmazásra vagy kezelésre szabályszerűen átadott és átvett anyagban, áruban (leltári készlet) ismeretlen okból keletkezett, a természetes mennyiségi csökkenés és a kezeléssel járó veszteség mértékét (a továbbiakban együtt: forgalmazási veszteség) meghaladó hiány.
  - (2) A leltáridőszak a két egymást követő leltározás közötti tartam.
- 184. §**
- (1) A leltárfelelősségi megállapodást írásba kell foglalni.
  - (2) A megállapodásban meg kell határozni a leltári készletnek azt a körét, amelyért a munkavállaló felelősséggel tartozik.
  - (3) Csoportos leltárfelelősségi megállapodás is köthető, ha a leltári készletet több munkavállaló kezeli. A megállapodásban meg kell határozni azokat a munkaköröket is, amelyek betöltésének megváltozásakor leltározást kell tartani.

- (4) A leltárfelelősségi megállapodás megszűnik, ha a munkavállaló munkakörének megváltozása folytán a leltári készletet már nem kezeli.
- (5) A munkavállaló a leltárfelelősségi megállapodást a leltáridőszak utolsó napjára indokolás nélkül írásban felmondhatja. Csoportos leltárfelelősségi megállapodás esetén a felmondás csak a jognyilatkozatot közlő munkavállaló tekintetében szüneti meg a megállapodást.

185. § (1) A munkáltató állapítja meg

- a) azoknak az anyagoknak, áruknek a körét, amelyek után az anyag jellegére, méretére, a raktározás vagy a tárolás feltételeire való tekintettel forgalmazási veszteség számolható el,
  - b) a forgalmazási veszteség elszámolható mértékét,
  - c) a leltári készlet átadásának és átvételének módját és szabályait,
  - d) a leltárhiány vagy a leltárfelelősség megállapítására irányuló eljárás rendjét,
  - e) a leltári készlet biztonságos megőrzését szolgáló munkáltatói kötelezettségeket.
- (2) A munkavállalót az (1) bekezdés szerint meghatározott feltételekről a leltárfelelősségi megállapodás megkötését vagy a leltáridőszak kezdetét megelőzően írásban tájékoztatni kell.
  - (3) Leltározásnál a munkavállaló vagy akadályoztatása esetén képviselője, csoportos leltárfelelősségnél az eljárási szabályokban meghatározott munkavállalók jelenlétét lehetővé kell tenni. A munkáltató, ha a munkavállaló képviseletéről nem gondoskodik, az adott szakmában jártas, érdektelen képviselőt jelöl ki.
  - (4) A munkavállalóval a leltárelszámolást és annak eredményét ismertetni kell. A munkavállaló az eljárás során észrevételt tehet, a munkavállalót – kivéve, ha szabályszerű értesítés ellenére nem jelent meg – meg kell hallgatni.

186. § (1) A leltári készletet állandóan egyedül kezelő munkavállaló – a leltárfelelősségi megállapodás eltérő rendelkezése hiányában – a leltárhiány teljes összegéért felel.

- (2) A munkavállaló legfeljebb hathavi távolléti díja mértékéig felel, ha a leltári készletet a leltárhiányért nem felelős munkavállaló is kezeli.
- (3) Csoportos leltárfelelősségi megállapodás esetén a kártérítés mértéke nem haladhatja meg a megállapodást kötött munkavállalók távolléti díjának hathavi együttes összegét. A csoportos leltárfelelősségi megállapodás meghatározhatja a felelősség munkavállalók közötti megosztását is, de egyetemleges felelősség megállapításának nincs helye. A munkavállalók távolléti díjuk arányában felelnek, ha a csoportos leltárfelelősségi megállapodás a felelősség megosztását nem rendezi.

187. § A felelősség vagy a kártérítés mértékének megállapításánál figyelembe kell venni az eset összes körülményeit, így különösen azokat, amelyek a munkavállaló felelősségére kihatnak, vagy amelyek a biztonságos és előírás szerű kezelést befolyásolhatták, ezen belül a biztonságos őrzésre vonatkozó munkáltatói kötelezettségek teljesítését, továbbá a munkavállaló esetleges távollétének tartamát.

188. § A munkáltató a leltárhiánnyal kapcsolatos kártérítési igényét a leltárfelelvétel befejezését követő hatvannapos jogvesztő határidő alatt érvényesítheti. Büntetőeljárás esetén e határidő harminc nap és a nyomozó hatóság vagy a bíróság jogerős határozatának közlését követő napon kezdődik.

80. A munkavállalói biztosíték

- 189. §** (1) A felek írásbeli megállapodása alapján a munkáltató részére biztosítékot ad a munkavállaló, ha
- a) munkaköre ellátása során más munkavállalótól vagy harmadik személytől pénzt, más értéket vesz át, vagy részükre ilyen kifizetést, átadást teljesít, vagy
  - b) az a) pontban foglaltak teljesítését közvetlenül ellenőrzi.
- (2) A biztosíték összege nem haladhatja meg a munkavállaló egyhavi alapbérének összegét. Az alapbér növekedése miatt a munkáltató nem követelheti a biztosíték összegének kiegészítését.
  - (3) A munkáltató a biztosítékot legkésőbb az annak átvételét követő munkanapon köteles az általa választott hitelintézetnél vagy pénzügyi vállalkozásnál a célra elkülönített számlán elhelyezni.
  - (4) A munkáltató a biztosíték jegybanki alapkamattal növelt összegét haladéktalanul köteles a munkavállalónak visszafizetni, ha
    - a) a munkaköre megváltozásával az (1) bekezdésben foglalt feltétel vagy

- b) a munkaviszonya megszűnik.
- (5) A biztosíték kizárólag a kártérítési igény kielégítésére a munkabérből való levonás szabályai szerint használható fel.

81. A kártérítés mérséklése

- 190. §** A bíróság a munkavállalót rendkívüli méltánylást érdemlő körülmények alapján a kártérítés alól részben mentesítheti. Ennek során különösen a felek vagyoni helyzetét, a jogsértés súlyát, a kártérítés teljesítésének következményeit értékeli.

82. Eltérő megállapodás

- 191. §** (1) Kollektív szerződés e fejezet rendelkezéseitől – a leltárhányért való kártérítési felelősség mértékét kivéve – csak a munkavállaló javára térhet el.
- (2) Kollektív szerződés rendelkezése alapján, gondatlan károkozás esetén a kártérítés mértéke legfeljebb a munkavállaló nyolchavi távolléti díjának összege.

XV. FEJEZET

A MUNKAVISZONY EGYES TÍPUSAIRA VONATKOZÓ KÜLÖNÖS SZABÁLYOK

83. A határozott idejű munkaviszony

- 192. §** (1) A határozott idejű munkaviszony tartamát naptárilag vagy más alkalmas módon kell meghatározni. A munkaviszony megszűnésének időpontja nem függhet kizárólag a fél akaratától, ha a felek a munkaviszony tartamát nem naptárilag határozták meg. Ez utóbbi esetben a munkáltató tájékoztatja a munkavállalót a munkaviszony várható tartamáról.
- (2) A határozott idejű munkaviszony tartama az öt évet nem haladhatja meg, ideértve a meghosszabbított és az előző határozott időre kötött munkaszerződés megszűnésétől számított hat hónapon belül létesített újabb határozott tartamú munkaviszony tartamát is.
- (3) Ha a munkaviszony létesítéséhez hatósági engedély szükséges, a munkaviszony legfeljebb az engedélyben meghatározott tartamra létesíthető. Az engedély meghosszabbítása esetén az újabb határozott idejű munkaviszony tartama – a korábban létesített munkaviszony tartamával együtt – az öt évet meghaladhatja.
- (4) Határozott idejű munkaviszony azonos felek között történő hat hónapon belüli meghosszabbítására vagy a határozott idejű munkaviszony megszűnését követő hat hónapon belül újabb határozott idejű munkaviszony létesítésére a munkaszervezéstől független, objektív ok fennállása esetén kerülhet sor és nem sértheti a munkavállaló jogos érdekét.

84. Munkavégzés behívás alapján

- 193. §** (1) A legfeljebb napi hat óra tartamú részmunkaidőben foglalkoztatott munkavállaló munkaszerződés alapján a munkakörébe tartozó feladatok esedékességéhez igazodva teljesíti munkavégzési kötelezettségét. Ebben az esetben a munkaidőkeret tartama a négy hónapot nem haladhatja meg.
- (2) A munkáltatónak a munkavégzés időpontját legalább három nappal előre közölnie kell a munkavállalóval.

85. A munkakör megosztása

- 194. §** (1) A munkáltató és több munkavállaló a munkaszerződésben egy munkakörbe tartozó feladatok közös ellátásában állapodhatnak meg. Valamely munkavállaló akadályoztatása esetén a szerződést kötő más munkavállaló köteles a munkaviszonyból származó kötelezettségek teljesítésére.
- (2) A munkaidő beosztására a kötetlen munkarendre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.
- (3) A munkabér a munkavállalókat – eltérő megállapodás hiányában – egyenlő arányban illeti meg.

- (4) A munkaviszony megszűnik, ha a munkavállalók száma egy főre csökken. Ebben az esetben a munkáltató köteles annyi időre járó távolléti díjat a munkavállalónak megfizetni, amennyi a munkáltató felmondása esetén járna, továbbá megfelelően alkalmazni kell a végkielégítés szabályait is.

86. Több munkáltató által létesített munkaviszony

- 195. §** (1) Több munkáltató és a munkavállaló a munkaszerződésben egy munkakörbe tartozó feladatok ellátásában állapodhatnak meg.
- (2) A munkaszerződésben meg kell határozni, hogy a munkabér-fizetési kötelezettséget melyik munkáltató teljesíti.
- (3) A munkáltatók a munkavállaló munkajogi igényével kapcsolatban egyetemlegesen felelnek.
- (4) A munkaviszonyt – eltérő megállapodás hiányában – bármely munkáltató vagy a munkavállaló jognyilatkozata megszünteti.
- (5) A munkaviszony a 63. § (1) bekezdés b) pontban meghatározott okból megszűnik, ha a munkáltatók száma egyre csökken.

87. A távmunkavégzés

- 196. §** (1) Távmunkavégzés a munkáltató telephelyétől elkülönült helyen rendszeresen folytatott olyan tevékenység, amelyet információtechnológiai vagy számítástechnikai eszközzel (együtt: számítástechnikai eszköz) végeznek és eredményét elektronikusan továbbítják.
- (2) A munkaszerződésben meg kell állapodni a munkavállaló távmunkavégzés keretében történő foglalkoztatásában.
- (3) A munkáltató – a 46. §-ban foglaltakon túlmenően – tájékoztatja a munkavállalót
- a munkáltató általi ellenőrzés,
  - a számítástechnikai vagy elektronikus eszköz használata korlátozásának szabályairól, továbbá
  - arról a szervezeti egységről, amelyhez a munkavállaló munkája kapcsolódik.
- (4) A munkáltató a távmunkát végző munkavállalónak minden olyan tájékoztatást köteles megadni, amelyet más munkavállalónak biztosít.
- (5) A munkáltató biztosítja, hogy a munkavállaló a területére beléphessen és más munkavállalóval kapcsolatot tartson.
- 197. §** (1) A munkáltató utasítási joga – eltérő megállapodás hiányában – kizárólag a munkavállaló által ellátandó feladatok meghatározására terjed ki.
- (2) A munkáltató előírhatja, hogy az általa biztosított számítástechnikai vagy elektronikus eszközt a munkavállaló kizárólag a munkavégzéshez használhatja.
- (3) A munkavégzés ellenőrzése során a munkáltató nem tekinthet be a munkavállalónak a munkavégzéshez használt számítástechnikai eszközön tárolt, nem a munkaviszonyból összefüggő adataiba. A betekintési jogosultság tekintetében a munkaviszonyból származó kötelezettséggel összefüggő adatnak minősül a (2) bekezdés alapján előírt tilalom vagy korlátozás betartásának ellenőrzéséhez szükséges adat.
- (4) Eltérő megállapodás hiányában a munkáltató állapítja meg az ellenőrzés módját és a munkavégzés helyeként szolgáló ingatlan területén történő ellenőrzés esetén annak bejelentése és megkezdése közötti legrövidebb tartamot. Az ellenőrzés nem jelenthet a munkavállaló, valamint a munkavégzés helyeként szolgáló ingatlant használó más személy számára aránytalan terhet.
- (5) Eltérő megállapodás hiányában a munkavállaló munkarendje kötetlen.

88. A bedolgozói munkaviszony

- 198. §** (1) Bedolgozói munkaviszony olyan önállóan végezhető munkára létesíthető, amelyre a felek a munkabért kizárólag teljesítménybér formájában (137. § (3) bekezdés) határozzák meg.
- (2) A munkaszerződésben meg kell határozni a munkavállaló által végzett tevékenységet, a munkavégzés helyét, a költségtérítés módját és mértékét.
- (3) Munkahely a munkavállaló lakóhelye vagy a felek által meghatározott más hely.
- 199. §** (1) A munkáltató utasítási joga – eltérő megállapodás hiányában – a munkavállaló által alkalmazandó technika és a munkavégzés módjának meghatározására terjed ki.

- (2) A munkavállaló – eltérő megállapodás hiányában – feladatát a saját eszközeivel végzi.
- (3) A munkáltató – eltérő megállapodás hiányában – megállapítja az ellenőrzés módját és a munkavégzés helyeként szolgáló ingatlan területén történő ellenőrzés esetén annak bejelentése és megkezdése közötti legrövidebb tartamot. Az ellenőrzés nem jelenthet a munkavállaló, valamint a munkavégzés helyeként szolgáló ingatlant használó más személy számára aránytalan terhet.
- (4) A munkavállaló munkarendje – eltérő megállapodás hiányában – kötetlen.

- 200. §**
- (1) A munkavállaló részére meg kell téríteni az általa viselt, a munkavégzés során ténylegesen felmerült költségét, vagy ha a tényleges költség nem állapítható meg, átalányt kell a munkavállaló részére fizetni.
  - (2) Nem jár díjazás és költségtérítés, ha a teljesítés az előírt követelménynek a munkavállalónak felróható okból nem felel meg. Csökkentett díjazás és költségtérítés jár, ha a munkáltató a munka eredményét részben vagy egészben felhasználhatja.

89. Az egyszerűsített foglalkoztatásra vagy alkalmi munkára irányuló munkaviszony

- 201. §**
- (1) A törvényben meghatározott munkáltató és munkavállaló egyszerűsített foglalkoztatásra vagy alkalmi munkára irányuló munkaviszonyt létesíthetnek. Érvénytelen az egyszerűsített foglalkoztatásra vagy alkalmi munkára irányuló munkaszerződés, ha annak megkötése időpontjában a felek között munkaviszony áll fenn.
  - (2) A felek a munkaszerződést egyszerűsített foglalkoztatásra vagy alkalmi munkára irányuló munkaviszony létrehozása érdekében nem módosíthatják.

- 202. §**
- (1) A munkaszerződésre a 44. §-ban foglaltakat nem kell alkalmazni. A felek munkaszerződést törvényben meghatározott minta-munkaszerződés felhasználásával is köthetnek.
  - (2) A munkaviszony a törvényben meghatározott bejelentési kötelezettség teljesítésével jön létre.

- 203. §**
- (1) A munkaviszonyra
    - a) a 49. § (2) bekezdésében,
    - b) az 53. §-ban,
    - c) az 56. §-ban,
    - d) az 59. §-ban,
    - e) a 61. §-ban,
    - f) a 101. §-ban,
    - g) a 122–124. §-ban,
    - h) a 192. § (4) bekezdésében, valamint
    - i) a 208–211. §-ban
 foglaltak nem alkalmazhatók.
  - (2) Az alkalmi munkára irányuló munkaviszonyra – az (1) bekezdésben meghatározottakon túl – nem kell alkalmazni a 81. §-ban, a 97. § (4)–(5) bekezdésében és a 126–133. §-ban foglaltakat.
  - (3) Az alkalmi munkára irányuló munkaviszony megszűnésekor a munkáltató nem köteles a 80. §-ban meghatározott igazolásokat kiadni.
  - (4) Az alkalmi munkára irányuló munkaviszonyban a 97. § (3) bekezdésében foglaltaktól eltérően a munkáltató a munkaidőt munkaidő-keret vagy elszámolási időszak hiányában is egyenlőtlen munkaidő-beosztást alkalmazhat.
  - (5) Nem kell alkalmazni a 134. §-ban és a 155. § (2) bekezdésében foglaltakat, ha a felek a minta-munkaszerződés alkalmazásával kötöttek alkalmi munkára irányuló munkaszerződést.

90. A köztulajdonban álló munkáltatóval fennálló munkaviszony

- 204. §**
- (1) Köztulajdonban álló munkáltató a közalapítvány, valamint az a gazdasági társaság, amelyben az állam, helyi önkormányzat, a helyi önkormányzat jogi személyiséggel rendelkező társulása, többcélú kistérségi társulás, fejlesztési tanács, kisebbségi önkormányzat, kisebbségi önkormányzat jogi személyiségű társulása, költségvetési szerv vagy közalapítvány külön-külön vagy együttesen számítva többségi befolyással rendelkezik.
  - (2) Többségi befolyás az a kapcsolat, amelynek alapján a befolyással rendelkező jogi személyben a szavazatok több mint ötven százalékával – közvetlenül vagy a jogi személyben szavazati joggal rendelkező más jogi személy (köztes

vállalkozás) szavazati jogán keresztül – rendelkezik. A közvetett módon való rendelkezés meghatározása során a jogi személyben szavazati joggal rendelkező más jogi személyt (köztes vállalkozást) megillető szavazati hányadot meg kell szorozni a befolyással rendelkezőnek a köztes vállalkozásban, illetve vállalkozásokban fennálló szavazati hányadával. Ha a köztes vállalkozásban fennálló szavazatok aránya az ötven százalékot meghaladja, akkor azt egy egészsként kell figyelembe venni.

(3) A munkavállaló munkabére nem haladhatja meg a törvényben meghatározott összeget.

- 205. §** (1) Kollektív szerződés vagy a felek megállapodása
- a felmondási idő 69. § (1)–(2) bekezdésében meghatározott mértékétől, valamint
  - a végkielégítés 77. §-ban meghatározott szabályaitól nem térhet el,
  - a 92. § (1) bekezdésében meghatározottnál rövidebb teljes napi munkaidőt nem állapíthat meg.
- (2) Kollektív szerződés a XIX. fejezet rendelkezéseitől nem térhet el.

206. § A XX. és XXI. fejezet rendelkezéseitől eltérni nem lehet.

- 207. §** (1) A tulajdonosi jogokat gyakorló jogosult meghatározni azokat a munkaköröket, amelyekben csak a 208. § (2) bekezdésében foglaltak alkalmazásával köthető munkaszerződés.
- (2) A 208. §-ban foglaltak alapján vezető állású munkavállaló számára teljesítménykövetelményt, valamint az ahhoz kapcsolódó teljesítménybért vagy egyéb juttatást a tulajdonosi jogokat gyakorló állapíthat meg.
- (3) Versenytilalmi megállapodást a 208. §-ban foglaltak szerinti vezető állású munkavállalóval a tulajdonosi jogokat gyakorló hozzájárulásával, legfeljebb egyéves tartamra lehet megkötni. A tulajdonosi jogokat gyakorló meghatározhatja azt a munkakört, amelyre vonatkozóan versenytilalmi megállapodás köthető és további feltételeket írhat elő.
- (4) A versenytilalmi megállapodás szerinti ellenérték a megállapodás tartamára nem haladhatja meg az azonos időszakra járó távolléti díj ötven százalékát.
- (5) A tulajdonosi jogokat gyakorló az (1)–(4) bekezdésben meghatározott jog gyakorlására – törvény eltérő rendelkezése hiányában – más személyt (szervet, testületet) is feljogosíthat.

91. A vezető állású munkavállaló

- 208. §** (1) Vezető állású munkavállaló a munkáltató vezetője, valamint a közvetlen irányítása alatt álló és – részben vagy egészben – helyettesítésére jogosított más munkavállaló (a továbbiakban együtt: vezető).
- (2) A munkaszerződés – a 209. § (2) bekezdésében foglaltak kivételével – a vezetőre vonatkozó rendelkezések alkalmazását írhatja elő, ha a munkavállaló a munkáltató működése szempontjából kiemelkedő jelentőségű vagy fokozottan bizalmi jellegű munkakört tölt be és alapbére eléri a kötelező legkisebb munkabér hétszeresét.

- 209. §** (1) A vezető munkaszerződése e törvény Második Részében foglalt rendelkezésektől – a (2) bekezdés kivételével – eltérhet.
- (2) A vezetőre a kollektív szerződés hatálya nem terjed ki.
- (3) A vezető munkarendje kötetlen.
- (4) A vezető gondatlan károkozás esetén a teljes kárért felel.
- (5) A vezető munkaviszonyának jogellenes megszüntetése esetén – a 84. § (1)–(2) bekezdésében foglaltaktól eltérően – tizenkét havi távolléti díjnak megfelelő összeget köteles megfizetni.

- 210. §** (1) Munkáltatói felmondás esetén
- a 65. § (3) bekezdés c) pontot,
  - a 66. § (1)–(6) bekezdését és
  - a 68. § (2) bekezdését
- nem kell alkalmazni.
- (2) Az azonnali hatályú felmondás joga a vezetővel szemben az ennek alapjául szolgáló ok bekövetkeztétől számított három éven belül, bűncselekmény elkövetése esetén a büntethetőség elévüléséig gyakorolható.
- (3) A vezetőt a munkaviszony megszűnésére tekintettel megillető díjazásból a munkáltató legfeljebb hathavi távolléti díjnak megfelelő összeget köteles megfizetni az esedékességekor, ha a megszüntető nyilatkozat közlésére

a csődeljárás vagy felszámolási eljárás megkezdését követően került sor. Az ezt meghaladó összeget a csődeljárás befejezésekor vagy megszüntetésekor, vagy a felszámolási eljárás befejezésekor kell megfizetni.

- 211. §** (1) A vezető további munkavégzésre irányuló jogviszonyt nem létesíthet.
- (2) A vezető
- nem szerezhethet részesedést – a nyilvánosan működő részvénytársaságban való részvényszerzés kivételével – a munkáltatóéval azonos vagy ahhoz hasonló tevékenységet is végző, vagy a munkáltatóval rendszeres gazdasági kapcsolatban álló más gazdálkodó szervezetben,
  - nem köthet a saját nevében vagy javára a munkáltató tevékenységi körébe tartozó ügyletet, továbbá
  - köteles bejelenteni, ha a hozzátartozója tagja a munkáltatóéval azonos vagy ahhoz hasonló tevékenységet is folytató vagy a munkáltatóval rendszeres gazdasági kapcsolatban álló gazdasági társaságnak, vagy vezetőként munkavégzésre irányuló jogviszonyt létesített az ilyen tevékenységet is folytató munkáltatónál.

92. A cselekvőképtelen munkavállaló

- 212. §** (1) A cselekvőképtelen munkavállaló csak olyan munkakörre létesíthet munkaviszonyt, amelyet egészségi állapotánál fogva tartósan és folyamatosan képes ellátni.
- (2) A munkavállaló munkakörét az ahhoz tartozó feladatok részletes leírásával kell meghatározni. A munkavállalóra vonatkozó egészségügyi alkalmassági vizsgálat kiterjed a részletes munkaköri feladatok ellátására.
- (3) A munkavállaló munkavégzését folyamatosan és oly módon kell felügyelni, hogy az az egészséges és biztonságos munkafeltételek megtartását biztosítsa.
- (4) A munkavállaló esetében a XIV. fejezet szabályai nem alkalmazhatók, egyebekben a fiatal munkavállalóra vonatkozó rendelkezések megfelelően irányadók.

93. Eltérő megállapodás

- 213. §** A felek megállapodása vagy kollektív szerződés
- a 192. §-ban,
  - a 195. § (2)–(3) és (5) bekezdésében,
  - a 196. §-ban,
  - a 197. § (3) bekezdésében,
  - a 198. §-ban,
  - a 200–207. §-ban,
  - a 212. §-ban
- foglaltaktól nem térhet el.

XVI. FEJEZET

A MUNKAERŐ-KÖLCSÖNZÉS KÜLÖNÖS SZABÁLYAI

94. Fogalmak

- 214. §** (1) E törvény alkalmazásában
- munkaerő-kölcsönzés: az a tevékenység, amelynek keretében a kölcsönbeadó a vele kölcsönzés céljából munkaviszonyban álló munkavállalót ellenérték fejében munkavégzésre a kölcsönvevőnek ideiglenesen átengedi (kölcsönzés),
  - kölcsönbeadó: az a munkáltató, aki a vele kölcsönzés céljából munkaviszonyban álló munkavállalót a kölcsönvevő irányítása alatt munkavégzésre, kölcsönzés keretében a kölcsönvevőnek ideiglenesen átengedi,
  - kölcsönvevő: az a munkáltató, amelynek irányítása alatt a munkavállaló ideiglenesen munkát végez,
  - kölcsönzött munkavállaló: a kölcsönbeadóval kölcsönzés céljából munkaviszonyban álló munkavállaló, akivel szemben a kikölcsönzés alatt a munkáltatói jogokat a kölcsönbeadó és a kölcsönvevő megosztva gyakorolja (munkavállaló),
  - kikölcsönzés: a munkavállaló által a kölcsönvevő részére történő munkavégzés.

- (2) A kikölcsönzés tartama nem haladhatja meg az öt évet, ideértve a meghosszabbított vagy az előző kikölcsönzés megszűnésétől számított hat hónapon belül történő ismételt kikölcsönzést, függetlenül attól, hogy a kikölcsönzés ugyanazzal vagy más kölcsönbeadóval kötött megállapodás alapján valósult meg.

215. § (1) Kölcsönbeadó lehet

- a) az az EGT-államban székhellyel rendelkező vállalkozás, amely a rá irányadó jog szerint munkaerő-kölcsönzést folytathat, vagy
  - b) az a belföldi székhelyű, a tagok korlátolt felelősségével működő gazdasági társaság vagy – a vele tagsági viszonyban nem álló munkavállaló vonatkozásában – szövetkezet, amely megfelel az e törvényben vagy az egyéb jogszabályban foglalt feltételeknek és az állami foglalkoztatási szerv nyilvántartásba vette.
- (2) A kölcsönbeadó nyilvántartásból való törlése esetén a munkaszerződés tekintetében az érvénytelenség jogkövetkezményeit kell alkalmazni.

216. § (1) Nem lehet a munkavállalót kölcsönözni

- a) munkaviszonyra vonatkozó szabály által meghatározott esetben,
  - b) sztrájkban részt vevő munkavállaló helyettesítésére,
  - c) ha a kölcsönvevőnél a munkavállaló munkaviszonya a munkáltató működésével összefüggő okra alapozott felmondásával vagy a 79. § (1) bekezdés a) pontban foglaltak szerint legfeljebb hat hónapja szűnt meg,
  - d) a 214. § (2) bekezdésében meghatározott tartamot meghaladóan.
- (2) A kölcsönvevő a munkavállalót más munkáltatónál történő munkavégzésre nem kötelezheti.
- (3) Érvénytelen a megállapodás, amely
- a) a munkaviszony megszűnését vagy megszüntetését követően a kölcsönvevővel való jogviszony létesítési tilalmat vagy korlátozást ír elő,
  - b) alapján a munkavállalónak a kölcsönbeadó javára díjazást kell fizetni a kölcsönzésért vagy a kölcsönvevővel történő jogviszony létesítésért.
- (4) A kölcsönvevőnek
- a) a kölcsönzés keretében foglalkoztatott munkavállalók létszámáról és foglalkoztatási feltételeiről,
  - b) a betöltetlen álláshelyekről
- az üzemi tanácsot legalább félévente, valamint a munkavállalókat folyamatosan tájékoztatnia kell.

95. A kölcsönbeadó és a kölcsönvevő közötti jogviszony

- 217. §** (1) A kölcsönbeadó és a kölcsönvevő közötti megállapodás tartalmazza a kölcsönzés lényeges feltételeit, a munkáltatói jogkör gyakorlása megosztását. A munkaviszony megszüntetésének jogát kizárólag a kölcsönbeadó gyakorolhatja. A megállapodást írásba kell foglalni.
- (2) A kölcsönbeadó és a kölcsönvevő megállapodhatnak, hogy a munkabéren kívüli juttatást a munkavállaló közvetlenül a kölcsönvevőtől kapja.
- (3) A kölcsönvevő írásban tájékoztatja a kölcsönbeadót
- a) az irányadó munkarendről,
  - b) a munkáltatói jogkör gyakorlójáról,
  - c) a munkabérfizetés alapjául szolgáló adatok közlésének módjáról és határidejéről,
  - d) az elvégzendő munkára vonatkozó alkalmassági feltételről, továbbá
  - e) minden olyan körülményről, amely a munkavállaló foglalkoztatása szempontjából lényeges.
- (4) Eltérő megállapodás hiányában a kölcsönbeadó viseli az 51. § (2) bekezdésében foglaltak szerinti költségeket, így különösen a munkavállaló utazási költségeit és a munkavégzéshez szükséges alkalmassági vizsgálat díját. A kölcsönbeadó a kölcsönvevő kérésére köteles legkésőbb a munkavállaló munkába állásáig
- a) az adózás rendjét megállapító jogszabály szerint a munkáltató és a kifizető által foglalkoztatott személy adataira vonatkozó, a biztosítási jogviszony kezdetéről szóló, állami adóhatósághoz teljesített bejelentés, valamint
  - b) a külön jogszabály szerinti kölcsönbeadóként történt nyilvántartásba vételét igazoló okirat másolatát átadni.
- (5) A kölcsönvevő – eltérő megállapodás hiányában – köteles legkésőbb a tárgy hónapot követő hónap ötödik napjáig a kölcsönbeadóval közölni mindazokat az adatokat, amelyek a munkabér kifizetéséhez, valamint a munkaviszonnyal összefüggő, a munkáltatót terhelő bevallási, adatszolgáltatási, fizetési kötelezettség teljesítéséhez szükséges.

A kölcsönvevő az utolsó munkában töltött napot követő három munkanapon belül köteles a szükséges adatokat a kölcsönbeadóval közölni, ha a munkaviszony a hónap közben szűnik meg.

96. A kölcsönzésre irányuló munkaviszony

- 218. §** (1) A munkaszerződésben meg kell állapodni abban, hogy a munkaszerződés kölcsönzés céljából jön létre, továbbá meg kell határozni a munkavégzés jellegét és az alpbéért.
- (2) A kölcsönbeadó a munkaszerződés megkötésekor a 46. §-ban foglaltakon túl tájékoztatja a munkavállalót nyilvántartásba vételi számáról.
- (3) A kölcsönbeadó írásban tájékoztatja a munkavállalót legkésőbb a kikölcsönzést megelőzően
- a kölcsönvevő azonosító adatairól,
  - a kikölcsönzés kezdetéről,
  - a munkavégzés helyéről,
  - a kölcsönvevőnél irányadó munkarendről,
  - a kölcsönvevő részéről a munkáltatói jogkört gyakorlóról,
  - a munkába járás, a szállás és az étkezés feltételeiről.
- (4) A kikölcsönzés tartama alatt
- a munkavállaló munkavédelmével,
  - az 51. § (1) és (3)–(5) bekezdésében foglaltakkal, valamint
  - a munkaidővel és pihenőidővel, ezek nyilvántartásával
- kapcsolatos, a munkáltatót megillető jogokat és terhelő kötelezettségeket a kölcsönvevő gyakorolja és teljesíti.

97. Az egyenlő bánásmód követelménye

- 219. §** (1) A kikölcsönzés tartama alatt a munkavállaló számára biztosítani kell a kölcsönvevővel munkaviszonyban álló munkavállalókra irányadó alapvető munka- és foglalkoztatási feltételeket.
- (2) Az (1) bekezdésben foglalt alapvető munka- és foglalkoztatási feltételek különösen
- várandós és szoptató nők, valamint
  - a fiatal munkavállalók védelmére,
  - a munkabér összegére és védelmére, továbbá az egyéb juttatásokra,
  - az egyenlő bánásmód követelményére vonatkozó rendelkezések.
- (3) A munkabér összegére, az egyéb juttatásokra, az egyenlő bánásmód követelményére vonatkozó rendelkezéseket a kölcsönvevőnél történő foglalkoztatás száznolcvannegyedik napjától kell alkalmazni arra a munkavállalóra, aki
- a kölcsönbeadóval munkaerő-kölcsönzés céljából létesített határozatlan idejű munkaviszonyban áll és kölcsönvevőnél történő foglalkoztatás hiányában is díjazásban részesül,
  - a 2004. évi CXIII. törvény 1. § (2) bekezdés 1. pontban meghatározott munkaerőpiactól tartósan távollévő munkavállalónak minősül,
  - a helyi önkormányzat többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságnál vagy közhasznú szervezetnél, vagy nyilvántartásba vett közhasznú szervezetnél munkaerő-kölcsönzés keretében végez munkát.
- (4) A (3) bekezdés alkalmazásakor az azonos kölcsönvevőhöz történő ismételt kikölcsönzés esetén a napok számítása tekintetében a 214. § (2) bekezdésében foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

98. A munkaviszony megszüntetése

- 220. §** (1) A 66. § (2) bekezdése alkalmazásában a kölcsönbeadó működésével összefüggő oknak minősül a kikölcsönzés megszűnése.
- (2) A felmondási idő szempontjából, ha a felek között a felmondás közlését megelőző két éven belül többször állt fenn határozott idejű munkaviszony, ezek tartamát össze kell számítani.
- (3) A kölcsönbeadó felmondása esetén – eltérő megállapodás hiányában – a felmondási idő tartama alatt a munkavállaló mentesül a munkavégzési kötelezettsége alól.
- (4) A munkavállaló a munkaviszonyt azonnali hatályú felmondással akkor is megszüntetheti, ha a 78. § (1) bekezdésben foglalt kötelezettségvizsgálatot vagy magatartást a kölcsönvevő tanúsítja.

- (5) A kölcsönvevő a munkavállaló kötelezettségzegéséről a kölcsönbeadót a tudomásszerzéstől számított öt munkanapon belül írásban tájékoztatja. A 78. § (2) bekezdésében meghatározott határidő a tájékoztatás közlésével kezdődik.
- (6) A munkavállaló a munkaviszony megszüntetésére irányuló jognyilatkozatot a kölcsönbeadóval közli.

99. A kártérítési felelősség

- 221. §** (1) A munkavállaló károkozása esetén a kölcsönvevő a munkavállalóval szemben kártérítési igényét e törvény rendelkezései szerint érvényesítheti.
- (2) A kölcsönbeadó és a kölcsönvevő megállapodása alapján az (1) bekezdésben foglalt esetben az alkalmazott károkozásáért való felelősség polgári jogi szabályait kell alkalmazni.
  - (3) Az alkalmazott károkozásáért való felelősség polgári jogi szabályainak alkalmazásában munkáltatónak – a kölcsönbeadó és a kölcsönvevő eltérő megállapodása hiányában – a kölcsönvevőt kell tekinteni.
  - (4) A munkavállalónak a kikölcsönzés során okozott kárért a kölcsönvevő és a kölcsönbeadó egyetemlegesen felel.

100. Eltérő megállapodás

- 222. §** (1) A felek megállapodása vagy kollektív szerződés
- a) a 214–216. §-ban,
  - b) a 217. § (1) bekezdésében,
  - c) a 218. § (1)–(2) és (4) bekezdésében
- foglaltaktól nem térhet el.
- (2) Kollektív szerződés
- a) a 218. § (3) bekezdésében,
  - b) a 220. § (2)–(3) bekezdésében,
  - c) a 219. § (2) bekezdés a)–b) pontjában
- foglaltaktól csak a munkavállaló javára térhet el.
- (3) Munkaerő-kölcsönzés esetén
- a) a 193–195. §-ban,
  - b) a 198–200. §-ban,
  - c) a 212. §-ban
- foglaltakat nem lehet alkalmazni.

XVII. FEJEZET

AZ ISKOLASZÖVETKEZET ÉS TAGJA KÖZÖTTI MUNKAVISZONY KÜLÖNÖS SZABÁLYAI

- 223. §** (1) Az iskolaszövetkezet (munkáltató) és a nappali tagozatos tanuló, hallgató tagja (munkavállaló) között harmadik személy (a szolgáltatás fogadója) részére nyújtott szolgáltatás teljesítése érdekében munkaviszony határozott időre létesíthető.
- (2) A munkaszerződésben meg kell határozni
- a) a munkavállaló által vállalt feladatok körét,
  - b) a munkavállalónak a szolgáltatás fogadójánál történő munkavégzési kötelezettsége teljesítésének tartamára járó alpbérek legkisebb összegét,
  - c) a felek kapcsolattartásának módját a munkavégzési kötelezettséggel nem járó időtartamra.
- (3) A munkavégzés megkezdésének feltétele, hogy a felek írásban megállapodjanak
- a) a szolgáltatás fogadójának személyében,
  - b) a munkavégzési kötelezettség teljesítése során ellátandó munkakörben,
  - c) az alpbérben,
  - d) a munkavégzés helyében,
  - e) a munkába lépés napjában,
  - f) a munkavégzés tartamában.

- (4) A munkáltató a munkavállalót legkésőbb a munkavégzési kötelezettség megkezdésével egyidejűleg írásban köteles tájékoztatni
- az irányadó munkarendről,
  - a bérfizetés napjáról,
  - a munkakörbe tartozó feladatokról,
  - az utasítást adó személyéről.

- 224. §** (1) A szolgáltatás fogadója a munkavállalónak utasítást adhat.
- (2) A szolgáltatás fogadója együttműködik a munkáltatóval, így különösen biztosítja a munkáltató képviselőjének a munkavégzés helyére történő belépést, tájékoztatja a munkáltatót a munkavégzéssel kapcsolatos lényeges körülményekről.
- (3) A munkavállaló munkavégzési kötelessége teljesítésének tartama alatt a szolgáltatás fogadója gyakorolja, illetve teljesíti azokat a munkáltatót megillető jogokat és terhelő kötelezettségeket, amelyek
- a munkavédelemmel,
  - a nők, a fiatal munkavállalók, a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásával,
  - a munkaidővel, pihenőidővel és ezek nyilvántartásával kapcsolatosak.
- (4) A szolgáltatás fogadójánál történő munkavégzés tartama alatt az iskolaszövetkezet munkavállalója számára biztosítani kell a szolgáltatás fogadójával munkaviszonyban álló munkavállalókra irányadó – a 219. § (2) bekezdésében foglalt – alapvető munka- és foglalkoztatási feltételeket.
- (5) A (4) bekezdésben foglalt kötelezettség teljesítéséért a munkáltató és a szolgáltatás fogadója egyetemlegesen felel.

- 225. §** (1) A munkaviszony a tagsági jogviszony megszűnésének időpontjában megszűnik.
- (2) A munkavégzési kötelezettséggel nem járó idő tartama nem lehet kevesebb, mint a 116–117. § szerinti szabadság mértéke.
- (3) Arra az időre, amíg a munkavállaló a munkáltató vagy a szolgáltatás fogadója részére nem végez munkát – a 146. §-ban foglaltak kivételével – nem illeti meg díjazás.

- 226. §** (1) A munkavállaló károkozása esetén a szolgáltatás fogadója a munkavállalóval szemben kártérítési igényét e törvény rendelkezései szerint érvényesítheti.
- (2) A munkáltató és a szolgáltatás fogadójának megállapodása alapján az (1) bekezdésben foglalt esetben az alkalmazott károkozásáért való felelősség polgári jogi szabályait kell alkalmazni.
- (3) A szolgáltatás fogadójának részére történő munkavégzés során a munkavállalónak okozott kárért a munkáltató és a szolgáltatás fogadója a munkáltatói károkozásra vonatkozó szabályok szerint egyetemlegesen felel.

101. Eltérő megállapodás

- 227. §** (1) A felek megállapodása vagy kollektív szerződés
- a 223. § (1) bekezdésében,
  - a 224. §-ban,
  - a 225. § (1) bekezdésében,
  - a 226. § (3) bekezdésében foglaltaktól nem térhet el.
- (2) Kollektív szerződés
- a 223. § (2)–(4) bekezdésében,
  - a 225. § (2)–(3) bekezdésében foglaltaktól csak a munkavállalóra javára térhet el.
- (3) E fejezet szerinti munkaviszonyra
- a 115–133. §-ban,
  - a 192. § (2) bekezdésében foglaltakat nem kell alkalmazni.
- (4) E fejezet szerinti munkaviszonyra
- a 193–195. §-ban,

- b) a 198–200. §-ban,
  - c) a 228. §-ban
- foglaltakat nem lehet alkalmazni.

XVIII. FEJEZET

A MUNKAVISZONYHOZ KAPCSOLÓDÓ EGYES MEGÁLLAPODÁSOK

102. A versenytilalmi megállapodás

- 228. §** (1) A felek megállapodása alapján a munkavállaló – legfeljebb a munkaviszony megszűnését követő két évig – nem tanúsíthat olyan magatartást, amellyel munkáltatója jogos gazdasági érdekét sértené vagy veszélyeztetné.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti kötelezettség teljesítéséért a munkáltató megfelelő ellenértéket fizet. Az ellenérték összegének meghatározásánál különösen arra kell tekintettel lenni, hogy a megállapodás milyen mértékben akadályozza a munkavállalót – elsősorban képzettségére és gyakorlatára tekintettel – újabb munkavégzésre irányuló jogviszony létesítésében. Az ellenérték a megállapodás tartamára nem lehet kevesebb, mint az azonos időszakra járó alaphír egyharmada.
- (3) A munkavállaló, ha munkaviszonyát a 78. § (1) bekezdése alapján szünteti meg, a megállapodástól elállhat.
- (4) A munkáltató személyében bekövetkező változás esetén a megállapodásból származó jogok és kötelezettségek az átvevő munkáltatóra átszállnak.

103. A tanulmányi szerződés

- 229. §** (1) A tanulmányi szerződésben a munkáltató vállalja, hogy a tanulmányok alatt támogatást nyújt, a munkavállaló pedig arra kötelezi magát, hogy a megállapodás szerinti tanulmányokat folytatja és a képzettség megszerzése után a támogatás mértékével arányos időn – de legfeljebb öt éven – keresztül munkaviszonyát felmondással nem szünteti meg.
- (2) Nem köthető tanulmányi szerződés
- a) munkaviszonyra vonatkozó szabály alapján járó kedvezmények biztosítására, továbbá, ha
  - b) a tanulmányok elvégzésére a munkáltató kötelezte a munkavállalót.
- (3) A tanulmányi szerződést írásba kell foglalni.
- (4) A munkáltató személyében bekövetkező változás esetén a tanulmányi szerződésből származó jogok és kötelezettségek az átvevő munkáltatóra átszállnak.
- (5) A munkavállaló mentesül a tanulmányi szerződésből folyó kötelezettsége alól, ha a munkáltató lényeges szerződésszegést követ el.
- (6) A munkáltató elállhat a tanulmányi szerződéstől és a nyújtott támogatást visszakövetelheti, ha a munkavállaló a tanulmányi szerződésben foglaltakat megszegi. Szerződésszegésnek minősül az is, ha a munkaviszony megszüntetésének indoka a munkavállaló munkaviszonnyal kapcsolatos magatartása. A visszatérítési kötelezettség arányos, ha a munkavállaló a szerződésben kikötött tartamnak csak egy részét nem tölti le.
- (7) A tanulmányi szerződést a fél azonnali hatállyal felmondhatja, ha körülményeiben olyan lényeges változás következett be, amely a kötelezettség teljesítését lehetetlenné tenné, vagy az aránytalan sérelemmel járna. A munkavállaló felmondása esetén a munkáltató a nyújtott támogatást visszakövetelheti. A munkáltató a támogatást arányosan követelheti vissza, ha a munkavállaló a szerződésben kikötött tartamnak csak egy részét töltötte le. A munkáltató felmondása esetén a támogatás nem követelhető vissza.

HARMADIK RÉSZ A MUNKAÜGYI KAPCSOLATOK

XIX. FEJEZET ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

- 230. §** A munkavállalók szociális és gazdasági érdekeinek védelme, továbbá a munkabéke fenntartása érdekében e törvény szabályozza a szakszervezet, az üzemi tanács és a munkáltatók, vagy érdek-képviseleti szervezeteik kapcsolatrendszerét. Ennek keretében biztosítja a szervezkedés szabadságát, a munkavállalók részvételét a munkafeltételek alakításában, meghatározza a kollektív tárgyalások rendjét vagy a munkaügyi konfliktusok megelőzésére, feloldására irányuló eljárást.
- 231. §** (1) A munkavállalóknak vagy a munkáltatóknak joga, hogy – törvényben meghatározott feltételek szerint – gazdasági és társadalmi érdekeik előmozdítása, védelme érdekében, mindennemű megkülönböztetés nélkül, másokkal együtt érdek-képviseleti szervezetet alakítsanak vagy az általuk választott szervezetbe – kizárólag az adott szervezet szabályaitól függően – belépjenek, vagy az ilyen jellegű szervezetektől távol maradjanak.
- (2) Az érdek-képviseleti szervezetek jogosultak szövetségeket létesíteni, vagy ilyenekhez csatlakozni, ideértve a nemzetközi szövetségeket is.
- (3) A munkavállalók jogosultak a munkáltatónál szakszervezet létrehozására. A szakszervezet a munkáltatónál szervezetet működtethet, ezek működésébe tagjait bevonhatja.
- 232. §** A munkáltató, az üzemi tanács, a szakszervezet köteles egymást írásban tájékoztatni a képviselőre jogosult, valamint a tisztségviselő személyéről.
- 233. §** (1) E rész alkalmazásában
- a) tájékoztatás: a munkaügyi kapcsolatokkal vagy a munkaviszonnyal összefüggő, törvényben meghatározott információ átadása, ennek megismerését, megvizsgálását és az ezzel kapcsolatos vélemény kialakítását és képviselését lehetővé tevő módon,
- b) konzultáció: a munkáltató és az üzemi tanács vagy a szakszervezet közötti véleménycsere, párbeszéd.
- (2) A konzultációt a megállapodás érdekében, a kezdeményezésben megjelölt célnak megfelelően oly módon kell lefolytatni, hogy biztosított legyen
- a) a felek megfelelő képviselője,
- b) a közvetlen, személyes véleménycsere,
- c) az érdemi tárgyalás.
- (3) A folyamatban lévő konzultáció tartama alatt, de – hosszabb határidőt tartalmazó eltérő megállapodás hiányában – legfeljebb a kezdeményezés időpontjától számított hét napig a munkáltató a tervezett intézkedését nem hajthatja végre. Megállapodás hiányában a munkáltató a határidő lejártakor a konzultációt befejezi.
- 234. §** (1) A munkáltató nem köteles tájékoztatást adni vagy konzultációt folytatni, ha ez olyan tény, információ, megoldás vagy adat nyilvánosságra kerülésével járhat, amely a munkáltató jogos gazdasági érdekeit vagy működését veszélyeztetné.
- (2) Az üzemi tanács vagy a szakszervezet nevében vagy érdekében eljáró személy olyan tény, információt, megoldást vagy adatot, amelyet a munkáltató jogos gazdasági érdekei, vagy működése védelmében kifejezetten bizalmasan vagy üzleti titokként való kezelésre történő utalással hozott tudomására, semmilyen módon nem hozhatja nyilvánosságra és azt az e törvényben meghatározott célok elérésén kívüli tevékenységben semmilyen módon nem használhatja fel.
- (3) Az üzemi tanács vagy a szakszervezet nevében vagy érdekében eljáró személy a tevékenysége során tudomására jutott információkat csak a munkáltató jogos gazdasági érdekeinek veszélyeztetése vagy a személyhez fűződő jogok megsértése nélkül hozhatja nyilvánosságra.

XX. FEJEZET
AZ ÜZEMI TANÁCS

104. Általános szabályok

- 235. §** (1) A munkáltató és a munkavállalók együttműködésére, a munkáltató döntéseiben való részvételre e fejezet rendelkezéseit kell alkalmazni.
- (2) A munkavállalókat az e fejezetben foglalt munkavállalói jogok tekintetében az üzemi megbízott, az üzemi tanács, a központi üzemi tanács, valamint a vállalatcsoport szintű üzemi tanács képviseli.
- 236. §** (1) A munkavállalók a munkáltatónál vagy a munkáltató önálló telephelyén, részlegénél (a továbbiakban: telephely), ha a munkavállalóknak a választási bizottság megalakítását megelőző félévre számított átlagos létszáma a tizenöt főt meghaladja, üzemi megbízottat, ha az ötven főt meghaladja, üzemi tanácsot választanak.
- (2) Önállónak minősül a munkáltató telephelye, ha vezetője az üzemi tanácsot megillető egyes részvételi jogok tekintetében jogkörrel rendelkezik.
- (3) Az üzemi tanácsot öt évre választják.
- (4) Az üzemi tanács választásával és működésével kapcsolatos indokolt költségek a munkáltatót terhelik.
- 237. §** (1) Az üzemi tanács tagjainak száma, ha a munkavállalók 236. § (1) bekezdés szerinti létszáma
- a) a száz főt nem haladja meg, három,
- b) a háromszáz főt nem haladja meg, öt,
- c) az ötszáz főt nem haladja meg, hét,
- d) az ezer főt nem haladja meg, kilenc,
- e) a kétezer főt nem haladja meg, tizenegy,
- f) a kétezer főt meghaladja, tizenhárom.
- (2) Új üzemi tanács tagot kell választani, ha a munkavállalók és az üzemi tanács tagjainak létszáma legalább hat hónapon át a munkavállalók létszámnövekedése miatt nincs összhangban az (1) bekezdésben foglaltakkal.
- 238. §** (1) Üzemi tanács taggá az a cselekvőképes munkavállaló választható, aki – az újonnan alakult munkáltatót kivéve – legalább hat hónapja a munkáltatóval munkaviszonyban áll és az adott telephelyen dolgozik.
- (2) Nem választható üzemi tanács taggá az, aki
- a) munkáltatói jogot gyakorol,
- b) a vezető hozzátartozója,
- c) a választási bizottság tagja.
- (3) A (2) bekezdés alkalmazásában munkáltatói jognak minősül a munkaviszony létesítése, megszüntetése vagy kártérítési felelősség megállapítása.
- 239. §** Az üzemi tanács tagjának választására a munkáltatóval munkaviszonyban álló és az adott telephelyen dolgozó munkavállaló jogosult.

105. Az üzemi tanács választása

- 240. §** (1) A választás előkészítése, lebonyolítása, valamint a választási eljárás részletes szabályainak megállapítása a választási bizottság feladata.
- (2) A választási bizottságot az üzemi tanács a választásra jogosult munkavállalók közül, legkésőbb a választást hatvan nappal megelőzően hozza létre. A választási bizottság létszáma legalább három fő.
- (3) Nem lehet a választási bizottság tagja, aki az üzemi tanács tagja.
- (4) Üzemi tanács hiányában a választási bizottságot a munkavállalók hozzák létre.
- (5) A választási bizottság tagja tevékenysége ellátásának tartamára mentesül a munkavégzési kötelezettsége alól. Erre az időre távolléti díj illeti meg.
- 241. §** A választásra jogosult, valamint a választható munkavállalók névsorát a választási bizottság állapítja meg és a választást megelőzően legalább ötven nappal teszi közzé. Az ehhez szükséges adatokat a választási bizottság kérésére, öt napon belül a munkáltató adja meg.

- 242. §** (1) Jelöltet állíthat a választásra jogosult munkavállalók legalább tíz százaléka vagy ötven választásra jogosult munkavállaló vagy a munkáltatónál képviselettel rendelkező szakszervezet.
(2) A választási bizottság a jelöltet a választást megelőzően legalább harminc nappal nyilvántartásba veszi és ezt közzéteszi.
(3) A jelöltlistát a választási bizottság a választást megelőzően legalább öt nappal közzéteszi.
(4) A jelöltállítás eredményes, ha a jelöltek száma az üzemi tanácsba választható tagok számát eléri. Eredménytelen jelöltállítás esetén a jelöltállítási időszakot legfeljebb tizenöt nappal meg kell hosszabbítani.
- 243. §** (1) Az üzemi tanács tagjait titkos és közvetlen szavazással választják.
(2) A választásra jogosult munkavállalónak egy szavazata van.
(3) Szavazni legfeljebb a 237. § (1) bekezdésében meghatározott számú jelöltre lehet.
- 244. §** (1) A választás eredményét a választási bizottság állapítja meg.
(2) A választási bizottság jegyzőkönyvet készít. Ennek tartalmaznia kell különösen
a) a választásra jogosultak számát,
b) a szavazáson részt vevők számát,
c) a leadott érvényes és érvénytelen szavazatok számát,
d) az egyes jelöltekre leadott szavazatok számát,
e) a megválasztott üzemi tanácstagok és póttagok nevét,
f) a választással összefüggő esetleges vitás ügyet és az ezzel kapcsolatos döntést.
(3) A választási jegyzőkönyvet a választási bizottság haladéktalanul közzéteszi.
(4) Az üzemi tanács megbízatása a választási jegyzőkönyv közzétételét követő munkanapon kezdődik.
- 245. §** Érvénytelen a szavazat, ha
a) nem az előírt módon adták,
b) nem lehet megállapítani, hogy a szavazatot kire adták le,
c) a megválasztható tagok számánál több jelöltre adtak szavazatot.
- 246. §** (1) Az üzemi tanács megválasztott tagjának – a 237. § (1) bekezdésében meghatározott számban – azokat kell tekinteni, akik a leadott érvényes szavazatok közül a legtöbbet, de legalább a szavazatok harminc százalékát megszerezték. Szavazategyenlőség esetén a munkáltatóval fennálló hosszabb munkaviszonyt kell figyelembe venni.
(2) Az üzemi tanács póttagjának kell tekinteni azt, aki az érvényesen leadott szavazatok legalább húsz százalékát megszerezte.
- 247. §** (1) A választás akkor érvényes, ha azon a választásra jogosultak több mint fele részt vett. Ebből a szempontból – feltéve, ha a választáson nem vett részt – nem kell figyelembe venni azt a választásra jogosult munkavállalót, aki a választás időpontjában
a) keresőképtelen beteg,
b) fizetés nélküli szabadságon van.
(2) Érvénytelen választás esetén a választást kilencven napon belül meg kell ismételni. Új választást harminc napon belül tartani nem lehet.
(3) A megismételt választás érvényes, ha azon a választásra jogosultak több mint egyharmada részt vett. Üzemi tanácstagga megválasztottnak azt a jelöltet kell tekinteni, aki a leadott érvényes szavazatok közül a legtöbbet, de legalább a szavazatok harminc százalékát megszerezte. Ha a megismételt választás érvénytelen, újabb üzemi tanácsi választást legkorábban egy év elteltével lehet tartani.
- 248. §** (1) Eredménytelen a választás, ha a jelöltek a 237. § (1) bekezdésben meghatározott számban nem kapták meg a leadott szavazatok harminc százalékát.
(2) A leadott szavazatok harminc százalékát elért jelölteket megválasztott üzemi tanácstagoknak kell tekinteni. A fennmaradó helyekre harminc napon belül új választást kell tartani. Az új választáson a választást megelőző tizenöt napig új jelöltek is állíthatók.

- (3) A megismételt választás érvényes, ha azon a választásra jogosultak több mint egyharmada részt vett. Üzemi tanácsstaggá megválasztottnak azokat a jelölteket kell tekinteni, akik a leadott érvényes szavazatok közül a legtöbbet, de legalább a szavazatok harminc százalékát megszerezték.
- (4) Az üzemi tanács póttagjának kell tekinteni, aki az érvényesen leadott szavazatok legalább tizenöt százalékát megszerezte.
- (5) Ha a megismételt választás érvénytelen, újabb üzemi tanácsi választást legkorábban egy év elteltével lehet tartani.

- 249. §** (1) A munkavállaló, a munkáltató, továbbá a munkáltatónál képvisellel rendelkező szakszervezet a jelöléssel, a választás lebonyolításával vagy eredményének megállapításával kapcsolatban a 289. §-ban foglaltak szerint bírósághoz fordulhat.
- (2) A bíróság megsemmisíti a választás eredményét, ha az eljárási szabályok lényeges megsértését állapítja meg. Lényegesnek kell tekinteni azt a szabálytalanságot, amely a választás eredményét befolyásolta. E körülményt a kérelemben valószínűsíteni kell.

106. A központi és a vállalatcsoport szintű üzemi tanács

- 250. §** (1) Az üzemi tanácsok központi üzemi tanácsot hozhatnak létre.
- (2) A központi üzemi tanácsba az üzemi tanácsok tagjaik közül képviselőt delegálnak. A központi üzemi tanács létszáma a tizenöt főt nem haladhatja meg.
- (3) A központi üzemi tanácsra egyebekben az üzemi tanácsra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

- 251. §** (1) A központi üzemi tanácsok, ezek hiányában az üzemi tanácsok az elismert vagy a tényleges vállalatcsoportnál vállalatcsoport szintű üzemi tanácsot hozhatnak létre.
- (2) Az üzemi tanácsba a központi üzemi tanácsok, vagy az üzemi tanácsok tagjaik közül képviselőt delegálnak. Az üzemi tanács létszáma a tizenöt főt nem haladhatja meg.
- (3) Az együttműködés szabályait a vállalatcsoporton belül a munkavállalókra vonatkozó döntések meghozatalára jogosult és a vállalatcsoport szintű üzemi tanács állapítja meg.
- (4) A vállalatcsoport szintű üzemi tanácsra egyebekben az üzemi tanácsra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

107. Az üzemi tanács megszűnése

- 252. §** Az üzemi tanács megszűnik, ha
- a) a munkáltató jogutód nélkül megszűnik,
  - b) a 236. § (2) bekezdésében meghatározott feltétel megszűnik,
  - c) megbízási ideje lejárt,
  - d) lemond,
  - e) visszahívják,
  - f) tagjainak száma több mint egyharmaddal csökkent,
  - g) a munkavállalók létszáma ötven fő alá vagy legalább kétharmaddal csökkent,
  - h) a bíróság a választás eredményét megsemmisíti, továbbá
  - i) törvényben meghatározott egyéb esetben.

- 253. §** (1) Az üzemi tanács visszahívásáról szavazást kell tartani, ha azt a választásra jogosult munkavállalók legalább harminc százaléka írásban indítványozza. A szavazás érvényes, ha ezen a választásra jogosult munkavállalók több mint fele részt vett. A visszahíváshoz a leadott érvényes szavazatok több mint kétharmada szükséges.
- (2) Visszahívásra irányuló indítvány egy éven belül ismételtelen nem tehető.
- (3) Az üzemi tanács visszahívására a megválasztására vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

- 254. §** Az üzemi tanács a 252. § b)–c) és f)–g) pontban meghatározott ok miatti megszűnése esetén megbízatása az új üzemi tanács megválasztásáig, de legfeljebb a megszűnéstől számított három hónapig fennmarad.

108. Az üzemi tanács tagja megbízatásának megszűnése

- 255. §** Az üzemi tanács tagjának megbízatása megszűnik
- a 238. § (1) bekezdésében foglalt feltétel bekövetkeztével vagy
  - az üzemi tanács megszűnésével,
  - a 238. § (2) bekezdésében foglalt feltétel bekövetkeztével,
  - lemondással,
  - visszahívással.
- 256. §** (1) Az üzemi tanács tagjának visszahívásáról szavazást kell tartani, ha ezt a választásra jogosult munkavállalók legalább harminc százaléka írásban indítványozza. A szavazás érvényes, ha ezen a választásra jogosult munkavállalók több mint fele részt vett. A visszahíváshoz a leadott érvényes szavazatok több mint kétharmada szükséges.
- (2) Visszahívásra irányuló indítvány egy éven belül ismételt nem tehető.
- (3) Az üzemi tanács tagjának visszahívására a megválasztására vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.
- 257. §** Az üzemi tanács tagja megbízatásának megszűnése esetén, az üzemi tanácsba a megszerzett szavazatok számának megfelelő sorrendben póttagot kell behívni.

109. A gazdasági egységek összevonása, szétválasztása, valamint a munkáltató személyében bekövetkező változás

- 258. §** (1) Gazdasági egységek összevonása esetén, ha minden egységben működik üzemi tanács, az összevonást követő három hónapon belül új üzemi tanácsot választanak.
- (2) Gazdasági egységek összevonása esetén, ha csak az egyik gazdasági egységben működik üzemi tanács, a képvisellel nem rendelkező munkavállalók képviselőjét három hónapon belül üzemi tanács tag választásával biztosítani kell.
- (3) Gazdasági egység szétválasztása esetén a szétválasztást követő három hónapon belül az új gazdasági egységeknél üzemi tanácsot választanak.
- (4) Az (1)–(3) bekezdésben foglaltakat kell alkalmazni, ha a gazdasági egységek összevonására vagy a gazdasági egység szétválasztására a munkáltató személyében bekövetkező változás miatt kerül sor.

110. Az üzemi tanács működése

- 259. §** (1) Az üzemi tanács a megválasztását követő tizenöt napon belül összeül, első ülésén – tagjai közül – elnököt választ.
- (2) Az üzemi tanács ülésén a tag csak személyesen vehet részt.
- (3) Az üzemi tanács működésének szabályait ügyrendje állapítja meg.
- 260. §** (1) Feladata ellátása érdekében az üzemi tanács elnökét beosztás szerinti havi munkaideje tizenöt, tagját beosztás szerinti havi munkaideje tíz százalékának megfelelő munkaidő-kedvezmény illeti meg. A munkaidő-kedvezmény igénybevétele – előre nem látható, halasztást nem tűrő és rendkívül indokolt esetet kivéve – legalább öt nappal korábban be kell jelenteni.
- (2) A munkaidő-kedvezmény tartamára távolléti díj jár.
- (3) Az üzemi tanács egyetértése szükséges az üzemi tanács elnöke munkaviszonyának a munkáltató által felmondással történő megszüntetéséhez vagy a munkáltató 53. § szerinti intézkedéséhez.
- (4) Az üzemi tanács a (3) bekezdésben foglaltak szerinti munkáltatói intézkedéssel kapcsolatos álláspontját a munkáltató írásbeli tájékoztatásának átvételétől számított nyolc napon belül írásban közli. Ha a tervezett intézkedéssel az üzemi tanács nem ért egyet, a tájékoztatásnak az egyet nem értés indokait tartalmaznia kell. Ha az üzemi tanács véleményét a fenti határidőn belül nem közli a munkáltatóval, úgy kell tekinteni, hogy a tervezett intézkedéssel egyetért.
- (5) Nem kell alkalmazni a (3)–(4) bekezdésben foglaltakat, ha a munkavállaló a 273. § szerinti védelemre jogosult.
- 261. §** A munkáltató az üzemi megállapodásban meghatározott módon biztosítja annak lehetőségét, hogy az üzemi tanács a tevékenységével kapcsolatos tájékoztatást közzétegye.

111. Az üzemi tanács feladata és jogköre

- 262. §** (1) Az üzemi tanács feladata a munkaviszonyra vonatkozó szabályok megtartásának figyelemmel kísérése.
(2) Az üzemi tanács feladatának ellátása érdekében jogosult tájékoztatást kérni és az ok megjelölésével tárgyalást kezdeményezni, amelyet a munkáltató nem utasíthat el.
(3) A munkáltató fél évente tájékoztatja az üzemi tanácsot
a) a gazdasági helyzetét érintő alapvető kérdésekről,
b) a munkabérek változásáról, a bérkifizetéssel összefüggő likviditásról, a foglalkoztatás jellemzőiről, a munkaidő felhasználásáról, a munkafeltételek jellemzőiről,
c) a munkáltatónál távmunkát végző munkavállalók, valamint a munkaerő-kölcsönzés keretében foglalkoztatottak számáról és munkakörüik megnevezéséről.
(4) Az üzemi tanács fél évente tájékoztatja tevékenységéről a munkavállalókat.
- 263. §** A munkáltató és az üzemi tanács közösen dönt a jóléti célú pénzeszközök felhasználása tekintetében.
- 264. §** (1) A munkáltató döntése előtt legalább tizenöt nappal kikéri az üzemi tanács véleményét a munkavállalók nagyobb csoportját érintő munkáltatói intézkedések és szabályzatok tervezetéről.
(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában munkáltatói intézkedésnek minősül különösen
a) a munkáltató átszervezése, átalakítása, szervezeti egység önálló szervezetté alakítása,
b) termelési, beruházási program, új technológia bevezetése, a meglévő korszerűsítése,
c) a munkavállalóra vonatkozó személyes adatok kezelése és védelme,
d) a munkavállaló ellenőrzésére szolgáló technikai eszköz alkalmazása,
e) az egészséges és biztonságos munkafeltételek kialakítására szolgáló, a munkabalesetek, valamint a foglalkozási megbetegedések megelőzését elősegítő intézkedés,
f) az új munkaszervezési módszer, valamint a teljesítménykövetelmény bevezetése, módosítása,
g) a képzéssel összefüggő tervek,
h) a foglalkoztatást elősegítő támogatások igénybevétele,
i) az egészségkárosodást szenvedett vagy a megváltozott munkaképességű munkavállalók rehabilitációjára vonatkozó intézkedések tervezete,
j) a munkarend meghatározása,
k) a munka díjazása elveinek meghatározása,
l) a munkáltató működésével összefüggő környezetvédelmi intézkedés,
m) az egyenlő bánásmód követelményének megtartására és az esélyegyenlőség biztosítására irányuló intézkedés,
n) a családi élet és a munkatevékenység összehangolása,
o) munkaviszonyra vonatkozó szabályban meghatározott egyéb intézkedés.
- 265. §** (1) A munkáltató személyében bekövetkező változás esetén az átadó és az átvevő munkáltató legkésőbb a változást megelőzően tizenöt nappal tájékoztatja az üzemi tanácsot a változás
a) időpontjáról vagy tervezett időpontjáról,
b) okáról,
c) a munkavállalókat érintő jogi, gazdasági és szociális következményeiről.
(2) Az (1) bekezdésben meghatározott időpontban az átadó és az átvevő munkáltató – megállapodás megkötése érdekében – tárgyalást kezdeményez az üzemi tanáccsal a munkavállalókat érintő tervezett intézkedésekről.
(3) A tárgyalásnak ki kell terjednie az intézkedések elveire, a hátrányos következmények elkerülésének módjára, eszközére és e következmények enyhítését célzó eszközökre.
(4) Az átadó és az átvevő munkáltató akkor is teljesíti a tájékoztatási és tárgyalási kötelezettségét, ha a munkáltató személyében bekövetkező változást megalapozó döntést a munkáltatót ellenőrző szervezet vagy személy hozta meg. A munkáltató nem hivatkozhat arra, hogy tájékoztatási és tárgyalási kötelezettségét azért nem teljesítette, mert az ellenőrző szervezet vagy személy a döntéséről a munkáltató tájékoztatását elmulasztotta.
- 266. §** Az üzemi tanács a munkáltatónál szervezett sztrájkjal kapcsolatban pártatlan magatartásra köteles, sztrájkot nem szervezhet, a sztrájkot nem támogathatja, és nem akadályozhatja. Az üzemi tanács sztrájkban részt vevő tagjának megbízatása a sztrájk idejére szünetel.

112. Az üzemi megállapodás

- 267. §** (1) A munkáltató és az üzemi tanács az e fejezetben foglaltak végrehajtására, együttműködésük előmozdítására üzemi megállapodást köthet.
- (2) Az üzemi megállapodás határozott időre, de legfeljebb az üzemi tanács megbízatásának tartamára köthető.
- (3) Az üzemi megállapodás három hónapos felmondási idővel felmondható.
- (4) Az üzemi megállapodás megszűnik az üzemi tanács megszűnésével.
- (5) Az üzemi megállapodás
- a 236. § (4) bekezdésében,
  - a 238–249. §-ban,
  - a 252–255. §-ban,
  - a 259. §-ban,
  - a 261. §-ban,
  - a 266–268. §-ban
- foglaltaktól nem térhet el.
- (6) Az üzemi megállapodás a 262–265. §-ban foglaltakat nem korlátozhatja.
- 268. §** (1) Az üzemi megállapodás – a XII. fejezetben meghatározottak kivételével – szabályozhatja a 277. § (1) bekezdés a) pontban foglaltakat. Ilyen tartalmú megállapodás megkötésének feltétele, hogy a munkáltató nem tartozik általa kötött kollektív szerződés hatálya alá, vagy a munkáltatónál kollektív szerződés kötésére jogosult szakszervezet nincs.
- (2) Az üzemi megállapodás (1) bekezdés szerinti szabályainak hatálya
- a munkáltató által kötött kollektív szerződés hatálybalépésével vagy
  - a szakszervezet kollektív szerződéskötési jogosultságának a munkáltató számára történő bejelentésével megszűnik.
- (3) A (2) bekezdés b) pontban, valamint a 252. § b)–g) pontban meghatározott esetben az üzemi megállapodás szabályait a megszűnéstől számított hat hónapig alkalmazni kell.
- (4) Az üzemi megállapodásra
- a 277. § (2)–(5) bekezdésében,
  - a 278. §-ban,
  - a 279. § (3)–(4) bekezdésében,
  - a 280. §-ban,
  - a 282. §-ban
- foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.

113. Az üzemi megbízott

- 269. §** (1) Az üzemi megbízottra – a 268. §-ban foglaltak kivételével – az üzemi tanácsra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.
- (2) A 260. § (3)–(4) bekezdésében foglaltakat azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az üzemi tanácsot megillető jogosultságot a munkavállalók közössége gyakorolja.

XXI. FEJEZET

A SZAKSZERVEZET

- 270. §** (1) Az e törvényben a szakszervezet számára biztosított jogok a munkáltatónál képvisellel rendelkező szakszervezetet illetik meg.
- (2) E törvény alkalmazásában
- szakszervezet a munkavállalók minden olyan szervezete, amelynek elsődleges célja a munkavállalók munkaviszonnyal kapcsolatos érdekeinek előmozdítása és megvédése,
  - a munkáltatónál képvisellel rendelkező szakszervezet, amelyik alapszabálya szerint a munkáltatónál képviselétére jogosult szervet működtet, vagy tisztségviselővel rendelkezik.

- 271. §** (1) A munkáltató nem követelheti, hogy a munkavállaló szakszervezethez való tartozásáról nyilatkozzék.
(2) A munkavállaló alkalmazását nem lehet attól függővé tenni, hogy tagja-e valamely szakszervezetnek, megszünteti-e korábbi szakszervezeti tagságát, vagy vállalja-e a munkáltató által megjelölt szakszervezetbe történő belépést.
(3) Szakszervezethez való tartozása vagy szakszervezeti tevékenysége miatt tilos a munkavállaló munkaviszonyát megszüntetni vagy a munkavállalót más módon megkülönböztetni.
(4) Nem lehet jogosultságot vagy juttatást valamely szakszervezethez való tartozástól vagy az attól való távolmaradástól függővé tenni.
- 272. §** (1) A szakszervezet az e törvényben meghatározott szabályok szerint jogosult kollektív szerződést kötni.
(2) A szakszervezet jogosult a munkavállalókat a munkaügyi kapcsolatokkal vagy a munkaviszonnyal összefüggő kérdésekben tájékoztatni.
(3) A munkáltató – a szakszervezettel egyeztetve – biztosítja annak lehetőségét, hogy a szakszervezet a tevékenységével kapcsolatos tájékoztatást a munkáltatónál közzétegye.
(4) A szakszervezet a munkáltatótól a munkavállalók munkaviszonnyal összefüggő gazdasági és szociális érdekeivel kapcsolatban tájékoztatást kérhet.
(5) A szakszervezet jogosult a munkáltatói intézkedéssel (döntéssel) vagy annak tervezetével kapcsolatos véleményét a munkáltatóval közölni, ezzel összefüggésben konzultációt kezdeményezni.
(6) A szakszervezet joga, hogy a munkavállalókat a munkáltatóval vagy ennek érdek-képviselői szervezetével szemben anyagi, szociális, valamint élet- és munkakörülményeiket érintő jogaikkal és kötelezettségeikkel kapcsolatban képviselje.
(7) A szakszervezet jogosult a tagját – meghatalmazás alapján – gazdasági és szociális érdekeinek védelme céljából bíróság, hatóság és egyéb szervek előtt képviselni.
(8) A szakszervezet – a munkáltatóval történt megállapodás szerint – jogosult arra, hogy munkaidő után vagy munkaidőben a munkáltató helyiségeit érdek-képviselői tevékenysége céljából használhassa.
(9) A munkáltató a szakszervezeti tagdíj levonásáért és a szakszervezet részére történő átutalásáért ellenértéket nem követelhet.
- 273. §** (1) A közvetlen felsőbb szakszervezeti szerv egyetértése szükséges a (2) bekezdésben meghatározottak szerint megjelölt választott szakszervezeti tisztséget betöltő munkavállaló munkaviszonyának a munkáltató által felmondással történő megszüntetéséhez, valamint a munkáltató 53. § szerinti intézkedéséhez. A védelem a tisztségviselőt megbízatásának idejére és annak megszűnését követő hat hónapra illeti meg, feltéve, ha szakszervezeti tisztségét legalább tizenkét hónapon át betöltötte.
(2) A szakszervezet a 236. § (2) bekezdésében foglaltak szerint önállónak minősülő telephelyen foglalkoztatott munkavállalók közül, ha a munkavállalók megelőző naptári évre számított átlagos statisztikai létszáma
a) az ötszáz főt nem haladja meg, egy főt,
b) az ötszáz főt meghaladja, de az ezer főt nem haladja meg, két főt,
c) az ezer főt meghaladja, de a kétezer főt nem haladja meg, három főt,
d) a kétezer főt meghaladja, de a négyezer főt nem haladja meg, négy főt,
e) a négyezer főt meghaladja, öt főt
jelölhet meg.
(3) A (2) bekezdésben megjelölt munkavállalón túlmenően az (1) bekezdésben meghatározott védelem illeti meg a munkáltatónál képviselettel rendelkező szakszervezet alapszabály szerinti legfelsőbb szerve által megjelölt egy főt.
(4) A szakszervezet akkor jogosult a (2)–(3) bekezdésben foglaltak szerint megjelölt munkavállaló helyett másik munkavállalót megjelölni, ha a munkavállaló munkaviszonya vagy szakszervezeti tisztsége megszűnt.
(5) A szakszervezet az (1) bekezdésben foglaltak szerinti munkáltatói intézkedéssel kapcsolatos álláspontját a munkáltató írásbeli tájékoztatásának átvételétől számított nyolc napon belül írásban közli. Ha a tervezett intézkedéssel a szakszervezet nem ért egyet, a tájékoztatásnak az egyet nem értés indokait tartalmaznia kell. Ha a szakszervezet véleményét a fenti határidőn belül nem közli a munkáltatóval, úgy kell tekinteni, hogy a tervezett intézkedéssel egyetért.
- 274. §** (1) A munkavállalót szakszervezeti érdek-képviselői tevékenységének ellátása érdekében munkaidő-kedvezmény illeti meg, továbbá a 273. § (2)–(3) bekezdése szerint megjelölt munkavállaló mentesül munkavégzési kötelezettsége alól a munkáltatóval való konzultáció tartamára.

- (2) Az (1) bekezdés alapján naptári évenként igénybe vehető összes munkaidő-kedvezmény a munkáltatóval munkaviszonyban álló minden két szakszervezeti tag után havi egy óra. Az igénybe vehető munkaidő-kedvezményt a szakszervezet január elsejei taglétszáma alapján kell meghatározni.
- (3) A munkaidő-kedvezményt a szakszervezet által megjelölt munkavállaló veheti igénybe. A szakszervezet a munkáltatónak a munkaidő-kedvezmény igénybevételét – előre nem látható, halasztást nem tűrő és rendkívül indokolt esetet kivéve – legalább öt nappal korábban köteles bejelenteni.
- (4) A munkaidő-kedvezmény a tárgyév végéig vehető igénybe. A munkaidő-kedvezményt megváltani nem lehet.
- (5) A munkaidő-kedvezmény, valamint a munkáltatóval való konzultáció tartamára távolléti díj jár.

275. § A szakszervezet képviselőjében eljáró, munkaviszonyban nem álló személy, ha a szakszervezetnek a munkáltatóval munkaviszonyban álló tagja van, a munkáltató területére beléphet. A belépés és a munkahelyen való tartózkodás során a munkáltató működési rendjére vonatkozó szabályokat meg kell tartani.

XXII. FEJEZET

A KOLLEKTÍV SZERZŐDÉS

114. A kollektív szerződés megkötése és tartalma

- 276. §**
- (1) Kollektív szerződést köthet
    - a) a munkáltató, a munkáltatói érdekképviseleti szervezet a tagok felhatalmazása alapján, továbbá
    - b) a szakszervezet.
  - (2) A szakszervezet abban az esetben jogosult kollektív szerződés kötésére, ha tagjainak száma eléri
    - a) a munkáltatóval munkaviszonyban álló,
    - b) munkáltatói érdekképviseleti szervezet által kötött kollektív szerződés esetében a kollektív szerződés hatálya alá tartozó munkavállalók létszámának tíz százalékát.
  - (3) A (2) bekezdésben meghatározott szakszervezetek együttesen jogosultak a kollektív szerződés megkötésére.
  - (4) A munkáltató egy kollektív szerződést köthet.
  - (5) A (2) bekezdés alkalmazásakor a munkavállalóknak a szerződéskötést megelőző félévre számított átlagos létszámát kell alapul venni.
  - (6) A kollektív szerződés kötésére irányuló ajánlat tárgyalása nem utasítható vissza.
  - (7) Az a szakszervezet, amely a kollektív szerződés megkötését követően felel meg a (2) bekezdésben meghatározott feltételnek, jogosult a kollektív szerződés módosítását kezdeményezni, és a módosítással kapcsolatos tárgyaláson – tanácskozási joggal – részt venni.
- 277. §**
- (1) A kollektív szerződés szabályozhatja
    - a) a munkaviszonyból származó vagy az ezzel kapcsolatos jogot vagy kötelezettséget,
    - b) a feleknek a kollektív szerződés megkötésével, teljesítésével, megszüntetésével, jogaik gyakorlásával, kötelezettségeik teljesítésével kapcsolatos magatartását.
  - (2) Kollektív szerződés – eltérő rendelkezés hiányában – a Második és a Harmadik Részben foglaltaktól eltérhet.
  - (3) Kollektív szerződés
    - a) a XIX. fejezet és a XX. fejezet rendelkezéseitől nem térhet el, továbbá
    - b) a 271–272. §-ban foglaltakat nem korlátozhatja.
  - (4) A szűkebb hatályú kollektív szerződés az általánostól – ennek eltérő rendelkezése hiányában – csak a munkavállaló javára térhet el.
  - (5) A munkavállaló javára történő eltérést az egymással összefüggő rendelkezések összehasonlításával kell elbírálni.
- 278. §** A kollektív szerződést írásba kell foglalni.

115. A kollektív szerződés hatálya

- 279. §** (1) A kollektív szerződés hatálya kiterjed arra a munkáltatóra, amely
- a kollektív szerződést kötötte, vagy
  - a kollektív szerződést kötő munkáltatói érdek-képviselői szervezet tagja.
- (2) A kollektív szerződésnek a felek kapcsolatát szabályozó rendelkezésének hatálya a kollektív szerződést kötő felekre terjed ki.
- (3) A kollektív szerződés munkaviszonyra vonatkozó rendelkezésének hatálya a munkáltatóval munkaviszonyban álló valamennyi munkavállalóra kiterjed.
- (4) A kollektív szerződés a kihirdetéssel lép hatályba.

116. A kollektív szerződés megszűnése

- 280. §** (1) A kollektív szerződés három hónapos felmondási idővel felmondható. Több szakszervezet által kötött kollektív szerződést bármelyik szakszervezet jogosult felmondani.
- (2) A felmondási jog a kollektív szerződés megkötésétől számított hat hónapon belül nem gyakorolható.
- (3) A határozott időre kötött kollektív szerződés a határozott idő lejártával megszűnik.
- 281. §** (1) A munkáltató, a munkáltatói érdek-képviselői szervezet vagy a szakszervezet jogutód nélküli megszűnése esetén a kollektív szerződés hatályát veszti.
- (2) Több munkáltató vagy több munkáltatói érdek-képviselői szervezet által kötött kollektív szerződés esetén, a kollektív szerződés csak a jogutód nélkül megszűnt munkáltató vagy munkáltatói érdek-képviselői szerv tekintetében veszti hatályát.
- (3) Több szakszervezet által kötött kollektív szerződés esetén a kollektív szerződés csak valamennyi szakszervezet jogutód nélküli megszűnésével veszti hatályát.

117. A munkáltató személyében bekövetkező változás

- 282. §** (1) A munkáltató személyében bekövetkező változás esetén az átvevő munkáltató az átvétel időpontjában a munkaviszonyra kiterjedő hatályú kollektív szerződésben meghatározott munkafeltételeket – a munka- és pihenőidőre vonatkozó szabályok kivételével – az átvétel időpontját követő egy évig köteles fenntartani.
- (2) Nem terheli az (1) bekezdésben foglalt kötelezettség a munkáltatót, ha a kollektív szerződés hatálya az átvétel időpontját követő egy évnél korábbi időpontban megszűnik, vagy a munkaviszonyra az átvételt követő időpontban kollektív szerződés hatálya terjed ki.

118. Eltérő megállapodás és felhatalmazás

- 283. §** E fejezet rendelkezéseitől
- a 279. § (4) bekezdésében,
  - a 280. § (1) és (3) bekezdésében
- foglaltakat kivéve eltérni nem lehet.
- 284. §** Felhatalmazást kap a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter, hogy rendeletben határozza meg a kollektív szerződés megkötésének bejelentésére és nyilvántartására vonatkozó szabályokat.

NEGYEDIK RÉSZ
A MUNKAÜGYI VITA

XXIII. FEJEZET
A MUNKAJOGI IGÉNY ÉRVÉNYESÍTÉSE

- 285. §** (1) A munkavállaló és a munkáltató a munkaviszonyból vagy az e törvényből származó, a szakszervezet, az üzemi tanács az e törvényből vagy kollektív szerződésből, vagy üzemi megállapodásból származó igényét bíróság előtt érvényesítheti.
- (2) A munkáltató – az (1) bekezdéstől eltérően – a munkavállalóval szemben a munkaviszonnyal összefüggő és a kötelező legkisebb munkabér háromszorosát meg nem haladó igényét fizetési felszólítással is érvényesítheti. A fizetési felszólítást írásba kell foglalni.
- (3) A munkáltató mérlegelési jogkörében hozott döntésével szemben igény abban az esetben érvényesíthető, ha a munkáltató a döntésének kialakítására irányadó szabályokat megsértette.
- (4) A munkavállaló a 295. §-ban foglaltak alapján a magyarországi foglalkoztatás tartamára fennálló igényét magyar bíróság előtt is érvényesítheti.
- 286. §** (1) A munkajogi igény három év alatt évül el.
- (2) A bűncselekménnyel okozott kár megtérítésére irányuló igény öt év; ha a büntethetőség elévülési ideje ennél hosszabb, ennek megfelelő idő alatt évül el.
- (3) Az igény elévülését hivatalból kell figyelembe venni.
- (4) Az elévülésre egyebekben a polgári jogi szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy a munkavállaló igényének érvényesítésével kapcsolatos elévülési időt a felek nem rövidíthetik le.
- 287. §** (1) A keresetlevelet a munkáltatói jognyilatkozat közlésétől számított harminc napon belül kell előterjeszteni
- a) az egyoldalú munkaszerződés-módosítással,
- b) a munkaviszony megszüntetésének jogellenességével,
- c) a munkavállaló kötelezettségzegése miatt alkalmazott jogkövetkezménnyel,
- d) a fizetési felszólítással, továbbá
- e) a 81. § (2) bekezdésében meghatározottakkal kapcsolatos igény érvényesítése iránt.
- (2) A keresetlevelet az (1) bekezdésben meghatározott határidőn belül kell előterjeszteni
- a) a 78. §-ban foglaltak szerinti, a munkavállaló által közölt azonnali hatályú felmondással, valamint
- b) a munkavállaló jogellenes munkaviszony megszüntetésével kapcsolatos igény érvényesítése iránt.
- (3) A munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésére vonatkozó megállapodás megtámadása esetén a keresetlevelet a megtámadás eredménytelenségének megállapításától számított harminc napon belül lehet előterjeszteni. A megtámadás eredménytelen, ha a másik fél annak közlésétől számított tizenöt napon belül nem válaszol, vagy azt nem fogadja el.
- (4) A keresetlevél beadására megállapított határidőt megtartottnak kell tekinteni, ha a keresetlevelet legkésőbb a határidő utolsó napján postára adták. Az igényt érvényesítő igazolással élhet, ha a keresetlevél beadására megállapított határidőt elmulasztja. Az igény hat hónap elteltével nem érvényesíthető.
- (5) A keresetlevél benyújtásának – az (1) bekezdés c)–d) pontban foglaltakat kivéve – halasztó hatálya nincs.
- 288. §** A 287. §-ban foglalt határidőket nem érinti, ha a kollektív szerződés vagy a felek megállapodása a jogvita feloldása érdekében békéltetés lefolytatását rendeli.
- 289. §** (1) A munkáltató, az üzemi tanács vagy a szakszervezet a tájékoztatásra vagy a konzultációra vonatkozó szabály megszegése miatt öt napon belül bírósághoz fordulhat.
- (2) A bíróság tizenöt napon belül, nemperes eljárásban határoz. A bíróság határozata ellen a közléstől számított öt napon belül fellebbezésnek van helye. A másodfokú bíróság tizenöt napon belül határoz.
- 290. §** A kollektív szerződésben meghatározott jogcím alapján fennálló igény érvényesítésének eltérő szabályait a kollektív szerződés meghatározhatja.

XXIV. FEJEZET

A KOLLEKTÍV MUNKAÜGYI VITA

- 291. §** (1) A munkáltató és az üzemi tanács vagy a szakszervezet a közöttük felmerült viták feloldására egyeztető bizottságot (a továbbiakban: bizottság) alakíthat. Az üzemi megállapodás vagy a kollektív szerződés állandó bizottság megalakításáról is rendelkezhet.
- (2) A bizottság a munkáltató és az üzemi tanács vagy a szakszervezet által azonos számban delegált tagból és független elnökből áll.
- 292. §** (1) Az elnök köteles a két fél által delegált tagokkal folyamatosan konzultálni, a tagok álláspontját, az egyeztetés eredményét az egyeztetés befejezésekor írásban összefoglalni.
- (2) A bizottság eljárásával kapcsolatban felmerült indokolt költségek a munkáltatót terhelik.
- 293. §** (1) A munkáltató és az üzemi tanács vagy a szakszervezet előzetesen írásban megállapodhatnak, hogy a bizottság döntésének magukat alávetik. Ebben az esetben a bizottság határozata kötelező. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.
- (2) A 236. § (4) bekezdésében és a 263. §-ban foglaltakkal kapcsolatban felmerült vitában döntőbíró dönt. Döntése a felekre kötelező. A felek megállapodásának hiányában a döntőbíró a felek jelöltjei közül sorsolással kell kiválasztani.
- (3) A bizottság vagy a döntőbíró eljárásának tartama alatt a felek nem tanúsíthatnak olyan magatartást, amely a megállapodást vagy a döntés végrehajtását megghiúsítaná.

ÖTÖDIK RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

- 294. §** (1) E törvény alkalmazásában
- a) fiatal munkavállaló: a tizennyolcadik életévét be nem töltött munkavállaló,
  - b) hozzátartozó: a házastárs, az egyeneságbeli rokon, a házastárs egyeneságbeli rokona, az örökbefogadott, mostoha és nevelt gyermek, az örökbefogadó, a mostoha és a nevelőszülő, a testvér, valamint az élettárs,
  - c) gyermek: a családok támogatására vonatkozó szabályok szerinti saját háztartásban nevelt vagy gondozott gyermek,
  - d) kötelező orvosi vizsgálat: az az orvosi vizsgálat, amelyen a munkavállalónak munkaviszonyra vonatkozó szabály előírása alapján részt kell vennie, ideértve a várandós állapotra tekintettel előírt orvosi vizsgálatot is,
  - e) munkavállalói képviselő: az üzemi tanács tagja, üzemi megbízott, a gazdasági társaság felügyelő bizottságának munkavállalói képviselője,
  - f) munkavégzésre irányuló jogviszony: a munkaviszony, a munkavégzési kötelezettséggel járó szövetkezeti tagsági viszony, a vállalkozási és megbízási szerződés, a gazdasági társaság vezető tisztségviselői vagy felügyelő bizottsági tagsági tevékenység ellátására irányuló jogviszony és az egyéni vállalkozás,
  - g) nyugdíjas munkavállaló:
    - ga) aki az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte és az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel rendelkezik (öregségi nyugdíjra való jogosultság),
    - gb) aki az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése előtt öregségi nyugdíjban részesül, vagy
    - gc) aki az öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötte és a Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány által folyósított ellátásokról szóló kormányrendelet alapján folyósított öregségi, rokkantsági nyugdíjsegélyben (nyugdíjban), Magyarországon nyilvántartásba vett egyháztól egyházi, felekezeti nyugdíjban, öregségi, munkaképtelenségi járadékban, növelt összegű öregségi, munkaképtelenségi járadékban, vagy rokkantsági ellátásban részesül,
  - h) szülő:
    - ha) a vér szerinti és az örökbefogadó szülő, továbbá az együttélő házastárs,
    - hb) az, aki a saját háztartásában élő gyermeket örökre kívánja fogadni, és az erre irányuló eljárás már folyamatban van,
    - hc) a gyám,
    - hd) a nevelőszülő és a helyettes szülő,

- i) gyermekét egyedül nevelő munkavállaló: aki gyermekét saját háztartásában neveli és hajadon, nőtlen, özvegy, elvált, házastársától külön él és nincs élettársa.
- (2) A munkavállaló akkor részesül az (1) bekezdés g) pont gb) vagy gc) alpontja szerinti ellátásban, ha az ellátást jogerősen megállapították.

295. § (1) Ha külföldi munkáltató – harmadik személlyel kötött megállapodás alapján – a munkavállalót Magyarország területén foglalkoztatja, a munkaviszonyra

- a) a leghosszabb munkaidő vagy a legrövidebb pihenőidő mértéke,
  - b) a fizetett éves szabadság legalacsonyabb mértéke,
  - c) a legalacsonyabb munkabér összege,
  - d) a munkaerő-kölcsönzésnek a 214–222. §-ban meghatározott feltételei,
  - e) a munkavédelmi feltételek,
  - f) a várandós vagy kisgyermekes nő, valamint a fiatal munkavállaló munkavállalási és foglalkoztatási feltételei, továbbá
  - g) az egyenlő bánásmód követelménye tekintetében – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – a magyar jog szabályait kell alkalmazni, ideértve a munkaviszonyra kiterjesztett hatályú kollektív szerződésben foglalt rendelkezéseket is.
- (2) Az (1) bekezdés c) pontjának alkalmazásában a legalacsonyabb munkabér fogalmán a 136–153. §-okban meghatározott díjazást kell érteni. Nem kell a legalacsonyabb munkabérbe beszámítani az önkéntes kölcsönös biztosító pénztárba teljesítendő befizetést, valamint a munkavállalónak nyújtott olyan díjazást, amely nem képezi a személyi jövedelemadó alapját.
- (3) Az épületek építésére, javítására, fenntartására, átalakítására vagy elbontására vonatkozó építőmunkát, így különösen földkiemelést, földmunkát, tényleges építőmunkát, előre gyártott elemek össze- és szétszerelését, felszerelést vagy berendezést, átalakításokat, felújítást, javítást, szétszerelést, elbontást, karbantartást, fenntartást, festési és takarítási munkát végző munkáltatók esetében az e tevékenység keretében foglalkoztatott munkavállalóra – az (1) bekezdésben meghatározott feltételek tekintetében – az ágazatra vagy alágazatra kiterjedő hatályú kollektív szerződés rendelkezéseit kell alkalmazni.
- (4) Az (1)–(2) bekezdés rendelkezéseit nem kell alkalmazni, ha az (1) bekezdésben meghatározott feltételek tekintetében a munkaviszonyra egyébként irányadó jog a munkavállalóra kedvezőbb.

296. § (1) A 295. § rendelkezéseit nem kell alkalmazni a kereskedelmi hajózási tevékenységet folytató munkáltató tengerjáró hajón foglalkoztatott személyzete tekintetében.

- (2) A szerződés alapján az áru első összeszerelését vagy beszerelését végző, a szolgáltató által kiküldött munkavállalóra, a fizetett éves szabadság legalacsonyabb mértéke és a legalacsonyabb munkabér összege tekintetében nem kell alkalmazni a 295. § (1) bekezdés b)–c) pontban foglalt rendelkezéseket, ha a magyarországi munkavégzés időtartama nem haladja meg a nyolc napot, kivéve, ha a 295. § (3) bekezdésében meghatározott tevékenység végzésére kerül sor.

297. § A szolgáltatás nyújtására irányuló szerződés megkötését megelőzően a jogosult köteles írásban tájékoztatni a külföldi munkáltatót a 295. §-ban foglaltak alapján irányadó munkafeltételekről. A tájékoztatás elmulasztása esetén a jogosult készfizető kezesként felel a munkavállaló 295. §-ban meghatározott követeléseiről.

298. § (1) E törvény 2012. július 1. napján lép hatályba.

- (2) Az e törvényhez kapcsolódó módosító és átmeneti rendelkezésekről önálló törvény rendelkezik.
- (3) Törvény – ágazati, szakmai sajátosságokra tekintettel – e törvény rendelkezéseitől eltérhet.

299. § E törvény az Európai Unió alábbi jogi aktusainak való megfelelést szolgálja:

- a) a Tanács 91/383/EGK irányelve (1991. június 25.) a határozott idejű vagy munkaerő-kölcsönzés céljából létesített munkaviszonyban álló munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségének javítását elősegítő intézkedések kiegészítéséről,
- b) a Tanács 91/533/EGK irányelve (1991. október 14.) a munkaadónak a munkavállalóval szembeni, a szerződés vagy a munkaviszony feltételeiről való tájékoztatási kötelezettségéről,
- c) a Tanács 92/85/EGK irányelve (1992. október 19.) a várandós, a gyermekágyas vagy szoptató munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről (tizedik egyedi irányelv a 89/391/EGK irányelv 16. cikke (1) bekezdésének értelmében),

- d) a Tanács 94/33/EK irányelve (1994. június 22.) a fiatal személyek munkahelyi védelméről,
- e) a Tanács 2010/18/EU irányelve (2010. március 8.) a BUSINESSSEUROPE, az UEAPME, a CEEP és az ESZSZ által a szülői szabadságról kötött, felülvizsgált keretmegállapodás végrehajtásáról és a 96/34/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről,
- f) az Európai Parlament és a Tanács 96/71/EK irányelve (1996. december 16.) a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében való kiküldetéséről,
- g) a Tanács 97/81/EK irányelve (1997. december 15.) az UNICE, a CEEP és az ESZSZ által a részmunkaidős foglalkoztatásról kötött keretmegállapodásról,
- h) a Tanács 98/59/EK irányelve (1998. július 20.) a csoportos létszámcsökkentésre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről,
- i) a Tanács 1999/70/EK irányelve (1999. június 28.) az ESZSZ, az UNICE és a CEEP által a határozott ideig tartó munkaviszonyról kötött keretmegállapodásról,
- j) a Tanács 2001/23/EK irányelve (2001. március 12.) a munkavállalók jogainak a vállalkozások, üzletek vagy ezek részeinek átruházása esetén történő védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről,
- k) az Európai Parlament és a Tanács 2002/14/EK irányelve (2002. március 11.) az Európai Közösség munkavállalóinak tájékoztatása és a velük folytatott konzultáció általános keretének létrehozásáról,
- l) az Európai Parlament és a Tanács 2003/88/EK irányelve (2003. november 4.) a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól,
- m) az Európai Parlament és a Tanács 2008/104/EK irányelve (2008. november 19.) a munkaerő-kölcsönzés egyes szabályairól.

Dr. Schmitt Pál s. k.,
köztársasági elnök

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

2012. évi II. törvény a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről*

A társadalmi együttélés általánosan elfogadott szabályait sértő vagy veszélyeztető, a bűncselekményként történő büntetni rendeléshez szükséges kockázatokkal és veszélyességgel azonban nem rendelkező kriminális cselekmények elleni hatékony fellépés érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

ELSŐ RÉSZ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

I. FEJEZET A SZABÁLYSÉRTÉSÉRT VALÓ FELELŐSSÉG ÉS A TÖRVÉNY HATÁLYA

1. A szabálysértés fogalma, a szabálysértést meghatározó jogszabályok

- 1. §**
- (1) Szabálysértés az a törvény által büntetni rendelt tevékenység vagy mulasztás, amely veszélyes a társadalomra.
  - (2) E törvény alkalmazásában az a tevékenység vagy mulasztás veszélyes a társadalomra, amely
    - a) a bűncselekményként történő büntetni rendeléshez szükségesnél kisebb fokban sérti vagy veszélyezteti Magyarország állami, társadalmi vagy gazdasági rendjét, a természetes és jogi személyek, valamint a jogi személyiség nélküli szervezetek személyét vagy jogait, és
    - b) e törvényben meghatározott esetekben vagy ismételt elkövetés esetén a törvény szabálysértési elzárás büntetés kiszabását is lehetővé teszi, vagy járművezetéstől eltiltás alkalmazását kötelezően rendeli el.

* A törvényt az Országgyűlés a 2011. december 23-ai ülésnapján fogadta el.

2. A szabálysértésért való felelősség

- 2. §**
- (1) Szabálysértés miatt az vonható felelősségre, akinek a cselekménye szándékos vagy gondatlan, kivéve, ha a szabálysértést meghatározó jogszabály csak a szándékos elkövetést bünteti.
  - (2) A szabálysértést elköveti a felbujtó és a bűnsegéd is.
  - (3) Kísérlet miatt akkor van helye felelősségre vonásnak, ha a szabálysértést meghatározó jogszabály így rendelkezik.
  - (4) Nem állapítható meg szabálysértés, ha a tevékenység vagy a mulasztás bűncselekményt valósít meg, úgyszintén, ha a tevékenységre vagy mulasztásra törvény vagy kormányrendelet közigazgatási bírság alkalmazását rendeli el.
  - (5) Nem lehet a szabálysértési felelősséget megállapítani olyan cselekmény miatt, amelyet jogszabály az elkövetés idején nem rendelt szabálysértésként büntetni.
  - (6) Nem lehet szabálysértés elkövetése miatt olyan büntetést vagy intézkedést alkalmazni, amelyről jogszabály az elkövetés idején nem rendelkezett.
  - (7) Szabálysértés miatt nem vonható felelősségre, akivel szemben büntethetőséget kizáró ok áll fenn.
  - (8) A Rendőrségről szóló törvényben felsorolt szabálysértés miatt nem vonható felelősségre a megbízhatósági vizsgálatot folytató személy, ha jogszabályban meghatározott feladata ellátása során követi el a szabálysértést.

3. A szabálysértést meghatározó jogszabály hatálya

- 3. §**
- (1) A szabálysértést meghatározó jogszabályt – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a belföldön elkövetett szabálysértésre kell alkalmazni.
  - (2) Ha nemzetközi szerződés vagy törvény előírja, e törvényt kell alkalmazni a magyar állampolgár által külföldön elkövetett olyan cselekményre, amely a szabálysértést meghatározó jogszabály szerint szabálysértés.

- 4. §**
- A szabálysértést az elkövetése idején hatályban lévő jogszabályok alapján kell elbírálni. Ha a szabálysértés elbírálásakor hatályban lévő új jogszabály szerint a cselekmény már nem minősül szabálysértésnek vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új jogszabályt kell alkalmazni.

4. Diplomáciai és nemzetközi jogon alapuló mentesség

- 5. §**
- A diplomáciai és a nemzetközi jog alapján büntető joghatóság alóli mentességet élvező személyek szabálysértési felelősségre vonására nemzetközi szerződés az irányadó.

II. FEJEZET AZ ELÉVÜLÉS

5. A szabálysértés büntethetőségének elévülése

- 6. §**
- (1) Nincs helye felelősségre vonásnak, ha a szabálysértés elkövetése óta hat hónap eltelt (elévülés).
  - (2) Az elévülés határidejének kezdő napja az a nap, amikor a szabálysértés tényállása megvalósul, kísérlet esetén az a nap, amikor az ezt megvalósító cselekmény véget ér.
  - (3) Ha a szabálysértés jogellenes állapot előidézésével, illetve fenntartásával vagy kötelesség teljesítésének elmulasztásával valósul meg, az elévülési határidő mindaddig nem kezdődik el, amíg ez az állapot fennáll, illetve amíg a kötelesség nem teljesül.
  - (4) Ha az elkövetéstől számított hat hónapon belül a cselekmény miatt büntetőeljárás indul, de a nyomozó hatóság, az ügyész vagy a bíróság a szabálysértési eljárás lefolytatása céljából az ügyet átteszi a szabálysértési hatósághoz vagy a szabálysértés miatt eljáró bírósághoz, az (1) bekezdés szerinti elévülés az áttételt elrendelő határozatnak a szabálysértési hatósághoz, illetve a szabálysértés miatt eljáró bírósághoz érkezése napjával újratekintődik.
  - (5) A szabálysértés miatt az eljárás alá vont személlyel szemben a szabálysértési hatóság, a fegyelmi jogkör gyakorlója, az ügyészség és a bíróság által foganatosított eljárási cselekmények az elévülést félbeszakítják. A félbeszakítás napjával az elévülési idő újratekintődik.
  - (6) A cselekmény elkövetésétől számított két év elteltével nincs helye szabálysértési felelősségre vonásnak.

III. FEJEZET

A SZABÁLYSÉRTÉS MIATT KISZABHATÓ JOGKÖVETKEZMÉNYEK

6. Büntetések és intézkedések

- 7. §** (1) A szabálysértés miatt alkalmazható büntetések:
- a szabálysértési elzárás,
  - a pénzbírság,
  - a közérdekű munka.
- (2) A büntetések önállóan és – a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel – egymás mellett is kiszabhatók.
- (3) A szabálysértési elzárás mellett nem szabható ki közérdekű munka.
- 8. §** (1) A szabálysértés miatt alkalmazható intézkedések:
- a járművezetéstől eltiltás,
  - az elkobzás,
  - a kitiltás,
  - a figyelmeztetés.
- (2) Figyelmeztetés mellett csak elkobzás alkalmazható, az intézkedések egyéb esetekben önállóan, egymás vagy büntetés mellett is alkalmazhatók.

7. A szabálysértési elzárás

- 9. §** (1) Szabálysértési elzárást csak bíróság szabhat ki.
- (2) E törvény eltérő rendelkezése hiányában a szabálysértési elzárás legrövidebb tartama egy nap, leghosszabb tartama hatvan nap.
- (3) A szabálysértési elzárás tartamába a szabálysértési elzárás alapjául szolgáló szabálysértéssel összefüggésben elrendelt szabálysértési őrizet teljes idejét, valamint a szabálysértési elzárás alapjául szolgáló szabálysértéssel összefüggésben elrendelt, négy órát meghaladó tartamú előállítás tartamát be kell számítani. A szabálysértési őrizet, illetve a négy órát meghaladó tartamú előállítás minden megkezdett óráját egy óra tartamú szabálysértési elzárásként kell beszámítani.
- 10. §** Nincs helye szabálysértési elzárásnak, ha az eljárás alá vont személy
- a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvényben meghatározott fogyatékos személy, illetve kórházi fekvőbeteg ellátásban részesülő személy,
  - a várandósság negyedik hónapját elérő nő, tizennegyedik életévét be nem töltött gyermekét egyedül nevelő szülő, vagy fogyatékos személy, illetve aki folyamatos ápolást, felügyeletet, illetve kiszorgálást igénylő hozzátartozójáról egyedül gondoskodik.

8. A pénzbírság

- 11. §** (1) A pénzbírság legalacsonyabb összege – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – ötezer forint, legmagasabb összege százötvenezer forint, szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértések esetén háromszázezer forint.
- (2) A pénzbírság összegébe a pénzbírság alapjául szolgáló szabálysértéssel összefüggésben elrendelt szabálysértési őrizet teljes idejét, valamint a pénzbírság alapjául szolgáló szabálysértéssel összefüggésben elrendelt, négy órát meghaladó tartamú előállítás tartamát be kell számítani. A szabálysértési őrizet, valamint a négy órát meghaladó tartamú előállítás minden megkezdett órája helyébe kétszáz forint pénzbírságot kell beszámítani.
- (3) A XXVII. és a XXVIII. Fejezetben meghatározott egyes szabálysértések esetén a Kormány – a pénzbírság legalacsonyabb és legmagasabb mértékére vonatkozó rendelkezés keretei között – rendelettel megállapíthatja a pénzbírság kötelező mértékét.
- 12. §** (1) A pénzbírságot meg nem fizetése esetén a bíróság szabálysértési elzárásra változtatja át. E törvény eltérő rendelkezése hiányában az átváltoztatás során ötezer forintként egy napi szabálysértési elzárást kell számítani. A meg nem fizetett pénzbírságnak ötezerrel nem osztható részét nem kell figyelembe venni.

- (2) Nem lép a meg nem fizetett pénzbírság helyébe szabálysértési elzárás, ha az eljárás alá vont személy
  - a) a 10. § a) és b) pontjában meghatározott feltételek valamelyikének megfelel,
  - b) azt a 13. §-ban meghatározottak szerint közérdekű munkával megváltotta.
- (3) A meg nem fizetett pénzbírság helyébe lépő szabálysértési elzárás tartama eltérhet a szabálysértési elzárás tartamára vonatkozó e törvény szerinti előírástól.

- 13. §**
- (1) A szabálysértési hatóság határozatában tájékoztatja az eljárás alá vont személyt a meg nem fizetett pénzbírság közérdekű munkával történő megváltásáról. A határozatban a tájékoztatásnak ki kell terjednie arra, hogy ha az eljárás alá vont személy a pénzbírságot nem fizeti meg, helyébe milyen tartamú közérdekű munka lép, valamint arra is, hogy a közérdekű munka végrehajtása céljából az állami foglalkoztatási szervnél kell jelentkeznie. A meg nem fizetett pénzbírság helyébe ötezer forintként hat óra közérdekű munkát kell meghatározni. A meg nem fizetett pénzbírságnak ötezerrel nem osztható részét nem kell figyelembe venni.
  - (2) A közérdekű munka végrehajtása céljából a foglalkoztatást biztosító munkahelyekről az állami foglalkoztatási szerv – honlapján közzétett – nyilvántartást vezet.
  - (3) A meg nem fizetett pénzbírság helyébe lépő közérdekű munka tartama eltérhet a közérdekű munka tartamára vonatkozó e törvény szerinti előírástól.

9. A közérdekű munka

- 14. §**
- (1) Közérdekű munka kiszabása esetén az eljárás alá vont személy köteles a számára meghatározott munkát elvégezni, személyi szabadsága egyébként nem korlátozható.
  - (2) A közérdekű munka tartamát órában kell meghatározni. E törvény eltérő rendelkezése hiányában a közérdekű munka legkisebb mértéke hat, legmagasabb mértéke száznolcvan óra.
  - (3) Közérdekű munka nem szabható ki abban az esetben, ha az eljárás alá vont személy a 10. § a) és b) pontjában meghatározott feltételek valamelyikének megfelel.
- 15. §** Ha az eljárás alá vont személy a munkakötelezettségének nem tesz eleget, a bíróság a közérdekű munka, illetve annak hátralévő részét hat óránként számítva egy nap szabálysértési elzárásra változtatja át. Nem változtatható át a közérdekű munka hátralévő része szabálysértési elzárássá, ha az nem éri el a hat órát.

10. A járművezetéstől eltiltás

- 16. §**
- (1) Az eljárás alá vont személy eltiltható, illetve az e törvényben meghatározott esetben az eljárás alá vont személyt el kell tiltani a járművezetéstől, ha a szabálysértést engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követte el.
  - (2) A vezetői engedély visszaadása külön jogszabályban meghatározott feltétel teljesítésétől tehető függővé.
  - (3) A járművezetéstől eltiltás meghatározott járműkategóriára, illetve járműfajtára is vonatkozhat.
  - (4) A járművezetéstől eltiltás – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – legrövidebb tartama egy hónap, leghosszabb tartama egy év.
- 17. §** A járművezetéstől eltiltás hatálya a szabálysértési határozat jogerőre emelkedésével kezdődik. Amennyiben az eljárás alá vont személy a szabálysértés elkövetésekor vezetői engedéllyel (igazolvánnyal) rendelkezett, az eltiltás tartama a vezetői engedélynek (igazolványnak) a leadása napján veszi kezdetét.

11. Az elkobzás

- 18. §**
- (1) El kell kobozni azt a dolgot:
    - a) amelyet a szabálysértés elkövetéséhez eszközül használtak vagy arra szántak,
    - b) amelynek a birtoklása jogszabályba ütközik, vagy amely veszélyezteti a közbiztonságot,
    - c) amely szabálysértés elkövetése útján jött létre,
    - d) amelyre a szabálysértést elkövették, vagy amelyet a szabálysértés befejezését követően e dolog elszállítása céljából használtak,
    - e) amelyet az eljárás alá vont személy a szabálysértés elkövetéséért a tulajdonostól vagy annak hozzájárulásával mástól kapott.

- (2) Az elkobzás önállóan és akkor is alkalmazható, ha az eljárás alá vont személy nem vonható felelősségre.
- (3) Az (1) bekezdés a) és d) pontja esetében
  - a) az elkobzást nem lehet elrendelni, ha a dolog nem az eljárás alá vont személy tulajdona, kivéve, ha a tulajdonos az elkövetésről előzetesen tudott,
  - b) az elkobzás kivételesen mellőzhető, ha az az eljárás alá vont személyre vagy a dolog tulajdonosára a szabálysértés súlyával arányban nem álló, méltánytalan hátrányt jelentene, feltéve, hogy az elkobzás mellőzését nemzetközi jogi kötelezettség nem zárja ki.
- (4) Az elkobzott dolog tulajdonjoga az államra száll.
- (5) Nincs helye elkobzás elrendelésének, ha a cselekmény elkövetése óta két év eltelt, kivéve, ha az elkobzás tárgyának birtoklása jogellenes.

12. A kitiltás

- 19. §**
- (1) A sportrendezvényen való részvétellel, az odautazással vagy az onnan történő távozással összefüggő szabálysértés miatt az eljárás alá vont személy kitiltható bármelyik sportszövetség versenyrendszerében megrendezésre kerülő sportrendezvényről, valamint bármelyik sportszövetség versenyrendszerében megrendezett sportesemény helyszínéül szolgáló sportlétesítményből.
  - (2) A kereskedelmi tevékenységgel összefüggő szabálysértés miatt, e tevékenysége folytatásának megakadályozása érdekében az eljárás alá vont személy kitiltható a kereskedelmi létesítményből vagy kereskedelmi tevékenység helyüül szolgáló egyéb helyszínről.
  - (3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott kitiltás legrövidebb tartama hat hónap, leghosszabb tartama két év.

13. A figyelmeztetés

- 20. §**
- (1) Figyelmeztetés alkalmazásának akkor van helye, ha a szabálysértés az elkövetés körülményeire tekintettel csekély súlyú és ettől az intézkedéstől kellő visszatartó hatás várható.
  - (2) A figyelmeztetéssel a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság a rosszallását fejezi ki és felhívja az eljárás alá vont személyt arra, hogy a jövőben tartózkodjon szabálysértés elkövetésétől.

14. A büntetés kiszabása, az intézkedés alkalmazása

- 21. §**
- (1) A büntetést és az intézkedést – e törvény, vagy törvény felhatalmazásán alapuló kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában – úgy kell megállapítani, hogy igazodjék a szabálysértés súlyához. Az eljárás alá vont személy személyi körülményeit annyiban kell figyelembe venni, amennyiben azok a szabálysértési hatóság vagy a bíróság rendelkezésére álló adatokból megállapíthatóak.
  - (2) Büntetés kiszabásakor és az intézkedés alkalmazásakor – e törvény, vagy törvény felhatalmazásán alapuló kormányrendelet eltérő rendelkezése hiányában – figyelembe kell venni a szabálysértés elkövetésének időpontját megelőző két éven belül az eljárás alá vont személy szabálysértés miatt történt felelősségre vonását. Enyhítő körülményként kell figyelembe venni az eljárás alá vont személy hatóságokkal való együttműködését.
  - (3) Ha e törvény szabálysértési elzárás büntetés kiszabását lehetővé teszi, a bíróság elzárás helyett az e törvényben meghatározottak szerint más büntetést is kiszabhat és más intézkedést is alkalmazhat.
  - (4) Ha e törvény a szabálysértési elzárás büntetés kiszabását nem teszi lehetővé, a szabálysértési hatóság – szabálysértési elzárás kivételével – az e törvényben meghatározottak szerint bármely büntetést kiszabhat, illetve bármely intézkedést alkalmazhat. Amennyiben az egységes jogalkalmazás kialakítása érdekében ez szükséges, a szabálysértési szabályozásért felelős miniszter rendelet megalkotásával gondoskodik arról, hogy a szabálysértési hatóságok és a helyszíni bíróság kiszabására jogosult szervek és személyek az e törvényben meghatározott jogkövetkezmények alkalmazása során értékelendő szempontokat azonos módon vegyék figyelembe.
  - (5) A közlekedési szabálysértéssel okozott kár kivételével elzárás, pénzbírság és közérdekű munka alkalmazása esetén nyomatékos enyhítő körülményként kell figyelembe venni, ha az eljárás alá vont személy a sértettnek a szabálysértéssel okozott kárt a szabálysértési hatóság határozatának vagy a bíróság első fokú határozatának meghozataláig megtérítette.

15. A halmazati büntetés és ismételt elkövetésre vonatkozó büntetés

- 22. §** (1) Ha az eljárás alá vont személyt ugyanabban az eljárásban több szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt vonják felelősségre, a szabálysértési elzárás leghosszabb tartama kilencven nap, a pénzbírság felső határa a kiszabható pénzbírság felével emelkedik.
- (2) Ha az eljárás alá vont személyt ugyanabban az eljárásban több, szabálysértési elzárással nem büntethető szabálysértés miatt vonják felelősségre, a pénzbírság felső határa a kiszabható legmagasabb pénzbírság felével emelkedik.
- 23. §** (1) Ha az eljárás alá vont személyt a szabálysértés elkövetésének időpontját megelőző hat hónapon belül
- szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt legalább két ízben jogerősen felelősségre vonták, az újabb szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértési ügyben a szabálysértési elzárás leghosszabb tartamára és a pénzbírság felső határára a 22. § (1) bekezdésben írt szabály az irányadó,
  - szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt legalább két ízben jogerősen felelősségre vonták, az újabb pénzbírsággal büntethető szabálysértés miatt hetvenöt napig terjedő szabálysértési elzárás büntetés szabható ki,
  - pénzbírsággal sújtható szabálysértés miatt legalább két ízben jogerősen felelősségre vonták, az újabb szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt hetvenöt napig terjedő szabálysértési elzárás büntetés szabható ki,
  - pénzbírsággal sújtható szabálysértés miatt legalább két ízben jogerősen felelősségre vonták, az újabb pénzbírsággal büntethető szabálysértési ügyben hatvan napig terjedő szabálysértési elzárás büntetés szabható ki.
- (2) Az (1) bekezdés a)–d) pontjában meghatározott, az ismételt elkövetésre vonatkozó rendelkezéseket nem lehet alkalmazni, ha
- a szabálysértés miatt helyszíni bírságot szabtak ki,
  - a XXVII. Fejezetben meghatározott szabálysértést engedélyhez nem kötött járművezetés szabályainak megsértésével követték el,
  - a cselekmény a XXVIII. Fejezetben meghatározott szabálysértésnek minősül,
  - az eljárás alá vont személyt a b)–c) pontban meghatározott szabálysértés miatt korábban jogerősen elmarasztalták.
- (3) Akit a XXVIII. Fejezetben meghatározott, engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével elkövetett szabálysértés miatt legalább két ízben jogerősen felelősségre vontak, az újabb – a XXVIII. Fejezetben meghatározott, engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével elkövetett – szabálysértés miatt a szabálysértési hatóságnak járművezetéstől eltiltást is alkalmazni kell.

16. A szabálysértési elzárás és a pénzbírság végrehajthatóságának elévülése

- 24. §** (1) Nem lehet végrehajtani a szabálysértési elzárás büntetést és a meg nem fizetett pénzbírság helyébe lépő szabálysértési elzárást, ha a határozat jogerőre emelkedésétől számítva egy év eltelt.
- (2) Az elévülési időbe nem számít be a szabálysértési elzárás elhalasztására, illetve a pénzbírság esetében a halasztásra és a részletfizetésre engedélyezett idő.
- (3) Az elévülést félbeszakítja a szabálysértési elzárás, a meg nem fizetett pénzbírság végrehajtása iránt tett intézkedés. A félbeszakítás napjával az elévülés határideje újrakezdődik. A határozat jogerőre emelkedésétől számított két év elteltével nincs helye végrehajtásnak.
- (4) A helyszíni bírság végrehajtás elévülési idejének számítására az e §-ban meghatározott rendelkezések az irányadók.

17. Mentésülés a hátrányos jogkövetkezmények alól

- 25. §** Az olyan hátrányos jogkövetkezmények alól, amelyeket jogszabály a szabálysértés miatti felelősségre vonáshoz fűz, az eljárás alá vont személy a büntetést vagy intézkedést megállapító határozat jogerőre emelkedését követő két év elteltével mentesül.

IV. FEJEZET KÜLÖNLEGES RENDELKEZÉSEK

18. Fiatalkorúakra és katonákra vonatkozó rendelkezések

- 26. §** E törvény rendelkezéseit a fiatalkorúakra és a katonákra az e fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.
- 27. §**
- (1) E törvény alkalmazásában fiatalkorú az, aki a szabálysértés elkövetésekor a tizennegyedik életévét betöltötte, de a tizennyolcadikat még nem.
  - (2) A szabálysértési elzárás leghosszabb tartama fiatalkorú esetén harminc nap, halmozati büntetés esetén negyvenöt nap.
  - (3) Fiatalkorúval szemben pénzbírságot vagy helyszíni bírságot csak akkor lehet kiszabni, ha a fiatalkorú annak megfizetését vállalja.
  - (4) A 23. §-ban foglalt rendelkezés a fiatalkorúakkal szemben nem alkalmazható.
  - (5) Fiatalkorúval szemben közérdekű munkát akkor lehet kiszabni, ha a határozat meghozatalakor betöltötte a tizenhatodik életévét.
- 28. §**
- (1) E törvény alkalmazásában katona a Magyar Honvédség tényleges állományú tagja, a rendőrség, a katasztrófavédelmi szerv, a büntetés-végrehajtási szervezet, valamint a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hivatásos állományú tagja.
  - (2) A katona által a szolgálati viszony tartama alatt a szolgálati helyen, illetve a szolgálattal összefüggésben elkövetett szabálysértést – a szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés kivételével – fegyelmi eljárás keretében kell elbírálni. Ha a katona szolgálati viszonya a fegyelmi eljárás befejezése előtt megszűnt, a szabálysértést a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság bírálja el.
  - (3) Katonával szemben elkobzást, valamint járművezetéstől eltiltást bíróság, illetve szabálysértési hatóság szabhat ki. Ha a fegyelmi jogkör gyakorlója elkobzás vagy járművezetéstől eltiltás szükségességét észleli, értesíti az eljárása eredményéről a szabálysértési hatóságot.
  - (4) Ha katonával együtt polgári személlyel szemben is szabálysértési eljárást kell indítani, vagy a polgári személy a szabálysértés sértettje és az ügy elkülönítésére nincs lehetőség, az eljárást a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság folytatja le. A tényállás megállapítását követően a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság a fegyelmi fenyítés kiszabása végett megkeresi a katona erre hatáskörrel rendelkező előljáróját.

V. FEJEZET

19. Értelmező rendelkezések

- 29. §**
- (1) A szándékosság és a gondatlanság, a kísérlet, a felbujtó, a bűnsegéd, a hozzátartozó, a csoportos elkövetés, a nagy nyilvánosság fogalmára, valamint a büntethetőséget kizáró okokra a Büntető Törvénykönyvről szóló törvény által meghatározottakat a szabálysértésekre is alkalmazni kell.
  - (2) E törvény alkalmazásában:
    - a) közterület a tulajdonos személyétől, illetve a tulajdonformától függetlenül minden olyan közhasználatra szolgáló terület, amely mindenki számára korlátozás nélkül vagy azonos feltételek mellett igénybe vehető, ideértve a közterületnek közútként szolgáló és a magánterületnek a közforgalom elől el nem zárt részét is;
    - b) nyilvános hely a közterületnek nem tekinthető, mindenki számára nyitva álló hely,
    - c) helyszínről elmenekültnek minősül az a személy is, aki a szabálysértés helyszínét a rendőrség kitérője előtt elhagyja, feltéve, hogy a rendőrség által a szabálysértés helyszínén beszerzett bizonyítékok alapján a személyazonossága és a holléte valószínűsíthető.

MÁSODIK RÉSZ A SZABÁLYSÉRTÉSI ELJÁRÁS

VI. FEJEZET ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK

20. Az alkalmazandó jogszabály

30. § A szabálysértési eljárást a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő törvény eljárási szabályai szerint kell lefolytatni.

21. A hivatalból való eljárás

31. § A szabálysértési hatóság és a bíróság az e törvényben megállapított feltételek fennállása esetén köteles a szabálysértési eljárást lefolytatni.

22. Az ártatlanság vétele és a bizonyítás terhe

32. §
- (1) Senki sem tekinthető szabálysértés elkövetésében felelősnek mindaddig, amíg szabálysértési felelősségét a szabálysértési hatóság vagy a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.
  - (2) A szabálysértési felelősség bizonyítása a szabálysértési hatóságot terheli. Senki sem kötelezhető ártatlanságának bizonyítására.
  - (3) A helyszíni bírság kiszabása esetén a szabálysértés elkövetésének elismerése bizonyítékként értékelendő.

23. Az önvádra kötelezés tilalma

33. § Senki sem kötelezhető arra, hogy önmagára terhelő vallomást tegyen és önmaga ellen bizonyítékot szolgáltatson.

24. A védekezés joga

34. §
- (1) Az eljárás alá vont személyt megilleti a védekezéshez való jog.
  - (2) A szabálysértési hatóság és a bíróság köteles biztosítani, hogy az eljárás alá vont személy az e törvényben meghatározott módon védekezhessen.

25. A jogorvoslati jogosultság

35. § A szabálysértési hatóság, valamint a bíróság határozata és intézkedése ellen, valamint intézkedésének elmulasztása miatt – ha e törvény kivételt nem tesz – jogorvoslatnak van helye. Az eljárás alá vont személy a jogorvoslati jogáról írásban lemondhat.

26. A nyelvhasználat joga

36. §
- (1) A szabálysértési eljárás nyelve a magyar. A magyar nyelv ismeretének hiánya miatt senkit sem érhet hátrány.
  - (2) A szabálysértési eljárásban mind szóban, mind írásban mindenki anyanyelvét, törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés alapján, az abban meghatározott körben regionális vagy kisebbségi nyelvét, vagy – ha a magyar nyelvet nem ismeri – az általa ismertként megjelölt más nyelvet használhatja.

27. A szabálysértési felelősség elbírálása

37. § Abban a kérdésben, hogy az eljárás alá vont személy követett-e el és milyen szabálysértést, a szabálysértési hatóságot és a bíróságot a büntetőeljárásban hozott határozat és az abban megállapított tényállás kivételével nem köti a más eljárásban, így különösen a polgári vagy a fegyelmi eljárásban hozott határozat és az abban megállapított tényállás.

VII. FEJEZET**A SZABÁLYSÉRTÉS MIATT ELJÁRÓ HATÓSÁGOK**

- 38. §** (1) Az általános szabálysértési hatóság a fővárosi, megyei kormányhivatal (a továbbiakban: kormányhivatal).
(2) Az e törvény által a hatáskörébe utalt szabálysértés miatt a szabálysértési hatóság jogkörében a rendőrkapitányság vagy az egyes feladatok ellátására létrehozott rendőri szerv, illetve a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerve jár el.
(3) Szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt első fokon a helyi bíróság jár el.

28. Helyszíni bírság kiszabására jogosultak

- 39. §** (1) A rendőrség az e törvényben meghatározott feltételek esetén bármely szabálysértés miatt kiszabhat helyszíni bírságot. E törvény eltérő rendelkezése hiányában szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt csak a rendőrség szabhat ki helyszíni bírságot.
(2) Törvényben meghatározott esetben szabálysértés észlelése esetén – amennyiben ezt e törvény külön említi – helyszíni bírságot szabhat ki:
a) a kormányhivatal arra felhatalmazott ügyintézője,
b) a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerve,
c) a hivatásos katasztrófavédelmi szerv arra felhatalmazott ügyintézője,
d) a közlekedési hatóság ellenőre,
e) a közterület-felügyelő,
f) a természetvédelmi őr, az önkormányzati természetvédelmi őr,
g) az erdővédelmi szolgálat tagja,
h) a halászati őr,
i) a mezőőr.
(3) Az (2) bekezdés g)–i) pontja esetén feltétel, hogy a helyszíni bírságot kiszabó személy a közigazgatási szerv alkalmazottja vagy önkormányzati köztisztviselő, közalkalmazott vagy kormánytisztviselő legyen.

29. A szabálysértési hatóság hatásköre és illetékessége

- 40. §** (1) A szabálysértési eljárás lefolytatására az eljárás alá vont személy lakóhelye szerinti szabálysértési hatóság illetékes.
(2) Ha a szabálysértési eljárás gyorsabb és eredményesebb lefolytatása indokolja, az eljárás alá vont személy tartózkodási helye, munkahelye, az elkövetés helye, továbbá a szabálysértés felderítésének helye szerint illetékes szabálysértési hatóság is eljárhat.
(3) Ha több eljárás alá vont személy van és különböző szabálysértési hatóságok illetékességi területén laknak vagy tartózkodnak, az a szabálysértési hatóság jár el, amelyik az ügyben korábban intézkedett (megelőzés).
(4) A megelőzés dönt akkor is, ha az eljárás alá vont személy, illetve az eljárás alá vont személyek több cselekményét egy szabálysértési eljárásban bírálják el és a (2) bekezdés alapján a cselekmények elkövetésének vagy felderítésének a helye szerint több szabálysértési hatóság is illetékes.
(5) Ha vitás, hogy a több szabálysértési hatóság közül melyik köteles eljárni, az eljáró szabálysértési hatóságot közvetlen közös felettes szervük, ennek hiányában a szabálysértési szabályozásért felelős miniszter jelöli ki.
(6) A szabálysértési hatóság és a bíróság között felmerülő hatásköri vita esetén a bíróság határozata a döntő.
(7) A szabálysértési hatóság kijelöléséről hozott határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

30. A bíróság hatásköre és illetékessége

- 41. §** (1) Szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt első fokon az elkövetés helye szerint illetékes helyi bíróság jár el. A törvényszék elnöke ezekre az eljárásokra más helyi bíróság illetékességét is megállapíthatja.
(2) Ha a szabálysértési eljárás gyorsabb és eredményesebb lefolytatása indokolja, az eljárás alá vont személy lakóhelye, tartózkodási helye, munkahelye, továbbá a szabálysértés felderítésének helye szerint illetékes bíróság is eljárhat.
(3) Ha több eljárás alá vont személy van, vagy ha az eljárás alá vont személy, illetve az eljárás alá vont személyek több cselekményét egy szabálysértési eljárásban bírálják el és különböző bíróságok illetékessége állapítható meg, az a bíróság jár el, amelyik az ügyben korábban intézkedett (megelőzés).

- 42. §**
- (1) Az első fokú bíróság végzése ellen benyújtott fellebbezést másodfokon a törvényszék tanácsülésen bírálja el.
  - (2) A szabálysértési hatóság határozata ellen benyújtott kifogást az ügyben érdemi határozatot hozó szabálysértési hatóság székhelye szerinti helyi bíróság bírálja el.
  - (3) A szabálysértési hatóság eljárása, határozatai és intézkedései ellen az ügyész e törvényben meghatározott intézkedését – ha azzal a szabálysértési hatóság nem ért egyet – a szabálysértési hatóság székhelye szerinti helyi bíróság bírálja el.
  - (4) E törvény alkalmazásában helyi bíróság alatt a városi és kerületi bíróságot is érteni kell.
  - (5) E törvény alkalmazásában a helyi bíróság hatáskörébe tartozó ügyekben bírósági titkár is eljárhat.
  - (6) Ha vitás, hogy több bíróság közül melyik köteles eljárni, az eljáró bíróságot a törvényszék másodfokú tanácsa határozatban jelöli ki. Ha az illetékességi összeütközés különböző törvényszékek területén lévő bíróságok között merül fel, akkor a magasabb szintű bíróság jár el. E határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak.

31. Ügyész részvétele a szabálysértési eljárásban

- 43. §**
- (1) Az ügyész ellenőrzi a szabálysértési hatóságok eljárásának és intézkedésének törvényességét, valamint törvényességi felügyeletet gyakorol a szabálysértési nyilvántartási rendszer felett.
  - (2) Ha a szabálysértési hatóság az ügyészi felhívást alaposnak tartja, a törvénysértő rendelkezést köteles nyolc napon belül az ügyészi indítványnak megfelelően visszavonni vagy módosítani és erről egyidejűleg az intézkedése megküldésével az ügyészt értesíteni.
  - (3) A felhívás eredménytelensége esetén az ügyész a jogerős határozatot megtámadja, a szabálysértési hatóság az ügy iratait nyolc napon belül megküldi a bíróságnak.
  - (4) Az ügyész fellépése esetén a bíróság egyesbíróként, az iratok alapján harminc napon belül, indokolt végzéssel határoz, amelyben a felhívásnak helyt ad vagy azt elutasítja. A bíróság határozata ellen nincs helye jogorvoslatnak, de tárgyalás tartása kérhető.
  - (5) A bíróság döntését követően az ügy iratait, határozatának kiadmányaival együtt visszaküldi a szabálysértési hatóságnak. A bíróság határozatának egy kiadmányát közvetlenül az ügyésznek küldi meg.

32. Az ügyek egyesítése és elkülönítése

- 44. §**
- (1) Ha ugyanazon eljárás alá vont személlyel szemben, ugyanannál a szabálysértési hatóságnál vagy ugyanannál a bíróságnál több szabálysértési eljárás indul, azokat az ügyeket, amelyekben még nem született érdemi határozat, egyesíteni kell.
  - (2) Az (1) bekezdésben foglaltakon kívül egyesíteni lehet azokat az ügyeket is, amelyek együttes elbírálása az eljárás tárgyára vagy az eljárásban részt vevő személyekre tekintettel, illetve egyéb okból célszerű.
  - (3) A (2) bekezdés szerint eljárva
    - a) a kormányhivatal az előtte folyó szabálysértési eljáráshoz egyesítheti az ugyanazon eljárás alá vont személy ellen a hatáskörébe nem tartozó szabálysértés miatt indult eljárást is, kivéve a szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértést, valamint a rendőrség hatáskörébe tartozó közlekedési szabálysértést és a Nemzeti Adó- és Vámhivatal hatáskörébe tartozó szabálysértéseket;
    - b) a rendőrség a közúti közlekedési szabálysértés miatt előtte folyó szabálysértési eljáráshoz egyesítheti az ugyanazon eljárás alá vont személy ellen a hatáskörébe nem tartozó szabálysértés miatt indult eljárást is, kivéve a szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértést, valamint a vámszabálysértéseket;
    - c) a bíróság az előtte folyó szabálysértési eljáráshoz egyesítheti az ugyanazon eljárás alá vont személy ellen a hatáskörébe nem tartozó szabálysértés miatt indult eljárást is.
  - (4) Ha a szabálysértési eljárásban több eljárás alá vont személy van, velük szemben rendszerint egy eljárást kell folytatni.
  - (5) Az egyesítést mellőzni lehet, illetve az ügyeket el lehet különíteni, ha a szabálysértések együttes elbírálása a felelősségre vonást jelentősen késleltetné.
  - (6) Az ügyek egyesítését, illetve elkülönítését fel kell jegyezni az érintett ügyek irataiba.

33. Áttétel

- 45. §** Ha a szabálysértési hatóságnak vagy a bíróságnak az ügyben nincs hatásköre vagy illetékessége, az ügyet haladéktalanul átteszi a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatósághoz.

VIII. FEJEZET KIZÁRÁS

34. A kizárás általános szabályai

- 46. §** (1) A szabálysértési ügyben a szabálysértési hatóság és bíróság tagjaként nem járhat el:
- aki az ügyben, mint eljárás alá vont személy vagy az eljárás alá vont személy képviselője, továbbá mint sértett, feljelentő vagy mint ezek képviselője vesz vagy vett részt, valamint a felsoroltak hozzátartozója;
  - aki az ügyben, mint tanú vagy szakértő vesz vagy vett részt;
  - akitől az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható.
- (2) Nem kizárási ok, ha a szabálysértési hatóság tagja a hivatali hatáskörében tudomására jutott szabálysértés miatt tesz feljelentést.
- (3) Nem járhat el az ügyben az a szabálysértési hatóság és bíróság, amelynek vezetőjével szemben az (1) bekezdésben meghatározott kizárási ok áll fenn.
- 47. §** (1) A szabálysértési hatóságnak és a bíróságnak az a tagja, aki a kizárási okot maga jelentette be, bejelentésének elbírálásáig az ügyben nem járhat el.
- (2) A kizárásról hivatalból vagy bejelentésre a szabálysértési hatóságnál a kifogásolt személy közvetlen felettese, bíró esetében a bíróság elnöke dönt. Ha helyt ad a bejelentésnek, kijelöli az eljáró személyt.
- (3) A kizárás elbírálásáról határozatot kell hozni.
- (4) A kizárást kimondó határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak, a kizárás megtagadását az ügydöntő határozat elleni jogorvoslatban lehet sérelmezni.
- (5) A kizárás e törvényben nem szabályozott eseteire a büntetőeljárásról szóló törvény kizárási vonatkozó rendelkezéseit kell értelemszerűen alkalmazni.

35. A szabálysértési hatóság tagjának kizárása

- 48. §** (1) A szabálysértési hatóság tagjaként az sem járhat el, aki az ügy elbírálásában, mint bíró vett részt, illetve e személy hozzátartozója.
- (2) A kizárás indokoltságáról a szabálysértési hatóság vezetője dönt. Ha helyt ad a kizárási bejelentésnek, határozatban kijelöli a továbbiakban eljáró személyt is.

36. A szakértő kizárása

- 49. §** (1) Szakértőként nem járhat el,
- aki az ügyben, mint bíró, ügyész vagy szabálysértési hatóság tagja járt vagy jár el, valamint ezek hozzátartozója,
  - a szakértői intézmény és a szervezet szakértője, valamint a szakértői testület tagja, ha az a) pontban meghatározott kizárási ok a szakértői intézmény, a szervezet vagy a szakértői testület vezetőjével szemben áll fenn,
  - a gazdasági társaság tagja, ha az a) pontban meghatározott kizárási ok a gazdasági társaság vezetőjével, vezető tisztségviselőjével szemben áll fenn, illetve, aki olyan gazdasági társaság tagja vagy alkalmazottja, amelynek tagja vagy alkalmazottja az ügyben már korábban eljár.
- (2) A szakértő kizárására az eljáró hatóság tagjának kizárására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

37. Az ügyész kizárása

- 50. §** (1) Ügyészként nem járhat el, aki az ügyben, mint a szabálysértési hatóság tagja vagy mint bíró járt el, illetve ezek hozzátartozója.
- (2) Ha az ügyész a kizárási okot nem maga jelentette be, a bejelentés elintézéséig eljárhat az ügyben.
- (3) A kizárás indokoltságáról a helyi ügyészségi ügyész esetében a helyi vezető ügyész, a helyi vezető ügyész és a megyei főügyészségi ügyész esetében a megyei főügyész dönt. Ha helyt ad a kizárási bejelentésnek, kijelöli a továbbiakban eljáró ügyészt is.

38. A bíró kizárása

51. § (1) Bíróként az sem járhat el, aki az ügyben, mint a szabálysértési hatóság tagja vagy mint ügyész járt el, illetve ezek hozzátartozója.
- (2) A másodfokú eljárásban nem vehet részt az a bíró, aki az ügy első fokú elbírálásában részt vett.
- (3) A perújítási eljárásból ki van zárva az a bíró, aki a perújítási kérelemmel támadott határozatot hozta.
- (4) Ha a bíró a kizárási okot nem maga jelentette be, a bejelentés elintézéséig eljárhat az ügyben és a 46. § (1) bekezdés c) pontjára alapított kizárási ok esetében érdemi döntést is hozhat.
- (5) A kizárás indokoltságáról a bíróság elnöke igazgatási jogkörben vagy a bíróság másik tanácsa tárgyaláson kívül dönt. Az elnök igazgatási jogköre az esetben áll fenn, ha a bíró a kizárási okot maga jelentette be vagy a bíró a kizárásához hozzájárult. Ha az elnök helyt ad a kizárási bejelentésnek, kijelöli a továbbiakban eljáró bírót. Ha a kizárás iránti bejelentés elnöki igazgatási jogkörben nem intézhető el, a bíróság másik tanácsa tárgyaláson kívül dönt. A bíróság elnökének, illetve másik tanácsának döntésével szemben önálló fellebbezésnek nincs helye, az az érdemi határozat ellen bejelentett fellebbezésben támadható.
- (6) Ha a kizárási ok a bíróság elnökével szemben merül fel, továbbá, ha a bíróságnak nincs olyan bírója, akire nem vonatkozik kizárási ok, a kizárásról a törvényszék tanácsülésen határoz. Ha helyt ad a kizárási bejelentésnek, az illetékességi területén működő másik helyi bíróságot jelöl ki.

IX. FEJEZET

A SZABÁLYSÉRTÉSI ELJÁRÁSBAN RÉSZT VEVŐ SZEMÉLYEK

39. Az eljárás alá vont személy

52. § (1) Eljárás alá vont személy az, akivel szemben szabálysértési eljárás folyik.
- (2) Az eljárás alá vont személy jogosult megismerni, hogy mely cselekmény miatt, milyen tények és bizonyítékok alapján folyik ellene szabálysértési eljárás.
- (3) Az eljárás alá vont személy – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – jogosult az eljárási cselekményeknél jelen lenni, az eljárás bármely szakaszában észrevételt, indítványt tehet, a szabálysértési hatóságtól és a bíróságtól felvilágosítást kérhet, megtekintheti az ügy iratait, azokról másolatot kérhet, illetve készíthet. A minősített adatot tartalmazó másolatot a hatóság épületéből nem viheti ki.

40. Az eljárás alá vont személy képviselője

53. § (1) Az eljárás alá vont személy érdekében a szabálysértési eljárás bármely szakaszában törvényes képviselője vagy az általa vagy törvényes képviselője által írásban meghatalmazott személy (a továbbiakban együtt: az eljárás alá vont személy képviselője) járhat el.
- (2) Az eljárás alá vont személy képviselőjének kérészi, indítványtételi és irat megtekintési jogaira az 52. § (3) bekezdése az irányadó.

41. A sértett

54. § (1) Sértett az, akinek a szabálysértés sértette vagy veszélyeztette a jogát vagy a jogos érdekét.
- (2) A sértett az eljárás bármely szakaszában észrevételt, indítványt tehet, jogairól és kötelességeiről a szabálysértési hatóságtól, az ügyésztől és a bíróságtól felvilágosítást kérhet, megtekintheti az őt érintő iratokat, azokról másolatot kérhet, illetve készíthet.
- (3) A sértett – az e törvényben meghatározott feltételek mellett – kérheti az eljárás alá vont személytől a szabálysértés folytán keletkezett kárának megtérítését.
- (4) A sértett az őt megillető jogokat képviselője útján is gyakorolhatja.

42. A sértett képviselője

55. § (1) A sértett érdekében a szabálysértési eljárás bármely szakaszában törvényes képviselője vagy az általa vagy törvényes képviselője által írásban meghatalmazott személy (a továbbiakban együtt: a sértett képviselője) járhat el.
- (2) A sértett képviselőjének kérdezési, indítványtételi és irat megtekintési jogaira az 54. § (2) bekezdése az irányadó.

X. FEJEZET

A BIZONYÍTÁS ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

43. A tényállás tisztázása

56. § (1) A szabálysértési hatóság az ügy megítélése szempontjából lényeges körülményeket köteles tisztázni. Ha ehhez nem elegendők a rendelkezésre álló adatok, bizonyítási eljárást folytat le.
- (2) Nem kell bizonyítani a köztudomású tényeket és azokat a tényeket, amelyekről a szabálysértési hatóságnak, illetve a bíróságnak hivatalos tudomása van.

44. A bizonyítás eszköze

57. § (1) A szabálysértési hatóság a törvényi keretek között szabadon választhatja meg az alkalmazandó bizonyítási eszközt.
- (2) A szabálysértési eljárásban bizonyítékként felhasználhatóak azok a bizonyítási eszközök is, amelyeket az arra feljogosított hatóságok törvényes eljárásuk keretében szereztek meg.

45. A tanúvallomás

58. § (1) A tényállás tanú vallomásával is bizonyítható.
- (2) A tanú idézésre köteles megjelenni és – ha e törvény másképp nem rendelkezik – vallomást tenni.
- (3) A tanú kérelmére a megjelenésével felmerült költséget a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság megtéríti. Erre a tanút meghallgatásának befejezésekor figyelmeztetni kell.

46. A tanú vallomástételének akadályai

59. § (1) Nem hallgatható meg tanúként:
- az, akitől a testi vagy szellemi állapota miatt nem várható bizonyítékként értékelhető vallomás,
  - minősített adatról az, aki a titoktartási kötelezettség alól az arra jogosult szervtől vagy személytől nem kapott felmentést.
- (2) Nem lehet tanúként meghallgatni azt, aki foglalkozásánál, hivatásánál vagy közmegbízatásánál fogva titoktartásra köteles, ha a tanúvallomásával e kötelezettségét megsértené.
- (3) A felmentésre irányuló megkeresésben azonosításra alkalmas módon meg kell jelölni azokat a kérdéseket, amelyekre a felmentést kérik.

47. A tanúvallomás megtagadásának lehetősége

60. § A tanúvallomást megtagadhatja az, aki
- az eljárás alá vont személy hozzátartozója,
  - magát vagy hozzátartozóját szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésével vádolná, az ezzel kapcsolatos kérdésben.

48. A tanúvallomás bizonyítékként történő felhasználásának akadályai

61. § Nem használható fel bizonyítékként az 59. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés megsértésével felvett tanúvallomás, továbbá az olyan tanúvallomás, amelynek megtétele előtt a tanút nem figyelmeztették a 60. §-ban meghatározott jogára.

49. A tanú meghallgatása

- 62. §**
- (1) A tanúk meghallgatása egyenként – az (5) bekezdésben foglalt kivétellel –, lehetőség szerint az eljárás alá vont személy jelenlétében történik. A szabálysértési hatóság által foganatosított meghallgatás esetében a szabályszerűen idézett eljárás alá vont személy távolmaradása nem akadály a tanú meghallgatásának.
  - (2) A meghallgatást megelőzően meg kell állapítani a tanú személyazonosságát, valamint azt, hogy az eljárás alá vont személynek vagy a sértettnek hozzátartozója-e, továbbá, hogy az ügyben más okból érdekelt vagy elfoglalt-e. Ezekre a kérdésekre a tanú akkor is köteles válaszolni, ha egyébként a vallomástételt megtagadhatja.
  - (3) A tanút a vallomás megkezdése előtt figyelmeztetni kell jogaira, kötelezettségeire és a hamis tanúzás jogkövetkezményeire.
  - (4) A tizennegyedik életévét be nem töltött személyt csak akkor lehet tanúként meghallgatni, ha a vallomásától várható bizonyíték mással nem pótolható. Meghallgatása esetén mellőzni kell a hamis tanúzás következményeire való figyelmeztetést.
  - (5) A még meg nem hallgatott tanú nem lehet jelen az eljárás alá vont személy, más tanú és a szakértő meghallgatásakor. A tanú meghallgatásán nem lehet jelen az eljárás alá vont személy és az eljárás egyéb résztvevője, ha a tanú minősített adatról tesz vallomást, továbbá, ha elrendelték a tanú adatainak zártan kezelését.

50. A tanú adatainak zártan kezelése

- 63. §**
- (1) A szabálysértési hatóság, illetve a bíróság a tanú kérelmére vagy hivatalból elrendelheti, hogy a tanú személyes adatait az ügy irataitól elkülönítve, zártan kezeljék. Ebben az esetben az ügy egyéb irataiban a tanú zártan kezelt adatait csak a szabálysértési hatóságnak az ügyben eljáró tagja, az ügyész, illetve a bíró tekintheti meg.
  - (2) Ha a tanú személyes adatainak zártan kezelését rendelték el, ettől kezdve
    - a) a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság biztosítja, hogy a tanú zártan kezelt adatai ne váljanak megismerhetővé,
    - b) a személyes adatok zártan kezelésének megszüntetésére csak a tanú beleegyezésével kerülhet sor.

51. A szakértő és a szakvélemény

- 64. §**
- (1) Ha a szabálysértési felelősségre vonás szempontjából jelentős, bizonyítást igénylő tény megállapításához vagy megítéléséhez különleges szakértelem szükséges, a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság – hivatalból vagy kérelemre – szakértőt rendel ki.
  - (2) A szabálysértési hatóság a szakértői névjegyzékben szereplő igazságügyi szakértőt, illetve szakvélemény adására feljogosított gazdasági társaságot (a továbbiakban: gazdasági társaság), szakértői intézményt vagy külön jogszabályban meghatározott állami szervet, intézményt, szervezetet (a továbbiakban: szervezet), ha ez nem lehetséges, kellő szakértelemmel rendelkező személyt vagy intézményt (a továbbiakban: eseti szakértő) rendel ki szakértőként.
  - (3) A szabálysértéssel okozott kár értékének megállapításához szakértő hivatalból nem rendelhető ki. Ha a szakértő kirendelését az eljárás alá vont személy vagy a sértett indítványozza és a szakértő várható költségét megelőlegezi, a szakértő kirendelése kötelező.
  - (4) A szakértő jogosult mindazokat az adatokat megismerni, amelyek a feladatának teljesítéséhez szükségesek. E célból az ügy iratait megtekintheti, az eljárási cselekményeknél jelen lehet, az eljárás alá vont személytől, a sértettől és a tanútól felvilágosítást, a kirendelő hatóságtól további adatokat, iratokat és felvilágosítást kérhet. A szakértő a kirendelő hatóság felhatalmazása alapján a neki át nem adott tárgyat is megtekintheti, megvizsgálhatja, abból mintát vehet.
  - (5) Az eljárás alá vont személy és a sértett – a műtét és a műtétnek minősülő vizsgálati eljárás kivételével – köteles alávetni magát a szakértői vizsgálatnak, illetve beavatkozásnak.
  - (6) Ha a szakvélemény hiányos, önmagával ellentmondó megállapításokat tartalmaz, a kirendelő hatóság felhívására a szakértő köteles a kért felvilágosítást megadni, a szakvéleményt kiegészíteni. Ha a szakvélemény hiányossága így sem pótolható, illetve ellentmondásai nem oldhatók fel, kérelemre vagy hivatalból más szakértő is kirendelhető.
  - (7) Az e törvényben nem szabályozott kérdésekben a szakértőkre az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvény rendelkezései irányadók.

52. A szakértőt kirendelő határozat

- 65. §** A szakértő kirendeléséről határozatot kell hozni, amelynek meg kell felelnie az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló törvényben a kirendelés tartalmára vonatkozó rendelkezéseknek. A szakértő kirendeléséről hozott határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak.

53. A szakértő meghallgatása

- 66. §**
- (1) A szakvélemény előadása előtt meg kell állapítani a szakértő személyazonosságát, tisztázni kell, hogy az ügyben érdekelt vagy elfogult-e. A szakvélemény előadása után a szakértőhöz kérdések intézhetők.
  - (2) A szakértőt a kirendelés alól a szabálysértési hatóság, bíróság fontos okból határozattal felmentheti. A szakértő – gazdasági társaság, szakértői intézmény, illetve szervezet kirendelése esetén annak vezetője útján – a szabálysértési hatóságot, bíróságot értesíti, ha
    - a) a szakkérdés nem tartozik a szakismereteinek körébe,
    - b) a szakkérdésben külön jogszabály alapján meghatározott intézmény vagy testület jogosult szakvéleményt adni,
    - c) a szakértői tevékenység ellátásában fontos ok akadályozza, így különösen, ha a tevékenység zavartalan ellátásának vagy a részvizsgálatok elvégzésének a feltételei nincsenek meg.

54. A tolmács

- 67. §**
- (1) Ha a nem magyar anyanyelvű személy az eljárás során az anyanyelvét kívánja használni vagy e törvény szabályai szerint más nyelv használatát kéri, tolmácsot kell igénybe venni.
  - (2) Ha a meghallgatandó személy hallássérült, siketvak, kérésére jelnyelvi tolmács közreműködésével kell meghallgatni. Ha a meghallgatandó személy beszéd fogyatékos, kérésére a meghallgatás helyett írásban tehet nyilatkozatot.
  - (3) A tolmácsra e törvénynek a szakértőre vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a külön jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő személy vehető igénybe tolmácsként; ha ez nem lehetséges, a kellő nyelvismerettel rendelkező más személy (eseti tolmács) is kirendelhető. Tolmácson a szakfordítót is érteni kell.
  - (4) A tolmács díját és költségeit az állam viseli.

55. A tárgyi bizonyítási eszköz

- 68. §**
- (1) Tárgyi bizonyítási eszköz minden olyan dolog, amely a szabálysértés elkövetésének nyomait hordozza, amely a szabálysértés elkövetése útján jött létre, amelyet a szabálysértés elkövetéséhez eszközül használtak, vagy amelyre a szabálysértést elkövették.
  - (2) Ha a tárgyi bizonyítási eszköz nem alkalmas lefoglalásra, akkor a szabálysértéssel kapcsolatos egyedi tulajdonságainak leírását rögzítő iratot, fényképet vagy más felvételt kell az iratokhoz csatolni.
  - (3) A bíróság, illetve a szabálysértési hatóság elrendelheti annak az ismeretlen helyen lévő egyedi azonosításra alkalmas tárgynak a körözését, amely a törvény értelmében lefoglalható.

56. Az okirat

- 69. §** A szabálysértési hatóság, illetve a bíróság a tényállás megállapítása céljából valamilyen tény vagy körülmény igazolására kiállított okiratot vagy más iratot bizonyítási eszközként használhat, ha az a szabálysértési eljárásban valamely bizonyítandó tény bizonyítására alkalmas.

57. A szemle

- 70. §**
- (1) Ha a tényállás tisztázásához személy, tárgy vagy helyszín közvetlen megtekintése, illetve megfigyelése szükséges, a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság szemlét tart.
  - (2) A szemle tárgyának birtokosa köteles lehetővé tenni a tárgy, illetve a helyszín megtekintését, megfigyelését.
  - (3) A szemle alkalmával a bizonyítás szempontjából jelentős körülményeket kell rögzíteni. Ha a bizonyításhoz szükséges, a szemle tárgyáról fényképet vagy más felvételt, rajzot kell készíteni és azt a jegyzőkönyvhöz kell csatolni.

58. Az eljárás alá vont személy vallomása

- 71. §**
- (1) A meghallgatás megkezdése előtt – a még ki nem hallgatott eljárás alá vont személy és az eljárás többi résztvevőjének távollétében – meg kell állapítani az eljárás alá vont személy személyazonosságát.
  - (2) Az eljárás alá vont személyt meghallgatásának megkezdésekor figyelmeztetni kell arra, hogy nem köteles vallomást tenni, illetve azt bármikor megtagadhatja, továbbá, hogy amit mond, az bizonyítékként felhasználható. A figyelmeztetést és az eljárás alá vont személy válaszát jegyzőkönyvbe kell foglalni. A figyelmeztetés elmaradása esetén az eljárás alá vont személy vallomása nem vehető figyelembe bizonyítékként.
  - (3) Ha az eljárás alá vont személy a vallomás tételét megtagadja, figyelmeztetni kell arra, hogy ez az eljárás folytatását nem akadályozza. Ha az eljárás alá vont személy vallomást tesz, figyelmeztetni kell, hogy a vallomásában mást hamisan nem vádolhat. Arra a szabálysértési cselekményre nézve, amelyre az eljárás alá vont személy a vallomás tételét megtagadta, hozzá további kérdések nem intézhetők, és nem szembesíthető, kivéve, ha előtte úgy dönt, hogy vallomást tesz. A vallomás tételének megtagadása nem érinti az eljárás alá vont személy kérdezési, észrevételezési és indítványtételi jogát.
  - (4) Az eljárás alá vont személyt nyilatkoztatni kell azokról a személyi körülményeiről, amelyek az alkalmazandó joghátrány megállapítása szempontjából jelentősek lehetnek, így különösen vagyonáról, jövedelméről, családi körülményeiről, foglalkozásáról, végzettségéről, képzettségéről, munkahelyéről, egészségi állapotáról. Az eljárás alá vont személy figyelmét fel kell hívni arra, hogy e körülményeket a szabálysértési hatóság, bíróság csak akkor veszi figyelembe a joghátrány megállapításánál, ha ezekről tudomása van.

XI. FEJEZET

KÉNYSZERINTÉZKEDÉSEK

59. Az elővezetés

- 72. §**
- (1) A szabálysértési hatóság vagy a bíróság rendelkezése alapján azt az eljárás alá vont személyt vagy tanút, aki a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság előtt a szabályszerű idézésre nem jelenik meg és távolmaradását előzetesen, alapos okkal nem menti ki, a rendőrség útján – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal előtt folyamatban lévő eljárásban a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerve útján – elő lehet vezetni. Az elővezetés – az elrendelő hatóság rendelkezése alapján – útba-indítással is foganatosítható.
  - (2) A szabálysértési hatóság elővezetését rendeli el annak az eljárás alá vont személynek, aki a szabályszerűen kézbesített felhívás ellenére a meg nem fizetett pénzbírság helyébe lépő szabálysértési elzárás végrehajtására a kijelölt büntetés-végrehajtási intézetben, illetve a Kormány által rendeletben kijelölt intézményben a megadott határnapon nem jelenik meg és a pénzbírságot sem fizeti meg.
  - (3) Az elővezetést határozattal kell elrendelni. A (2) bekezdés szerinti esetben a határozatnak azt is tartalmaznia kell, hogy az eljárás alá vont személy mentesül az elővezetés foganatosítása, illetve a szabálysértési elzárás végrehajtása alól, ha az eljárás alá vont személy vagy más személy a pénzbírságot az elővezetés megkezdésekor vagy annak foganatosítása alatt hiánytalanul megfizeti és ezt igazolja.
  - (4) A szabálysértési hatóság által elrendelt elővezetés esetén az elrendelés és az elővezetés között negyvennyolc órának el kell telnie.
  - (5) A szabálysértési hatóság által elrendelt elővezetés elrendeléséről az ügyészt haladéktalanul értesíteni kell. Az ügyész az elővezetést elrendelő határozatba elektronikus úton tekint be. Ha az ügyész az elővezetéssel nem ért egyet, az elővezetés megkezdéséig határozattal az elővezetési határozatot hatályon kívül helyezi. Az elővezetés az ügyész intézkedéséig nem hajtható végre.
  - (6) Az idézett személy távolmaradásának igazolása esetén a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság hatályon kívül helyezi az elővezetést elrendelő határozatát.
  - (7) Az elővezetés költségeit az elővezetett külön jogszabályban meghatározottak szerint köteles megtéríteni. Az elővezetés költségeinek megfizetésére az elővezetett személy kötelezhető, továbbá az az elővezetni rendelt személy is, aki az elővezetés sikertelenségéért felelős.

60. Szabálysértési őrizet

- 73. §**
- (1) A rendőrség szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés esetén a tetten ért eljárás alá vont személyt gyorsított bírósági eljárás lefolytatása céljából őrizetbe veheti. A tettenérésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni akkor is, ha a szabálysértés helyszínéről elmenekült elkövetőt a rendőrség az elkövetéstől számított negyvennyolc órán belül elfogja.
  - (2) A szabálysértési őrizet a bíróság érdemi végzésének meghozataláig, de – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – legfeljebb hetvenkét óráig tart. Az eljárás alá vont személyt nyomban szabadon kell bocsátani, ha a szabálysértési őrizet tartama alatt a bíróság a gyorsított eljárást nem folytatta le vagy nem szabott ki szabálysértési elzárást.
  - (3) Ha a szabálysértési elzárást kiszabó végzés nem emelkedett jogerőre és alappal feltehető, hogy az eljárás alá vont személy szabadlábbon újabb, szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértést követne el, a bíróság a szabálysértési őrizet tartamát a másodfokú végzés meghozataláig indokolt határozattal meghosszabbíthatja.
  - (4) A szabálysértési őrizet a (3) bekezdésben meghatározott esetben a másodfokú bíróság végzésének meghozataláig, illetve a nem jogerősen kiszabott szabálysértési elzárás tartamáig, de legfeljebb a meghosszabbítástól számított tíz napig tart.
  - (5) A szabálysértési őrizettel és az annak tartamát meghosszabbító végzéssel szemben az eljárás alá vont személy, illetve az eljárás alá vont személy képviselője a kihirdetéskor fellebbezést jelenthet be. A szabálysértési őrizettel szemben benyújtott fellebbezést a helyi bíróság a tárgyaláson bírálja el. A szabálysértési őrizet tartamának meghosszabbítása miatt bejelentett fellebbezést a törvényszék az érdemi végzés ellen bejelentett fellebbezéssel együtt bírálja el.
  - (6) A szabálysértési őrizet elrendeléséről az eljárás alá vont személy által megjelölt hozzátartozót, ennek hiányában az eljárás alá vont személy által megjelölt más személyt a rendőrség haladéktalanul értesíti.
  - (7) A katona szabálysértési őrizetbe vételéről a parancsnokát is értesíteni kell.

61. Ruházat, csomag és jármű átvizsgálása

- 74. §**
- (1) A rendőrség, illetve – a hatáskörébe tartozó szabálysértések esetében – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerve átvizsgálhatja annak a személynek a ruházatát, a csomagját, illetve a helyszínen lévő járművét, akiről feltehető, hogy tárgyi bizonyítási eszközt tart magánál. Nem magyar állampolgárságú eljárás alá vont személy esetén az előre láthatólag kiszabásra kerülő pénzbírság, illetve szabálysértési költség fedezetére szolgáló összeg lefoglalása érdekében is helye van az átvizsgálásnak.
  - (2) Az átvizsgálás megkezdése előtt az érintett személyt fel kell szólítani, hogy a keresett tárgyat önként adja át.
  - (3) A ruházat átvizsgálását csak az átvizsgálendő személlyel azonos nemű személy végezheti.

62. A lefoglalás

- 75. §**
- (1) A szabálysértési hatóság, valamint – azon szabálysértés vonatkozásában, amely miatt törvény rendelkezése alapján helyszíni bírságot kiszabhat – a helyszíni bírság kiszabására jogosult lefoglalhatja azt a dolgot,
    - a) amely tárgyi bizonyítási eszköz,
    - b) amelynek elkobzását e törvény elrendeli.
  - (2) Ha a nem magyar állampolgárságú eljárás alá vont személy nem helyezi letétbe az előreláthatólag kiszabásra kerülő pénzbírság, illetve a szabálysértési költség fedezetéhez szükséges összeget, a bíróság vagy a szabálysértési hatóság az összeg erejéig az eljárás alá vont személy vagyontárgyait – a nélkülözhetetlen vagyontárgyak kivételével – lefoglalhatja. A meghallgatás során tájékoztatni kell a letétbe helyezés, illetve ennek elmulasztása esetén a lefoglalás lehetőségéről.
  - (3) Postai küldeményt, táviratot – a címzettnek történő kézbesítése előtt – csak az ügyész írásbeli határozata alapján lehet lefoglalni, az ügyészi határozat meghozataláig csak visszatartásuk iránt lehet intézkedni.
  - (4) A szabálysértési hatóság gondoskodik a hozzá megküldött lefoglalt dolog őrzéséről. Ha a dolog használatához az érintettnek különös érdeke fűződik, a lefoglalt dolgot az őrizetére lehet bízni.
  - (5) A gyorsan romló, bomló, tárolhatatlan dolgot a szabálysértési hatóság értékesíti vagy megsemmisíti.
  - (6) A lefoglalás elrendeléséről és megszüntetéséről határozatot kell hozni.

- 76. §**
- (1) A lefoglalás érdekében a dolog birtokosát fel kell szólítani, hogy a keresett dolgot adja át. Az átadás megtagadása nem akadályozza annak, hogy a keresett dolgot az ügykörében lefoglalásra jogosult ruházat, csomag, vagy gépjármű átvizsgálása útján megszerezze. Erre az érintettet figyelmeztetni kell.
  - (2) A lefoglalást haladéktalanul meg kell szüntetni, ha arra az eljárás érdekében már nincs szükség. Ebben az esetben a dolgot, illetve az értékesítésből befolyt ellenértéket annak kell visszaadni, akitől a dolgot lefoglalták.
  - (3) Az eljárás alá vont személytől lefoglalt dolgot részére csak akkor lehet kiadni, ha a kiadás iránt más nem jelentett be igényt. Ha az eljárás alá vont személytől lefoglalt dolog kiadása iránt más is jelent be igényt, a szabálysértési hatóság – a dologra való jogosultság elbírálása nélkül – határoz a lefoglalt dolog elhelyezéséről.
  - (4) Az eljárás alá vont személytől lefoglalt dolog az állam tulajdonába kerül, ha kétséget kizáróan másé, de a jogosult kiléte nem állapítható meg. A később jelentkező jogosult a szabálysértési hatóságtól kérheti a dolog visszaadását, illetve értékesítés esetén a dolog lefoglaláskori ellenértékét.
  - (5) Ha a lefoglalt dolog értéktelen és arra senki sem tart igényt, a lefoglalás megszüntetése után azt meg kell semmisíteni.

63. A rendbírság

- 77. §**
- (1) A szabálysértési hatóság, illetve a bíróság e törvény által előírt eljárási köteleességek teljesítése érdekében, továbbá az eljárás rendjének megzavarása miatt rendbírsággal sújthatja különösen
    - a) a szemle tárgyának birtokosát, ha nem teszi lehetővé a tárgy, illetve helyszín megtekintését, megfigyelését,
    - b) az eljárás alá vont személyt, az eljárás alá vont személy képviselőjét, a sértettet, a sértett képviselőjét, ha nyilvánvalóan alaptalanul jelent be kizárási okot vagy ugyanabban az ügyben a hatóság ugyanazon tagja ellen ismételt kizárási iránnyal alaptalan bejelentést,
    - c) az eljárás alá vont személyt és a sértettet, ha – a műtét és a műtétnek minősülő vizsgálati eljárás kivételével – nem veti magát alá a szakértői vizsgálatnak, illetve beavatkozásnak,
    - d) a tanút és a szakértőt, ha a vallomástételt, illetve a közreműködést és a véleménynyilvánítást a következményekre történt figyelmeztetés után jogosulatlanul megtagadja,
    - e) az eljárás alá vont személy kivételével azt, aki a lefoglalást, a ruházat, csomag vagy gépjármű átvizsgálását akadályozza,
    - f) azt, aki a meghallgatás, illetve tárgyalás rendjét megzavarja.
  - (2) A rendbírság legalacsonyabb összege ötezer, legmagasabb összege százezer – ha a rendbírság kiszabására ugyanabban az eljárásban ismételt kerül sor, százötvenezer – forint. Bírósági eljárásban a legmagasabb rendbírság százötvenezer, ismételt esetben kétszázezer forint.
  - (3) A rendbírság összegének megállapításánál a kiszabására okot adó cselekmény súlyát és következményét kell figyelembe venni.
  - (4) A szabálysértési hatóság által kiszabott rendbírság ellen halasztó hatályú panasznak, a bíróság által kiszabott rendbírság ellen a határozat kézbesítésétől számított nyolc napon belül benyújtott halasztó hatályú fellebbezésnek van helye.

XII. FEJEZET

ÁLTALÁNOS ELJÁRÁSI SZABÁLYOK

64. A szabálysértési eljárás megindulása

- 78. §**
- (1) A szabálysértési eljárás feljelentés, vagy a szabálysértési hatóság vagy a bíróság hivatali hatáskörében szerzett tudomása, illetve a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy általi észlelés alapján indul meg.
  - (2) A feljelentést szóban vagy írásban bármely személy vagy szerv megteheti. A szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni, vagy arról feljegyzést kell készíteni.
  - (3) A feljelentésnek tartalmaznia kell a feljelentett cselekmény helyének és idejének, továbbá az elkövetés körülményeinek a leírását, a bizonyítási eszközök megjelölését, továbbá, ha az eljárás alá vont személy ismert, a személyi adatait. Ha lehetőség van rá, a bizonyítási eszközöket csatolni kell a feljelentéshez.

- 79. §** (1) Magánindítványra üldözendő szabálysértés miatt csak a sértett kívánságára indítható meg a szabálysértési eljárás. A magánindítvány előterjesztőjének bármely olyan nyilatkozatát, amely szerint az eljárás alá vont személy szabálysértési felelősségre vonását kívánja, magánindítványnak kell tekinteni.
- (2) Ha a sértett korlátozottan cselekvőképes, a magánindítványt törvényes képviselője is, ha pedig cselekvőképtelen, törvényes képviselője terjesztheti elő. Ezekben az esetekben a magánindítvány előterjesztésére a gyámhatóság is jogosult.
- (3) A magánindítvány előterjesztésére jogosult nyilatkozatát be kell szerezni, ha a szabálysértési eljárás megindítását követően derül ki, hogy a cselekmény csak magánindítványra büntethető.
- (4) A magánindítványt attól a naptól számított harminc napon belül kell előterjeszteni, amelyen a magánindítvány előterjesztésére jogosult az eljárás alá vont személy kiletéről tudomást szerzett. A (2) bekezdésben meghatározott esetben ezt a határidőt attól a naptól kell számítani, amelyen a magánindítványra jogosult a felhívásról tudomást szerzett. Az elhunyt sértett hozzátartozója a még nyitva álló határidő alatt terjesztheti elő a magánindítványt.
- (5) A magánindítvány előterjesztésére nyitva álló határidő elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.
- (6) A magánindítvány a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság érdemi határozatának meghozataláig visszavonható.

65. A feljelentés elutasítása

- 80. §** A feljelentést határozattal nyolc napon belül el kell utasítani, ha a feljelentésből vagy az előkészítő eljárás során beszerzett adatokból megállapítható, hogy
- a) a feljelentett szabálysértés nem szabálysértés,
  - b) a büntethetőséget kizáró vagy eljárást megszüntető ok áll fenn,
  - c) ugyanazon szabálysértés miatt szabálysértési eljárás van folyamatban,
  - d) a cselekményt szabálysértési vagy büntetőeljárás, illetve közigazgatási eljárás keretében jogerősen elbírálták,
  - e) elközbzás alkalmazása szükséges felelősségre vonás nélkül.

66. Ügyintézési határidő

- 81. §** (1) Ha a feljelentés, illetve az előkészítő eljárás adatai alapján nem került sor a feljelentés elutasítására, a szabálysértési eljárást meg kell indítani. A szabálysértési eljárás kezdőnapja a feljelentésnek a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező szabálysértési hatósághoz érkezését követő nap, illetve az előkészítő eljárás befejezését követő nap. A szabálysértési hatóság részéről eljáró személy észlelése vagy tudomása alapján induló eljárás kezdő napja megegyezik az észlelés vagy tudomásra jutás napjával.
- (2) A szabálysértési eljárást a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel a megindulásától számított harminc napon belül be kell fejezni.
- (3) Ha az ügy bonyolultsága vagy más elháríthatatlan akadály indokoltá teszi, az ügyintézési határidőt a szabálysértési hatóság vezetője egy alkalommal legfeljebb harminc nappal meghosszabbíthatja.

67. A szabálysértési eljárás felfüggesztése

- 82. §** (1) A szabálysértési eljárást – határozatban – fel kell függeszteni, ha
- az ügy érdemi elbírálása olyan előzetes kérdés eldöntésétől függ, amelyben a döntés más szerv hatáskörébe tartozik,
  - az eljárás alá vont személy ismeretlen helyen vagy külföldön tartózkodik és távollétében az ügy érdemi elbírálása nem lehetséges.
- (2) A bíróság az eljárást hivatalból vagy indítványra felfüggeszti és az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi, ha az ügy elbírálása során olyan jogszabályt vagy közjogi szervezetszabályozó eszközt, illetve jogegységi határozatot kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét vagy nemzetközi szerződésbe ütközését észleli.
- (3) Ha az eljárás felfüggesztését követően az eljárás alá vont személy lakó-, illetve tartózkodási helye ismertté válik, az elévülési időn belül az eljárás folytatásának van helye.
- (4) Az eljárás felfüggesztésének ideje az elévülés tartamába nem számít be, azonban a cselekmény elkövetésétől számított két év elteltével a rendelkezésre álló adatok alapján be kell fejezni az eljárást.

68. A szabálysértési eljárás megszüntetése

- 83. §** (1) A szabálysértési eljárást határozattal meg kell szüntetni, ha
- a) a cselekmény nem szabálysértés,
  - b) az eljárás adatai alapján nem állapítható meg
    - ba) szabálysértés elkövetése,
    - bb) az eljárás alá vont személy kiléte,
    - bc) az, hogy a szabálysértést az eljárás alá vont személy követte el,
- és az eljárás folytatásától egyik esetben sem várható eredmény,
- c) a szabálysértést nem az eljárás alá vont személy követte el,
  - d) az eljárás alá vont személy meghalt,
  - e) büntethetőséget kizáró ok áll fenn,
  - f) a cselekményt szabálysértési vagy büntetőeljárás, illetve közigazgatási eljárás keretében jogerősen elbírálták,
  - g) ugyanazon cselekmény miatt szabálysértési vagy büntetőeljárás, illetve közigazgatási eljárás van folyamatban,
  - h) elévülés miatt nincs helye felelősségre vonásnak,
  - i) elkobzás alkalmazása szükséges az eljárás alá vont személy felelősségre vonása nélkül.
- (2) Az elkobzás alkalmazásáról szóló megszüntető határozatban a szabálysértési hatóság szabálysértési költséget állapíthat meg.
- (3) Az (1) bekezdés a)–c), e) és f) pontja alapján a szabálysértési hatóság által hozott határozat egy példányát az ügyésznek is meg kell küldeni.

69. A határidő és a határnap

- 84. §** (1) Az órákban megállapított határidőbe minden megkezdett óra egész órának számít. A napokban megállapított határidőbe nem számít bele az a nap, amelyre a határidő kezdetére okot adó körülmény esik (kezdőnap). A hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amelynek száma a kezdőnapnak megfelel, ha a hónapban nincs ilyen nap, akkor a hónap utolsó napján.
- (2) Ha a határidő utolsó napja munkaszüneti nap, a határidő a következő munkanapon jár le.
- (3) A szabálysértési hatósághoz vagy a bírósághoz intézett beadvány előterjesztésének és az előttük teljesíthető cselekménynek a határideje a hivatali munkaidő végével jár le. Nem számít a határidő elmulasztásának, ha a beadványt a határidő utolsó napján postára adták.
- (4) A határnap az eljárási cselekmény elvégzésére meghatározott időpont. A határnapot a szabálysértési hatóság vagy a bíróság állapítja meg.

70. A mulasztás igazolása

- 85. §** (1) Aki önhibáján kívül nem jelent meg a kitűzött határnapon vagy elmulasztott valamilyen határidőt, igazolási kérelmet nyújthat be.
- (2) Az igazolási kérelmet az elmulasztott határnaptól, illetve az elmulasztott határidő utolsó napjától számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni. Ha a mulasztás az eljárás alá vont személynek, a tanúnak, a szakértőnek később jutott tudomására vagy az akadály később szűnt meg, a határidő a tudomásra jutástól, illetőleg az akadály megszűnésétől kezdődik.
- (3) Az elmulasztott határnaptól (határidő utolsó napjától) számított három hónapon túl igazolási kérelmet nem lehet előterjeszteni.
- (4) Az igazolási kérelemben elő kell adni a mulasztás okát és azokat a körülményeket, amelyek a mulasztás véltenségét valószínűsítik. Határidő elmulasztása esetén az igazolási kérelem előterjesztésével együtt az elmulasztott cselekményt is pótolni kell. Az igazolási kérelmet méltányosan kell elbírálni.
- (5) Az igazolási kérelem elbírálásánál figyelembe kell venni, hogy az eljárás alá vont személy élt-e a 87. § (7) bekezdésében foglaltakkal és az ott meghatározottakat betartotta-e.
- 86. §** (1) Az igazolási kérelemről – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – az a szerv határoz, amelynek eljárása során a mulasztás történt.
- (2) Ha a mulasztás a kifogással kapcsolatos, az iratokat a kifogás elbírálására illetékes bíróságnak kell megküldeni.

- (3) Ha az igazolási kérelem helytálló, a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság az eljárás folytatását rendeli el, és – az eljárás eredményétől függően – a korábbi határozatot hatályában fenntartja, vagy hatályon kívül helyezi és új határozatot hoz.
- (4) Az igazolási kérelemnek sem az eljárás folytatására, sem a határozat végrehajtására nincs halasztó hatálya; indokolt esetben azonban a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság a határozat végrehajtását felfüggesztheti.

71. Az idézés és az értesítés

- 87. §**
- (1) Akit a szabálysértési hatóság, a bíróság, valamint a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy az eljárási cselekményre idéz, köteles megjelenni. A szabálysértési hatóság, a bíróság, valamint a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy azt idézi, akinek a meghallgatása indokolt.
  - (2) Az idézést – e törvényben foglaltak kivételével – írásban kell közölni úgy, hogy azt az idézett személy az idézésben megjelölt napnál öt nappal korábban megkapja. Ha ugyanabban az eljárásban az idézett személlyel szemben korábban eljárási cselekményt foganatosítottak, úgy az idézést három nappal korábban kell megkapnia. Az idézésben meg kell jelölni, hogy a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság az idézett személyt milyen ügyben és milyen minőségben kívánja meghallgatni, egyúttal figyelmeztetni kell a megjelenés elmulasztásának következményeire.
  - (3) Ha az idézés kézbesítésére a (2) bekezdésben meghatározott tartamnál rövidebb idő alatt kerül sor, az idézett személy beleegyezése esetén az eljárási cselekményt foganatosítani lehet.
  - (4) A tanú, a szakértő meghallgatásának, illetve a szemlének a helyéről és időpontjáról az eljárás alá vont személyt és a sértettet értesíteni kell.
  - (5) Az írásbeli idézéssel azonos hatályú, ha a szabálysértési hatóság, a bíróság, valamint a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy a jelen levő személyt meghatározott időpontban történő megjelenésre szóban kötelezi és ezt jegyzőkönyvbe foglalja.
  - (6) Ha az idő hiánya vagy más nyomós ok indokoltá teszi, a (2) bekezdésben említetten kívül más alkalmas módon vagy eszközzel – különösen telefonon, telefaxon, elektronikus úton – való idézésnek vagy értesítésnek is helye van.
  - (7) Ha az idézett személy a megadott időpontban az idézésnek nem tud eleget tenni, minden tőle telhetőt meg kell tennie annak érdekében, hogy mulasztását úgy hozza a hatóság tudomására, hogy az a mulasztás okát még a határnap előtt megismerje és új határnapot tűzhessen ki.

72. A megjelenési kötelezettség elmulasztásával kapcsolatos költségek viselése

- 88. §**
- (1) Ha az idézett személy az idézésre nem jelenik meg és ezt alapos okkal előzetesen nem menti ki vagy önhibájából meghallgatásra alkalmatlan állapotban jelenik meg, illetve a meghallgatását megelőzően engedély nélkül távozik a meghallgatás helyéről, a meghallgatásának elmaradásával okozott költségek megtérítésére kell kötelezni.
  - (2) A költségtérítésre kötelezésről határozatot kell hozni.

73. A kézbesítés

- 89. §**
- (1) A szabálysértési hatóság, illetve a bíróság hivatalos iratának az érintett személy részére történő átadása (kézbesítés)
    - a) személyesen,
    - b) postai szolgáltató útján, a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó külön jogszabályok szerint,
    - c) szabálysértési jogsegély keretében történhet.
  - (2) Joghatás csak a szabályszerű kézbesítéshez kapcsolódik. A kézbesítés akkor szabályszerű, ha annak megtörténtét a jogszabályban jogosultként megjelölt személy aláírásával ellátott tértivevény, illetve jegyzőkönyv vagy határozatpéldány igazolja. A kézbesítés akkor is szabályszerű, ha az arra jogosult a jegyzőkönyv vagy határozatpéldány aláírását megtagadja és a szabálysértési hatóság, bíróság ennek tényét az iratra feljegyzi.
  - (3) Az iratot a kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni, ha a kézbesítés azért volt eredménytelen, mert a címzett az iratot a postai szolgáltató értesítése ellenére nem vette át. Az iratot kézbesítettnek kell tekinteni, ha a címzett az átvételt megtagadta.
  - (4) Az elővezetést elrendelő határozatot a foganatosításkor kell átadni a határozatban megnevezett személynek.

74. A kézbesítési vélelem megdöntése

- 90. §**
- (1) A kézbesítési vélelem megdöntése iránt a címzett terjeszthet elő kérelmet, ha
    - a) a kézbesítés a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó jogszabályok megsértésével történt, vagy
    - b) a hivatalos iratot nem az a) pontban meghatározott okból, önhibáján kívül nem vette át.
  - (2) A kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelmet a címzett a kézbesítési vélelem beálltáról történő tudomásszerzéstől számított nyolc napon, de legkésőbb a kézbesítési vélelem beálltától számított három hónapos jogvesztő határidőn belül terjesztheti elő annál a szabálysértési hatóságnál, illetve bíróságnál, amely a kézbesítésről intézkedett.
  - (3) A kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelemben elő kell adni azokat a tényeket, illetve körülményeket, amelyek a kézbesítés szabálytalanságát igazolják vagy a kérelmező részéről az önhiba hiányát valószínűsítik.
  - (4) A kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelemről annak beérkezését követő nyolc napon belül – a (6) bekezdésben foglalt kivétellel – az a szabálysértési hatóság, illetve bíróság határoz, amely a kézbesítésről intézkedett.
  - (5) Ha a kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelemnek a szabálysértési hatóság vagy a bíróság helyt ad, a vélelmezett kézbesítéshez fűződő jogkövetkezmények hatálytalanok és a kézbesítést, illetve a már megtett intézkedéseket, eljárási cselekményeket a szükséges mértékben meg kell ismételni.
  - (6) Ha a kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelem a kifogással kapcsolatos, az iratokat a kifogást elbíráló bíróságnak kell megküldeni.
  - (7) A kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelmet elutasító határozat ellen panasznak van helye.

75. A jegyzőkönyv

- 91. §**
- (1) Az eljárási cselekményekről – ha e törvény másként nem rendelkezik – jegyzőkönyvet kell készíteni.
  - (2) A jegyzőkönyvben fel kell tüntetni
    - a) a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság megnevezését,
    - b) az eljárás alapjául szolgáló szabálysértés megjelölését,
    - c) az eljárási cselekmény helyét, valamint kezdő és záró időpontját,
    - d) a szabálysértési hatóság tagja, a bíró, az eljárásban részt vevő személy és képviselője, továbbá a tanú, a szakértő nevét.
  - (3) A jegyzőkönyvben a szükséges részletességgel és oly módon kell leírni az eljárási cselekményt, hogy a jegyzőkönyv alapján az eljárási szabályok megtartását is nyomon lehessen követni. A szabálysértési hatóság tagja, illetve a bíró, valamint a jegyzőkönyvvezető a jegyzőkönyvet aláírja.
  - (4) A szabálysértési hatóság előtt folyó eljárásban a jegyzőkönyvet felolvasás után – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – az eljárási cselekmény résztvevőinek alá kell írniuk. Ha a jegyzőkönyv aláírását bármelyik résztvevő megtagadja, azt a megtagadás okának megjelölésével a jegyzőkönyvben fel kell tüntetni.
  - (5) Az eljárás alá vont személynek a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság előtt tett vallomását a szükséges részletességgel, indokolt esetben szó szerint kell jegyzőkönyvbe foglalni.
  - (6) Az eljárási cselekmény hangfelvevővel vagy egyéb berendezéssel is rögzíthető. A rögzítés ilyen módja kifogás vagy panasz benyújtása esetében a jegyzőkönyvet nem pótolja.

76. A szabálysértési költség

- 92. §**
- (1) Szabálysértési költség
    - a) mindaz a költség, amelyet az állam a szabálysértés bizonyítása érdekében a büntetés, illetve az intézkedés végrehajtásának befejezéséig, továbbá a perújítási eljárás során előlegezett,
    - b) az eljárás alá vont személynek, a sértettnek, továbbá az eljárás alá vont személy, illetve a sértett képviselőjének az ügyben felmerült indokolt készkiadása, akkor is, ha azt az állam nem előlegezte,
    - c) a sértett képviselőjének az indokolt készkiadása és díja, akkor is, ha azt az állam nem előlegezte.
  - (2) A (3) bekezdésben meghatározott kivétellel az eljárás alá vont személy viseli a szabálysértési költséget, ha vele szemben szabálysértés elkövetése miatt joghátrányt alkalmaztak.
  - (3) Az állam viseli azt a költséget, amely annak következtében merült fel, hogy az eljárás alá vont személy a magyar nyelvet nem ismeri.

- (4) A feljelentés elutasítása és a szabálysértési eljárás megszüntetése esetén a szabálysértési költség az államot terheli, az eljárás alá vont személyt kötelezni kell annak a költségnek viselésére, amely a mulasztása folytán merült fel.
- (5) Ha az eljárás alá vont személy a jövedelmi és vagyoni viszonyai folytán a szabálysértési költséget előreláthatóan nem tudja megfizetni és ezt a közigazgatási hatósági eljárásokban a személyes költségmentesség megállapításáról szóló kormányrendeletben meghatározottaknak megfelelően igazolta, az eljárás alá vont személy vagy képviselője kérelmére a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság határoz arról, hogy az eljárás alá vont személy részére személyes költségmentességet engedélyez.
- (6) A szabálysértési költség viselését határozatban kell megállapítani.

77. A szabálysértés által okozott kár megtérítése

- 93. §**
- (1) Ha az eljárás alá vont személy és a sértett a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság előtt megállapodik a szabálysértéssel okozott kár összegében és megtérítésének módjában, vagy ha a kár összege a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján aggálytalanul megállapítható és azt az eljárás alá vont személy a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság határozatának meghozataláig megtéríti, a 21. § (5) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.
  - (2) Ha az eljárás alá vont személy a szabálysértési hatóság határozatának, illetve a bíróság első fokú határozatának meghozataláig – a közlekedési szabálysértéssel okozott kár kivételével – az okozott kárt nem térítette meg, a szabálysértési határozatban kötelezni kell annak megtérítésére. A kár értékét a szabálysértési hatóság vagy a bíróság határozza meg az eljárás adatai alapján.
  - (3) Az eljárás alá vont személy a sértettel szemben követelést nem érvényesíthet és beszámítási kifogással nem élhet.

XIII. FEJEZET

A SZABÁLYSÉRTÉSI HATÓSÁG HATÁROZATAI

78. A határozat

- 94. §**
- (1) A határozatot jegyzőkönyvbe – vagy más módon írásba – kell foglalni. Külön íven kell megszövegezni a határozatot, ha azt kézbesítés útján közlik.
  - (2) A jegyzőkönyvbe foglalt vagy az ügyíratra feljegyzett határozatban nem kell feltüntetni a szabálysértési hatóság nevét, az ügyszámot, valamint a határozathozatal helyét és idejét, ha azok az iratból kitűnnek.

79. A határozat közlése

- 95. §**
- (1) A szabálysértési hatóság, illetve a bíróság a határozatát azzal közli, akire az rendelkezést tartalmaz. Az eljárás alá vont személlyel közölt határozatot képviselőjével is közölni kell.
  - (2) A szabálysértési hatóság a sértettel és képviselőjével közli az eljárás alá vont személy felelősségét megállapító jogerős ügydöntő határozatot, illetve a bíróság hatályban tartó vagy megváltoztató végzését.
  - (3) Az elkobzott dolog tulajdonosával is közölni kell a nem az eljárás alá vont személy tulajdonát képező dolog elkobzásáról rendelkező határozatot.

80. A határozat tartalma

- 96. §**
- (1) A határozatnak tartalmaznia kell
    - a) a szabálysértési hatóság megnevezését, az ügy számának és tárgyának a megjelölését;
    - b) a rendelkező részben az eljárás alá vont személy természetes személyazonosító adatait, a szabálysértés megnevezését, a kiszabott büntetést, illetve az alkalmazott intézkedést;
    - c) a kiszabott büntetés, illetve az alkalmazott intézkedés teljesítésének határnapját vagy határidejét és az önkéntes teljesítés elmaradásának jogkövetkezményeit és mértékét;
    - d) a jogorvoslat lehetőségéről, benyújtásának helyéről és határidejéről, valamint a jogorvoslati eljárásról, bírósági felülvizsgálat esetén a tárgyalás tartása iránti kérelem lehetőségéről való tájékoztatást;
    - e) rövid indokolást, utalva a megállapított tényekre, az ezek alapjául szolgáló bizonyítékokra, továbbá a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása során figyelembe vett körülményekre;

- f) utalást az érdemi döntés alapját képező jogszabályra;
  - g) a határozathozatal helyét, idejét, a szabálysértési hatóság részéről eljáró személy aláírását és az eljáró hatóság bélyegző lenyomatát.
- (2) A szabálysértési hatóság egyéb határozatainak alaki és tartalmi követelményeire az (1) bekezdés rendelkezései megfelelően irányadóak.

81. A határozat kijavítása és kiegészítése

- 97. §**
- (1) A szabálysértési hatóság, illetve a bíróság a határozatát név-, szám-, számítási hiba vagy más hasonló elírás esetén kijavítja.
  - (2) A szabálysértési hatóság, illetve a bíróság a határozatát kiegészíti, ha valamely lényeges kérdésről nem rendelkezett.
  - (3) A kijavítás tényét, illetve a kiegészítésről szóló határozatot azzal kell közölni, akivel az eredeti határozatot közölték, illetve akire nézve a kiegészített határozat rendelkezést tartalmaz. A szabálysértési hatóság kiegészítésről szóló határozata ellen kifogásnak, a bíróság kiegészítő végzése ellen fellebbezésnek van helye.

82. Panasz a szabálysértési hatóság határozatával szemben

- 98. §**
- (1) A szabálysértési hatóságnak az elővezetés kivételével a kényszerintézkedés tárgyában hozott, továbbá a feljelentést elutasító, illetve a szabálysértési eljárást megszüntető, valamint a kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelmet elbíráló határozatával, illetve intézkedésével szemben az eljárás alá vont személy és képviselője, a sértett és képviselője, valamint a rendbírósággal sújtott személy panaszt tehet.
  - (2) A kényszerintézkedés tárgyában benyújtott panaszt a határozat közlésétől számított három, egyéb esetekben nyolc napon belül kell szóban vagy írásban megtenni a szabálysértési hatóságnál.
  - (3) Amennyiben a szabálysértési hatóság a panasznak nem ad helyt, az iratokat három napon belül az illetékes ügyészségnek küldi meg.
  - (4) Az ügyész a kényszerintézkedés tárgyában benyújtott panaszt három, egyéb esetekben nyolc napon belül elbírálja és
    - a) a panaszt, mint alaptalant elutasítja, vagy
    - b) a határozatot hatályon kívül helyezi, indokolt esetben a szabálysértési hatóságot az eljárás folytatására utasítja.
  - (5) A (4) bekezdés a) pontja esetében az ügyész a panasztevőt, a b) pont esetében pedig azokat értesíti, akikkel a panasz alapjául szolgáló határozatot korábban közölték.

XIV. FEJEZET

HELYSZÍNI ELJÁRÁS

83. Helyszíni bíróság

- 99. §**
- (1) Helyszíni intézkedés során a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben helyszíni bíróság kiszabásának van helye.
  - (2) A helyszíni bíróság összege ötezer forinttól ötvenezer forintig, hat hónapon belül ismételt elkövetés esetén hetvenezer forintig terjedhet.
  - (3) Ha az eljárás alá vont személy a helyszíni bíróság kiszabását – a helyszíni bíróság meg nem fizetése esetén alkalmazandó jogkövetkezményekről szóló tájékoztatás után – aláírásával igazoltan tudomásul veszi, a helyszíni bíróság ellen nincs helye jogorvoslatnak.
  - (4) Az eljárás alá vont személy a helyszíni bíróságot
    - a) ha annak feltételei adottak, a helyszínen erre alkalmas, erre a célra a hatóság által rendszeresített elektronikus eszközön teljesítve, készpénz-kímélő fizetési mód alkalmazásával is teljesítheti,
    - b) ha az a) pontban meghatározott lehetőség nem vehető igénybe vagy az eljárás alá vont személy azzal nem él, a részére átadott csekkszelvényen vagy banki átutalással a helyszíni bíróság összegének az e törvényben meghatározott határidőn belül történő megfizetésével, átutalásával teljesítheti.
  - (5) Ha az elkövető a megadott határidőn belül nem fizeti meg a helyszíni bíróságot, a meg nem fizetett helyszíni bíróság végrehajtására a 12. §-ban foglaltak az irányadóak.

84. Gépjárművezető távollétében kiszabható helyszíni bírság

- 100. §** (1) A gépjárművel elkövetett szabálysértés miatt a helyszíni bírságot a gépjárművezető távollétében is ki lehet szabni. Ilyenkor a gépjármű forgalmi rendszáma alapján megállapított üzemben tartó címére kell a kiszabott összeget tartalmazó csekkszelvényt megküldeni.
- (2) Ha a gépjármű üzemben tartója a helyszíni bírság kiszabását nem veszi tudomásul, a szabálysértési eljárást az egyébként irányadó rendelkezések szerint kell lefolytatni. Így kell eljárni akkor is, ha a gépjármű üzemben tartójának megküldött csekkszelvényen vagy banki átutalással a helyszíni bírságot az e törvényben meghatározott határidőn belül nem fizetik meg.

85. Helyszíni idézés, értesítési kötelezettség

- 101. §** (1) Az e törvény szerint helyszíni bírság kiszabására, illetve jogszabály alapján ellenőrzésre jogosult szerv vagy személy a szabálysértési elzárással nem büntethető szabálysértés tetten ért elkövetőjét, amennyiben a helyszíni bírság kiszabását nem veszi tudomásul, szabálysértési eljárás azonnali lefolytatása érdekében az elkövetés helye szerint illetékes szabálysértési hatósággal egyeztetett, de legkésőbb öt napon belüli időpontra a helyszínen a szabálysértési hatóság elé idézheti.
- (2) A helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy beszerzi a helyszínen fellelhető, az eljárás lefolytatásához szükséges bizonyítékokat és a helyszínen tartózkodó tanúkat idézi. A beszerzett bizonyítékokról és a tanúkutatás eredményéről feljegyzést készít, amelyben a szabálysértési hatóság által történő döntéshozatalhoz szükséges mértékben részletezi a szabálysértést.
- (3) Az idézést az idézett személy személyi adatainak, a szabálysértési hatóság megnevezésének, a meghallgatás helyének és idejének, az idézés kézbesítője nevének, valamint a szabálysértés megnevezésének, továbbá az idézés elmulasztása következményeinek a megjelölésével a (2) bekezdésben írt feljegyzésbe kell foglalni.
- (4) A feljegyzést haladéktalanul meg kell küldeni az eljárásra illetékes szabálysértési hatóságnak, valamint gondoskodni kell arról, hogy a bizonyítási eszközök a szabálysértési hatóság rendelkezésére álljanak.
- (5) Az eljárásra illetékes szabálysértési hatóság a meghallgatás során az intézkedést foganatosító személyt tanúként hallgathatja meg.
- (6) Ha az eljárásra illetékes szabálysértési hatóság a meghallgatást követően megállapítja az eljárás alá vont személy szabálysértési felelősségét, büntetést szab ki, illetve intézkedést alkalmaz, ellenkező esetben megszünteti a szabálysértési eljárást. Amennyiben arra lehetőség van, a határozatát két órán belül írásba foglalja és közli az érintettekkel.
- (7) Ha az idézést az eljárás alá vont személy nem veszi át vagy annak átadása előtt a helyszínről eltávozik, a meghallgatáson történő meg nem jelenése az eljárás lefolytatásának nem akadály.
- (8) Ha az (1) bekezdésben megjelölt személy elmulasztja az idézést, a szabálysértési hatóság a feljegyzés alapján a 102. § (1) bekezdésében meghatározott döntésre vonatkozó szabályok megfelelő alkalmazásával jár el. Ha erre nincs lehetőség, az idézett személy elővezetését kell elrendelni.
- (9) E § vonatkozásában a feljegyzés tartalmi elemeire a jegyzőkönyv tartalmi elemeit megfelelően kell alkalmazni.

XV. FEJEZET

A SZABÁLYSÉRTÉSI HATÓSÁG ELJÁRÁSA

86. Meghallgatás nélküli eljárásban hozott határozat

- 102. §** (1) Ha a tényállás tisztázott és az eljárás alá vont személy vagy az eljárásban részt vevő más személy meghallgatása nem szükséges, a szabálysértési hatóság – a (3) bekezdésben meghatározottak szerint – büntetést szab ki, illetve önállóan vagy büntetés mellett intézkedést alkalmaz.
- (2) A szabálysértési hatóság a határozatát – a határozatra vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően – a szabálysértési eljárás megindítását követő tizenöt napon belül kizárólag a szabálysértési eljárás iratai alapján hozza meg.
- (3) A szabálysértési hatóság (1) bekezdés szerinti határozatával büntetésként pénzbírságot szab ki, illetve járművezetéstől eltiltás, figyelmeztetés, elkobzás vagy kitiltás intézkedést alkalmaz.
- (4) A szabálysértési hatóság rendelkezik a szabálysértési költség viseléséről és – ha annak e törvényben meghatározott feltételei fennállnak – az eljárás alá vont személyt a szabálysértéssel okozott kár megtérítésére kötelezi.

- 103. §** (1) A 102. § (1) bekezdése szerinti döntéssel szemben nincs helye kifogás benyújtásának, azonban az eljárás alá vont személy annak kézbesítésétől számított nyolc napon belül kérheti, hogy a szabálysértési hatóság hallgassa meg.
- (2) A kérelem alapján a szabálysértési hatóságnak meg kell hallgatnia az eljárás alá vont személyt. A meghallgatásra az erre irányuló kérelem érkezésétől számított öt napon belül idézést kell kibocsátani. Az eljárás alá vont személy a kérelmet a meghallgatás megkezdéséig visszavonhatja, ebben az esetben úgy kell tekinteni, mintha nem terjesztett volna elő kérelmet.
- (3) Ha az eljárás alá vont személy a meghallgatáson nem jelenik meg és magát alapos okkal, előzetesen, illetve az akadály felmerülésekor haladéktalanul nem menti ki, úgy kell tekinteni, mint aki a kérelmét visszavonta.

87. Meghallgatás

- 104. §** (1) Ha nincs helye a 102. § (1) bekezdése szerinti határozat meghozatalának, a szabálysértési hatóság a tényállás tisztázása érdekében bizonyítást folytat le, valamint felhívja a feljelentőt további adatok közlésére.
- (2) Ha a szabálysértési hatóság a 102. § (1) bekezdése szerinti határozat ellen előterjesztett kérelem alapján tart meghallgatást, a szabálysértési hatóság a 102. § (1) bekezdése szerinti határozatát visszavonja és a megállapított tényállás alapján meghozza a határozatát azzal, hogy a meghallgatás nélküli eljárásban hozott határozatban megállapított rendelkezéseknél hátrányosabb rendelkezést akkor hozhat, ha a meghallgatáson új bizonyíték merül fel.
- (3) A meghallgatás során az eljárás alá vont személyt – ha a közérdekű munka végrehajtásához szükséges feltételek fennállnak – nyilatkoztatni kell arról, hogy hozzájárul-e a közérdekű munka kiszabásához.

XVI. FEJEZET

JOGORVOSLAT A SZABÁLYSÉRTÉSI HATÓSÁG HATÁROZATÁVAL SZEMBEN

- 105. §** (1) Az érdemi határozattal szemben az eljárás alá vont személy vagy képviselője, az okozott kár megtérítésére kötelezés esetén, kizárólag e rendelkezéssel szemben a sértett is, az érdemi határozatot hozó szabálysértési hatóságnál a határozat közlésétől számított nyolc napon belül kifogást nyújthat be.
- (2) A kifogásban elő kell adni annak okát. Az ok téves megjelölése vagy hiánya miatt a kifogás érdemi elbírálását nem lehet megtagadni. A kifogásban egyértelműen meg kell jelölni, hogy a bíróság az ügyet tárgyaláson bírálja el.
- (3) Ha a kifogásban olyan új tény állítanak vagy olyan új bizonyítékra hivatkoznak, amelyet a szabálysértési hatóság a kifogással támadott határozat meghozatala során nem ismert, a szabálysértési hatóság ezen új tényre, illetve bizonyítékra figyelemmel a kifogás alapján a határozatát visszavonhatja, vagy az eljárás alá vont személy javára megváltoztathatja.
- (4) A szabálysértési hatóság kifogás alapján megváltoztatott határozata ellen az eljárás alá vont személy és képviselője a közléstől számított nyolc napon belül ismételt kifogást nyújthat be. Az ismételt kifogásban csak a határozat megváltoztatással érintett megállapításait lehet sérelmezni.
- (5) A szabálysértési hatóság elutasítja az ismételt kifogást, ha az nem a megváltoztatással érintett megállapítások ellen irányul. Az elutasítás ellen nincs helye jogorvoslatnak.
- 106. §** (1) A szabálysértési hatóság elutasítja az elkésett vagy nem a jogosult által előterjesztett kifogást. E határozat ellen nincs helye jogorvoslatnak.
- (2) Ha a szabálysértési hatóság a kifogással támadott határozatát nem változtatja meg, a kifogás hatósághoz történő beérkezését követő nyolc – a bizonyítási eljárás lefolytatása esetén tizenöt – napon belül az iratokat a kifogás elbírálására megküldi a 41. § (1) bekezdése szerinti helyi bíróságnak. Az ismételt kifogást a szabálysértési hatóság haladéktalanul megküldi a helyi bíróságnak.

88. Általános szabályok a bíróság előtti eljárásban

- 107. §** (1) A bíróság a szabálysértési ügyben egyesbíróként jár el.
- (2) A bíróság szabálysértési ügyben az iratok beérkezését követő harminc napon belül végzéssel határoz, amely rendelkező részből és indokolásból áll. Az ügydöntő végzés indokolása – ha e törvény másképp nem rendelkezik – tartalmazza a tényállást, a bizonyítékok értékelését, a végzés rendelkezéseinek indokait és megjelöli a végzés alapjául szolgáló jogszabályokat.

- (3) A pervezető végzést nem kell indokolni. A bizonyítási indítvány elutasításának indokait az ügydöntő végzésben kell kifejteni.
- (4) A bíróság az ügy elbírálását követően a szabálysértési ügy iratait végzésének kiadmányaival együtt visszaküldi a szabálysértési hatóságnak.

89. Intézkedések a kifogás alapján

- 108. §** (1) A bíróság a 106. § (2) bekezdése szerint megküldött kifogás beérkezését követően öt napon belül megvizsgálja, hogy helye van-e
- a) az ügy áttételének,
  - b) az eljárás felfüggesztésének,
  - c) az eljárás megszüntetésének,
- és a szükséges intézkedéseket haladéktalanul megteszi.
- (2) A bíróság a szabálysértési hatóság határozatát hatályon kívül helyezi és az iratokat a szabálysértési hatóságnak megküldi, ha
- a) a határozatot a szabálysértési hatóságnak törvényben kizárt tagja hozta,
  - b) a szabálysértési hatóság – a bíróság hatáskörébe tartozó szabálysértés kivételével – nem a hatáskörében járt el, illetve a hatáskörét túllépte,
- és új eljárás lefolytatására kötelezi a szabálysértési hatóságot.
- (3) Ha a bíróság azt észleli, hogy a szabálysértési hatóság a bíróság hatáskörébe tartozó szabálysértés miatt hozott határozatot, a bíróság a szabálysértési hatóság határozatát hatályon kívül helyezi és az eljárást e törvény rendelkezései szerint folytatja le.

90. A kifogás elintézése tárgyalás tartása nélkül

- 109. §** Ha a 108. §-ban írt intézkedésnek nincs helye és a kifogásban nem kérték az ügy tárgyaláson történő elbírálását, a bíróság a kifogást tizenöt napon belül tárgyalás tartása nélkül, az iratok alapján bírálja el, feltéve, hogy az eljárás az iratok alapján lefolytatható.

91. A kifogás elintézése tárgyaláson

- 110. §** (1) A bíróság tárgyalást tart, ha a kifogásban a jogosult kifejezetten kérte az ügy tárgyaláson történő elbírálását, vagy ha a bíróság tárgyalás tartását szükségesnek tartja.
- (2) A bíróság tárgyalása nyilvános.
- (3) A bíróság a tárgyalásra idézi az eljárás alá vont személyt, ha a tárgyalást az eljárás alá vont személy kérte vagy jelenlétét egyéb okból szükségesnek tartja. Egyéb esetekben az eljárás alá vont személyt értesíti.
- (4) Ha az eljárás alá vont személy a szabályszerű értesítésre nem jelent meg, távollétében a tárgyalás megtartható, erre őt az értesítésben figyelmeztetni kell.
- (5) Ha a tárgyaláson a tárgyalás tartását kérő személy nem jelenik meg és elmaradását alapos indokkal előzetesen nem mentette ki, úgy kell tekinteni, mint aki a kifogását visszavonta.
- (6) Ha a kifogásban nem kérték tárgyalás tartását, de a bíróság a tárgyalás tartását szükségesnek tartja és a kifogást előterjesztő ezen nem jelenik meg és elmaradását alapos indokkal előzetesen, illetve az akadály felmerülésekor haladéktalanul nem mentette ki, a bíróság a kifogást az iratok alapján bírálja el.
- (7) Az eljárás alá vont személy a szabálysértési tárgyaláson képviselővel is képviseltetheti magát, ha jelenléte nem kötelező.
- (8) A bíróság a tárgyalásról értesíti a szabálysértési hatóságot, az eljárás alá vont személy képviselőjét és a sértettet. Ha a szabálysértési hatóság képviselője a részvételi szándékát bejelentette, távollétében a tárgyalás nem tartható meg.

92. A szabálysértési tárgyalás szabályai

- 111. §** (1) A tárgyalást a bíró az ügy megjelölésével nyitja meg, majd a megidézettek és az értesítettek számbavételét követően – amennyiben a tárgyalás megtartásának nincs akadálya – felhívja a tanúkat a tárgyalóterem elhagyására, az igazolatlan eltávozás következményeire való figyelmeztetés mellett.

- (2) A bíró ismerteti a szabálysértési hatóság határozatának, valamint az ellene emelt kifogásnak a lényegét, a tárgyalás tartására irányuló kifejezett kérelmet, továbbá az iratok tartalmából mindazt, amit az ügy eldöntése szempontjából lényegesnek tart.
- (3) Az eljárás alá vont személy, a képviselője, valamint a szabálysértési hatóság képviselője az ismertetés kiegészítését kérhetik.

- 112. §**
- (1) A bizonyítás felvételének sorrendjét és terjedelmét a bíró állapítja meg.
  - (2) A bizonyítási eljárást az eljárás alá vont személy meghallgatásával kell kezdeni. Amennyiben az eljárás alá vont személy nincs jelen a tárgyaláson és jelenléte nem kötelező, az ügygel kapcsolatos korábbi nyilatkozatát kell felolvasni.
  - (3) Az eljárás alá vont személyt – személyi adatai felvételét követően – figyelmeztetni kell, hogy nem köteles vallomást tenni, majd ezt követően a még meg nem hallgatott eljárás alá vont személyek távollétében kell meghallgatni.
  - (4) Az eljárás alá vont személy a tárgyalás rendjének zavarása nélkül a tárgyalás alatt is értekezhet képviselőjével.
  - (5) Ha az eljárás alá vont személy vagy egyetértésével a képviselője, illetve a sértett a tárgyaláson vagy azon kívül a kifogást visszavonja, a bíróság az eljárást megszünteti. Ez esetben a szabálysértési hatóság határozata a visszavonás bejelentésének, illetve a bírósághoz érkezésének napján jogerőre emelkedik.
- 113. §**
- (1) A szabálysértési hatóság képviselője és az eljárás alá vont személy képviselője az eljárás alá vont személyhez, a tanúkhöz és a szakértőkhöz kérdést intézhet, bizonyítási indítványokat terjeszthet elő.
  - (2) A bíróság a bizonyítási indítványok felől külön indokolás nélkül dönt, elutasításukat csak az ügydöntő végzésben kell indokolni.
  - (3) Ha a bizonyítás felvétele a tárgyaláson jelentős nehézségbe ütközne, a bíróság kiküldött bíró vagy megkeresett bíróság útján jár el.
  - (4) Amennyiben a tárgyalás adataiból bűncselekmény elkövetésének gyanúja lehet következtetni, a bíróság az ügyet haladéktalanul átteszi a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező ügyészséghez.
- 114. §**
- (1) A bíróság az ügyet lehetőleg egy tárgyalási napon befejezi.
  - (2) Ha az ügy terjedelme, a bizonyítás kiegészítése miatt, vagy egyéb fontos okból szükséges, a bíró a tárgyalást legfeljebb nyolc napra elnapolhatja. Az elnapolt tárgyalást a tárgyalás korábbi részéről felvett jegyzőkönyv lényegének ismertetésével kell kezdeni, feltéve, hogy az eljárás alá vont személy vagy a képviselője ezt szükségesnek tartja.
  - (3) Ha a tárgyalás megtartásának akadálya van, a bíró a tárgyalást legfeljebb harminc napra elhalasztja, a tárgyalás új hatánapját nyomban kitűzi.
- 115. §**
- (1) Amennyiben a bizonyítási eljárást a bíróság befejezetté nyilvánította, először az eljárás alá vont személy, illetve a képviselője fejtheti ki álláspontját az ügy lényegéről, majd a sértett szólhat fel.
  - (2) A nyilatkozatokat követően a bíróság zárt ülésen meghozza a végzését, amelyet nyomban nyilvánosan kihirdet.

93. A kifogás elbírálása tárgyában hozott ügydöntő végzés

- 116. §**
- (1) A bíróság a szabálysértési hatóság határozatát végzésében
    - a) hatályban tartja, ha a kifogás alaptalan,
    - b) az eljárás alá vont személy javára megváltoztathatja, ha a kifogásban olyan új tényt állítanak vagy olyan új bizonyítékra hivatkoznak, amelyet a szabálysértési hatóság a kifogással támadott határozat meghozatala során nem ismert,
    - c) megváltoztatja, ha a szabálysértési hatóság jogszabályt helytelenül alkalmazott.
  - (2) A bíróság a kifogást elbíráló végzésében rendelkezik a szabálysértési költség viseléséről.
  - (3) A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.
  - (4) A végzés a közlés napján jogerős.

XVII. FEJEZET**A SZABÁLYSÉRTÉSI ELZÁRÁSSAL IS BÜNTETHETŐ SZABÁLYSÉRTÉSEKRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK****94. Előkészítő eljárás**

- 117. §** (1) A szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt a feljelentést a rendőrségnél kell megtenni. Ha a szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt a feljelentést máshol tették, vagy ha a szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértésről egyéb módon szereztek tudomást, a feljelentést, illetve az egyéb jelzést a rendőrséghez kell haladéktalanul továbbítani.
- (2) A rendőrség a szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés tényállásának felderítése, az elkövető kilétének megállapítása, valamint a bizonyítási eszközök felkutatása és biztosítása érdekében a bírósági eljárást előkészítő eljárást folytat le. A rendőrség előkészítő eljárására a szabálysértési hatóság eljárására vonatkozó általános szabályokat kell alkalmazni azzal, hogy azt harminc napon belül be kell fejezni, kivéve, ha a felettes rendőri szerv annak időtartamát a rendőrség indítványára újabb harminc nappal meghosszabbítja.
- (3) A rendőrség az előkészítő eljárás során elrendelheti lakás, egyéb helyiség vagy azokhoz tartozó bekerített hely átvizsgálását, ha alaposan feltehető, hogy az tárgyi bizonyítási eszköz megtalálására vezet. Az elrendelő határozatban meg kell jelölni azokat a bizonyítási eszközöket, amelyek megtalálására az intézkedés irányul. A határozatot az intézkedés megkezdése előtt az érintettel közölni kell. Végrehajtásától el kell tekinteni, ha a keresett dolgot az érintett előadja. Az intézkedés csak az érintett vagy képviselője jelenlétében hajtható végre.
- (4) A (3) bekezdés rendelkezése alapján nem kutatható át közjegyzői és ügyvédi iroda, valamint egészségügyi intézmény.
- (5) Az előkészítő eljárás befejezését követően a rendőrség az előkészítő eljárás során keletkezett iratokat, adatokat, megállapításokat tartalmazó jelentését – a (7) bekezdésben foglalt eseten kívül – haladéktalanul megküldi a bíróságnak.
- (6) A rendőrség az (5) bekezdésben foglalt jelentésnek a bírósághoz történő megküldését megelőzően – az érték-egybefoglalás megállapíthatósága érdekében – ellenőrzi, hogy az eljárás alá vont személlyel szemben tulajdon elleni szabálysértés elkövetése miatt folyik-e másik előkészítő eljárás.
- (7) A rendőrség az e törvényben meghatározott büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok fennállása esetén megszünteti a szabálysértési eljárást.

95. A bíróság meghallgatás nélküli eljárásban hozott határozata

- 118. §** (1) Ha az előkészítő eljárás iratai alapján megállapítható, hogy a tényállás tisztázott és az eljárás alá vont személy vagy a tanú, sértett, szakértő meghallgatása nem szükséges, a bíróság határozatban büntetést szab ki, illetve önállóan vagy büntetés mellett intézkedést alkalmaz.
- (2) A bíróság az (1) bekezdés szerinti döntését az előkészítő eljárásról készített jelentés megérkezését követő tizenöt napon belül, kizárólag a szabálysértési eljárás iratai és az előkészítő eljárásról szóló jelentés alapján meghozza.
- (3) Ha az eljárás alá vont személy őrizetbe vételére került sor, az (1) bekezdés szerinti döntés meghozatalának nincs helye.
- (4) Az (1) bekezdés alapján a bíróság nem szabhat ki közérdekű munka és szabálysértési elzárás büntetést.
- 119. §** (1) A 118. § (1) bekezdése szerinti döntéssel szemben nincs helye fellebbezésnek, azonban az eljárás alá vont személy vagy képviselője annak kézhezvételétől számított nyolc napon belül kérheti tárgyalás tartását.
- (2) Az eljárás alá vont személy a kérelmet a tárgyalás megkezdéséig visszavonhatja, ebben az esetben úgy kell tekinteni, mintha nem terjesztett volna elő kérelmet. Ha az eljárás alá vont személy nem kérte tárgyalás tartását, a döntés jogerőre emelkedik és végrehajtható.
- (3) Ha az eljárás alá vont személy a tárgyaláson nem jelenik meg és magát alapos okkal, előzetesen, illetve az akadály felmerültekor haladéktalanul nem menti ki, úgy kell tekinteni, mint aki a kérelmét visszavonta.
- 120. §** (1) A bíróság tárgyalást tart, ha a 118. § (1) bekezdése szerinti döntésnek nincs helye, vagy ha az ügy elbírálása érdekében egyébként tárgyalás tartását tartja szükségesnek, továbbá, ha az eljárás alá vont személy vagy képviselője a 119. § (1) bekezdése szerint tárgyalás tartását kérte. Ez utóbbi esetben a bíróság a tárgyalásra az erre irányuló kérelem kézhezvételétől számított öt napon belül idézést bocsát ki.
- (2) A bíróság az (1) bekezdés szerinti tárgyalás során a szabálysértési tárgyalásra vonatkozó, e törvényben meghatározott szabályok megfelelő alkalmazásával jár el.

- (3) A bíróság, ha a rendelkezésére álló iratok alapján lehetséges, haladéktalanul határoz az áttételről, az eljárás felfüggesztéséről, illetőleg az eljárás megszüntetéséről.
- (4) A bíróság, ha az iratok tartalma alapján nem lehetséges az ügy érdemi elbírálása, a tényállás tisztázása érdekében
- meghallgatja az eljárás alá vont személyt, szükség esetén a sértettet, a feljelentőt, illetve más tanút,
  - felhívja a feljelentőt további adatok közlésére,
  - szakvéleményt szerez be, meghallgatja a szakértőt,
  - iratokat, tárgyi bizonyítási eszközöket szerez vagy szereztet be,
  - külön jogszabályban meghatározott feltételek alapján más szerveket adatok közlésére hív fel.
- (5) A meghallgatás során az eljárás alá vont személyt – ha a közérdekű munka végrehajtásához szükséges feltételek fennállnak – nyilatkoztatni kell arról, hogy hozzájárul-e a közérdekű munka kiszabásához. A hozzájárulás megtagadása kizárja a közérdekű munka végrehajtását.
- (6) A bíróság az így megállapított tényállás alapján végzéssel megszünteti a szabálysértési eljárást vagy megállapítja az eljárás alá vont személy felelősségét és büntetést szab ki, illetve intézkedést alkalmaz.
- (7) Ha a bíróság a 118. § (1) bekezdése szerinti döntés ellen előterjesztett tárgyalás tartására irányuló kérelem alapján tart tárgyalást, a (3) bekezdésben írt módon állapítja meg a tényállást és ez alapján a (4) bekezdésben írtak szerint dönt azzal, hogy a meghallgatás nélküli eljárásban hozott határozatban megállapított rendelkezéseknél hátrányosabb rendelkezést akkor hozhat, ha a tárgyaláson új bizonyíték merül fel.
- (8) A bíróság rendelkezik a szabálysértési költség viseléséről és – ha annak e törvényben meghatározott feltételei fennállnak – az eljárás alá vont személyt a szabálysértéssel okozott kár megtérítésére kötelezi.
- 121. §** (1) A bíróság tárgyaláson hozott végzésével szemben az eljárás alá vont személy és a képviselője, az előkészítő eljárást lefolytató szerv, az okozott kár megtérítésére kötelezés esetén, kizárólag e rendelkezéssel szemben a sértett is, továbbá az előkészítő eljárást lefolytató szerv a végzés közlésétől számított nyolc napon belül halasztó hatályú fellebbezést nyújthat be.
- (2) A fellebbezésben elő kell adni annak okát és célját. Az ok téves megjelölése vagy hiánya miatt a fellebbezés elbírálását nem lehet megtagadni.
- (3) Az elkésett vagy nem a jogosult által előterjesztett fellebbezést a végzést hozó bíróság elutasítja.
- (4) A bíróság az iratokat a fellebbezés beérkezését követő öt napon belül megküldi az illetékes törvényszéknek.
- 122. §** (1) A törvényszék a fellebbezést annak kézhezvételétől számított harminc napon belül tanácsulésen bírálja el. Ennek során az eljárás alá vont személy terhére – az előkészítő eljárást lefolytató szerv által az eljárás alá vont személy terhére bejelentett fellebbezés hiányában – nem szabhat ki, illetve nem alkalmazhat a megfellebbezett végzésben kiszabott büntetésnél, illetve alkalmazott intézkedésnél súlyosabbat.
- (2) Az eljárás alá vont személy terhére bejelentett fellebbezésnek azt kell tekinteni, ami szabálysértési felelősségének megállapítására, szabálysértésének súlyosabb minősítésére, a büntetésének súlyosítására, illetve a vele szemben büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél súlyosabb intézkedés alkalmazására, vagy az ilyen intézkedés helyett büntetés kiszabására irányul.
- 123. §** (1) A törvényszék a helyi bíróság végzését hatályban tartja, a súlyosítási tilalomra vonatkozó rendelkezések megtartásával megváltoztatja, vagy hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti, illetve az eljárást bíróságot új eljárásra utasítja.
- (2) A törvényszék az ügy iratait határozatának kiadmányával haladéktalanul visszaküldi a helyi bíróságnak.

96. A bíróság elé állítás

- 124. §** (1) A szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt őrizetbe vett személyt a rendőrség a gyorsított bírósági eljárás lefolytatása céljából a bíróság elé állítja.
- (2) A rendőrség a bíróság elé állítás időpontjáról haladéktalanul értesíti a sértettet, valamint gondoskodik arról, hogy a bizonyítási eszközök a tárgyaláson rendelkezésre álljanak. A rendőrség közli az eljárás alá vont személlyel, hogy milyen szabálysértés miatt és milyen bizonyítékok alapján állítja bíróság elé.
- (3) A rendőrség jogi képviselőt rendel ki, ha az eljárás alá vont személynek nincs meghatalmazott képviselője. A képviselőt a tárgyalás időpontjáról értesíti, gondoskodik továbbá arról, hogy az ügyet megismerhesse, illetve az eljárás alá vont személlyel a tárgyalás előtt érintkezessen.

- 125. §** (1) A tárgyaláson a rendőrség képviselője az iratokat és a tárgyi bizonyítási eszközöket a bíróságnak átadja, ezt követően a feljelentést szóban terjeszti elő.
- (2) A bíróság nem tart tárgyalást, ha megállapítja, hogy az őrizetbe vétel feltételei nem álltak fenn, vagy az őrizetbe vételtől több mint hetvenkét óra telt el.
- (3) Ha a tárgyalás megtartásának nincs akadálya, a bíróság a feljelentés előterjesztése után meghallgatja az eljárás alá vont személyt, szükség esetén a sértettet, illetve a tanúkat. Ezt követően végzéssel megszünteti a szabálysértési eljárást, vagy megállapítja az eljárás alá vont személy bűnösségét és büntetést szab ki, illetve intézkedést alkalmaz, rendelkezik a szabálysértési költség viseléséről és – ha annak e törvényben meghatározott feltételei fennállnak – az eljárás alá vont személyt a szabálysértéssel okozott kár megtérítésére kötelezi.
- (4) A végzés kihirdetése után a rendőrség képviselője, az eljárás alá vont személy, a képviselője nyilatkozatot tesz arra vonatkozóan, hogy az ügydöntő határozattal szemben kíván-e fellebbezéssel élni.
- (5) Ha a rendőrség képviselője, az eljárás alá vont személy, illetve a képviselője a szabálysértési eljárás kiszabásával szemben fellebbezést jelent be és a bíróság az őrizetet meghosszabbítja, a bíróság az iratokat haladéktalanul felterjeszti a törvényszékhez.
- (6) A fellebbezésre vonatkozó nyilatkozatokat követően a bíróság a végzését nyomban írásba foglalja és kézbesíti az eljárás alá vont személynek, az eljárás alá vont személy képviselőjének, valamint a rendőrség képviselőjének.
- 126. §** A végzéssel szembeni fellebbezés elintézésére az e törvényben foglalt rendelkezéseket értelemszerűen alkalmazni kell a bíróság elé állítás eredményeként hozott végzés elleni fellebbezés esetében is azzal, hogy a törvényszék a határozatának egy kiadmányát közvetlenül megküldi az eljárást kezdeményező rendőrségnek.

XVIII. FEJEZET A PERÚJÍTÁS

97. A perújítás okai

- 127. §** (1) A bíróság jogerős végzésével elbírált cselekmény (alapügy) esetén perújításnak van helye, ha
- a) az alapügyben akár felmerült, akár fel nem merült tényre vonatkozó olyan új bizonyítékot hoznak fel, amely valószínűvé teszi, hogy
- aa) az elkövető szabálysértési felelőssége nem állapítható meg, illetve vele szemben lényegesen enyhébb jogkövetkezményt kell alkalmazni;
- ab) a szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt az elkövető felelősségét meg kell állapítani, vagy lényegesen súlyosabb büntetést, illetve intézkedés helyett büntetést kell kiszabni, vagy a büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél lényegesen súlyosabb intézkedést kell alkalmazni;
- b) az eljárás alá vont személlyel szemben ugyanazon cselekmény miatt több szabálysértési felelősséget megállapító végzést, vagy ugyanazon cselekmény miatt szabálysértési és büntetőjogi felelősséget megállapító döntést hoztak;
- c) az alapügyben hamis vagy hamisított bizonyítékot használtak fel, vagy az elkövetőt nem a valódi nevén ítélték el;
- d) az alapügyben a szabálysértési hatóság valamely tagja, illetve a bíróság a köteleességét a büntető törvénybe ütköző módon megszegte;
- e) az elkövető által elkövetett bűncselekményt e törvény szerinti eljárásban, szabálysértésként bírálták el.
- (2) Az (1) bekezdés c)–d) pontja esetében perújításnak csak akkor van helye, ha
- a) a perújítási okként megjelölt bűncselekmény elkövetését jogerős ítélet megállapította vagy ilyen ítélet meghozatalát nem bizonyítottság hiánya zárja ki és
- b) e bűncselekmény a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság határozatát befolyásolta.
- (3) Nincs helye perújításnak, ha a bírósági határozat jogerőre emelkedését követően egy év eltelt.

98. A perújítási kérelem

- 128. §** (1) Az elkövető javára perújítási kérelmet terjeszthet elő
- a) az elkövető,
- b) az elkövető képviselője, kivéve, ha az elkövető ezt megtiltja,
- c) a fiatalkorú elkövető törvényes képviselője, gondozója.

- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott személyek által előterjesztett perújítási kérelem alapján a határozatot az elkövető hátrányára nem lehet megváltoztatni.
- (3) Az ügyész terjeszthet elő perújítási kérelmet, ha az elkövető által elkövetett bűncselekményt e törvény szerinti eljárásban, szabálysértésként bírálták el.
- (4) A szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt az előkészítő eljárást lefolytató szerv az ügyész jóváhagyásával terjeszthet elő perújítási kérelmet az elkövető terhére.
- (5) A perújítási kérelmet az előterjesztő mindaddig visszavonhatja, amíg a bíróság a perújítás megengedhetősége kérdésében határozatot nem hozott.

99. A perújítási eljárás

- 129. §** (1) A perújítási kérelmet az alapügyben eljáró bíróságnál kell írásban benyújtani vagy jegyzőkönyvbe mondani. A perújítási kérelemben meg kell jelölni a kérelem okát és bizonyítékait.
- (2) A bíróság elutasítja az e törvényben kizárt, az arra nem jogosulttól származó, az azonos jogosult által ismételt előterjesztett, vagy az elkésett kérelmet.
- 130. §** (1) Ha a bíróság a perújítási kérelmet megalapozottnak találja, a perújítást elrendeli és az ügyet tárgyalásra tűzi ki, illetve a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bírósághoz teszi át, egyidejűleg az alapügyben hozott bármely rendelkezés végrehajtását felfüggesztheti, illetve félbeszakíthatja.
- (2) Ha a bíróság a perújítási kérelmet alaptalannak találja, azt végzéssel elutasítja. A végzést közölni kell azzal, aki a kérelmet előterjesztette.
- 131. §** (1) A perújítás elrendelése esetén az eljárásra a szabálysértési tárgyalásra vonatkozó rendelkezéseket a perújítás jellegéből folyó értelemszerű eltérésekkel kell alkalmazni.
- (2) Az elkövetőnek a tárgyalásra szóló idézéssel együtt a perújítási kérelmet és a perújítást elrendelő végzést is kézbesíteni kell, a tárgyaláson a perújítással megtámadott végzést és a perújítást elrendelő végzést kell ismertetni.
- 132. §** (1) Ha a bíróság – a tárgyalás eredményétől függően – megállapítja, hogy a perújítás alapos, az alapügyben hozott végzést egészben vagy részben hatályon kívül helyezi és új végzést hoz, ha pedig a perújítási kérelmet alaptalannak találja, azt végzéssel elutasítja.
- (2) Az elkövető javára előterjesztett perújítás alapján az alapügyben hozott jogerős végzést nem lehet az elkövető terhére megváltoztatni.
- (3) A perújítás elrendelése ellen és a perújítás tárgyában hozott érdemi határozatok ellen nincs helye jogorvoslatnak.
- (4) A perújítás elutasítása ellen a perújítási kérelmet előterjesztő fellebbezhet. A fellebbezést a törvényszék a fellebbezés elbírálására vonatkozó szabályok szerint bírálja el azzal, hogy ha a fellebbezésnek helyt ad, akkor a megfellebbezett végzést hozó bíróságot utasítja a perújítás lefolytatására.

XIX. FEJEZET

100. Eljárás az Alkotmánybíróság szabálysértési ügyet vagy szabálysértési ügyben alkalmazott jogszabályt érintő határozata alapján

- 133. §** (1) Perújításnak van helye, ha az Alkotmánybíróság az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása miatt a jogerős határozattal befejezett szabálysértési eljárás felülvizsgálatát rendelte el.
- (2) A XVIII. Fejezetben meghatározott szabályokat az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni:
- a) perújításnak a bírósági határozat jogerőre emelkedését követő egy év eltelté után is helye van,
  - b) a perújítási kérelem csak az elkövető javára terjeszthető be,
  - c) a perújítási kérelmet az elkövető halála után egyenesági rokona, testvére, házastársa vagy élettársa is előterjeszthet,
  - d) az ügyész hivatalból köteles perújítási kérelmet előterjeszteni, ha a felülvizsgálni rendelt szabálysértési ügyben kiszabott büntetés vagy intézkedés végrehajtása folyamatban van, illetve az elkövető a felülvizsgálni rendelt ügy miatt a szabálysértési nyilvántartásban szerepel,

- e) a bíróság a perújítási kérelmet csak abban az esetben utasíthatja el, ha a perújítási kérelemben hivatkozott alkotmánybírósági döntés nem függ össze az alapüggyel,
  - f) a perújítás során hozott határozatban az elkövető szabálysértésért való felelősségét valamely cselekmény miatt a 6. § (6) bekezdésében meghatározott határidőre tekintet nélkül is meg lehet állapítani.
- (3) Perújításnak van helye, ha az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján a bíróság jogerős határozatával elbírált szabálysértési ügyben alkalmazott alaptörvény-ellenes jogszabályt megsemmisítette, és ezért az – az Alkotmánybíróság eltérő döntése hiányában – az Alkotmánybíróság eljárására okot adó ügyben nem alkalmazható.
- (4) Ha az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján a bíróság jogerős határozatát megsemmisítette, a megsemmisített bírósági határozatot hozó bíróság új eljárást folytat le.
- (5) A (4) bekezdés szerinti új eljárást a XVIII. Fejezetben meghatározott szabályok alapján kell lefolytatni a (6) bekezdésben meghatározott eltérésekkel.
- (6) A (4) bekezdés szerinti új eljárásban
- a) az eljárás hivatalból indul,
  - b) a bíróság az ügyet az Alkotmánybíróság megsemmisítő határozata okainak és indokainak figyelembevételével bírálja el,
  - c) a 132. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés alkalmazása helyett a bíróság új határozatot hoz az ügyben azzal, hogy nem lehet a megsemmisített bírósági határozatban kiszabott büntetésnél súlyosabb büntetést kiszabni vagy az alkalmazott intézkedésnél súlyosabb intézkedést alkalmazni.
- (7) Ha az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján a bíróság határozatával együtt a szabálysértési hatóság azzal felülvizsgált határozatát is megsemmisítette, akkor újabb szabálysértési eljárás a megsemmisített határozatokkal elbírált cselekmény miatt nem indítható.

XX. FEJEZET

101. A fiatalkorúak szabálysértéseire vonatkozó rendelkezések

- 134. §** (1) Ha az eljárás adatai alapján a fiatalkorúval szemben előreláthatólag szabálysértési eljárás, közérdekű munka vagy pénzbírság kiszabására kerül sor, a meghallgatástól nem lehet eltekinteni.
- (2) A fiatalkorú törvényes képviselőjét a meghallgatásról, illetve a tárgyalásról értesíteni kell. Amennyiben a törvényes képviselő megjelenésének akadálya van, a gyámhatóság képviselőjét kell a fiatalkorú meghallgatásának időpontjáról értesíteni.
- (3) A fiatalkorú meghallgatására a törvényes képviselője jelenlétében kerül sor, kivéve ha:
- a) a törvényes képviselő a szabálysértést a fiatalkorúval együtt követte el, illetőleg az érdekei a fiatalkorú érdekeivel egyébként ellentétesek,
  - b) a törvényes képviselő a jogainak gyakorlásában akadályozva van,
  - c) a fiatalkorúnak nincs törvényes képviselője, vagy nem állapítható meg, hogy ki a törvényes képviselője. Ezekben az esetekben a gyámhatóság eseti gondnokot rendel ki. A tárgyaláson megjelent gondozót a fiatalkorú életviszonyaira nézve minden esetben meg kell hallgatni, aki ezekre a körülményekre nézve a nyilatkozatot nem tagadhatja meg.
- (4) Ha a fiatalkorú törvényes képviselője vagy gondozója az értesítés ellenére nem jelenik meg, úgy részére a végzést, illetve határozatot kézbesíteni kell.
- (5) Ha az eljárás alapján a szabálysértési hatóság indokoltnak tartja, a fiatalkorú védelembe vételét kezdeményezheti a külön törvény által meghatározott szervnél.
- (6) Fiatalkorúval szemben a 102. § (1) bekezdése, valamint a 118. § (1) bekezdése szerinti eljárás alapján csak intézkedés alkalmazható.

XXI. FEJEZET**102. Becsületsértési ügyekre vonatkozó külön rendelkezések**

- 135. §** Kölcsönösen elkövetett becsületsértés esetén az egyik fél sérelmére elkövetett szabálysértés miatt megindult eljárásban a másik fél abban az esetben is jogosult a magánindítvány előterjesztésére, ha ennek határideje lejárt, feltéve, hogy a cselekmény még nem évült el. Erről a jogáról a másik felet legkésőbb a meghallgatás kezdetekor tájékoztatni kell.
- 136. §** (1) A szabálysértési hatóság az eljárás alá vont személyt és a sértettet meghallgatásra megidézi, képviselőjüket értesíti. Ha az ügyben több sértett van, valamennyit meg kell idézni.
(2) Az idézésben a sértettet figyelmeztetni kell arra, hogy a kellő időben ki nem mentett távolmaradását a szabálysértési hatóság a magánindítvány visszavonásának fogja tekinteni.
(3) A meghallgatás során a szabálysértési hatóság megkísérli az eljárás alá vont személy és a sértett kibékítését. Ha a békítés eredménytelen marad, az általános szabályok szerint kell lefolytatni az eljárást.
(4) Ha az eljárás alá vont személy utólag magánindítványt terjeszt elő, a szabálysértési hatóság a sértettet eljárás alá vont személyként is meghallgatja.
- 137. §** (1) A szabálysértési hatóság az eljárást akkor is megszünteti, ha a sértett
a) a meghallgatáson nem jelent meg és magát alapos okkal nem menti ki, vagy azért nem volt idézhető, mert lakcímének változását nem jelentette be;
b) a magánindítványt visszavonta.
(2) Az (1) bekezdés esetében az utólag előterjesztett magánindítvány alapján indult eljárást is meg kell szüntetni, feltéve, hogy a magánindítvány előterjesztésének határideje a meghallgatás napjáig már lejárt.

**HARMADIK RÉSZ
A VÉGREHAJTÁS****XXII. FEJEZET****A SZABÁLYSÉRTÉSI HATÓSÁG HATÁROZATÁNAK, ILLETVE A BÍRÓSÁG VÉGZÉSÉNEK VÉGREHAJTHATÓSÁGA****103. A határozat jogereje**

- 138. §** (1) A határozat, illetve a végzés jogerős
a) a közlése napján, ha ellene nincs helye jogorvoslatnak,
b) a jogorvoslat benyújtására nyitva álló határidő leteltét követő napon, ha ellene határidőben nem terjesztettek elő jogorvoslatot,
c) a visszavonásról szóló utolsó nyilatkozat szabálysértési hatóság, illetve bíróság által történő kézhezvételének napján, ha a jogorvoslatra nyitva álló határidő tartama alatt valamennyi jogorvoslatra jogosult visszavonja a jogorvoslatot,
d) a lemondásról szóló utolsó nyilatkozat szabálysértési hatóság, illetve bíróság által történő kézhezvételének napján, ha a jogorvoslatra nyitva álló határidő tartama alatt valamennyi jogorvoslatra jogosult lemond a jogorvoslatról.
(2) A helyszíni bírság a tudomásulvétele napján jogerős.

104. A szabálysértési elzárás végrehajtása

- 139. §** (1) A szabálysértési elzárást a büntetések és az intézkedések végrehajtásáról szóló jogszabályban meghatározottak szerinti büntetés-végrehajtási intézetben kell végrehajtani.
(2) Ha a szabálysértési elzárás büntetéssel sújtott külön gondoskodást igénylő mentális vagy fizikai állapota indokoltá teszi, a büntetés sajátos büntetés-végrehajtási intézetben is végrehajtható.

- (3) A szabálysértési elzárás végrehajtásáról az elkövető lakóhelye, tartózkodási helye, ennek hiányában az elkövetés helye szerint illetékes általános szabálysértési hatóság gondoskodik.
- (4) A szabálysértési elzárás végrehajtása során a fiatalokút a felnőtt korútól el kell különíteni.

- 140. §**
- (1) A szabálysértési elzárást kiszabó bíróság kérelemre egészségi, családi vagy más fontos okból a szabálysértési elzárás, illetve a pénzbírság helyébe lépő szabálysértési elzárás végrehajtását legfeljebb hat hónappal elhalaszthatja. Kérelem előterjesztésének a szabálysértési elzárás megkezdésére előírt időpontig van helye.
  - (2) A halasztást elutasító végzés ellen az elkövető és képviselője, fiatalokú esetén a törvényes képviselő is a végzés közlésétől számított három napon belül fellebbezhet. A fellebbezést a törvényszék a beérkezéstől számított három napon belül tanácsulésen bírálja el.
  - (3) A büntetés-végrehajtási intézet parancsnoka kérelemre engedélyezheti a szabálysértési elzárás végrehajtásának legfeljebb harminc napra történő félbeszakítását.
  - (4) Ha az elkövető kórházi gyógykezelése szükséges és az a büntetés-végrehajtás keretei között nem megoldható, a szabálysértési elzárás végrehajtását félbe kell szakítani.
  - (5) A félbeszakítást elutasító határozat ellen az elkövető és képviselője, fiatalokú esetén a törvényes képviselő is a határozat közlésétől számított három napon belül a büntetés-végrehajtásért felelős miniszterhez fellebbezhet. A fellebbezést a beérkezéstől számított három napon belül kell elbírálni.

105. A pénzbírság, a helyszíni bírság, a szabálysértési költség, a rendbírság valamint az okozott kár végrehajtása

- 141. §**
- (1) A pénzbírságot, a helyszíni bírságot, a rendbírságot, a szabálysértési költséget és az okozott kárt a határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül kell megfizetni.
  - (2) A bíróság által kiszabott pénzbírság, valamint a 39. § (2) bekezdés c)–i) pontjában meghatározottak által kiszabott helyszíni bírság végrehajtásáról az elkövető lakóhelye szerint illetékes általános hatáskörű szabálysértési hatóság gondoskodik.
  - (3) A bíróság az alkalmazott joghátrányokról az eljárás iratainak megküldésével értesíti a lakóhely szerinti általános hatáskörű szabálysértési hatóságot.
  - (4) A helyszíni bírságot kiszabó szervezet a nála keletkezett iratok megküldésével akkor értesíti a lakóhely szerinti általános hatáskörű szabálysértési hatóságot, ha a helyszíni bírság a kiszabását követő harmincötödik napon sem folyt be.
  - (5) Ha az elkövető a pénzbírságot, a helyszíni bírságot a határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül nem fizeti meg, a szabálysértési hatóság a meg nem fizetett bírság szabálysértési elzárásra átváltztatásának szükségessége esetén az ügy iratait haladéktalanul megküldi az illetékes helyi bíróságnak.
  - (6) A bíróság a meg nem fizetett pénzbírság, helyszíni bírság szabálysértési elzárásra átváltztatásáról az iratok bíróságra érkezésétől számított harminc napon belül tárgyaláson dönt.
  - (7) A tárgyalásra vonatkozó rendelkezéseket az alábbi eltérésekkel kell alkalmazni:
    - a) a bíróság az elkövetőt és képviselőjét a tárgyalásról értesíti, ha az értesítettek szabályszerű értesítés ellenére nem jelentek meg, a tárgyalást távollétükben is meg kell tartani, erre az érintetteket az értesítésben figyelmeztetni kell,
    - b) a tárgyalás elmulasztása esetén az igazolási kérelmet az elmulasztott tárgyalási naptól számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni, e határidő elmulasztása jogvesztő,
    - c) a bíróság a tárgyaláson az iratokat a szükséges mértékben ismerteti, az iratok ismertetésétől az elkövető és a képviselője kérelmére eltekinthet,
    - d) a bíróság megvizsgálja a végrehajtási eljárás törvényességét, ha a törvénysértés a végrehajtás során merült fel, a bíróság a végrehajtó szervet a végrehajtási eljárás folytatására utasítja,
    - e) ha a bíróság a végrehajtási eljárás törvényességének vizsgálata során azt észleli, hogy a törvénysértés az alapeljárásban merült fel, a bíróság a szabálysértési hatóság által az alapügyben hozott határozatot hatályon kívül helyezi és a szabálysértési hatóságot új eljárásra, illetve új határozat meghozatalára kötelezi,
    - f) a bíróság meghallgatja az elkövetőt a pénzbírság meg nem fizetésének körülményeiről, és a pénzbírság végrehajtásának törvényességét érintő körülményekről,
    - g) a szabálysértési elzárásra átváltztatás tárgyában hozott határozattal szemben nincs helye jogorvoslatnak,
    - h) a bíróság az ügy elbírálását követően az ügy iratait és indokolt határozatának egy kiadmányát visszaküldi a szabálysértési hatóságnak, illetve megküldi az illetékes rendőri szervnek.

- (8) Ha az elkövető vagy helyette más a pénzbírságot, illetve a szabálysértési elzárásra átváltoztatott pénzbírságnak a még le nem töltött napoknak megfelelő összegét igazoltan megfizeti,
  - a) a szabálysértési elzárás nem fogatosítható, illetve
  - b) a szabálysértési elzárás fogatosítását követően az elkövetőt nyomban szabadon kell bocsátani.
- (9) A szabálysértési elzárás letöltéséről, illetőleg az azonnali szabadításról a büntetés-végrehajtási intézet a szabálysértési hatóságot haladéktalanul értesíti.
- (10) Ha a szabálysértési költséget, a rendbírságot és az okozott kár értékét az arra kötelezett határidőn belül nem fizeti meg, azt adók módjára kell behajtani.

- 142. §**
- (1) A meg nem fizetett pénzbírság vagy helyszíni bírság közérdekű munkával történő megváltása érdekében az elkövető a pénzbírság befizetésére rendelkezésre álló határidőt követő három munkanapon belül jelentkezhet az állami foglalkoztatási szervnél. Ennek elmulasztása esetén a meg nem fizetett pénzbírságot szabálysértési elzárásra kell átváltoztatni.
  - (2) A meg nem fizetett pénzbírság vagy helyszíni bírság helyébe lépő közérdekű munka végrehajtásáról az állami foglalkoztatási szerv gondoskodik. Az állami foglalkoztatási szerv köteles az elkövető egészségi állapotának és munkára való alkalmasságának megfelelő közérdekű munkát – a nyilvántartása alapján – felajánlani. Az elkövető választhatja ki, hogy melyik felajánlott munkahelyen kívánja letölteni a közérdekű munkát.
  - (3) A közérdekű munkát az elkövető hetenként legalább egy napon – a heti pihenőnapon vagy szabadidejében – díjazás nélkül végzi. A munkahellyel a közérdekű munka tartamára nem létesül munkaviszony.
  - (4) Az állami foglalkoztatási szerv haladéktalanul, de legkésőbb két napon belül értesíti a határozatot hozó szabálysértési hatóságot,
    - a) az elfogadott jelentkezésről és a teljesítés megkezdésének időpontjáról,
    - b) a közérdekű munka teljesítéséről, valamint
    - c) arról, ha az elkövető a munkakötelezettségének nem tesz eleget, a teljesített napok megjelölésével.

- 143. §**
- (1) A szabálysértési hatóság a pénzbírság és a szabálysértési költség megfizetésére a megfizetésre nyitva álló határidőben előterjesztett kérelemre egy alkalommal legfeljebb hat havi halasztást adhat vagy engedélyezheti a pénzbírság, a szabálysértési költség legfeljebb hat hónapon keresztül, részletekben történő megfizetését. A halasztás, illetve a részletfizetés tárgyában hozott határozat ellen nincsen helye jogorvoslatnak.
  - (2) A halasztás határidejének elmulasztása esetén a pénzbírságot, a szabálysértési költséget, illetve meg nem fizetett részét az e törvényben írtak szerint kell végrehajtani. Részletfizetés engedélyezése esetén bármely részlet megfizetésének elmulasztásakor az egész pénzbírság, szabálysértési költség, illetve az abból még fennmaradó összeg egésze azonnal esedékes. Ennek elmulasztása esetén a pénzbírságot, a szabálysértési költséget, illetve meg nem fizetett részét az e törvényben írtak szerint kell végrehajtani.
  - (3) A bíróság által kiszabott pénzbírság vonatkozásában az (1) és (2) bekezdésben meghatározottakat az elkövető lakóhelye vagy tartózkodási helye, ennek hiányában az elkövetés helye szerint illetékes általános szabálysértési hatóság végzi.

106. A közérdekű munka végrehajtása

- 144. §**
- (1) A közérdekű munka végrehajtásáról az azt kiszabó szabálysértési hatóság gondoskodik.
  - (2) A bíróság által kiszabott közérdekű munkát az elkövető lakóhelye vagy tartózkodási helye, ennek hiányában az elkövetés helye szerint illetékes általános szabálysértési hatóság hajtja végre.
  - (3) Ha az elkövető munkakötelezettségének nem tesz eleget, a közérdekű munkát a bíróság szabálysértési elzárás büntetésre változtatja át.
  - (4) A közérdekű munka végrehajtása érdekében az azt végrehajtó szabálysértési hatóság tájékozik a település területén működő, közérdekű munka végzésére alkalmas munkahelyekről. A közérdekű munka végrehajtása során a szabálysértési hatóság – az elkövető egészségi állapotának és munkára való alkalmasságának figyelembevételével, a munkáltató beleegyezésével – intézményt vagy gazdálkodó szervezetet jelöl ki a közérdekű munka végrehajtásának helyéül.
  - (5) A kijelölt munkahely haladéktalanul értesíti a szabálysértési hatóságot, ha az elkövető nem kezdi meg a közérdekű munka végzését, vagy munkakötelezettségének nem teljes mértékben tesz eleget.

- (6) A közérdekű munka végzésére szolgáló munkahely kijelölése során a szabálysértési hatóság figyelembe veszi a településen rendelkezésre álló, közmunkásokat foglalkoztató gazdálkodó szervezetek munkaerőigényét is.
- (7) A közérdekű munkát az elkövető hetenként legalább egy napon – a heti pihenőnapon vagy szabadidejében – díjazás nélkül végzi.
- (8) Közérdekű munkaként olyan munka végzése határozható meg, amelyet az elkövető – figyelemmel egészségi állapotára – előreláthatóan képes elvégezni.

107. A járművezetéstől eltiltás végrehajtása

- 145. §** A járművezetéstől eltiltást a külön jogszabály szerint meghatározott hatóság hajtja végre.

108. Elkobzás végrehajtása

- 146. §** Az elkobzást a szabálysértési szabályozásért felelős miniszternek az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben kiadott rendeletében foglaltak szerint kell végrehajtani.

109. Méltányosság

- 147. §**
- (1) Az elkövető – beleegyezése esetében képviselője is – méltányossági kérelmet nyújthat be a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság által kiszabott büntetés, illetve alkalmazott intézkedés elengedése, illetve mérséklése iránt. Az elkobzott dolog visszaadása érdekében az elkobzást elszenvedő is előterjeszthet méltányossági kérelmet.
  - (2) A kérelmet a pénzbírság megfizetésére nyitva álló határidőig, egyéb jogkövetkezmény esetén a végrehajtás megkezdéséig lehet előterjeszteni. Méltányossági kérelmet egy alkalommal lehet előterjeszteni.
  - (3) A méltányossági kérelem elbírálása – a szabálysértési elzárás büntetés és a bíróság által kiszabott pénzbírság kivételével – a szabálysértési szabályozásért felelős miniszter hatáskörébe tartozik.
  - (4) Ha az elkövetővel szemben a bíróság szabálysértési elzárás büntetést vagy pénzbírságot szabott ki – ide nem értve a pénzbírság helyébe lépő szabálysértési elzárást –, a méltányossági jogkört a köztársasági elnök gyakorolja.
  - (5) A méltányossági kérelmet az ügyben érdemi határozatot hozó bíróságnál, vagy a határozatot hozó szabálysértési hatóságnál kell előterjeszteni, amely a kérelmet az ügy irataival együtt soron kívül felterjeszti a szabálysértési szabályozásért felelős miniszterhez.
  - (6) A szabálysértési elzárás elengedése vagy mérséklése iránti kérelem esetén a köztársasági elnök döntéséig a szabálysértési szabályozásért felelős miniszter is elhalaszthatja, illetve félbeszakíthatja a szabálysértési elzárás végrehajtását.
  - (7) A méltányossági kérelmet a szabálysértési szabályozásért felelős miniszter a köztársasági elnökhöz akkor is felterjeszti, ha annak tartalmával nem ért egyet.
  - (8) A méltányossági döntésről az értesítést az elkövetőnek az (5) bekezdésben meghatározott szabálysértési hatóság, illetve bíróság kézbesíti.
  - (9) A szabálysértési szabályozásért felelős miniszter akkor gyakorolhat méltányosságot, ha az ügyet érdemben elbíráló döntés jogerőre emelkedését követően olyan, az ügy elbírálása során nem ismert körülmény merül fel, amely miatt a jogkövetkezmény végrehajtása az elkövető számára a méltányosság gyakorlása nélkül az e törvényben írtakkal össze nem egyeztethető hátrányt okozna.
  - (10) A bíróság hivatalból vagy kérelemre egy ízben elrendelheti határozata végrehajtásának felfüggesztését, ha
    - a) a rendelkezésre álló adatok alapján annak megváltoztatása vagy megsemmisítése várható, vagy ezt különleges méltányulást igénylő körülmény indokolja, legfeljebb harminc napra,
    - b) a jogerős határozatával szemben alkotmányjogi panaszt nyújtottak be, annak befejezéséig.
  - (11) Az Alkotmánybíróság felhívására a bíróság határozata végrehajtását felfüggeszti, melyről értesíti az Alkotmánybíróságot, úgyszintén értesíti a (10) bekezdés b) pontja esetén. A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.
- 148. §** Ha a kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelmet terjesztettek elő és a kérelemben előadott tények és körülmények a kérelem elfogadását valószínűsítik, a végrehajtás kérelemre vagy hivatalból felfüggeszthető.

110. Közjogi tisztség betöltésén alapuló mentesség

149. § A külön törvényben meghatározott közjogi tisztséget betöltő személy szabálysértési ügyében a mentelmi jog felfüggesztésére irányuló indítványt – a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság megkeresése alapján – a legfőbb ügyész terjeszti elő a mentelmi jog felfüggesztésére vagy – ha a külön törvény illet meghatároz – az arra való javaslat megtételére jogosult személyhez, illetve szervhez.

NEGYEDIK RÉSZ

A SZABÁLYSÉRTÉSI NYILVÁNTARTÁSI RENDSZER

111. A szabálysértési nyilvántartási rendszer

150. § (1) A szabálysértési nyilvántartási rendszer a személyazonosító adatok nyilvántartásából, valamint a szabálysértési nyilvántartásokból áll.
- (2) A szabálysértési nyilvántartási rendszer részét képező nyilvántartások közhiteles, hatósági nyilvántartások. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény szabálysértési nyilvántartási rendszer vezetésével kapcsolatos hatósági eljárásra vonatkozó rendelkezéseit az e törvényben meghatározott, míg az elektronikus kapcsolattartás formájára és módjára vonatkozó rendelkezéseit az e törvény végrehajtására kiadott miniszteri rendeletben meghatározott eltéréssel kell alkalmazni.
- (3) A szabálysértési nyilvántartási rendszer tekintetében az adatkezelői feladatokat a Kormány által rendeletben kijelölt szerv (a továbbiakban: szabálysértési nyilvántartó szerv) látja el. A szabálysértési nyilvántartó szerv a szabálysértési nyilvántartási rendszerrel kapcsolatos adatfeldolgozási feladatok ellátásával csak államigazgatási szervet vagy kizárólagos állami tulajdonú gazdálkodó szervezetet bízhat meg, kivéve, ha e korlátozás alól a nemzeti adatvagyon körébe tartozó állami nyilvántartások fokozottabb védelméről szóló törvényben meghatározottak szerint egyedi felmentést kap.
- (4) A szabálysértési nyilvántartási rendszer részét képező nyilvántartások törvényességi felügyeletét a Legfőbb Ügyészség látja el.

112. A személyazonosító adatok nyilvántartásának tartalma

151. § (1) A személyazonosító adatok nyilvántartásának célja azon személyek azonosítása, akikről a szabálysértési nyilvántartások adatot tartalmaznak.
- (2) A személyazonosító adatok nyilvántartása tartalmazza
- a nyilvántartott
    - családi nevét és utónevét (utóneveit),
    - születési családi nevét és utónevét (utóneveit),
    - előző családi nevét és utónevét (utóneveit),
    - nemét,
    - születési helyét és idejét,
    - anyja születési családi nevét és utónevét (utóneveit),
    - személyi azonosítóját,
    - állampolgárságát,
    - lakó-, illetve tartózkodási helyét,
  - a kapcsolati kódot,
  - a nyilvántartott elhalálozásának tényét és időpontját.
- (3) A szabálysértési nyilvántartó szerv a (2) bekezdés a) pontjában meghatározott adatok nyilvántartásba vételekor kapcsolati kódot képez.
- (4) A szabálysértési nyilvántartó szerv a személyazonosító adatok nyilvántartásában szereplő adatokat addig kezeli, amíg a nyilvántartott adatai a szabálysértési nyilvántartásokban szerepelnek.
- (5) A szabálysértési nyilvántartó szerv a személyazonosító adatok nyilvántartásában szereplő adatokat – azok változásának nyomon követése céljából – az adatok bejegyzésekor, módosításakor vagy javításakor, valamint az

adatigénylés alapján vagy a kérelmező saját adatairól történő adattovábbítást megelőzően, elektronikus úton összehasonlíttja

- a) a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás hatálya alá tartozó személyek esetében a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás központi szerve által kezelt adatokkal,
  - b) az idegenrendészeti nyilvántartások hatálya alá tartozó személyek esetében a központi idegenrendészeti nyilvántartást vezető szerv által kezelt adatokkal.
- (6) Az adatváltozást az adategyeztetés után a személyazonosító adatok nyilvántartásában haladéktalanul át kell vezetni.

113. A szabálysértési nyilvántartások tagozódása

152. § (1) A szabálysértési nyilvántartások

- a) a szabálysértést elkövetettek és a helyszíni bírságoltak nyilvántartása,
  - b) a szabálysértési eljárás hatálya alatt állók nyilvántartása,
  - c) a szabálysértési nyilvántartási rendszer használatára jogosultak nyilvántartása.
- (2) A szabálysértési nyilvántartásokban kezelt adatok kezelésének a célja a szabálysértési eljárás gyors lefolytatása, a szabálysértési végrehajtási rendszer megerősítése, továbbá a nyilvántartásból történő adatszolgáltatás útján az érintett jogai gyakorlásának biztosítása, valamint mások jogainak és biztonságának védelme.

114. A szabálysértést elkövetettek és a helyszíni bírságoltak nyilvántartása

153. § (1) A szabálysértést elkövetettek és a helyszíni bírságoltak nyilvántartásában annak a személynek az adatait kell

- nyilvántartani, akit a szabálysértési hatóság vagy a bíróság szabálysértés elkövetése miatt jogerősen elmarasztalt, vagy akivel szemben helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy helyszíni bírságot szabott ki.
- (2) A szabálysértést elkövetettek és a helyszíni bírságoltak nyilvántartása tartalmazza
- a) a kapcsolati kódot,
  - b) a szabálysértési hatóság vagy a bíróság jogerős döntésében megállapított szabálysértés megnevezését, elkövetésének helyét, idejét,
  - c) az eljáró szabálysértési hatóság, bíróság, valamint a perújítás során eljáró bíróság megnevezését, határozatának számát és keltét, a határozat jogerőre emelkedésének napját,
  - d) a kiszabott büntetés nemét és mértékét,
  - e) az alkalmazott intézkedés nemét és mértékét,
  - f) a kiszabott pénzbírság megfizetése esetén annak tényét és időpontját,
  - g) a pénzbírság helyébe lépő közérdekű munka tényét, a szabálysértési hatóság megnevezését, határozatának számát és keltét, valamint a közérdekű munka tartalmát,
  - h) a pénzbírság helyébe lépő közérdekű munka letöltésének tényét és időtartamát,
  - i) a pénzbírság szabálysértési elzárásra átváltoztatásának tényét, az e tényt megállapító bíróság megnevezését, határozatának számát és keltét, valamint a szabálysértési elzárás tartamát,
  - j) a szabálysértési elzárás büntetés elengedésének, illetve mérséklésének tényét, az erről szóló határozat számát és keltét,
  - k) pénzbírság megfizetésének elengedése, illetve mérséklése, valamint járművezetéstől eltiltás elengedése vagy mérséklése tényét, az erről szóló határozatot hozó szerv megnevezését, határozatának számát és keltét,
  - l) a szabálysértési elzárás, illetve a pénzbírság helyébe lépő szabálysértési elzárás elhalasztásának vagy félbeszakításának tényét, az erről szóló határozat számát és keltét,
  - m) a szabálysértési elzárás letöltésének, illetve az azonnali szabadítás elrendelésének az időpontját,
  - n) a közérdekű munka letöltésének tényét és időtartamát,
  - o) a közérdekű munka szabálysértési elzárásra átváltoztatásának tényét, az e tényt megállapító bíróság megnevezését, határozatának számát és keltét, valamint a szabálysértési elzárás tartamát,
  - p) a helyszíni bírság kiszabása esetén
    - pa) a helyszíni bírság kiszabására jogosult megnevezését,
    - pb) a döntés számát és keltét,
    - pc) a helyszíni bírság összegét,
    - pd) a helyszíni bírság megfizetése esetén annak tényét és időpontját,
    - pe) az elkövetett szabálysértés megnevezését, az elkövetés helyét és idejét.

- (3) A szabálysértést elkövetettek és a helyszíni bírságoltak nyilvántartása számára a (2) bekezdésben meghatározott adatokat jogszabályban meghatározott formában és módon közli:
- a bíróság az előtte indult szabálysértési eljárásokban a (2) bekezdés b)–e), i)–j) és m)–o) pontok esetén, a szabálysértési hatóság az (2) bekezdés b)–h), és n)–o) pontok esetén,
  - a (2) bekezdés j)–k) pontja esetén a méltányossági döntést hozó szerv, vagy az a hatóság, amelynél az eljárás indult,
  - a (2) bekezdés l) pontja esetén az engedélyező szerv,
  - a (2) bekezdés m) pontja esetén a büntetés-végrehajtási intézet,
  - a (2) bekezdés p) pontja esetén az a szerv vagy személy, amelyik a helyszíni bírságot kiszabta.

115. A szabálysértési eljárás hatálya alatt állók nyilvántartása

- 154. §** (1) A szabálysértési eljárás hatálya alatt állók nyilvántartásában annak az adatait kell nyilvántartani, akivel szemben szabálysértési eljárás indult.
- (2) A szabálysértési eljárás hatálya alatt állók nyilvántartása tartalmazza
- a kapcsolati kódot,
  - a szabálysértési eljárás alapjául szolgáló szabálysértés gyanú szerinti
    - megnevezését, minősítését,
    - elkövetési helyét, idejét,
  - a szabálysértési eljárás megindításának időpontját,
  - a szabálysértési ügy iktatószámát,
  - a szabálysértési ügyek egyesítésének, elkülönítésének tényét,
  - az eljáró bíróság, szabálysértési hatóság megnevezését,
  - a nyilvántartottal szemben elrendelt elővezetés, illetve őrizet tényét, az őrizet tartamát,
  - a szabálysértési eljárás felfüggesztésének tényét, továbbá
  - a szabálysértési eljárás megszüntetésének tényét.
- (3) A szabálysértési eljárás hatálya alatt állók nyilvántartása számára, jogszabályban meghatározott formában és módon, adatot az a szabálysértési hatóság, valamint bíróság közöl, amely előtt a szabálysértési eljárás folyamatban van.
- 155. §** (1) A szabálysértési nyilvántartó szerv a szabálysértést elkövetettek és a helyszíni bírságoltak nyilvántartásába felvett adatokat a büntetést vagy intézkedést megállapító határozat jogerőre emelkedésétől, illetve a helyszíni bírság kiszabásától számított három évig kezeli.
- (2) A szabálysértési nyilvántartó szerv a szabálysértési eljárás hatálya alatt állók nyilvántartásába felvett adatokat a szabálysértési eljárás jogerős befejezéséig kezeli.
- (3) Törölni kell a szabálysértési nyilvántartásokból annak a személynek az adatait, akire vonatkozóan az (1) és (2) bekezdésben meghatározott nyilvántartási idő eltelt.
- (4) A (3) bekezdésben meghatározott időpontban törölni kell az érintett adatait a személyazonosító adatok nyilvántartásából is.
- (5) Törölni kell a nyilvántartásból annak a személynek az adatait, akinek ügyében az Alkotmánybíróság a bíróság jogerős határozatát megsemmisítette. Az ezzel kapcsolatos adatokat a megsemmisített jogerős bírósági határozatot hozó bíróság küldi meg a szabálysértési nyilvántartás részére.
- 156. §** Ha az érintett adatait a szabálysértési eljárás alatt állók nyilvántartásából e törvény szerint törlik, a törölt adatok közül azokat az adatokat, amelyeknek a szabálysértést elkövetettek és a helyszíni bírságoltak nyilvántartásba való felvételéhez előírt feltételek bekövetkeztek, átmeneti adatállományba kell helyezni úgy, hogy a szabálysértési eljárás hatálya alatt állók nyilvántartásával a kapcsolat ne legyen helyreállítható. A szabálysértést elkövetettek és a helyszíni bírságoltak nyilvántartásába az adatokat az átmeneti adatállományból huszonnégy órán belül kell felvenni és az adatfelvétellel egyidejűleg az átmeneti adatállományt törölni kell.

116. Közvetlen hozzáféréssel történő adatátvétel a szabálysértési nyilvántartásokból

- 157. §** (1) A szabálysértési nyilvántartásokból törvényben meghatározott feladataik ellátása céljából elektronikus úton, egyedi informatikai alkalmazás igénybevételével közvetlen adathozzáféréssel (a továbbiakban: közvetlen hozzáférés) a szabálysértési nyilvántartási rendszerben kezelt adatok teljes körét jogosult átvenni
- a bíróság, a szabálysértési eljárás lefolytatása céljából,
  - az ügyészség, az ügyész szabálysértési eljárásban történő részvételével összefüggő feladatok ellátása érdekében,
  - a rendőrség, az e törvényben foglalt feladatai ellátása, valamint törvényben meghatározott engedélyezési eljárás során az engedély kiadása feltételeinek a megállapítása, továbbá a megbízhatósági vizsgálat lefolytatása céljából,
  - a szabálysértési hatóság, illetve a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy az e törvényben foglalt feladataik ellátása céljából,
  - a nyomozó hatóságok, a hatáskörükbe tartozó bűncselekménnyel törvény rendelkezése alapján együttesen elbírálandó szabálysértés, valamint a törvényben meghatározott esetekben az érték-egybefoglalás alkalmazási feltételeinek a megállapítása érdekében,
  - a nemzetbiztonsági szolgálatok, nemzetbiztonsági ellenőrzés céljából, valamint
  - a szervezett bűnözés elleni fellépés koordinációjáért felelős közigazgatási szerv, elemző-értékelő tevékenysége céljából.
- (2) A szabálysértési nyilvántartó szerv a sportrendezvényről történő kitiltás hatálya alatt álló személy családi és utónevét, születési helyét és idejét, anyja születési családi és utónevét, a 153. § (2) bekezdés b) és e) pontjában szereplő adatokat a sportról szóló törvényben meghatározott sportrendészeti nyilvántartás részére történő adatátadás érdekében a sportrendezvény szervezőjének, rendező alkalmazása esetén a rendezőnek, valamint a jegyértékesítést a szervező megbízásából végző személynek továbbíthatja.
- (3) A szabálysértési nyilvántartó szerv a kereskedelmi létesítményből vagy kereskedelmi tevékenység helyéül szolgáló egyéb helyszínről kitiltás hatálya alatt álló személy családi és utónevét, születési helyét és idejét, anyja születési családi és utónevét, a 153. § (2) bekezdés b) és e) pontjában szereplő adatokat a kitiltással érintett kereskedelmi létesítmény, illetve kereskedelmi tevékenység helyéül szolgáló egyéb helyszín ellenőrzésére jogosult szerv részére átadhatja.
- (4) Az (1)–(3) bekezdésben felsoroltakon kívül a szabálysértési nyilvántartásokból adatigénylésre jogosult az is, akit a hatáskörébe tartozó feladat ellátása érdekében törvény feljogosít a szabálysértési nyilvántartások adatainak megismerésére.

117. A szabálysértési nyilvántartásokból közvetlen hozzáféréssel történő adatátvétel feltételei

- 158. §** (1) A szabálysértési nyilvántartási rendszerhez történő közvetlen hozzáférés gyakorlásához szükséges egyedi azonosítót a közvetlen hozzáférésre jogosult szerv a szabálysértési nyilvántartó szervhez benyújtott kérelemben (a továbbiakban: egyedi azonosító iránti kérelem) igényli.
- (2) Az egyedi azonosító iránti kérelemnek tartalmaznia kell:
- a közvetlen hozzáférésre jogosult szerv
    - megnevezését,
    - levelezési címét,
  - a közvetlen hozzáférési jog gyakorlására felhatalmazott személy (a továbbiakban: hozzáférésre felhatalmazott személy)
    - családi és utónevét (utóneveit),
    - személyi azonosítóját,
    - beosztását,
    - szervezeti egységét,
    - hozzáférési jogosultságának teljes vagy korlátozott terjedelmét,
    - korlátozott hozzáférési jogosultsága esetén a jogosultsággal érintett adatkört.
- (3) A közvetlen hozzáférésre jogosult szerv az egyedi azonosító iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg, a tájékoztatáshoz való joga teljesítése érdekében megküldi a szabálysértési nyilvántartó szerv részére a következő adatait:
- telefonszám,
  - telefaxszám,
  - elektronikus levélcím.

- (4) A (2) bekezdés b) pont ba)–bf) alpontjában meghatározott adatokban bekövetkezett változásról a közvetlen hozzáférésre jogosult szerv – az adatváltozást követő három munkanapon belül – értesíti a szabálysértési nyilvántartó szervet.

159. § A szabálysértési nyilvántartó szerv az egyedi azonosító iránti kérelem beérkezésétől számított nyolc napon belül tájékoztatja a közvetlen hozzáférésre jogosult szervet a hozzáférésre felhatalmazott személy egyedi azonosítójáról, valamint a közvetlen hozzáférés gyakorlásához szükséges technikai ismeretekről.

- 160. §** (1) A közvetlen hozzáféréssel történő adatátvitel teljesítéséhez meg kell jelölni:
- a közvetlen hozzáférésre jogosult szerv megnevezését,
  - a hozzáférésre felhatalmazott személy egyedi azonosítóját,
  - a közvetlen hozzáférés célját, jogalapját,
  - a közvetlen hozzáféréssel érintett, a szabálysértési nyilvántartási rendszerben nyilvántartott személynek a 151. § (2) bekezdés a) pont aa)–ag) alpontjában meghatározott adatait.
- (2) A szabálysértési nyilvántartó szerv a közvetlen hozzáférést gyakorló szerv részére haladéktalanul, elektronikus úton továbbítja azokat az adatokat, amelyek tekintetében a közvetlen hozzáférésre való jogosultság fennáll, ezzel egyidejűleg adatvédelmi záradékban hívja fel a figyelmet az adatok jogszerű felhasználásának követelményére.

118. A szabálysértési nyilvántartásokból adatigénylés alapján történő adattovábbítás követelményei

- 161. §** (1) A szabálysértési nyilvántartó szerv adatigénylés alapján kizárólag annak az adatigénylőnek és abban a körben továbbíthat adatot a szabálysértési nyilvántartásokból, amely adatigénylő tekintetében törvény
- az adatok átvételét és kezelését az adatkezelés céljának és az átvehető adatok körének pontos meghatározásával, valamint
  - az adatoknak a szabálysértési nyilvántartásokból a szabálysértési nyilvántartó szerv adattovábbítása alapján történő átvételének lehetővé tételével előírja.
- (2) Adatigénylés alapján kizárólag abban az esetben továbbítható adat, ha az adatigénylő közölte a következő adatokat:
- annak a személynek, akire az adatigénylés vonatkozik
    - a családi és utónevét (utóneveit),
    - a születési családi és utónevét (utóneveit),
    - a születési helyét és idejét,
    - az anyja születési családi és utónevét,
    - az állampolgárságát,
    - a lakcímét, valamint
  - az adatigénylő pontos megnevezését és címét.

119. A szabálysértési nyilvántartásokból adatigénylés alapján, valamint a közvetlen hozzáférés útján történő adattovábbítás biztosításának általános követelményei

- 162. §** (1) A szabálysértési nyilvántartó szerv a szabálysértési nyilvántartásokból
- az ott meghatározott adatok kezelésére feljogosított adatkezelő részére adatigénylésre az adatokat – törvény rendelkezése alapján – akkor továbbíthatja, ha az adatigénylő pontosan megjelöli az adatátvitel célját, továbbá azt az adatkört és azt a törvényi rendelkezést, amely tekintetében és amely rendelkezés szerint az igényelt adatok kezelésére törvény feljogosította, valamint
  - e törvény rendelkezése alapján adatokhoz való közvetlen hozzáférést kizárólag akkor biztosíthat, ha a közvetlen hozzáférést gyakorló személy a (2) bekezdésben meghatározott felhatalmazással rendelkezik.
- (2) Közvetlen hozzáféréssel csak az a személy vehet át adatokat, akinek a közvetlen hozzáférésre jogosult szerv erre felhatalmazást adott.
- (3) A (2) bekezdésben meghatározott felhatalmazás jogosultjának személyéről, hozzáférési jogosultságának terjedelméről és feltételeiről, valamint az abban bekövetkezett változásról a közvetlen hozzáférésre jogosult szerv – a felhatalmazás kiadását, változását követően haladéktalanul – értesíti a szabálysértési nyilvántartó szervet.
- (4) Az adatigénylésre történő adattovábbítási eljárást meg kell szüntetni, ha az adatigénylés az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feltételnek nem felel meg.

163. § Az adatkezelés jogszerűségének ellenőrzése érdekében a szabálysértési nyilvántartásokba a szabálysértési nyilvántartó szerv szakmai felügyeletét ellátó miniszter, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, valamint a törvényességi felügyeletet ellátó ügyész tekinthet be.

164. § A szabálysértési eljárásban kezelt adatok statisztikai, illetve tudományos kutatási célra – személyazonosításra alkalmatlan módon – átadhatók és felhasználhatók.

120. Adattovábbítási nyilvántartás

165. § (1) A szabálysértési nyilvántartásokból teljesített adatszolgáltatásokról az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvényben meghatározott adattovábbítási nyilvántartást kell vezetni. Az adattovábbítási nyilvántartás az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról törvényben meghatározottakon kívül tartalmazza az adatkezelő nyilvántartási azonosítóját és az adattovábbítás célját is.

(2) Az adattovábbítási nyilvántartást a szabálysértési nyilvántartó szerv vezeti.

(3) A szolgáltatott adatok nem képezik az adattovábbítási nyilvántartás részét.

(4) Az adattovábbítási nyilvántartásból az érintett jogosult megismerni, hogy adatszolgáltatás alanya volt-e. Ez a jogosultság a nemzetbiztonság, a bűnmegelőzés vagy a bűnüldözés érdekében a rendőrség, a nemzetbiztonsági szolgálatok és a szervezett bűnözés elleni koordinációért felelős közigazgatási szerv részére történt adatszolgáltatás esetén korlátozható vagy kizárható.

(5) Az adattovábbítási nyilvántartásból adatigénylésre jogosult az érintetten kívül

a) a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság,

b) bűncselekmény gyanúja esetén az eljárásra hatáskörrel rendelkező nyomozó hatóság és az ügyész,

c) az adattovábbításban érintett szabálysértési hatóság vezetője,

d) a nemzetbiztonsági szolgálatok,

e) feladatkörében a szervezett bűnözés elleni fellépés koordinációjáért felelős közigazgatási szerv.

(6) Az adattovábbítási nyilvántartást az adattovábbítástól számított öt évig meg kell őrizni.

ÖTÖDIK RÉSZ

EGYES SZABÁLYSÉRTÉSEK

XXIII. FEJEZET

SZABÁLYSÉRTÉSI ELZÁRÁSSAL IS BÜNTETHETŐ SZABÁLYSÉRTÉSEK

121. Magánlaksértés

166. § (1) Aki másnak a lakásába, egyéb helyiségébe, vagy ezekhez tartozó bekerített helyre az ott lakónak vagy azzal rendelkezőnek akarata ellenére, vagy megtévesztéssel bemegy, vagy ott bennmarad, úgyszintén aki mást akadályoz abban, hogy a lakásába, egyéb helyiségébe vagy ezekhez tartozó bekerített helyre bemenjen, szabálysértést követ el.

(2) Magánlaksértés miatt szabálysértési eljárásnak csak magánindítványra van helye.

122. Önkényes beköltözés

167. § Aki a lakásbérletre vagy a helyiséggazdálkodásra vonatkozó jogszabály hatálya alá tartozó üres lakást vagy nem lakás céljára szolgáló üres helyiséget elfoglal, vagy abba önkényesen beköltözik anélkül, hogy arra a bérleti jogviszony létesítésére jogosult szerv vagy személy, illetőleg az elhelyezésre jogosult szerv jognyilatkozatával, vagy intézkedésével feljogosította volna, szabálysértést követ el.

123. Távoltartó határozat szabályainak megszegése

168. § Aki a külön törvényben meghatározott ideiglenes megelőző távoltartó határozatban, vagy a megelőző távoltartó határozatban meghatározott szabályokat megszegi, szabálysértést követ el.

124. Rendzavarás

- 169. §** (1) Aki
- verekszik, továbbá aki másat verekedésre felhív,
  - rendzavarás vagy garázdaság esetén a hatóság vagy az eljáró hivatalos személy intézkedésével szemben engedetlenséget tanúsít,
  - a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvényen vagy a sportrendezvények biztonságáról szóló kormányrendelet hatálya alá tartozó sportrendezvényen az arcát olyan módon eltakarva jelenik meg vagy tartózkodik, amely alkalmas arra, hogy megghiúsítsa a személyének a hatóság vagy az eljáró hivatalos személy által történő azonosítását, szabálysértést követ el.
- (2) Aki nyilvános rendezvényen
- lőfegyvert vagy robbanóanyagot, illetve az élet kioltására vagy testi sértés okozására alkalmas eszközt tartva magánál jelenik meg,
  - a rendező szerv, illetve a rendőrség biztonságra vonatkozó felhívásának, rendelkezésének nem tesz eleget, szabálysértést követ el.
- (3) E § alkalmazásában nyilvános rendezvény: a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó rendezvény, továbbá az olyan rendezvény, amely mindenki számára azonos feltételek mellett nyitva áll.

125. Garázdaság

- 170. §** Aki olyan kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, szabálysértést követ el.

126. Közbiztonsági tevékenység jogosulatlan végzése

- 171. §** Aki közterületen vagy nyilvános helyen olyan, a közbiztonság, közrend fenntartására irányuló tevékenységet végez, amelyre jogszabály nem jogosítja fel, vagy ilyen tevékenység látszatát kelti, szabálysértést követ el.

127. Tiltott kéjelgés

- 172. §** Aki a külön törvényben, vagy törvény felhatalmazása alapján hozott önkormányzati rendeletben a szexuális szolgáltatással összefüggő korlátozást, illetve tilalmat megszegi, szabálysértést követ el.

128. Veszélyes fenyegetés

- 173. §** Aki másat félelemkeltés céljából a megfenyegetett személyre vagy annak hozzátartozójára vonatkozó, a becsület csorbítására alkalmas tény nagy nyilvánosság elé tárásával komolyan megfenyeget, szabálysértést követ el.

129. Felosztatott társadalmi szervezet tevékenységében való részvétel

- 174. §** Aki
- a bíróság által társadalmi szervezet felosztatásáról hozott döntésben jogellenesnek nyilvánított tevékenységet végez,
  - a bíróság által felosztatott társadalmi szervezet működésében a felosztatás után részt vesz,
  - nyilvános rendezvényen a bíróság által felosztatott társadalmi szervezet egyenruháját vagy formaruháját viseli, továbbá aki nyilvános rendezvényen olyan egyenruhát vagy formaruhát visel, amelyről – annak jellegzetes tulajdonságai miatt – bíróság által felosztatott társadalmi szervezet egyenruhája, formaruhája ismerhető fel, szabálysértést követ el.

130. Valótlan bejelentés

- 175. §** (1) Aki a hatóságnál vagy közfeladatot ellátó szervnél vészhelyzetről vagy rendzavarásról valótlan bejelentést tesz, szabálysértést követ el.
- (2) Szabálysértés az is, ha a hamis bejelentés alapján a hatóság vagy a közfeladatot ellátó szerv szükségtelenül a bejelentésben megjelölt helyszínre vonul vagy egyéb intézkedésre kényszerül.

131. Járművezetés az eltiltás tartama alatt

- 176. §** Az a járművezetéstől eltiltott személy, aki a járművezetéstől eltiltás hatálya alatt annak érvényesülési körébe tartozó járművet vezet, szabálysértést követ el.

132. A tulajdon elleni szabálysértés

- 177. §** (1) Aki
- ötvenezer forintot meg nem haladó értékre lopást, sikkasztást, jogtalan elsajátítást, orgazdaságot,
  - ötvenezer forintot meg nem haladó kárt okozva készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést, csalást, szándékos rongálást,
  - ötvenezer forintot meg nem haladó vagyoni hátrányt okozva hűtlen kezelést
- követ el, úgyszintén, aki e cselekmények elkövetését megkísérli, szabálysértést követ el.
- (2) Aki idegen, nem gépi meghajtású járművet mástól azért vesz el, hogy jogtalanul használja, szabálysértést követ el.
- (3) Aki a kulturális örökség védett elemeit, az államhatár, a megye-, város-, községhatár vagy a birtokhatár megjelölésére szolgáló hivatalos, vagy földmérési jelet vagy létesítményt, tömegközlekedési vagy távközlési eszközt, közúti jelzést, parkot vagy ahhoz tartozó felszerelést, természetvédelmi hatósági és tájékoztató táblát vagy egyéb közérdeket szolgáló jelet vagy létesítményt gondatlanul megsemmisít, megrongál, elvisz, áthelyez vagy elmozdít, szabálysértést követ el.
- (4) Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott szabálysértés miatt az erdészeti szakszemélyzet tagja, a halászati őr, valamint a mezőőr, a természeti és védett természeti területeken a természetvédelmi őr, helyi jelentőségű védett természeti területen az önkormányzati természetvédelmi őr is szabhat ki helyszíni bírságot.
- (5) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt szabálysértési eljárásnak csak magánindítványra van helye, ha a sértett az elkövető hozzátartozója.
- (6) Az elkövetési érték, kár, illetve okozott vagyoni hátrány összegének megállapítása céljából érték-egybefoglalásnak van helye, ha az eljárás alá vont személy az (1) bekezdés a)–c) pontjában meghatározott ugyanolyan cselekményt több alkalommal, legfeljebb egy éven belül követte el és ezeket együttesen bírálják el. Nincs helye érték-egybefoglalásnak, ha az üzletszerű elkövetés megállapítható.

133. Jogosulatlan vadászat

- 178. §** Aki idegen vadászterületen jogosulatlanul, vad elejtésére használható és arra alkalmas állapotban lévő eszközzel tartózkodik, szabálysértést követ el.
- 179. §** E törvény XXIII. Fejezetében foglalt szabálysértések miatt szabálysértési elzárás büntetés kiszabásának is helye van.

XXIV. FEJEZET

AZ EMBERI MÉLTÓSÁG, A SZEMÉLYI SZABADSÁG ÉS A KÖZREND ELLENI SZABÁLYSÉRTÉSEK

134. Becsületsértés

- 180. §** (1) Aki mással szemben a becsület csorbítására alkalmas kifejezést használ vagy egyéb ilyen cselekményt követ el, szabálysértést követ el.
- (2) Becsületsértés miatt szabálysértési eljárásnak csak magánindítványra van helye.

135. Megelőző távoltartás alaptalan kezdeményezése

- 181. §** (1) Aki valótlan tények állításával a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvényben meghatározott – szabálysértésnek vagy bűncselekménynek nem minősülő – hozzátartozók közötti erőszak miatt megelőző távoltartás elrendelését kezdeményezi, ha azt a valótlan tények alapján elrendelik, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

136. Polgári felhasználású robbanóanyaggal és pirotechnikai termékkel kapcsolatos szabálysértés

- 182. §** (1) Aki a polgári felhasználású robbanóanyagok előállítására, forgalmára, tárolására, szállítására, felhasználására és megsemmisítésére vonatkozó előírásokat megszegi, továbbá robbanóanyagot vagy robbanó szerkezetet talál, vagy annak hollétéről tudomást szerez és ezt a tény haladéktalanul a rendőrségnek nem jelenti be, illetve engedély nélkül pirotechnikai tevékenységet végez, szabálysértést követ el.
- (2) Aki a pirotechnikai termékek előállítására, forgalmára, tárolására, szállítására, felhasználására, megsemmisítésére, birtoklására vonatkozó előírásokat megszegi, szabálysértést követ el.
- (3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.
- (4) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a közterület-felügyelő és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv erre felhatalmazott ügyintézője is szabhat ki helyszíni bírságot.

137. Lőfegyverrel kapcsolatos szabálysértés

- 183. §** (1) Aki
- a) a lőfegyver vagy lőszer gyártására, tartására, kereskedelmére, javítására vagy használatára és szállítására vonatkozó szabályokat megszegi,
- b) lőfegyverdarabot vagy lőszerelmet engedély nélkül készít, megszerез, tart vagy forgalomba hoz, szabálysértést követ el.
- (2) Aki
- a) a légfegyver, gáz- és riasztófegyver, muzeális fegyver, színházi fegyver, illetve hatástalanított lőfegyver gyártására, kereskedelmére, megszerzésére, birtoklására, viselésére, tartására vagy használatára vonatkozó szabályokat megszegi,
- b) a lőtér üzemeltetésére vonatkozó rendelkezéseket megszegi, szabálysértést követ el.
- (3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

138. Szexuális szolgáltatásra való felhívás tilalma

- 184. §** (1) Aki a külön jogszabály szerint meghatározott védett övezetben ellenszolgáltatást felajánlva mást szexuális szolgáltatás nyújtására felhív, illetve más személy szexuális szolgáltatásának felajánlását elfogadja, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatti eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

139. Koldulás

- 185. §** (1) Aki gyermekkorú személy társaságában koldul, szabálysértést követ el.
- (2) Aki közterületen vagy nyilvános helyen, olyan módon koldul, hogy a járókelőket, illetve a nyilvános helyen jelenlévőket pénz átadása céljából leszólítja, továbbá az is, aki házról házra, illetve lakásról lakásra járva kéreget, szabálysértést követ el.
- (3) A szabálysértési hatóság haladéktalanul értesíti az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés tényéről, az érintett gyermek és az elkövető adatairól a gyermek lakóhelye szerint illetékes gyermekjóléti szolgálatot.
- (4) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.

140. Közterületen életvitelszerű lakhatás tilalmának megszegése

- 186. §** (1) Aki a közterület belterületét rendeltetésétől eltérő módon, életvitelszerű lakhatás céljára használja, illetve életvitelszerű lakhatáshoz használt ingóságokat közterületen tárol, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés nem állapítható meg, ha a feladat ellátására kötelezett önkormányzat a hajléktalan-ellátás feltételeit nem biztosítja.
- (3) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.

141. Természetvédelmi szabálysértés

- 187. §** (1) Aki
- a) a természetvédelmi államigazgatási szerv engedélyéhez vagy szakhatósági hozzájárulásához kötött tevékenységet engedély vagy szakhatósági hozzájárulás nélkül, vagy az engedélytől, szakhatósági hozzájárulástól eltérő módon végez vagy végeztet, vagy bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget,
- b) természeti területen – beleértve a védett természeti területet is – a természetvédelmi célokkal össze nem egyeztethető tevékenységet folytat, szemetel, a területet más módon szennyezi, tiltott helyen tartózkodik, engedély nélkül tüzet rak,
- c) védett élő szervezet egyedét, származékát vagy barlangi képződményt jogellenesen megrongál, elvisz vagy elpusztít, illetve védett vagy fokozottan védett állatfaj egyedét élettevékenységében jelentős mértékben zavar, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott szabálysértés elkövetőjére a természetvédelmi őr, az önkormányzati természetvédelmi őr is szabhat ki helyszíni bírságot.

142. A vallásgyakorlás jogának megsértése

- 188. §** Aki nyilvántartásba vett egyház szertartásaira rendelt helyiségben nyilvánosan botrányt okoz, illetőleg a vallási tisztelet tárgyát vagy a szertartások végzésére szolgáló tárgyat a szertartásokra rendelt helyiségben vagy azon kívül meggyaláz, szabálysértést követ el.

143. Gyülekezési joggal visszaélés

- 189. §** (1) Aki
- a) a gyülekezési jogról szóló törvény hatálya alá tartozó, szervezeten megvalósuló rendezvényt bejelentési kötelezettsége elmulasztásával szervez,
- b) rendezvényt annak ellenére szervez, hogy a rendezvény megtartását a rendőrség a gyülekezési jogról szóló törvény alapján megtiltotta,
- c) a rendőrség által tudomásul vett bejelentésben megjelölttől eltérő helyszínrre, útvonalra vagy időpontra szervezi a rendezvényt, vagy a résztvevőket a bejelentésben megjelölt helyszíntől, útvonaltól vagy időponttól való eltérésre hívja fel, szabálysértést követ el.
- (2) Aki a gyülekezési jogról szóló törvény erre vonatkozó rendelkezését megsértve a tervezett új időpontról való előzetes tájékoztatás nélkül szervez rendezvényt, szabálysértést követ el.
- (3) Aki
- a) a rendezvény szervezésével összefüggő bejelentési kötelezettségét a gyülekezési jogról szóló törvényben erre meghatározott határidő megsértésével teljesíti,
- b) a gyülekezési jogról szóló törvényben foglalt tájékoztatási kötelezettségét a határidő megsértésével teljesíti, szabálysértést követ el.
- (4) Nem valósul meg szabálysértés az (1) bekezdés c) pontja alapján, ha a rendőrség által tudomásul vett bejelentésben megjelölt helyszíntől, útvonaltól vagy időponttól való eltérésre a rendezvény megtartásától független külső ok miatt kerül sor.
- (5) Nem valósul meg szabálysértés a (3) bekezdés a) pontja alapján, ha a gyülekezési jogról szóló törvényben meghatározott határidő megsértésével, de a rendezvény szervezésének megkezdését követően haladéktalanul olyan rendezvény szervezését jelentik be, amelynek célja a résztvevők véleményének egy, a bejelentéshez képest három napon belül, előre nem láthatóan bekövetkezett vagy nyilvánosságra került eseménnyel összefüggő kinyilvánítása.
- (6) Az (1)–(5) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

144. Az egyesülési, a gyülekezési szabadság, valamint a választási gyűlésen való részvétel jogának megsértése

- 190. §** (1) Aki mást egyesülési vagy gyülekezési jogának gyakorlásában, valamint a választási gyűlésen való részvételében jogtalanul akadályoz, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

145. Tiltott szerencsejáték

- 191. §** (1) Aki közterületen vagy nyilvános helyen tiltott szerencsejátékot szervez, szabálysértést követ el.
- (2) Aki közterületen vagy nyilvános helyen tartott tiltott szerencsejátékban részt vesz, szabálysértést követ el.
- (3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.

146. Közerkölcs megsértése

- 192. §** (1) Aki a közterületen, vagy nyilvános helyen, vagy közforgalmú közlekedési eszközön a közerkölcsbe ütköző magatartást tanúsít, szabálysértést követ el.
- (2) Aki szexuális árut mások számára észlelhető módon, közterületen vagy kirakatban elhelyez, vagy a szexuális áruk forgalmazására vonatkozó előírásokat egyéb módon megszegi, szabálysértést követ el.
- (3) Aki erőszakot öncélúan bemutató reklámot tesz közzé, szabálysértést követ el.
- (4) A (3) bekezdés alkalmazásában öncélú a bemutatás, ha az erőszak bemutatását a reklám tárgya vagy témája nem teszi feltétlenül indokolttá.
- (5) Az (1)–(3) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.

147. Veszélyeztetés kutyával

- 193. §** (1) Aki a felügyelete alatt álló kutyát
- a) a település belterületén felügyelet nélkül bocsátja közterületre, vagy kóborolni hagyja,
- b) természeti és védett természeti területen, vagy vadászterületen – a vadászkutya kivételével – póráz nélkül elengedi, vagy kóborolni hagyja,
- c) szájkosár és póráz nélkül közforgalmú közlekedési eszközön – vakvezető, illetve mozgáskorlátozottakat segítő kutya kivételével – szállítja,
- d) élelmiszer-elárúsító üzletbe, közfürdő területére vagy játszótérre – vakvezető, illetve mozgáskorlátozottakat segítő kutya kivételével – beenged, illetőleg bevisz,
- szabálysértést követ el.
- (2) Aki harapós kutyáját nem zárt helyen tartja, vagy nem helyez el a ház (lakás) bejáratán a harapós kutyára utaló megfelelő figyelmeztető táblát, szabálysértést követ el.
- (3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a közterület-felügyelő, természeti és védett természeti területen a természetvédelmi őr, helyi jelentőségű védett természeti területen az önkormányzati természetvédelmi őr is szabhat ki helyszíni bírságot.

148. Büntetés-végrehajtási intézet környezetének megzavarása

- 194. §** (1) Aki abból a célból, hogy a büntetés-végrehajtási intézetben fogvatartottal kapcsolatot teremtsen,
- a) a büntetés-végrehajtási intézetbe történő bekiabálással,
- b) feliratok vagy fényjelzések alkalmazásával,
- c) a büntetés-végrehajtási intézetbe tárgyak bedobálásával vagy annak megkísérlésével vagy
- d) az a)–c) pontban meghatározott magatartásokhoz hasonló más módon
- a közterület használatának, vagy a lakó- vagy más épületben tartózkodók nyugalmanak megzavarására alkalmas magatartást tanúsít, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

149. Csendháborítás

- 195. §** (1) Aki lakott területen, az ott levő épületben, vagy az ahhoz tartozó telken, tömegközlekedési eszközön, továbbá természeti és védett természeti területen indokolatlanul zajt okoz, amely alkalmas arra, hogy mások nyugalmát, illetve a természeti vagy a védett természeti értéket zavarja, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a közterület-felügyelő, természeti és védett természeti területen a természetvédelmi őr és helyi jelentőségű védett természeti területen az önkormányzati természetvédelmi őr is szabhat ki helyszíni bírságot.

150. Köztisztasági szabálysértés

- 196. §** (1) Aki
- a) a közterületen, a közforgalom céljait szolgáló épületben, vagy közforgalmú közlekedési eszközön szemetet, ezeket beszennyezi,
- b) a felügyelete alatt lévő állat által az a) pontban megjelölt helyen okozott szennyezés megszüntetéséről nem gondoskodik,
- szabálysértést követ el.
- (2) Aki települési szilárd vagy folyékony hulladékot a közterületen engedély nélkül lerak, elhelyez, vagy nem a kijelölt lerakóhelyen rak le vagy helyez el, szabálysértést követ el.
- (3) Aki a közszolgáltató elkülönített hulladékgyűjtést szolgáló gyűjtőeszközből hulladékot vesz el, szabálysértést követ el.
- (4) Az (1) és (3) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a közterület-felügyelő, természeti és védett természeti területen a természetvédelmi őr, helyi jelentőségű védett természeti területen az önkormányzati természetvédelmi őr is szabhat ki helyszíni bírságot.

151. Veszélyeztetés tárgyak elhelyezésével, eldobásával

- 197. §** (1) Aki
- a) épületen, építményen tárgyat másokat veszélyeztető módon helyez el,
- b) tárgyat másokat veszélyeztető módon dob el,
- szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.

152. A közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel kapcsolatos szabálysértés

- 198. §** (1) Aki a közbiztonságra különösen veszélyes eszközök birtoklására, szállítására, forgalmazására vonatkozó szabályokat megszegi, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

153. Kábítószer-rendészeti szabálysértés

- 199. §** (1) Aki
- a) a kábítószeres, vagy a pszichotrop anyagokkal kapcsolatos engedély-, illetve bejelentés-köteles tevékenységek végzésének szabályait, továbbá az ezen anyagokkal kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettségre vonatkozó szabályokat megszegi,
- b) kábítószer-prekurzornak minősülő vegyi anyagokkal (jegyzékben szereplő anyagok) kapcsolatos engedély-, illetve bejelentés-köteles tevékenységek végzésének szabályait megszegi,
- szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

154. Szeszesital-árusítás, -kiszolgálás és -fogyasztás tilalmának megszegése

- 200. §** (1) Aki
- a szeszes ital árusítására vagy a közterületen történő fogyasztására vonatkozó – törvényben, kormányrendeletben meghatározott – tilalmat megszegi,
  - vendéglátó üzletben tizennyolcadik életévét be nem töltött személy részére szeszes italt szolgál ki,
  - a szeszes ital eladása során közterületen vagy nyilvános helyen szemmel láthatóan részeg állapotban lévő személynek szeszes italt szolgál ki,
  - közterületen vagy nyilvános helyen fiatalkorút szándékosan lerészegít, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.

155. A kitiltás, illetve az eltiltás szabályainak megszegése

- 201. §** (1) Aki olyan helységben, vagy az ország területének olyan részében tartózkodik, ahonnan a bíróság kitiltotta, szabálysértést követ el.
- (2) Aki a szabálysértés miatt szabálysértési hatóság, illetve bíróság által elrendelt kitiltás szabályait megszegi, szabálysértést követ el.
- (3) Aki olyan sportrendezvényen vagy sportlétesítményben tartózkodik, ahonnan a sportról szóló törvényben meghatározottak szerint eltiltották, szabálysértést követ el.
- (4) Az (1)–(3) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

156. Jégen tartózkodás szabályainak megszegése

- 202. §** (1) Aki a szabad vizek jégén való tartózkodás szabályait megszegi, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a közterület-felügyelő, a halászati őr és a hivatásos katasztrófavédelmi szerv erre felhatalmazott ügyintézője is szabhat ki helyszíni bírságot.

157. Számszerj, szigonypuska jogellenes használata

- 203. §** (1) Aki számszerjat, szigonypuskát a jogszabályban meghatározott rendelkezésektől eltérően vagy jogszabályi tiltás ellenére használ, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.
- (3) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a halászati őr is szabhat ki helyszíni bírságot.

158. Tiltott határátlépés, útiokmánnyal kapcsolatos szabálysértés

- 204. §** (1) Aki Magyarország államhatárát engedély nélkül vagy meg nem engedett módon lépi át, vagy ezt megkísérli, szabálysértést követ el.
- (2) Aki az útiokmánnyal kapcsolatos jogszabályi rendelkezéseket megszegi, szabálysértést követ el.
- (3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

159. Határrendészeti szabálysértés

- 205. §** (1) Aki
- a határterületen fekvő ingatlan használatára vonatkozó jogszabály alapján elrendelt korlátozó vagy egyéb intézkedésnek nem tesz eleget,
  - az államhatár rendjével és őrzésével vagy a határforgalom ellenőrzésével összefüggő tiltó vagy korlátozó rendelkezést megszegi, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

160. Minősített adat biztonságának megsértése

206. § (1) Aki

- a) a minősített adatot a feladatának ellátása során jogszabályellenes módon készíti, sokszorosítja, minősíti, nyilvántartja, kezeli vagy őrzi,
  - b) a minősített adat felhasználására jogosultak kijelölésére és nyilvántartására vonatkozó szabályokat megszegi,
  - c) a minősített adat védelmére vonatkozó jogszabályok megsértésével kapcsolatos, a minősítő és a Nemzeti Biztonsági Felügyelet részére törvényben előírt tájékoztatási kötelezettségének nem, vagy késedelmesen, a tudomására jutásától számított tíz napon túl tesz eleget,
  - d) a minősített adat kezelésének jogszabályban előírt ellenőrzésére vonatkozó kötelezettségét megszegi,
  - e) jogszerűen jutott minősített adat birtokába és megkísérli azt jogszabályellenes módon külföldre vinni, vagy a jogszabályoknak megfelelően külföldre vitt vagy ott készített minősített adatot onnan jogszabályellenes módon visszahozni vagy behozni,
  - f) a minősítő hatáskörét jogosulatlanul elvonja, vagy
  - g) hatáskörének gyakorlása során elmulasztja az adatok minősítésére, a minősítési jelölés megismétlésére, vagy a minősítés felülvizsgálatára vonatkozó – a minősített adat védelméről szóló törvényben meghatározott – intézkedések megtételét, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

161. Személyazonosság igazolásával kapcsolatos köteleességek megszegése

207. § (1) Aki személyazonosító igazolványra vonatkozó jogszabályban előírt kötelezettségét megszegi, az igazoltatásra feljogosított személy felszólítására személyi adatainak bemondását vagy a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvány átadását megtagadja, vagy az említett adatokra vonatkozólag az intézkedés során valótlanul állít, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.
- (3) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.

162. Külföldiek rendészetével kapcsolatos szabálysértés

208. § (1) Aki a külföldiek bejelentésére, jelentkezésére vagy az ország területén tartózkodására vonatkozó szabályokat megszegi, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

XXV. FEJEZET

A VÁMSZABÁLYSÉRTÉSEK

163. Vámszabálysértés

209. § (1) Aki nem közösségi árut a vámellenőrzés alól elvon, vagy a vámtartozás, a nem közösségi adók és díjak, illetve a biztosíték megállapítása vagy beszedése szempontjából lényeges körülmények tekintetében valótlan nyilatkozatot tesz, feltéve, hogy a vámbevétel csökkenése a százezer forintot nem haladja meg, úgyszintén, aki e cselekmények bármelyikét megkísérli, szabálysértést követ el.
- (2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott cselekményt a vámbevétel csökkenésének mértékére tekintet nélkül gondatlanul követi el, szabálysértést követ el.
- (3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerve is szabhat ki helyszíni bírságot.
- (4) E § alkalmazásában
- a) biztosíték alatt a vámtartozás, illetve a nem közösségi adók és díjak megfizetésének – vámjogszabályok által meghatározott formában történő – biztosítását,

b) vámbevétel-csökkenés alatt a vámtartozás, illetve a nem közösségi adók és díjak megfizetésére vonatkozó kötelezettség nem teljesítése miatt bekövetkezett bevételkiesést kell érteni.

164. Vám szabálysértés elkövetőjének segítése

- 210. §** (1) Aki a vám szabálysértés elkövetőjének segítséget nyújt azért, hogy a vám szabálysértésből származó haszon elérésében közreműködik, vagy elősegíti, hogy az elkövető a szabálysértési eljárás alól mentesüljön, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerve is szabhat ki helyszíni bírságot.

165. Vámorgazdaság

- 211. §** (1) Aki vám szabálysértésből származó dolgot vagyoni haszon végett megszerez, elrejt, vagy elidegenítésében közreműködik – értékre tekintet nélkül –, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerve is szabhat ki helyszíni bírságot.

166. Fémjelzési szabálysértés

- 212. §** (1) Aki a nemesfém tárgyak árusításával és fémjelzésével kapcsolatos köteletségét megszegi, szabálysértést követ el.
- (2) Az elkobzott nemesfém tárgyat díszítő drágakövek és gyöngyök mentesek az elkobzás alól.

167. A pénzütanatra vonatkozó szabályok megszegése

- 213. §** (1) Aki a Magyar Nemzeti Bank által kibocsátott, illetve forgalomba hozott és forgalomban lévő bankjegyről vagy érméről, valamint euro-bankjegyről vagy -érméről engedélyhez kötött utánzatot jogosulatlanul készít, megszerez, tart, azt az országba behozza, vagy utánzatként forgalomba hozza, szabálysértést követ el.
- (2) Aki az utánzatok nyilvántartására, őrzésére, megsemmisítésére vagy bejelentésére vonatkozó előírásokat megsérti, szabálysértést követ el.
- (3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerve is szabhat ki helyszíni bírságot.
- (4) Az (1) és (2) bekezdés szempontjából utánzatnak minősül:
- a magyar törvényes fizetőeszköz és az euro utánzataról szóló rendelet,
  - az euro bankjegyek címleteiről, technikai jellemzőiről, utánzatai készítéséről, cseréjéről és bevonásáról szóló, 2003. március 20-i 2003/205/EK európai központi banki határozat,
  - az euro-érmékhez hasonló érmekről és zsetonokról szóló, 2004. december 6-i 2182/2004/EK tanácsi rendelet szerinti utánzat, illetve euro-érmékhez hasonló érem és zseton.

168. Hatásköri rendelkezés

- 214. §** A 209–213. §-ban meghatározott szabálysértések miatt az eljárás a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerve hatáskörébe tartozik.

XXVI. FEJEZET

A RENDÉSZETI IGAZGATÁS RENDJÉT VESZÉLYEZTETŐ SZABÁLYSÉRTÉSEK

169. Vadászati, halászati, legeltetési tilalom megszegése

- 215. §** (1) Aki a katasztrófák elleni védekezéssel összefüggésben elrendelt általános vadászati, halászati, legeltetési tilalmat megszegi, szabálysértést követ el.

- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a hivatásos katasztrófavédelmi szerv erre felhatalmazott ügyintézője, a mezőőr, a halászati őr és az erdővédelmi szolgálat tagja is szabhat ki helyszíni bírságot.

170. Jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség

- 216. §** (1) Aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

XXVII. FEJEZET

A KIEMELT KÖZLEKEDÉSI SZABÁLYSÉRTÉSEK

171. Ittas vezetés

- 217. §** Aki
- a) vasúti vagy légi járművet, gépi meghajtású vízi járművet, úszó munkagépet, illetve nem gépi meghajtású vízi járművet úgy vezet, hogy szervezetében szeszes ital fogyasztásából származó alkohol van, vagy
- b) vasúti vagy légi jármű, gépi meghajtású vízi jármű, úszó munkagép, illetve közúton vagy a közforgalom elől el nem zárt magánúton gépi meghajtású jármű vezetését olyan személynek engedi át, akinek a szervezetében szeszes ital fogyasztásából származó alkohol van, szabálysértést követ el.

172. Az elsőbbség és az előzés szabályainak megsértése

- 218. §** Annak a járműnek a vezetője, aki az elsőbbségre vagy az előzésre vonatkozó szabályokat megszegi, szabálysértést követ el.

173. A közúti közlekedés rendjének megzavarása

- 219. §** (1) Aki a közúti közlekedés szabályait megszegi és ezzel másnak vagy másoknak életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki vagy könnyű testi sértést okoz, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdés alkalmazásában nem tekinthetők közúti közlekedési szabálynak a gyalogosra és az utasra vonatkozó rendelkezések.

174. Engedély nélküli vezetés

- 220. §** Aki vasúti járművet, légi járművet, gépi meghajtású vízi járművet, úszó munkagépet, illetőleg a közúti forgalomban olyan gépi meghajtású járművet vezet, amelynek vezetésére hatósági engedéllyel nem rendelkezik, továbbá aki e járművek vezetését ilyen személynek átengedi, szabálysértést követ el.

175. Érvénytelen hatósági engedéllyel vagy jelzéssel való közlekedés

- 221. §** Aki érvénytelen hatósági engedéllyel vagy jelzéssel, illetve olyan járművel vesz részt a közúti forgalomban, amelynek a műszaki érvényességi ideje lejárt, szabálysértést követ el.

176. Vasúti átjárón áthaladás szabályainak megsértése

- 222. §** Az a járművezető vagy állathajtó, aki járművével vagy állatával (állataival) a közlekedési szabályok szerinti tilalom ellenére a vasúti átjáróra hajt, vagy azon áthajt, szabálysértést követ el.

177. Megkülönböztető jelzést adó készülék felszerelésével és használatával kapcsolatos szabálysértés

- 223. §** Aki a megkülönböztető fényjelzést vagy a hangjelzést adó készüléket
- a) gépjárműre jogosulatlanul felszerel (felhelyez),
  - b) közterületen lévő gépjárműben engedély nélkül birtokol, szabálysértést követ el.

*XXVIII. FEJEZET**KÖZLEKEDÉSSSEL KAPCSOLATOS EGYÉB SZABÁLYSÉRTÉSEK***178. Közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése**

- 224. §** (1) Aki a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM–BM együttes rendeletben (a továbbiakban: KRESZ) meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217–222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg, szabálysértést követ el.
- (2) A KRESZ 40–41. §-ának, valamint más megállási, várakozási vagy táblával jelzett behajtási tilalom vagy korlátozás megszegése esetén a közterület-felügyelő is szabhat ki helyszíni bírságot.

179. Közúti közlekedési igazgatási szabályok megsértése

- 225. §** (1) Aki a külön jogszabályban meghatározott közúti közlekedési igazgatási szabályokat megsérti, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a hivatásos katasztrófavédelmi szerv erre felhatalmazott ügyintézője is szabhat ki helyszíni bírságot.

180. Víziközlekedési szabályok megsértése

- 226. §** (1) Aki
- a) a vízi közlekedés rendjére,
  - b) a hajózási tevékenység végzésére – ide nem értve a jogszabály által engedélykötelesnek minősített áru fuvarozás és személyszállítás szabályait –,
  - c) a vízi munkavégzéssel, vízi rendezvényekkel kapcsolatos szabályokra, rendelkezésekre,
  - d) a külön jogszabályban meghatározott vízi közlekedési igazgatásra vonatkozó szabályokat megszegi, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a hivatásos katasztrófavédelmi szerv erre felhatalmazott ügyintézője is szabhat ki helyszíni bírságot.

181. Légi jármű fedélzetén elkövetett szabálysértés

- 227. §** Aki
- a) a légi jármű parancsnokának a repülés biztonságát érintő intézkedését nem teljesíti,
  - b) a légi járművön repülés közben nem a kijelölt helyen tartózkodik,
  - c) a légi jármű fedélzetére olyan anyagot vagy tárgyat visz fel, amelynek felvitelét megtiltották,
  - d) a légi jármű fedélzetén engedély nélkül vagy az engedélyben foglaltaktól eltérő módon mérőkamerával fényképez, filmez,
  - e) a légi jármű parancsnokának engedélye nélkül rádióadót, rádióvevőt vagy más, a fedélzeti rendszerekben zavart okozó rádiófrekvenciás jelet kibocsátó eszközt üzemeltet, vagy bekapcsolt (üzemkész) állapotban tart,
  - f) a légi jármű fedélzetéről repülés közben engedély nélkül tárgyat ledob, ha ezzel a légi közlekedés biztonságát nem veszélyezteti, szabálysértést követ el.

182. A légitársaságok biztonságát és védelmét szolgáló szabályok megszegése

228. § (1) Aki a légitársaságok biztonságát vagy védelmét szolgáló szabályokat megszegi vagy a repülés biztonságát szolgáló létesítmények, illetve berendezések működését zavarja, szabálysértést követ el.
- (2) Aki a repülőtér rendeltetésszerű használatával és üzemben tartásával kapcsolatos szabályokat megszegi, szabálysértést követ el.
- (3) Aki a repülőtér szigorított védelmi területén a légitársaságok védelme szempontjából tiltott eszközök birtoklására vagy használatára vonatkozó szabályokat megsérti, szabálysértést követ el.
- (4) Az (1)–(3) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a hivatásos katasztrófavédelmi szerv erre felhatalmazott ügyintézője is szabhat ki helyszíni bírságot.

183. Hatásköri rendelkezés

229. § A 217–228. §-okban meghatározott szabálysértések miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

184. Szmogriadó szabályainak mozgó légszennyező forrásokkal való megsértése

230. § Aki szmogriadó elrendelése esetén vagy annak megelőzése érdekében bevezetett, a mozgó légszennyező forrás használatára vonatkozó forgalomkorlátozásokat vagy intézkedéseket megsérti, szabálysértést követ el.

XXIX. FEJEZET

AZ ÉLELMISZERLÁNC-BIZTONSÁGI ÉS FOGYASZTÓVÉDELMI SZABÁLYSÉRTÉSEK

185. Áru hamis megjelölése

231. § (1) Aki árut – a versenytárs hozzájárulása nélkül – olyan jellegzetes külsővel, csomagolással, megjelöléssel vagy elnevezéssel állít elő, amelyről a versenytárs, vagy annak jellegzetes tulajdonsággal rendelkező áruja ismerhető fel, vagy ilyen árut forgalomba hozatal céljából megszerez, tart, illetve forgalomba hoz, feltéve, hogy az áru értéke a százezer forintot nem haladja meg, szabálysértést követ el.
- (2) Ha a cselekmény elkövetését a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerve észleli vagy a feljelentést a Nemzeti Adó- és Vámhivatalnál teszik, a szabálysértés miatt az eljárás a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerveinek hatáskörébe tartozik.

186. Árdrágítás

232. § Aki áruért a hatósági árnál vagy a reá nézve egyébként kötelezően megállapított árnál magasabb árat kér, köt ki vagy fogad el, feltéve, hogy az áru értéke a százezer forintot nem haladja meg, vagy húszezer forintot meg nem haladó nyereség elérése végett követi el, szabálysértést követ el.

187. Árak megállapításának, közlésének és feltüntetésének elmulasztása

233. § Aki
- a) az általa előállított termék vagy szolgáltatás hatósági árának, díjának megállapításához az árhatóság részére nem a rendelkezéseknek megfelelő adatot közöl,
- b) jogszabály ellenére a fogyasztói árakat (díjakat), az áruk minőségi osztályát vagy minősítését, illetve az üzlet osztályba vagy kategóriába sorolását nem, vagy nem az előírt módon tünteti fel,
- c) a vendéglátóipar értékesítő helyein a jogszabályban előírt tájékoztatási kötelezettségét megszegi, szabálysértést követ el.

188. Minőség tanúsítási kötelezettség megszegése

- 234. §** (1) Aki a termék minőségének tanúsítását elmulasztja, illetve a vásárlási tájékoztató adására vonatkozó kötelességét megszegi, vagy a minőséget tanúsító okiratban a termék minőségéről valótlan adatot tanúsít, szabálysértést követ el.
- (2) Aki az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértést építési termékkel (építési anyag, szerkezet, berendezés) kapcsolatban követi el, illetőleg építési terméket hazai megfelelőség igazolása nélkül hoz forgalomba, szabálysértést követ el.
- (3) Az (1)–(2) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a hivatásos katasztrófavédelmi szerv erre felhatalmazott ügyintézője is szabhat ki helyszíni bírságot.

189. Megfelelőségi jelölés jogosulatlan használata

- 235. §** (1) Aki megfelelőségi jelölést jogosulatlanul használ vagy megfelelőségi jelöléssel összetéveszhető jelölést használ, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a hivatásos katasztrófavédelmi szerv erre felhatalmazott ügyintézője is szabhat ki helyszíni bírságot.

190. Rossz minőségű termék forgalomba hozatala

- 236. §** (1) Aki
- a) rossz minőségű terméket jó minőségű terméként értékesít, használatba ad, illetve forgalomba hoz, vagy ezek iránt intézkedik,
- b) a termék minőségének megállapítására vonatkozó szabályokat megszegi és ezzel lehetővé teszi, hogy a terméket a valóságosnál jobb minőségűként értékesítsék, adjanak használatba, illetve hozzanak forgalomba, feltéve, hogy a termék értéke a százezer forintot nem haladja meg,
- szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a hivatásos katasztrófavédelmi szerv erre felhatalmazott ügyintézője is szabhat ki helyszíni bírságot.

191. Vásárlók megkárosítása

- 237. §** Aki az árunak közvetlenül a fogyasztók részére történő forgalomba hozatala során hamis méréssel, számolással vagy az áru minőségének megrontásával a vásárlót megkárosítja, szabálysértést követ el.

192. Élelmiszer minőségének megrontása

- 238. §** Aki az előírt, vagy a jelölt minőségi jellemzőknek nem megfelelő élelmiszert jó minőségű terméként való forgalomba hozatal céljából előállít vagy forgalomba hoz, szabálysértést követ el.

XXX. FEJEZET

A JÁRVÁNYÜGYI, ERDŐVÉDELMI, MEZŐ-, ERDŐ- ÉS VÍZGAZDÁLKODÁSI SZABÁLYSÉRTÉSEK

193. Fertőző betegség elleni védekezés elmulasztása

- 239. §** (1) Aki
- a) a védőoltásra, a fertőző betegségekre, a fertőző betegekre vagy a fertőzésre gyanús személyekre – ideértve a gümőkóros, a nemibeteg, a trachomás vagy erre gyanús személyeket is –, továbbá a járványügyi megfigyelésre vagy ellenőrzésre és a fertőtlenítésre vonatkozó egészségügyi jogszabályt, vagy az ilyen jogszabály alapján kiadott egészségügyi rendelkezést, továbbá
- b) a rágcsáló és rovarirtásra vonatkozó egészségügyi jogszabályt, vagy az ilyen jogszabály alapján kiadott egészségügyi rendelkezést
- megszegi, szabálysértést követ el.

- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a hivatásos katasztrófavédelmi szerv erre felhatalmazott ügyintézője is szabhat ki helyszíni bírságot.

194. Kábítószer előállítására alkalmas növényekkel kapcsolatos előírások megszegése

- 240. §** Aki a mák és kender termesztésére, forgalmazására, valamint az ipari mákkal és magas THC tartalmú kenderrel végezhető egyéb tevékenységekre vonatkozó előírásokat megszegi, szabálysértést követ el.

195. Mezei szabálysértés

- 241. §** (1) Aki más földjén jogtalanul legeltet, szabálysértést követ el.
(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a mezőőr is szabhat ki helyszíni bírságot.

196. Erdőrendészeti szabálysértés

- 242. §** (1) Aki erdőben, erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületen, vagy erdészeti létesítmény területén gazdasági vagy műszaki célt, valamint a fenntartható erdőgazdálkodást, az erdő védelmét, illetve az erdészeti kutatást szolgáló jelet, tárgyat jogtalanul megsemmisít, megrongál vagy eredeti helyéről eltávolít, szabálysértést követ el.
(2) Aki olyan erdőben, erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületen, vagy erdészeti létesítmény területén jár, vagy járművel közlekedik, ahol a forgalmat jogszabály tiltja, vagy azt jogszabály felhatalmazása alapján korlátozzák vagy megtiltják, szabálysértést követ el.
(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az erdővédelmi szolgálat tagja, természeti és védett természeti területen a természetvédelmi őr, helyi jelentőségű védett természeti területen az önkormányzati természetvédelmi őr is szabhat ki helyszíni bírságot.

197. Erdei haszonvételek jogosulatlan gyakorlása

- 243. §** (1) Aki
a) erdőben, valamint erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterületen a külön jogszabályban meghatározott erdei haszonvételeket – az állami erdőben az egyéni szükségletet meg nem haladó mértékben szabadon szedhető virág, vadgyümölcs, moha, gomba és gyógynövény kivételével – jogszerűtlenül gyakorolja,
b) erdőből kitermelt faanyagot szállítójege nélkül szállít,
szabálysértést követ el.
(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az erdővédelmi szolgálat tagja, a természeti és védett természeti területen a természetvédelmi őr, helyi jelentőségű védett természeti területen az önkormányzati természetvédelmi őr is szabhat ki helyszíni bírságot.

198. Felhívással szembeni engedetlenség

- 244. §** Aki a természeti területek a védett természeti területek és értékek, az erdő, valamint a vadállomány őrzésével, védelmével kapcsolatban a külön jogszabályban meghatározott természetvédelmi, erdészeti és vadászati hatósági feladatokat ellátó személy, a természetvédelmi őr, az önkormányzati természetvédelmi őr, az erdővédelmi szolgálat tagja, a mezőőr, illetőleg a halászati őr jogszabályban előírt felhívásának nem tesz eleget, vagy intézkedését akadályozza, szabálysértést követ el.

199. Vízzennyezés

- 245. §** (1) Aki
a) vízállésterületbe, illetve felszíni vagy felszín alatti vízbe közvetlenül vagy közvetve szennyező anyagot juttat és ezáltal a vízkészletet felhasználásra alkalmatlanná teszi, vagy a felhasználást veszélyezteti, ha környezetkárosítás egyébként nem állapítható meg,

- b) a szennyvíz vagy a szennyezőanyag ártalommentes elhelyezését, illetve a felszíni vagy felszín alatti vízbe történő bevezetését nem a jogszabályban, a jogszabály alapján kiadott hatósági előírásban meghatározott módon valósítja meg, vagy olyan létesítményt üzemeltet, amely a vizek fertőzését vagy szennyezését okozhatja,
  - c) az ivóvízellátást, ásvány- vagy gyógyvízhasznosítást szolgáló, vagy ilyen célra kijelölt vizek, vízelékesítmények védőterületére, védőidomára, védősávjára a jogszabályban, a hatósági előírásokban meghatározott rendelkezéseket megszegi, vagy a védőterületet, védőidomot, védősávot érintő korlátozásokkal ellentétes tevékenységet folytat vagy ingatlan-használatot gyakorol, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a természetvédelmi őr, az önkormányzati természetvédelmi őr, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv erre felhatalmazott ügyintézője, a mezőőr vagy a halászati őr helyszíni bírságot szabhat ki.

200. Ár- és belvízvédelmi szabálysértés

- 246. §** (1) Aki
- a) az ár- vagy belvízvédelmi biztonságot, az árvízvédelmi vagy belvízvédelmi védőmű megóvását, vagy a vízfolyások és természetes tavak medrének épségét biztosító szabályokat vagy hatósági előírásokat megszegi,
  - b) az ár- vagy belvízvédelmi védműveket, eszközöket rongálja,
  - c) a vizek medrébe olyan tárgyat vagy anyagot juttat, építményt helyez el, vagy ott olyan tevékenységet folytat, amely a víz lefolyását akadályozza vagy megváltoztatja,
  - d) a part mentén fekvő ingatlanának művelésével, az azon levő létesítmények kezelésével vagy fenntartásával a vizek természetes folyását, a meder és a part, valamint a parti és part menti létesítmények állapotát és üzemelését veszélyezteti, vagy ezek fenntartási munkáinak végzését akadályozza,
  - e) az árvízvédelmi töltést vagy a vízkárelhárítási célú tározó töltését jogszabálytól eltérő módon veszi igénybe, járművel engedély nélkül közlekedik, a töltés menti sávot, a nagyvízi meder területét vagy a parti sávot a jogszabálytól eltérő módon használja, továbbá a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területre vonatkozó rendelkezéseket megszegi, szabálysértést követ el.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt a hivatásos katasztrófavédelmi szerv erre felhatalmazott ügyintézője is szabhat ki helyszíni bírságot.

XXXI. FEJEZET

AZ ÓVODAI NEVELÉS, VALAMINT AZ ALAPFOKÚ ÉS KÖZÉPFOKÚ NEVELÉS-OKTATÁS RENDJÉT VESZÉLYEZTETŐ SZABÁLYSÉRTÉSEK

201. Az óvodai nevelésben való részvételi kötelezettség és a tankötelezettség megszegése

- 247. §** Az a szülő vagy törvényes képviselő
- a) aki a szülői felügyelete vagy gyámsága alatt álló gyermeket kellő időben az óvodába, illetve az iskolába nem írta be,
  - b) aki nem biztosítja, hogy súlyos és halmozottan fogyatékos gyermeke a fejlődését biztosító nevelésben, nevelés-oktatásban vegyen részt,
  - c) akinek a szülői felügyelete vagy gyámsága alatt álló gyermeke ugyanabban az óvodai nevelési évben az iskolai életmódra felkészítő foglalkozásokról, illetőleg ugyanabban a tanévben az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokról igazolatlanul a jogszabályban meghatározott mértékűnél többet mulaszt, szabálysértést követ el.

202. Nevelési-oktatási tevékenység folytatására vonatkozó szabályok megszegése

- 248. §** (1) Aki
- a) az iskolai végzettséget igazoló, illetőleg az államilag elismert szakképesítést tanúsító bizonyítványok kiállítására, nyilvántartására, tárolására vonatkozó előírásokat megszegi,

- b) az előírt engedély hiányában iskolai oktatást, kollégiumi nevelést folytat, szabálysértést követ el.
- (2) Aki
- a) a gyermeket, a tanulót, a szülőt vagy a nevelési-oktatási intézményben létrehozott szervezeteiket a nevelési-közoktatási intézményekre vonatkozó jogszabályban meghatározott jogainak gyakorlásában szándékosan akadályozza,
- b) anélkül, hogy a pedagógiai szakszolgálatra, pedagógiai-szakmai szolgáltatásra, Országos szakértői névjegyzékre vonatkozó rendelkezésekben meghatározottak szerint erre jogosult lenne, szakértői véleményt készít,
- c) a pedagógiai szakszolgálatra vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően készített szakvéleményben foglaltakat szándékosan figyelmen kívül hagyja,
- szabálysértést követ el.
- (3) Aki
- a) az iskolai nevelést-oktatást a tanév rendjétől eltérően szervezi meg,
- b) a tanítási hetek szervezésére, a tanítás nélküli pihenőnapok kiadására, az egy tanítási napon szervezhető tanítási órákra vonatkozó rendelkezéseket megszegi,
- c) a gyermek-, tanulóbaesetek megelőzésére vonatkozó előírásokat szándékosan megszegi,
- szabálysértést követ el.
- (4) Aki
- a) a nemzetgazdasági szintű tervezéshez szükséges fenntartói, intézményi, foglalkoztatási, gyermek- és tanulói adatokat tartalmazó információs rendszerében történő bejelentkezési kötelezettségét nem teljesíti, a változásjelentést, az adatszolgáltatást nem teljesíti,
- b) az állami vizsgák megszervezésekor a vizsgaszabályzatban meghatározottaktól szándékosan eltér,
- c) az osztály, csoport szervezésére, létszámának meghatározására vonatkozó előírásokat megszegi,
- d) a jogszabályban meghatározott kötelező tanügyi okmányokat nem vezeti,
- szabálysértést követ el.
- (5) Aki a gyermeket, tanulót a nevelési-oktatási intézményrendszerre vonatkozó rendelkezések szándékos megszegésével hátrányosan megkülönbözteti, szabálysértést követ el.

203. Szakképzésben részt vevő tanulók gyakorlati oktatására vonatkozó szabályok megszegése

249. § Aki a tanuló gyakorlati képzésére vonatkozó jogszabályban meghatározott kötelezettségét megsérti, illetőleg a tanuló számára előírt juttatásokat nem biztosítja, szabálysértést követ el.

HATODIK RÉSZ ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

204. Felhatalmazó rendelkezések

250. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben
- a) kijelölje a szabálysértési elzárás végrehajtását foganatosító intézményt, valamint a sajátos ellátási igényű, különösen az önveszélyes, illetve az önmagáról gondoskodni képtelen elkövetővel szemben kiszabott szabálysértési elzárás végrehajtását foganatosító egészségügyi gondoskodást nyújtó intézményt,
- b) kijelölje a szabálysértési nyilvántartási rendszer tekintetében az adatkezelői feladatokat ellátó szervet,
- c) meghatározza a XXVII. és a XXVIII. Fejezetben foglalt egyes szabálysértések esetén a pénzbírság, illetve a helyszíni bírság kötelező mértékét.
- (2) Felhatalmazást kap a szabálysértési szabályozásért felelős miniszter, hogy
- a) a szabálysértési törvény végrehajtásával összefüggő jogalkalmazási feladatok ellátásának,
- b) a szabálysértési nyilvántartások részére történő adatközlés formájának és módjának, valamint az adatszolgáltatás rendjének,
- c) a szabálysértési nyilvántartó szerv által teljesített adatszolgáltatás rendjének, valamint a szabálysértési nyilvántartásokban kezelt adatok igazolására kiállított hatósági bizonyítvány kiadásának részletes eljárási rendjének,

- d) az érintett miniszterek egyetértésével a helyszíni bírságot végrehajtásának, a helyszíni bírságot igazoló nyomtatvány kialakításának,
  - e) a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter egyetértésével és a legfőbb ügyész véleményének kikérésével a szabálysértési elzárás és a pénzbírság helyébe lépő szabálysértési elzárás végrehajtásának,
  - f) az igazságügyért felelős miniszter és az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével a szabálysértési eljárásban elrendelt elővezetés végrehajtásával felmerült költség megtérítésének,
  - g) az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével a szabálysértési eljárás során lefoglalt és elkobzott dolgok kezelésének és értékesítésének,
  - h) a szabálysértési statisztikai adatgyűjtés, adatfeldolgozás és adatszolgáltatás,
  - i) a szabálysértési hatóságok és a helyszíni bírság kiszabására jogosult szervek és személyek részére a jogkövetkezmények alkalmazása során értékelendő szempontok részletes szabályait rendeletben szabályozza.
- (3) Felhatalmazást kap az államháztartásért felelős miniszter, hogy a pénzügyi szabálysértések eljárási szabályait, valamint felderítése és elbírálása végrehajtásának részletes szabályait rendeletben szabályozza.

205. Hatálybalépés

- 251. §** (1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglaltak kivételével – 2012. április 15-én lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépése után elkövetett szabálysértésekre kell alkalmazni.
- (2) A 253. § (8) és (9) bekezdése a törvény kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

206. Átmeneti rendelkezések

- 252. §** (1) Az e törvény hatálybalépésekor folyamatban levő szabálysértési eljárásokat és azok végrehajtását a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény alapján kell lefolytatni, illetve végrehajtani.
- (2) Az e törvény hatálybalépésekor a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény szerinti központi szabálysértési nyilvántartásban kezelt, az e törvény alapján a szabálysértési nyilvántartási rendszerben nyilvántartandó adatokat a szabálysértési nyilvántartási rendszerben kell kezelni.
- (3) Az e törvény hatálybalépése előtt elkövetett szabálysértéseket nem lehet figyelembe venni a törvény hatálybalépése után elkövetett és a visszaesés szabályai alá tartozó szabálysértések esetén.
- (4) A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 2012. április 15-én hatályba lépő, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartásról szóló 2012. évi II. törvény 253. § (3) bekezdése szerinti módosítása miatt azon szabálysértéseket, amelyek 2012. április 15-től közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés hatálya alá esnek, de 2012. április 15. előtt követték el, a szabálysértésekről szóló törvény szerint kell elbírálni.

207. Módosító rendelkezések

- 253. §** (1) A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló 1979. évi 5. törvényerejű rendelet 28. § (1) bekezdés d), e), f), és g) pontjában a „húszezer forintot” szövegrész helyébe „ötvenezer forintot” szöveg lép.
- (2) A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 138/A. § a) pontjában a „húszezer” szövegrész helyébe „ötvenezer” szöveg lép.
- (3) A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 20. § (1) bekezdés k) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
- (Az e törvényben, valamint külön jogszabályban és közösségi jogi aktusban)*
- „k) a közúti közlekedési szabályok közül
- ka) a megengedett legnagyobb sebességre („gyorshajtás”),
- kb) a biztonsági öv használatára,
- kc) a járműforgalom irányítására szolgáló fényjelző készülék jelzéseire,
- kd) a járművezető szervezetében a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol tilalmára („ittas vezetés”)
- ke) a vasúti átvijáron való áthaladásra,
- kf) a járművel történő megállásra és várakozásra,

kg) a behajtási tilalomra, a korlátozott övezetre (zóna), a kötelező haladási irányra kh) az autópálya leálló sávjának igénybevételeére,"

(vonatkozó rendelkezések megsértői bírság fizetésére kötelezhetők.)

- (4) A Kkt. 20. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A bírsággal kapcsolatos eljárás lefolytatására – a (11) bekezdésben meghatározott ellenőrzési jogosultsághoz igazodóan – a közlekedési hatóság, a rendőrség, a vámhatóság, a katasztrófavédelmi hatóság, a munkaügyi hatóság és a közterület-felügyelet (a továbbiakban együtt: eljáró hatóság) jogosult.”

- (5) A Kkt. 20. §-a az alábbi (4b)–(4d) bekezdéssel egészül ki:

„(4b) A közúti forgalomban történő ellenőrzés során, ha az (1) bekezdés kf) és kg) pontjában meghatározott szabályszegést elkövető személye a helyszínen nem válik ismertté és a szabályszegést a külön jogszabályban meghatározott technikai eszközzel nem rögzítették, a (4) bekezdésben meghatározott bírságot a gépjármű forgalmi rendszáma alapján megállapított üzemben tartóval szemben kell kiszabni. Ilyenkor az üzemben tartó címére kell a kiszabott összeget tartalmazó csekkszelvényt megküldeni.

(4c) Ha a gépjármű üzemben tartója a (4b) bekezdés alapján kiszabott közigazgatási bírságot nem veszi tudomásul, a közigazgatási hatósági eljárást az egyébként irányadó rendelkezések szerint kell lefolytatni. Így kell eljárni akkor is, ha a gépjármű üzemben tartójának megküldött csekkszelvényen vagy banki átutalással a közigazgatási bírságot harminc napon belül nem fizetik meg.

(4d) A közigazgatási bírság kiszabására jogosult szerv a közigazgatási bírság kiszabására irányuló eljárásban közvetlen adathozzáféréssel átveheti a gépjármű-nyilvántartásból a szabályszegés bizonyításához szükséges külön jogszabály szerinti jármű-azonosító adatokat, a természetes személy üzemben tartó személyes adatait és a nem természetes személy üzemben tartó azonosításához szükséges adatokat.”

- (6) A Kkt. 20. § (11) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki:

[A Magyar Köztársaság területén magyar vagy külföldi rendszámú közúti járművel végzett áru-, illetve személyszállítási tevékenységre az (1) bekezdés szerinti rendelkezések megtartását]

„f) az (1) bekezdés kf) és kg) pontjai tekintetében a közterület-felügyelet is”

(jogosult együtt vagy önállóan ellenőrizni.)

- (7) A Kkt. 21. § (2a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„Amennyiben a 20. § (1) bekezdés k) pontjában foglalt szabályszegést elkövető kiléte a helyszíni intézkedés, vagy a közigazgatási hatósági eljárásban ismertté válik, a (2) bekezdésben meghatározott bírság helyett a jármű vezetőjével szemben a 20. § (4) bekezdés szerinti bírságot kell kiszabni.”

- (8) A Kkt. 48. § (3) bekezdés b) pontjának 26. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(a miniszter, hogy)

„26. a 33. § (4) bekezdése szerinti eszközre vonatkozó követelményeket és e követelmények meghatározása előtt rendszeresített eszközök alkalmazhatóságát”

(rendeletben állapítsa meg.)

- (9) A Kkt. 20. § (11) bekezdésében szereplő a „közúti járművel végzett áru-, illetve személyszállítási tevékenységre” szövegrész helyébe a „közúti jármű közlekedésére, valamint a közúti járművel végzett áru-, illetve személyszállítási tevékenységre vonatkozó” szöveg lép.

- (10) A közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Kftv.) az alábbi 17/A. §-sal egészül ki:

„17/A. § A felügyelő a feladatkörébe tartozó, a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvényben (a továbbiakban: Kkt.) meghatározott közlekedési szabályszegés esetén jogosult a Kkt. 20. § (4a) és a (4b) bekezdésében meghatározott közigazgatási bírságot alkalmazni.”

- (11) A Kftv. 21. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„21. § A felügyelő a helyi közúton jogosult megállítani, illetve feltartóztatni a köztisztasági szabályokat, továbbá a közúti közlekedésről szóló 1/1975. (II. 5.) KpM–BM együttes rendelet 40–41. §-ában, valamint más megállásra, várakozásra vagy táblával jelzett behajtási tilalomra vagy korlátozásra vonatkozó szabályokat megszegő járműveket.”

208. Hatályon kívül helyező rendelkezések

254. § (1) Hatályát veszti

- a) a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény,
- b) az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet,
- c) a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 21/B. §-a,

- d) a szerencsejáték szervezéséről szóló 1991. évi XXXIV. törvény 2. § (4) bekezdés b) pontjából az „a játék és pénznyerő automata üzemeltetésére vonatkozó szabályok megszegése vagy” szövegrész,
  - e) a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 84. § (1) bekezdés l) pontja,
  - f) a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 101. § (1) bekezdéséből a „szabálysértési jogi,” szövegrész, a 107. §-ból az „a szabálysértési,” szövegrész,
  - g) a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény 6. § (1) bekezdés f) pontja, a 7. § (9) bekezdéséből az „illetve a szabálysértési jogszabály”, a 7. § (9) bekezdés a) pontjából az „és” szövegrész, a 7. § (9) bekezdés b) pontja,
  - h) az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 54. § (6) bekezdése,
  - i) a természet védelméről szóló 1996. LIII. törvény 80. § (5) bekezdéséből a „szabálysértési,” szövegrész,
  - j) az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 161. § (1) bekezdéséből a „ ; szabálysértési pénzbírság, illetve helyszíni bírság végrehajtásával kapcsolatban akkor, ha a köztartozás összege eléri vagy meghaladja a 5000 forintot” szövegrész, a (9) bekezdésből az „ – a szabálysértési helyszíni bírság kivételével – ” szövegrész.
- (2) Az önkormányzatok 2012. május 31-ig kötelesek hatályon kívül helyezni az önkormányzati rendeletekben meghatározott szabálysértési rendelkezéseket.

Dr. Schmitt Pál s. k.,
köztársasági elnök

Kövér László s. k.,
az Országgyűlés elnöke

IX. Határozatok Tára

A köztársasági elnök 1/2012. (I. 6.) KE határozata rektori megbízásról

Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés i) pontjában megállapított jogkörömben, a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 100. §-ának a) pontja alapján, a nemzeti erőforrás miniszter és a Fenntartói Testület javaslatára, a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen

dr. Patyi András egyetemi tanárt

2012. január 1-től 2016. december 31-éig terjedő időtartamra

megbízom a rektori feladatok ellátásával.

Budapest, 2011. november 23.

Schmitt Pál s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2011. november 24.

Réthelyi Miklós s. k.,
nemzeti erőforrás miniszter

KEH ügyszám: IV-3/06278/2011.

A köztársasági elnök 2/2012. (I. 6.) KE határozata rektori megbízásról

Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés i) pontjában megállapított jogkörömben, a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 100. §-ának a) pontja alapján, a nemzeti erőforrás miniszter javaslatára a Budapesti Corvinus Egyetemen

dr. Rostoványi Zsolt egyetemi tanárt

2012. január 1-től 2016. június 30-áig terjedő időtartamra

megbízom a rektori feladatok ellátásával.

Budapest, 2011. november 29.

Schmitt Pál s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2011. november 30.

Réthelyi Miklós s. k.,
nemzeti erőforrás miniszter

KEH ügyszám: IV-3/06374/2011.

**A köztársasági elnök 3/2012. (I. 6.) KE határozata
katonai bírói felmentésről**

Az Alkotmány 48. § (2) bekezdése, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 4. § (1) bekezdése alapján, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács és a honvédelmi miniszter együttes előterjesztésére, nyugállományba helyezés iránti kérelmére tekintettel *dr. Biszak Jánost* 2011. december 31-ei hatállyal katonai bírói tisztségéből felmentem.

Budapest, 2011. október 24.

Schmitt Pál s. k.,
köztársasági elnök

KEH ügyszám: IV-4/05755/2011.

**A köztársasági elnök 4/2012. (I. 6.) KE határozata
bírói felmentésről**

Az Alkotmány 48. § (2) bekezdése, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 4. § (1) bekezdése alapján, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács előterjesztésére, lemondására tekintettel *dr. Lichtenstein Józsefet* 2011. december 31-ei hatállyal bírói tisztségéből felmentem.

Budapest, 2011. október 17.

Schmitt Pál s. k.,
köztársasági elnök

KEH ügyszám: IV-4/05637/2011.

**A köztársasági elnök 5/2012. (I. 6.) KE határozata
bírói felmentésről**

Az Alkotmány 48. § (2) bekezdése, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 4. § (1) bekezdése alapján, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács előterjesztésére, állami felsőoktatási intézményben rektori kinevezésére tekintettel *dr. Patyi Andrást* 2011. december 31-ei hatállyal bírói tisztségéből felmentem.

Budapest, 2011. december 20.

Schmitt Pál s. k.,
köztársasági elnök

KEH ügyszám: IV-4/06780/2011.

A köztársasági elnök 6/2012. (I. 6.) KE határozata bírák kinevezéséről

Az Alkotmány 48. § (2) bekezdése, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 4. § (1) bekezdése alapján, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács elnökének előterjesztésére

dr. Barsi-Fodor Bea Évát,
dr. Demeter Kinga Máriát,
dr. Gál Pétert,
dr. Hóbor Gabriellát,
dr. Pocsai Tamást,
dr. Suhajda-Molnár Krisztinát,
dr. Szabolcs Mónikát,
dr. Utassyné dr. Holtzer Éva Krisztinát és
dr. Vég Tímea Zsófiát

2012. január 1. napjától 2014. december 31. napjáig terjedő időtartamra,

dr. Brunner Tamást

2012. március 1. napjától 2015. február 28. napjáig terjedő időtartamra

bíróvá kinevezem.

Budapest, 2011. december 13.

Schmitt Pál s. k.,
köztársasági elnök

KEH ügyszám: IV-4/06601/2011.

A köztársasági elnök 7/2012. (I. 6.) KE határozata bírák felmentéséről és bírák kinevezéséről

Az Alkotmány 48. § (2) bekezdése, valamint a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 1997. évi LXVI. törvény 4. § (1) bekezdése alapján, az Országos Igazságszolgáltatási Tanács előterjesztésére

lemondására tekintettel

dr. Fülöp Zsoltot 2011. december 31-ei hatállyal,

nyugállományba helyezés iránti kérelmére

Kerékgyártóné dr. Boros Szilviát 2012. június 28-ai hatállyal,

dr. Balogh Margitot 2012. június 29-ei hatállyal és

dr. Gábor Lászlónét 2012. június 29-ei hatállyal

bírói tisztségéből felmentem;

dr. Artner Éva Zsófiát,
dr. Benyó Györgyöt,
dr. Csiki Bencét,
dr. Csorba Cecília Annát,

*Dancsné dr. Simon Máriát,
dr. Donáth Évát,
dr. Éles Krisztián Józsefet,
dr. Hegyi Áront,
dr. Horváth Katalint,
dr. Kész Líviát,
dr. Kovács Krisztiánt,
dr. Kupai Emőket,
dr. Szücs Katalint,
dr. Tolna Andrást és
dr. Vida Adriennét*

2012. január 1. napjától határozatlan időtartamra,

*dr. Kemény Kornéliát,
dr. Sándor-Szőke Zsuzsannát és
dr. Tauber Annamáriát*

2012. január 15. napjától határozatlan időtartamra,

dr. Sinka Ildikó Juditot

2012. január 1. napjától 2014. december 31. napjáig terjedő időtartamra,

dr. Jakobesku Petra Annát

2012. január 15. napjától 2015. január 14. napjáig terjedő időtartamra

bíróvá kinevezem.

Budapest, 2011. december 13.

*Schmitt Pál s. k.,
köztársasági elnök*

KEH ügyszám: IV-4/06600/2011.

A köztársasági elnök 8/2012. (I. 6.) KE határozata tűzoltó dandártábornoki kinevezésről

Az Alkotmány 30/A. §-a (1) bekezdésének i) pontjában biztosított jogkörömben, valamint a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 4. § (3) bekezdése alapján a belügyminiszter előterjesztésére *Bérczi László* tűzoltó ezredest 2012. január 1-jei hatállyal tűzoltó dandártábornokká kinevezem.

Budapest, 2011. december 13.

*Schmitt Pál s. k.,
köztársasági elnök*

Ellenjegyzem:

Budapest, 2011. december 14.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

KEH ügyszám: IV-6/06604/2011.

A köztársasági elnök 9/2012. (I. 6.) KE határozata tűzoltó dandártábornoki kinevezésről

Az Alkotmány 30/A. §-a (1) bekezdésének i) pontjában biztosított jogkörömben, valamint a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 4. § (3) bekezdése alapján a belügyminiszter előterjesztésére *dr. Tóth Ferenc* tűzoltó ezredest 2012. január 1-jei hatállyal tűzoltó dandártábornokká kinevezem.

Budapest, 2011. december 13.

Schmitt Pál s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2011. december 14.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

KEH ügyszám: IV-6/06603/2011.

A köztársasági elnök 10/2012. (I. 6.) KE határozata magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövet kinevezéséhez való hozzájárulásról

Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés c) pontjában foglalt jogkörömben, a külügyminiszter előterjesztésére hozzájárulok *prof. dr. Isaac Chikwekwe Lamba* rendkívüli és meghatalmazott nagykövetnek a Malawi Köztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövetévé történő kinevezéséhez berlini székhellyel.

Budapest, 2011. december 15.

Schmitt Pál s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2011. december 19.

Martonyi János s. k.,
külügyminiszter

KEH ügyszám: IV-5/06734/2011.

A köztársasági elnök 11/2012. (I. 6.) KE határozata szolgálati nyugállományba helyezésről

Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés i) pontjában biztosított jogkörömben, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 56. § (2) bekezdés c) pontja alapján a belügyminiszter előterjesztésére *dr. Kökényesi Antal* büntetés-végrehajtási altábornagy hivatásos szolgálati viszonyát 2011. december 30-ai hatállyal felmentéssel megszüntetem és őt 2011. december 31-ei hatállyal szolgálati nyugállományba helyezem.

Budapest, 2011. december 6.

Schmitt Pál s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2011. december 14.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

KEH ügyszám: IV-6/06519/2011.

A köztársasági elnök 12/2012. (I. 6.) KE határozata szolgálati nyugállományba helyezésről

Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés i) pontjában biztosított jogkörömben, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 56. § (2) bekezdés c) pontja alapján a belügyminiszter előterjesztésére *dr. Tatár Attila* tűzoltó altábornagy hivatásos szolgálati viszonyát 2011. december 30-ai hatállyal felmentéssel megszüntetem és őt 2011. december 31-ei hatállyal szolgálati nyugállományba helyezem.

Budapest, 2011. december 6.

Schmitt Pál s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2011. december 7.

Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter

KEH ügyszám: IV-6/06559/2011.

A köztársasági elnök 13/2012. (I. 6.) KE határozata szolgálati nyugállományba helyezésről

Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés i) pontjában biztosított jogkörömben, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 52/A. § (1) bekezdés alapján a belügyminiszter előterjesztésére *dr. habil Bleszity János* tűzoltó vezérőrnagy szolgálati viszonyát 2011. december 30-ai hatállyal megszüntetem és 2011. december 31-ei hatállyal szolgálati nyugállományba helyezem.

Budapest, 2011. november 29.

Schmitt Pál s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2011. december 2.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

KEH ügyszám: IV-6/06324/2011.

A köztársasági elnök 14/2012. (I. 6.) KE határozata szolgálati nyugállományba helyezésről

Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés i) pontjában biztosított jogkörömben, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 56. § (2) bekezdés c) pontja alapján a belügyminiszter előterjesztésére *dr. Házi István* rendőr vezérőrnagy hivatásos szolgálati viszonyát 2011. december 30-ai hatállyal felmentéssel megszüntetem és őt 2011. december 31-ei hatállyal szolgálati nyugállományba helyezem.

Budapest, 2011. december 20.

Schmitt Pál s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2011. december 22.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

KEH ügyszám: IV-6/06874/2011.

A köztársasági elnök 15/2012. (I. 6.) KE határozata szolgálati nyugállományba helyezésről

Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés i) pontjában biztosított jogkörömben, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 52/A. § (2) bekezdése alapján a belügyminiszter előterjesztésére *dr. Muhoray Árpád* polgári védelmi vezérőrnagy hivatásos szolgálati viszonyát 2011. december 30-ai hatállyal megszüntetem és őt 2011. december 31-ei hatállyal szolgálati nyugállományba helyezem.

Budapest, 2011. december 20.

Schmitt Pál s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2011. december 22.

Dr. Pintér Sándor s. k.,
belügyminiszter

KEH ügyszám: IV-6/06602/2011.

A köztársasági elnök 16/2012. (I. 6.) KE határozata szolgálati viszony megszüntetéséről

Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés i) pontjában biztosított jogkörömben, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 49. § (2) bekezdésének b) pontja és a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény 62. § (1) bekezdés j) pontja alapján, a honvédelmi miniszter előterjesztésére megállapítom, hogy *dr. Lackner Pál Sámuel* dandártábornok szolgálati viszonya 2011. december 31-ei hatállyal, a törvény erejénél fogva megszűnik.

Budapest, 2011. december 9.

Schmitt Pál s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2011. december 14.

Hende Csaba s. k.,
honvédelmi miniszter

KEH ügyszám: IV-6/06469/2011.

A köztársasági elnök 17/2012. (I. 6.) KE határozata szolgálati nyugállományba helyezésről

Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés i) pontjában biztosított jogkörömben, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 49. § (2) bekezdésének b) pontja alapján, a honvédelmi miniszter előterjesztésére *dr. Székely György* dandártábornok szolgálati viszonyát 2011. december 30-án megszüntetem és őt 2011. december 31-ei hatállyal szolgálati nyugállományba helyezem.

Budapest, 2011. október 24.

Schmitt Pál s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2011. október 27.

Hende Csaba s. k.,
honvédelmi miniszter

KEH ügyszám: IV-6/05769/2011.

A Magyar Közlönyt a Szerkesztőbizottság közreműködésével a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Gál András Levente,
a szerkesztésért felelős: dr. Borókainé dr. Vajdovits Éva.

A szerkesztőség címe: Budapest V., Kossuth tér 1–3.

A Határozatok Tára hivatalos lap tartalma a Magyar Közlöny IX. részében jelenik meg.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <http://kozlony.magyarorszag.hu> honlapon érhető el.

A Magyar Közlöny oldalhú másolatát papíron kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó.

Felelős kiadó: Majláth Zsolt László ügyvezető igazgató.